YER

Çağdaş Cami Tasarımı Üzerine Denemeler

TIFA

TIFA
studio

YER
Çağdaş Cami Tasarımı Üzerine Denemeler

Çağdaş Cami Tasarımı Atöylesi, Şubat 2022 Yarıyıl tatilinde part time, çevrimiçi olarak, Tifa Studio tarafından hazırlanan bir eğitim programıdır. Eğitim Programımızda, Cami ile ilgili düşünceler, kavramlar, çeşitli meseler ve soru işaretleri ele aldık. Üç hafta süren atölyemizde, katılımcılarla birlikte, onlarca okuma ve analiz yaptıktan sonra, kısa bir süreç içinde, katılmcıların yakın çevresinde bulunan niteliksiz olarak değerlendirdikleri bir mescit/camiyi seçip, onun yerinde nasıl daha iyi bir mescit olabilir sorusunun üzerinde düşünerek, şematik bir cami tasarımı gerçekleştirdiler.

Hazırlayan
Tifa

Mohamed Abdellatif

Mohamed Abdellatif (Tifa), Mısırlı, 2013 yılında Mimarlık okumak için Türkiye'ye geldi, Uludağ Üniversitesi'nden mezun olup 2022'de İTÜ'de mimari tasarım tezsiz yüksek lisans programından mezun oldu, Şu an İTÜ'de kentsel tasarım üzerine yüksek lisans eğitimine devam ediyor. Öğrenciliği sırasında birçok yarışmaya katılıp dört ödül kazandı. Ayrıca "Mimarlık öğrenci rehberi" adlı bir kitap yayınlamıştı. Bu dizinin devamını E-kitap biçiminde yayınlamaya devam ediyor.
Mezun olduktan sonra çeşitli yarışmalara katıldı ve çeşitli ödüller kazandı, ayrıca farklı okullarda atölye çalışmaları ve seminerler gerçekleştirdi.
Kavramsal mimari ve grafik tasarım ile ilgileniyor, çalışmalarını incelemek için @tifa.studio Instagram hesabını ziyaret edebilirsiniz.

Teşekkür

Tüm yolculuğum boyunca bana destek olan aileme, bana düşünmeyi öğretenlere, bana kalem tutmayı öğretenlere,her zaman yanımda olan aileme, Bana mimarlığın gerçek özünü gösterenlere, mimarlık fakültesi birinci sınıftayken çağdaş cami mimarisine bakışımı değiştiren Sancaklar camisinin mimarı Emre Arolat'a, cami mimarisi ile ilgili görüşlerimi de aydınlatan Celaleddin Çelik'e ve ayrıca bu workshoptan ortaya çıkan sonuçları değerlendirerek atölyeme katıldığı için kendisine, ve bu kısa eğitim yolculuğunun katılımcılarına,

Beyda Gökçe YILDIZ, Firuze TEPELİ, Rümeysa BİLEN, Nihal GEZER, Massa ALBESHER, Derin Gülüm ERİŞ, Ayganış SARIGUL, Arif TOPTAN, Eyüphan ERGÜL, Selen ERSOY, Emine Naciye BİNAN, Esra Özlem BECEREN, Nazlı ARPAÇ, Daliya MADYAROVA, Zehra Yaren AYKUT, Döndü Nur Kara, Atakan EŞMELİ, Serkan TAŞ ,Şeyma ÇOLAK Ezgi KOYUN, Abdülkadir SANDAL, Büşra SİT, Hilal İlayda LÜY, Feyza OKUDURLAR, Yağmur ÖZCAN,Ravza GÜR, Gizem ONUR, Meryem Gül AYALOĞLU..

derin şükranlarımı sunmak için kitabın tanıtımını bu vesileyle değerlendirmek istiyorum.

TIFA
studio

Katılımcılar

Tifa

Firuze

Atakan

Kadir

Ravza

Nur

Rumeysa

Nihal

İlayda

Yağmur

Arif

Eyüphan

Serkan

Nazlı

Gizem

Yaren

Emine

Feyza

Derin

Massa

Meryem

Özlem

Büşra

Ezgi

Gökçe

Şeyma

Selen

Ayganış

Daliya

ÖNSÖZ

Gelenekselleşme ile çağdaşlık arasında: Camiler

Mohamed Abdellatif, 10 ŞUBAT 2022 , PERŞEMBE 11:00 tarihinde Arkitekt'te yayınlanan yazımın birkaç bölümünü alıntı yaparak bu kitapçığa başlamak istiyorum..
https://www.gzt.com/arkitekt/geleneksellesme-ile-cagdaslik-arasinda-camiler-3603125

İbadethaneler, insanların kalplerinde hep önemli bir yere sahip olmuştur. Bunun için; dünyanın varoluşundan bu yana her millet, söz konusu binaların yapımına özen göstermiştir. Örnek olarak camilere baktığımız zaman, ilk inşa etme sürecinde sade ve soyut bir temel aldığını, Osmanlı döneminde ise tasarımının doruk noktaya geldiğini görmemiz mümkündür. Daha sonra ise, yenilik yapma yoluna gidilmemekle birlikte mevcut tasarımlarda durgunluk hakim olmaktadır.
Bundan hareketle; içerikte bu durumun nedenleri araştırılıp, cami yapımındaki tarihsel süreçlerin gelişimi analiz edilecek. Ardından; camilerde geleneksel tarz ile çağdaş tarz mukayese yoluyla incelenecektir.

İbadethaneler -gerek İslamiyet öncesi gerek sonrası- diğer yapılardan farklı olarak, yapımında değişik tarz ve unsurlar eklenerek inşa edilmiştir. Ölçek olarak büyük ve içine girildiğinde heybetini hissettiğimiz bu yapıların amacı aslında; ibadet için gelenin içine korku vermekti.
Öte yandan, İslamiyet'te ibadethanelerin (camiler) mimarisi, gösterişe kaçmaksızın sade ve süsleme unsurlarından yoksun görünmektedir.
Bunun en bariz örneği, Medine'de bulunan ve İslam'da ilk inşa edilen "Mescid-i Nebevî" dir. Bu da Tanrı ile kul arasında hiç bir aracı olmadan doğrudan iletişim sağlayan İslam'ın özü ve ruhunu açıkça göstermektedir.

Duvarları kerpiçten, kolonları palmiye gövdesinden ve çatısı palmiye yaprağından yapılan İslamda ilk cami olan "Mescid-i Nebevî" –yukarıda ifade edildiği gibi- Medine'nin çevresinde bulunan malzemeler kullanarak binaya sade ve yalın yapı özelliğini kazandırmıştı. Başlarda yeri aydınlatmak için çok ilkel yöntemler kullanılmış, mesela bazı maddelerin birbiriyle yakılmasından kaynaklanan ateş ışıltısından yararlanılmıştır.
Daha sonra, Hz. Peygamberin bazı sahabeleri bunun yerine kandil kullanımı önerince, peygamber uygun görmüş ve uygulamaya geçirmiştir. Bu demektir ki; İslam peygamberi, binaya değer katacak veya önceden var olan bir fonksiyonun kullanımını kolaylaştıracak her yeni mimari bir unsurun olmasını teşvik edip
değerlendiriyordu. Daha sonra üzerinde duracağımız bu noktayı şimdilik aklımızda tutalım.
"Allah'ın, içinde İsmi'nin yükseltilmesine ve zikredilmesine izin verdiği evlerin içinde (Allah'ın nuru) vardır. Orada O'nu, sabah akşam tesbih ederler." (Nûr suresi : 36)
Camilerin asıl amacı: Müslüman'lara Allah'ın evinde huşu ile saygı içinde niyazda bulunabilecekleri mimari bir alan sağlamaktır. Ayrıca, İslam'ın ilk döneminde sadece ibadet yeri değil, ama aynı zamanda Müslüman'ların dini öğrenip pratiğie dökebilecekleri bir okul mahiyetindedir. Peygamberin insanlar arasında yargıya vardığı, yeni kanunların çıktığı, insanların bir araya gelip birbirleriyle tanışık olduğu sosyal değeri olan bir mekandır. Burası, Müslüman'lar arasındaki sosyal ve tabaka farklılığının yok olup yüce Allah karşısında bir olarak yan yana durdukları mekandır.
İlk caminin, Medine-i müneverre'nin mekezinde kurulmuş olmasıyla, yeni İslam şehrinin merkezini oluşturarak insanların hayatındaki bu yeni akışıyla etrafa barış, güvenlik ve huzur sıçramıştır.

Kubbe ve minare yapımı:
Işık ve havalandırma gibi amaçların olması koşuluyla, camilerde kubbe yapımında sakınca yoktur. Minarelerin de müezzinin sesini olabildiğince uzak mesafelere kadar taşıması, veya uzaktan görününce, 'burada cami var' farkına vardırması gibi ibadet yeri arayanlara vesile olması hedeflenerek yapılabilmektedir. Ama şunu da unutmayalım ki, bunlar hiç gösterişe kaçmadan, hedefe odaklı olarak uygulanmalıdır. Minarelerin de, süs ve detaylara yer vermeden uzun, sade ve düz şekilde inşa edilmesi yeterlidir ki cami inşası onlar olmadan da tamamlanabilir, hatta sakıncası yok bile. Bir yandan da kimi insanlar, sünnete karşı ve para kaybından başka bir şey olmadığı iddiasıyla minarelerin yapımına itiraz edip duruyorlar. Bir başka grup ise minarelerin artık İslami bir sembol olduğunu, yapının ayırt edilmesini sağlayan bir faktör olduğunu savunuyorlar.
Yukarıda anlattığımız gibi bahsi geçen "Mescid-i Nebevî"nin çatı inşaatında palmiye ağacının yaprakları kullanılmıştır. Daha sonra, Hz. peygamberin en büyük ve önemli sahabelerinden biri olan Ömer bin Hattab (Radiyallahu Anh) şöyle dedi: "mescidi genişletirken ustaya: 'İnsanları yağmurdan koru! Sakın sarılı kırmızılı boyayıp insanları fitneye düşürme!' buyurdu."
Hz. Peygamber de bir hadisinde: "Bana süslü gösterişli camiler yapmam emredilmedi," diye buyurmuştur.

Cami mimarisinin gelişimi:

İlk caminin yapımına başlandığı anda gerek kareli yapısı bakımından, gerek inşaatında kullanılan malzemeler bakımından da; mimarisi bulunduğu çevreden esinlenmiş durumdadır. Oysa; tarzda çeşitlilik ve farklılıklara rağmen, camilerin temel mimari özellikleri aynıdır. Aslında, İslamiyet'in ulaştığı farklı bağlamlar ve çeşitli çevrelere mensup toplulukların ürünüdür. Bu da; İslam mimarisinin içinde barındırdığı ve çevresinden esinlenerek yansıttığı farklı tarzdaki binalarda görülmektedir. Asya, Afrika, Çin, Hindistan ve Osmanlı tarzı bunların birkaçıdır. Başlarda, farklı şehirdeki Müslüman'ları bir araya getirmek amacıyla büyük bir cami yapılırdı. Daha sonra, İslam'ın yayılıp geniş coğrafyalara ulaşmasıyla, aynı şehrin farklı bölgelerinde çok caminin yapılmasına ihtiyaç duyuldu. Ama aynı zamanda, şehir halkının toplanması için Cuma namazları en büyük camide kılınırdı. Arapçada 'cami' kelimesinin (cemetmek/ toplamak) anlamına geldiği için de ona cami denmektedir. Ziyaretçilerinin sayısı artıkça, ibadet yerinin gerektirdiklerini karşılamak üzere yavaş yavaş eklenmeler yapılırdı.

Çağdaş cami mimarisi:

Farklı mimari geleneklerden başlayan hem yeni hem de yaygın hale gelen ve bilinen tarzıyla tüm mimari gereksinimleri karşılamak üzere "İslami" denecek tarzı icat etmeye çalışan Çağdaş cami mimarisi, adeta çeşit çeşit tarz karışımının bir ürünüdür.

Tarihsel süreçlere bakıldığı zaman, cami yapımındaki estetik anlayışının bölgeden bölgeye büyük değişiklikler gösterdiği malumdur. Müslüman coğrafyası, İspanya ve Afrika'dan ta Asya'ya kadar uzamıştır. Bu da; farklı ve kendine özgü yedi mimari tarzın ortaya çıkışını sağlar. İspanya ve Kuzey Afrika'daki açık avlu sistemli yapılardan, Güneydoğu Asya mimarisinde piramit biçimli taban anlayışına ve Türkiye'deki merkezi kocaman kubbe sistemli yapılara kadar farklı örnekleri mevcuttur.

Çağdaş tarzlı camilere bakarak, yeni inşa edilenleri üç gruba ayırabiliriz:
1- Eski öge/figürleri çağdaş bir tarzda işlemek. İstanbul'da Yeşilvadi Camii, Çamlıca Camii ve Şakirin Camii; Almanya'da Cologne Merkez Camii; Kopenhagen'de Ulu Camii; Kuveyt'te Avenues Camii, Hırvatıstan'da Rijeka Camii ve Priştina Merkez Camii'nin tasarımı (Oada+) bu tür işlenişin bir kaç örneğidir.
2- Eski malzeme ve işleyiş tarzı aynen kullanmak, ancak yapıya yeni malzemeler de dahil etmek.
3- Bütünüyle yeni tarz benimsemek.
Bu türe oldukça nadir rastlanır, ya da tasarlanmış ama uygulanmamış proje olarak karşımıza çıkar. Venturella ekibinin Priştina Merkez Camii projesi, Manama'da Doğu Park Camii, Furiborz Hatem'in Dubai Camii ve Manco Arch'in Halide Edip Camii projeleri, tasarlanıp da uygulanmayan örneklerdir.

01. Söz

01.1 Cami nedir? Ne değildir?
01.2 Cami gelişim süreci
01.3 Günümüzdeki Sorunlar
01.4 Düşünceler/ Açık kağıt

02. Göz

Çağdaş Mescitler

02.1 Surau Ali Bashah Neocyber
02.2 Yaşam Kent
02.3 Süreyya ve Muzaffer Baskıcı Cami
02.4 Bait Ur Rouf
02.5 Mogan Gölü
02.6 Amir Shakib Arslan
02.7 Mohor Para
02.8 ADRA
02.9 Baitus Shobur
02.10 Chandgaon
02.11 Derinkuyu
02.12 Sancaklar
02.13 Refiye Soyak
02.14 Permata Qolbu
02.15 Msheireb
02.16 Al Garra
02.17 Sidra Musalla

03. Kalem

03.1 Özge- Firuze Tepeli
03.2 Meçhul- Beyda Gökçe Yıldız
03.3 Fanilik- AbdülKadir Sandal
03.4 Yerin Ruhu- Nazlı Arpaç
03.5 Ruh-i Revan- Şeyma Çolak,Derin Gülüm Eriş
03.6 Döngü- Meryem Gül Ayaloğlu, Büşra Sit
03.7 Parçadan Bütüne- Atakan Eşmeli
03.8 Pop-Up Cami- Serkan Taş
03.9 Elizan Cami- Hilal İlayda Lüy, Rümeysa Bilen
03.10 Gözgü- Döndünur Kara
03.11 Ritüel Yeri- Arif Toptan
03.12 Mescid-i Nagi- Ayganış Sarıgul
03.13 Süveyda Cami- Emine Naciye Binan, Selen Ersoy
03.14 Cami-i Fehva- Eyüphan Ergül
03.15 Sadelik- Daliya Madiyarova
03.16 Yek Cami- Ezgi Koyun
03.17 Cam(i)letişim- Feyza Dilara Okudurlar
03.18 Erişmek- Yağmur Özcan
03.19 Bütünleyici- Gizem Onur
03.20 Saflık- Zehra Yaren Aykut
03.21 Kubl- Özlem Beceren, Nihal Gezer
03.22 Bütünlük- Ravza Gür

01. Söz

01.1 Cami nedir? Ne değildir?
01.2 Cami gelişim süreci
01.3 Günümüzdeki Sorunlar
01.4 Düşünceler/ Açık kağıt

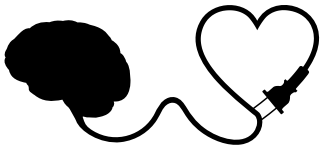

01.1 Cami nedir? Ne değildir?

Cami nedir?

"Cami" Türkçeye Arapçadan geçen bir sözcüktür. Cem, "Toplanma, bir araya gelme" kökünden gelen cami, "Toplayan, bir araya getiren" demektir. Sözcük önceleri "cuma namazı mescidi" anlamında kullanılıyordu.

Mescid kelimesi "secede" fiilinden türemiş olup Arapçada secde edilen yer anlamına gelir. İslamın ilk yıllarında secde edilen her mekana mescid denilmekteydi.

"Hz. Peygamber'e göre tüm dünya bir mescid, bütün yeryüzü kutsal. Cami, Kutsal olanın kalbindeki kutsal."

Cami, İslam dininin ibadet mekanıdır.Genellikle küçük camilere veya bazı kuruluşlarda ibadet için ayrılmış ufak mekanlara mescit denir. Kuran'da ibadethane adı olarak cami terimi geçmez, ancak "secde yapılan yer" anlamındaki mescit kavramı kullanılır.Namazın başka rükünleri de olmasına rağmen ibadet edilen yer, önemine binaen secdeye izafe edilmiştir. Bundan hareket ederek, YER camiler için önemli bir kavram olmakla birlikte, cami mimarisinde odak noktamız zeminden kubbeye çevirilmektedir, Celaleddin Çelik'in sözleri ile: "Mescidi ayıran müferrik özelliği aslında zeminle kurduğumuz ilişki". ve aslında baktığımızda, zeminle ilişkisi olan güçlü bağı olan camiden başka hiç bir yapıyı düşünmüyorum, Secde ederken, namazda alnı, burnu, el ayalarını, dizileri ve ayak parmaklarını yere dokunarak zeminle, toprakla, doğamıza yeniden Allaha'a dönüşümüzü temsil eder.

Biz yere secde ederek yaklaşırız, böylece göğe yükseltiliriz.

Cami İslam mimarisinin hem ibadet hem de simgesel niteliğinden dolayı en önemli yapısıdır. Aynı zamanda kent içinde bir buluşma ve merkez olma niteliği barındıran camii önemli bir kamu yapısıdır. İslamin en önemli ibadeti olan namaz için kuran'da özel bir ibadet yapısı olmadığı halde İslam mimarisinde yüzyıllar içerisinde gelenekselleşmiş bir cami mimarisi oluşmuş ve sahın, kubbe, minare, mihrap, minber gibi elemanlar cami mimarisinin değişmez plan arketipleri olarak kabul görmüştür. Ülkelere ve kültürlere göre bazı farklılıklar göstermekle birlikte camii mimarisinin işlevi ve sembolik kullanımlarında bu klasik öğelerden vazgeçilmemiştir.

Feyza Dilara OKUDURLAR, Kavramsal Harita 1

01.2 Cami Mimari Unsurların Gelişim ve Değişimi

İlk islam mescidleri, oldukça basit ve sade olup ihtiyaca cevap verecek şekilde tasarlanmıştır. Bunun sebebi olarak İslam dini ve peygamberinin daima sadeliği tavsiye etmesidir. Ayrıca o günün şartlarında ihtişamlı ve görkemli binalar israf olarak görülmesidir.

"Dikkat edin! işitiyor musunuz? (size diyorum) Dikkat edin! işitiyor musunuz? Sadelik imandandır. Sadelik imandandır." Hadis

Caminin mimarisine yakından bakabilmek için, ilk önce camilerin yapımının hedeflerini incelememizde fayda var, Camiler, müminlerin kalblerine İslam inancını yerleştirir, inananları bir gaye etrafında toplar, islam toplumunda karşılıklı yardım ve insani duyguları yayar, geliştirir, müslümanlar arasında ahlaki güzellikleri muhafaza eder, sosyal bütünleşmeyi sağlar. Bu hedeflerle birlikte onca hedef varken, ortak kıldığı özellik şudur ki, Cami, yapılacak faaliyetlerin sade bir çerçevesi olmasıdır.

"Caminin iç mekanı boş bir mekan olup bedenin secde halinde hareketlerinin yer aldığı bir sahnedir.. Camide bir namaz görüntüsü, ister tek kişi ister bir grup olsun, bütün köşeleriyle görünmesi ve her tarafının eşit değerde olması amaçlanan cami iç mekanının bir gösterinin seyri için tasarlandığı izlenimini verir." Jale N. Erzen/ Üç Habitus

Camilerin Tarihi Gelişimi

Mescid-i Nebevi
Mescid zamanla işlevleri açısından büyüdü ve alan bakımından yetersiz kalmaya başladı. Fonksiyonel zorunluluklardan dolayı, Minber olarak hurma kütüğü, ezan yüksek bir yerden okunuyor ve mihrap basit bir şekilde işaretlenmiştir.

Erken Dönem
Erken dönem Islam camilerinde, Mescid-i Nebevi'nin planimetrik kurgusunun tekrarlandığı görülmektedir. Örneğin: Basra (632), Kufe (639) ve Fustat'ta Amr (642).

Emeviler Dönemi
Emeviler döneminde, siyasi ideolojileri Bizans kilisesini büyük camiye dönüştürmüştü. Şam Ulu Camii kadar ihtişamlı hale getirilen cami, döneminin cami mimarisi için Emevi tarzını geliştirmiştir. Ayrıca Kubbeler kilise yapısından kaynaklıdır.

Abbasi Dönemi
Emevilerin yerine Abbasilerin geçmesi, idare ve siyaset zihniyetindeki değişiklikler sanat alanına tesir etmiştir.

Bugünkü yaygın olan cami mimarisini ana şeklini Osmanlı İmpratorluğunda kazandı, ama farkediyoruz ki, bu aşamadan sonra yeni doğan ihtiyaç ve gereksinimlere göre gerekli gelişimler yer almamıştır. Ki cami mimarisinin zaman çizgelisinde, sanki 100 yıllık bir boşluk var olduğunu düşünebiliriz.
Mimari; zaman, mekan ve nitelikte içseldir ve mimaride yer alan örtülü anlamlar farklı kişisel yorumlara sebep olabilir. Ancak bu öznelliğinin yanında nesnel olma durumu, zaman içinde mimarinin etik veya sembolik değerlerinin değişme olasılığını da beraberinde getirebilir.
Şekil ve içeriği birbirinden ayıran öncül mimari akımlardan biri postmodernizm hareketidir. Postmodern mimarinin iki ayrı yönü vardır. Birincisi tarihin yok edilmesi, ikincisi ise senografiyi kullanma eğilimidir. Tarihin yok edilmesi -bulanıklaşması- iki aşamada gerçekleşir: birincisi tarihsel belirti serilerinin çöküşü; ikincisi, tarihsel referansların gelişigüzel yer değişmesidir. Tarihsel belirti serilerinin çöküşü mimarinin zamansal organizasyonunun problemidir ve bir şeyin zamansal ve mekansal köklere sahip olduğunun apaçık bir göstergesidir.
Tarihten gelen mimari ögelerin rastgele yer değişimini iki başlık altında sınıflandırabiliriz. İlki "bir zaman olarak tarih", yani zamana özgü anlamın sorgulanmasıdır. Özellikle de zamanın belirlenmesi zor olduğunda, Kevin Lynch gibi, "Bu mekan hangi zamanın? – What time is that place?" diye sormalıyız. ikincisi ise, süslemeleri ve fikirleri üretildikleri koşullardan bağımsız olarak kullanılmasıdır. Bu ikincisi, birinci başlığa göre daha fizikseldir.
İkinci yönde -o da postmodernist mimaride en çok karşılaştığımızdır- çağrıştırılan görüntülerin bazen bağlamla ilgisi olmadığı gibi; bazen de görüntüler, birbirleriyle tarihsel ve örtük olarak ilgisi olmayan birçok kaynaktan gelmektedirler.
Ünlü Mimar Frank Lloyd Wright diyor ki: "Bütünün içindeki her şey tek bir bağlantıya sahipse, aynı dili konuşuyorsa, her şeyi kapsayan tek bir ifadeye sahip olur. Yapınızın bir kısmı Fransızca konuşurken diğer kısmı İngilizce konuşuyorsa, istenen sonuç, istenen güzellikte değildir."
Bu sayede binalar tanınabilir semboller ve metaforlardan oluşan bir araya getirilmiş mozaikler haline gelir ve bu binalar elbette boş bir parodiden öteye gidemez. Ve sonuç ürün, serinin süreklilik belirtisi olmaksızın, diyalogsuz mimarlık olup, sadece alıntılar ve parantezlerden oluşan anlamsız bir ürün haline gelmektedir! Bir referans olarak geçmiş yavaş yavaş kendisini parantez içinde bulur ve zamanla tamamen silinerek yok olur ve ardında da boş bir metinden başka hiçbir şey bırakmaz.

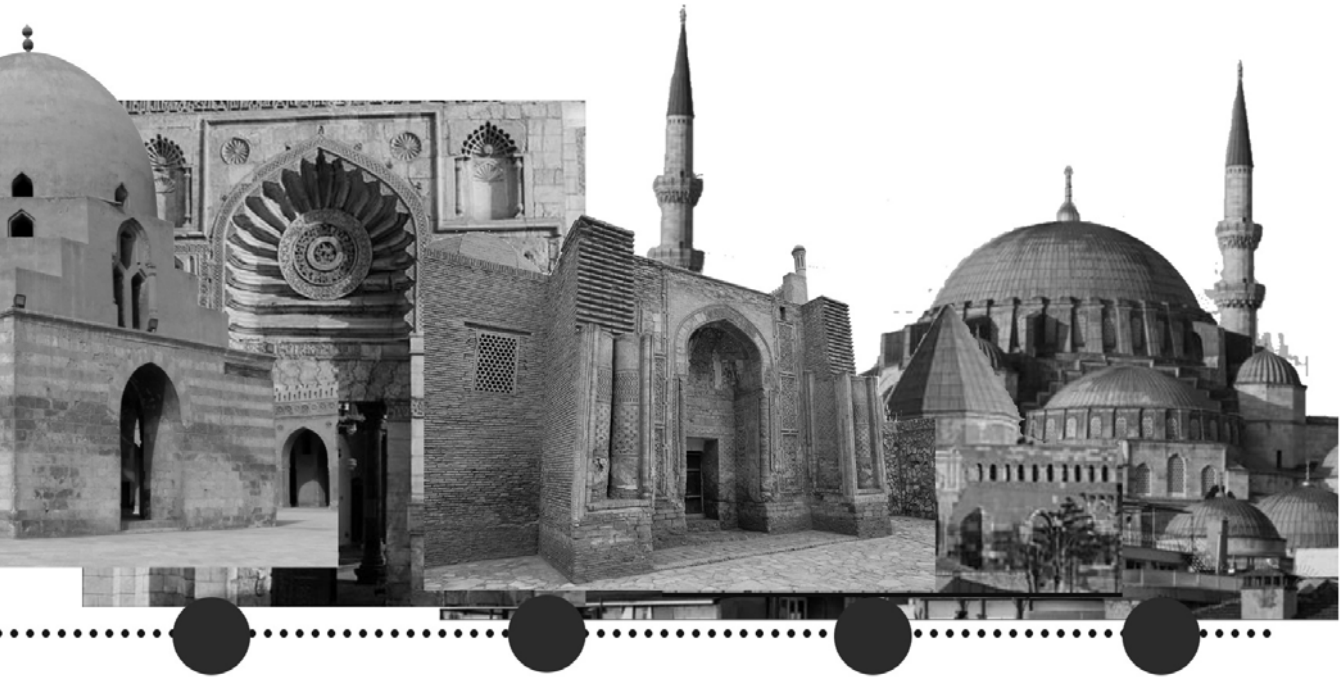

Fatimiler Dönemi
Abbasiler'den sonra gelen Fatimiler döneminde camilerde en çok görülen özellikler arasında "transeptin" genişletilmesini, taşın tercih edilmesini, önemli bir mimari yenilik olarak da cephenin röliyefli gösterilmesini belirtmek gerekmektedir. (Yetkin S.K.)

Karahanlılar Dönemi
mimari bir eleman olarak kubbenin öne çıktığı görülmektedir. Bölgesel bir malzeme olarak kerpiç ve tuğlanın kullanıldığı bu camiler, Osmanlı klasik mimarisinde Mimar Sinan'ın geliştirdiği merkezi planlı büyük camilerin ilk örnekleri olarak kabul edilirler.

Selçuklu Dönemi
Anadolu Selçuklu camileri çok sütunlu ve mihrap önüne konan tek kubbeli olduğunu görürüz. Mihraplar, kible duvarı içine oyulmuştur. Camiler yatayda büyür, Selçuklular çeşitli yapı unsurları ile kompozisyon denemelerine önem vermiştir. Bundan dolayı simetriden uzaklaşılmıştı.

Osmanlı Dönemi
Osmanlı cami mimarlığının evreleri şu şekilde özetlenebilir: Erken dönem, Klasik dönem ve Geç dönem Osmanlı camileri.

Rümeysa Bilen, Kavramsal Harita 2

Feyza Dilara OKUDURLAR, Kavramsal Harita 3

01.3 Günümüzdeki Sorunlar

Neden?

Çağdaş Camiye ihtiyacımız mı var sorusuna en iyi yanıt, son 50 yılda yapılan camilerin sorunlarını inceleyip derlemek olabilir. Katılımcılarla birlikte beyin fırtınaları yaparak, Camide bulduğumuz sorunları özetini sunmaktayım.

Estetik Sorunlar

- Son 50 yılın camileri, çoğunlukla klasik dönem dediğimiz 16. yüzyıl camilerinin kötü birer kopyası olarak inşa edilmiş yapılardır ve ortak özelliklerinden kubbeli olmalarıdır.
- Kopyalama işleminin birebir yapılmaması, kimi zaman farklı camilerden farklı biçimsel öğelerin seçilerek yeni yapıda bir arada kullanulması, kimi zaman da arzu edilen yapının büyüklüğüne bağlı olarak kopya edilen caminin oran ve boyutlarını bozarak yeni yapıda uygulanması, tarihsel yapıların özgün görünümünden çok farklı yeni bir mimarinin doğmasına yol açmıştır. Yüzlerce yılın deneyimiyle biçimlenen Osmanlı cami mimarisinin 20. yüzyıl kopyaları ne yazık ki ucube yapılara dönüşmüştür.
- Estetik değerlerinin taşımaması ie birlikte kendi tarzını ve çağını temsil etmemesidir.
- Mevcut yapılara sonradan yapılan kötü ekler.

İşlevsel Sorunlar

- Kadınlar mahfili/bölümü ve kadınlar girişi
- Ayakkabılık ve ek ibadet mekanının Ana mekanla ilişkisi
- Hiyjenik sorunlarla birlikte Pencereler ve havalandırma problemleri
- İbadet mekanı/ Hela ilişkisi
- İmam, Cemaat, Müezzin ilişkisi
- Ergonomi Sorunu
- Kıble yönü
- Engellerin sorunu
- Teknik yetersizlik
- Akustik sorunlar
- Esnek olmayışı
- Tanımlı alanları yetersizliği
- Abdest alma alanlarının yapı dışında olması
- İbadet dışında kullanılmaması ve sosyal alan olarak görülmemesi.
- Eşyaların dağınıklık oluşturması
- Cami girişlerinde temiz-kirli zemin ayırımı
- Küçük çocukların bakımının yapılabileceği alan ihtiyacı

Kentsel Sorunlar

- Yol/Parsel/Mihrap ilişkisi
- Caminin aslı fonksiyonu: Avlu sorunu (sıkışık parseller, artan cemaat)
- Apartman Camiler
- Ticaret odaklı camiler
- Otoparkın sorunu

01.4 Düşünceler/ Açık Kağıt

Bu bölümde, katılımcıların beyin fırtınalarını paylaşmak istiyorum, bu düşünceleri editörlük yapmadan olduğu gibi paylaşmaya tercih ettim, ki ucu açık cümleler, ufuklarınızda farklı bir yerleri çağırabilir. Bu düşünceler, sorgulama ve düşünme amaçlı üretilmişti. Hazır cevaplar sunmaktansa, sizi de bizimle düşünmeye ve sorgulamaya davet ediyoruz.

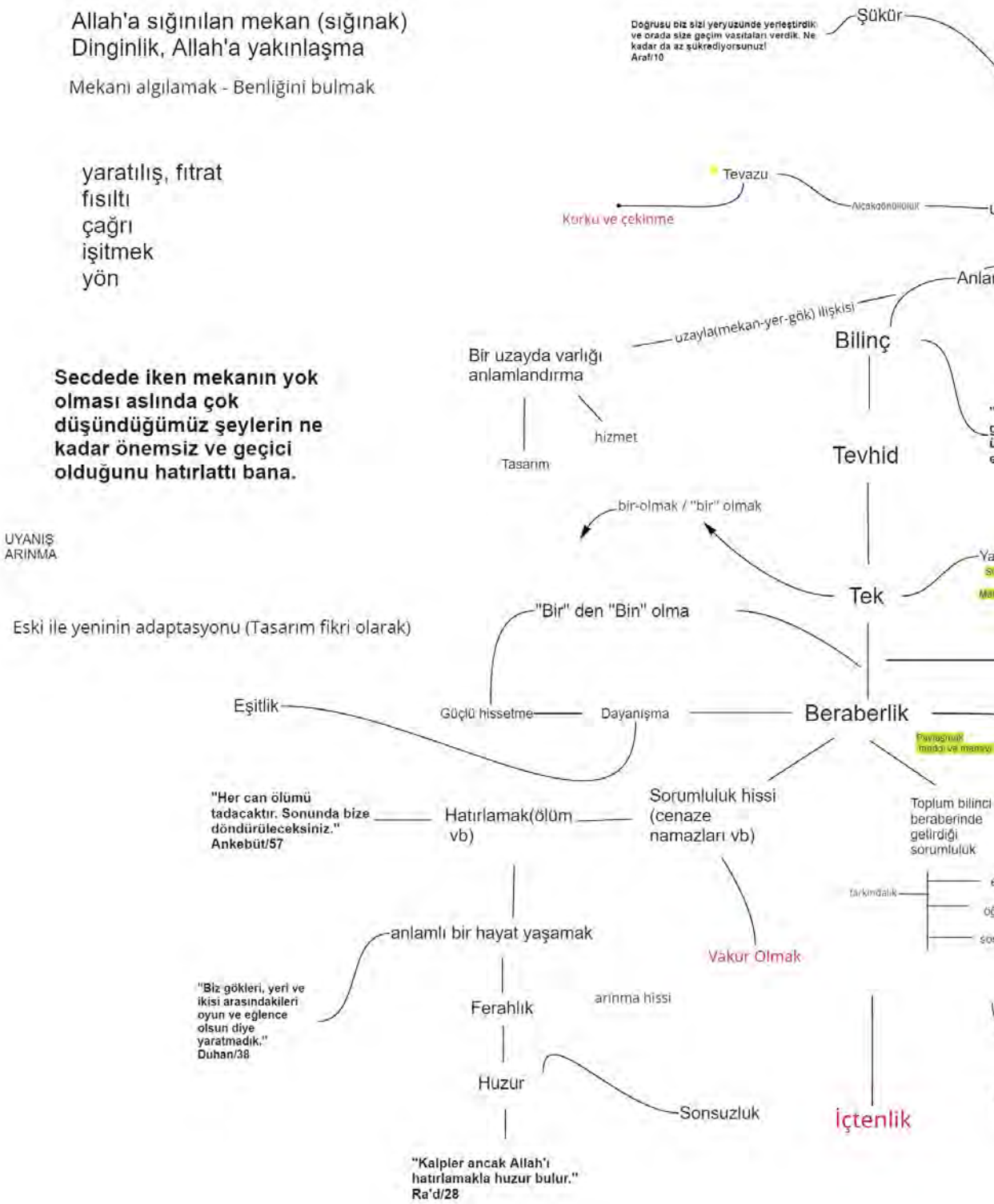

Tefekkür

Denge kurmak

"Gerçekten biz, her şeyi bir ölçü ve denge ile yarattık." (Kamer, 54/49),

Maneviyat

Dünyevi

Dünyevi yaşamda anlamlı düşünceler ve ibadet
Dünya anlamlı ve bakan inançsızlık

Huşu

ulvi(yüce) — uhrevi

Huşu

Sevgi

"Kalpler ancak Allah'ı hatırlamakla huzur bulur." Ra'd/28

öz

Ruh

Somut

Huzur

Töz

İhlas

"Kalpler ancak Allah'ı hatırlamakla huzur bulur." Ra'd/28

Samimiyet

Ve siz elbette sabahleyin ve geceleyin onlara uğrar ve üzerlerinden geçersiniz. Hâlâ akıl edip düşünmez misiniz?"Saffat/138

Beden

Teslimiyet

Soyut

Dünyevi

Andolsun insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz. Ve biz ona şah damarından daha yakınız."Kaf Süresi/6

Nefse ve onu düzgün bir biçimde şekillendirip ona kötülük duygusunu ve takvasını (kötülükten sakınma yeteneğini) ilham edene andolsun ki, nefsini arındıran kurtuluşa ermiştir. Onu kötülüklere gömüp kirleten kimse de ziyana uğramıştır. Şems Suresi 91 7-10

"Her şey zıddıyla kaimdir."(51/ZÂRİYÂT)

Acizlik Duygusu

ağlama
af dileme
yalvarma
yakarış

Parçadan Bütün Olma
-İnanç olarak bütünleşme,
-İbadet sırasında bütünleşme,
-İnsanın çocukluktan yetişkinliğe olan kendi içindeki imanıyla bütünleşmesi.

"Oku, yaratan Rabbin adına ki, bütün varlığı O yarattı." Alak/1

Hatırlatma

Aidiyet

Yönelim
Tanrı'ya yönelme

İşlevsellik

miro

Bence dinimizin en güzel yanı sade - anlaşılabilir, herkese hitab eden olması - Peygamb
ve öz konuşması ve Mescid - i Nebevi ' yi o sadelikte ve öz olarak ihtiyaca yönelik inşa

İbadet etmek insanın içine ferahlık veren bir eylem iken, ibadethanelerde (çoğunlukla a da genellikle) mistik bir atmosfer yaratma güdüsüyle karamsar ve boğucu iç mekanlar ortaya çıkabiliyor. Camilerde sık bulunmadığımdan düzenli cami ziyareti olan arkadaşlarımdan bu konuda fikirlerini almak isterim. Daha ferah ve aydınlık bir ortam ibadet için dikkat dağıtıcı bir unsur mudur yoksa iç ferahlatıcı mıdır?

şöyle düşünüyorum; ferah olması bence güzel insanları mekana çeken bir özellik olabilir. ancak ibadet ederken loş bir ortamda ben daha huşu içinde hissediyorum.

Bence ne aydınlık ne de çok loş b
olduğu zaman belli bir süre sonra
ve bu durum da ibadetine negatif

Süleymaniye camisinin ısıtmasında **devekuşu yumurtası** kullanılmış.

Net'de bi haberde şöyle bir bilgi var.

"Deve kuşu yumurtası, kuru ve havadar bir yerde muhafaza edildiğinde, suyunu kaybederek çürüyor ve yaydığı (insanlar tarafından hissedilmeyen) **koku nedeniyle örümcekler o alana yaklaşamıyor**. Dolayısıyla o ortamda örümcek barınamıyor ve bu da ağ oluşumunu engelliyor. Yumurtanın bu özelliği, ortalama 60-70 metrekarelik bir alanda etki gösteriyor.

Yüzyıllar öncesinde Mimar Sinan tarafından saptanan bu keşif, daha sonra birçok cami ve yaşam alanında asırlar boyunca kullanıldı."

Yapı malzemesi konusunda betonun soğukluğundan ve çevreye verdiği zarardan daha uygun malzeme kullanılabilir. Cami yapımında böylesine zararlı bir malzeme kullanımı azaltılmalı. Kısmen kullanımı olabilir belki ama azaltmak iyi olurdu.

. İbadethanelerde resim veya canlı figürü resmedilmediği gibi, evlere de hiç heykel girmemiştir. Bunun aksine evlere zaman zaman c
girmiş ve duvarları süslemiştir. Bu tutum, aslında heykelin daha katı bir şekilde reddedilmesi anlamını içermektedir. Çünkü Kuran'da
insanların kendi elleriyle yaptıkları ve kendi kendilerine herhangi bir hareket yapamayan, tapan insanlara da herhangi bir fayda veya
veremeyen aciz putlardan söz edilmekte ve bu putlar yerilmektedir"

Batı sanatının temel prensibi, benzetmedir. İslam sanatının farkıysa, eşya ve hadiseyi yansıtma metoduyla yorumlamasıdı
şartlar içinde dahi ne yapmış yapmış, kendi anlayışı içindeki tabiatı mimariye de sokmuştu. Sütunları yük taşıyan insan heykelleri, hi
başlıkları defne yaprakları, kemerleri eğik dallar, salyangoz kabukları şeklinde yaparak, sanat anlayışını mimari ile birleştirmişti. **"İsla**
tabiatı, batı gibi bir dış görünüş olarak kabul etmiyordu. Bu sistem içinde tabiat,insan ve yaratılış muazzam araştırmaların
Onun bütün cephelerinde korkunç ilerlemeler olmuş, müthiş derinlere inilmişti.

perimizin az
etmesi.

Ferahlık kavramını atmosferden ziyade yaratıcı ile iletişim içerisinde olma durumundan olduğunu düşünüyorum.Loş ortamlar bende kabir hissi uyandırdığı için daha huşu içerisinde olmamı sağlıyor.Karanlık ortamın rahatsız hissettirmesi hoşuma gidiyor.Dış dünya ile kontrast sağlayan bir alan tanımlıyor bence.

bir ortam olmalı. Çok loş
kişinin uykusu gelebiliyor
etki edebilir.

Kişiden kişiye değişeceği için, hareket eden paneller kullanılabilir

Bahsettiğimiz etkileri temel olarak 2 kriter üzerinden sağlayabiliriz diye düşünüyorum ; ışık ve hacimsel farklılık
Hacimlerin geniş tutulması baş üstü düzlemin yüksek tutulması gelen kullanıcıya ferahlık verebilir ama bunun amaçlarından biride şudur diye düşünüyorum çok büyük bir mekanda kullanıcının kabolması aslında kullanıcıya sen bu alemde bir hiçsin algısı vermek olabilir, hacimlerin küçük tutulması ise kabir hissini oluşturması ile ilişkilendirilebilir.
Işığın mekana fazla alınması ilahi güç ile ilişkilendirilebilir, ışığın mekana az alınmasıyla oluşan ortamdaki ibadetin daha verimli olmasıda anlatılabilir.

canlı resim
a, tapınmak için
a zarar

r. Fakat bu
ç olmazsa
am medeniyeti
mevzuu idi.

https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/59630

miro

Ayağını sıcak tut, başını serin;
Gönlünü ferah tut düşünme derin

-Cami halı altı ısıtma olması, ayakların üşümemesi

?

- Kütüphane
- Ticari alanlar
- Sanatsal aktiviteler
- Flexible mekanlar
- Çocuk etkinlik alanları

İslam bilim ve kavramlarının öğtiminin verilebileceği alanlar ve şergi alanları

Mekanın kullanımının her kullanıcı için eşit deneyimleri sağlayabilmesi

Küçük yaştaki çocuklar için sinevizyon alanında dini olaylar izletilebilir,
Ya da daha gerçekçi deneyimsel mekanlarda tarihi olayların anlatimi.
Belirli günler için meşk toplulukları/koroları ilahi gösterleri yapabilecekleri sahne alanı

Kilise Sirkülasyonu

Cami Sirkülasyonu

İbadet esnasında otururken (özellikle bayram ve cuma namazlarında) kalabalığın bir anda mekandan çıkma isteği ve oluşan izdiharna, kontrollü yürüme alanları
Aynı sorun ayakkabıanı bıraktığı yeri arayanların bulunduğu son cemaat yerinde de geçerli

sosyalleşme

Çeşmeden akan sıcak-ılık suyun güneş panellerinde ısıtılması (iklime göre)
Abdesthanedeki suyun bitki sulamada kullanımı
Yapay aydınlatma enerjisinin yenilenebilir kaynaklardan sağlanması
Sokak hayvanlarına beslenme-barınma çözümleri
Cami içinde ibadet alanı haricinde oturma alanları
(yerde namaz kılmakta güçlük çekenler için)

Yiyiniz, içiniz, fakat israf etmeyiniz. Çünkü Allah israf edenleri sevmez!
A'raf Suresi 31. Ayet

? Hz. Muhammed'in (S.A.V.); "Komşusu açken tok yatan bizden değildir"

Harim bölümünün kolay ulaşılan bir mekan olması , engelli veya diğer rahatsızlıkları olan kadınlar için de zemine yakın bölümde alan düşünülmeli

- Kendine ve çevresine yeten, faydası olan yapı (müslüman gibi) - **"İnsanların en hayırlısı, insanlara faydalı olandır" - Hadis**
- Günümüzün kaynak sorunları içerisinde kendi ihtiyacını karşılayan - yenilenebilir enerji depolayan sistem kurulabilir. **İsraf önleyici olarak**

Sembolleştirmeden camii imajı taşımasını sağlayabilmek

-Engelliler için rampa ve namaz/dua alanı
-İmam / müezzin odası

Abdest alanlarının cami içinde çözümlenmesi.
Ana harim kısımda cemaat sayısına göre esnek çözümler yapılmalı
Çocuklar için ek mekan çözümleri yapılabilir.
Ayakkabılık ve tesettüre uygun giyim için girişte çözümler yapılmalı
I

Cami içerisinde okuma mekanları olabilir.

- Cephe ve kabuk tasarlanırken açıklıkların dikkat dağıtmayacak düzende tasarlanması gerekir.
- İç mekandaki taşıyıcı sistem düzeni vaaz ve hutbe sırasında imam ile cemaatin göz iletişimini en az kesecek düzende tasarlanmalıdır.
- Camii içine, göz önünde bulunmayan dışarı alanla doğrudan yada dolaylı yoldan ilişkili depo alanları tasarlanmalıdır.

Doğal ve gizli ışıklandırmalar
Yerden yükseltilmiş yapılar
Yönlendirici girişler
Boş, ferah ve işlevli alanlar

-Dönen kapı ya da duvarlar sayesinde ihtiyaç anında daha verimli alanlar yaratılabilir

SIRA SIZDE! KENDİNİZE ŞU SORULARI SORABİLİRSİNİZ:

ÇAĞDAŞ CAMİ NASIL OLMALI?
CAMİNİN VAZGEÇİLMEZ ÖĞELERİ NELERDİR? VAZGEÇEBİLECEĞİMİZ VEYA GELİŞTİREBİLECEĞİMİZ ÖĞELERİ İSE NELERDİR?
CAMİNİN ASIL FONKSİYONLARINI EN İYİ ŞEKİLDE NASIL SUNABİLİRİZ?
CAMİNİN ÖNEMİ NEDİR? BU ÖNEMİ NASIL VURGULAYABİLİRİZ?
CAMİNİN TAŞIMASI GEREKEN TEMEL KOŞULLARI NELERDİR?
İSRAF MI SADELİK Mİ?

02. Göz

Çağdaş Mescitler

Tarihi Mescitler

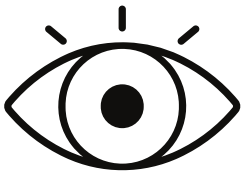

Harfleri Öğrenmek

Dilin harflerini öğrenmeden şiir yazamazsınız....

'Örmek analizi' terimini tanımlarken, bir fikrin gerekçelendirilmesine hizmet etmeyi ve ilham sağlamayı ve yardımcı olmayı amaçlayan ilgili ve göreceli, geçmiş ve şimdiki etkilerin kaynak bulma ve tefekkür edilmesi olarak sınıflandırılabilir.
Eğitimimizin ikinci haftasında her katılımcı bir çağdaş cami ve bir tarihi camiyi detaylı olarak analiz etti, analiz bağlam, yaklaşım, oran, ışık, yapı, geometri, form, hiyerarşi, sirkülasyon, malzeme gibi konuları içeriyor.
Bir haftayı devam eden analiz sürecinde 60dan fazla cami analizi gerçekleştirildi, sonraki sayfalarda bu analizlerden bazıları paylaşılmakta.

Dip Not: Tarihi mescitlerin analizlerini yapılmakla birlikte yer vermedim kitapçıkta,

Çağdaş Cami- Analizi yapan Katılmcı:

Surau Ali Bashah Neocyber	**Firuze**
Yaşam Kent	**Arif**
Süreyya ve Muzaffer Baskıcı Cami	**Döndünur**
Bait Ur Rouf	**Zehra**
Mogan Gölü	**Derin**
Amir Shakib Arslan	**Şeyma**
Mohor Para	**Gökçe**
ADRA	**Nihal**
Baitus Shobur	**Gizem**
Chandgaon	**Meryem**
Derinkuyu	**Yağmur**
Sancaklar	**Rümeysa**
Refiye Soyak	**Serkan**
Permata Qolbu	**Nazlı**
Msheireb	**Ravza**
Al Garra	**Hilal İlayda**
Sidra Musalla	**Kadir**

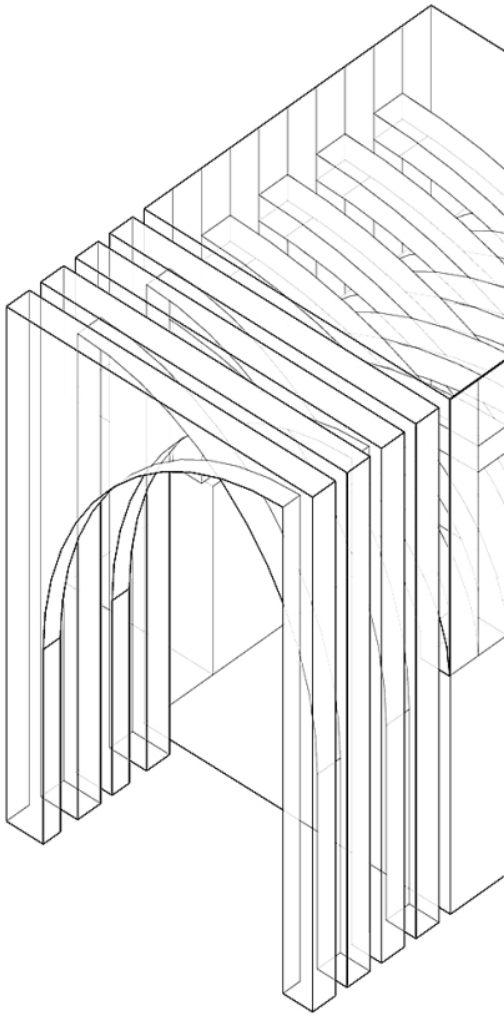

Surau Ali Bashah Neocyber

C'arch Architecure and Design Malezya

2012 yılında inşa edilen Surau Ali Bashah cami bu projenin bir parçasıdır. Yoğunlukla konutların ve ticari alanların bulunduğu bir alanda konumlandırılmıştır. Çevresindeki yapılarla birlikte kasaba ihtiyaçlarına cevap verebilecek, geleneksel mimari yapı tasarımlarından uzak, çağın nabzını yakalamaya çalışmış bir alan tanımlamaktadır Surau Ali Bashah Mosque Batı Malezya'nın Selangor eyaletine bağlı olan Cyber-jaya kasabasında yer alır. Cyberjaya dünyanın en önemli teknoloki merkezlerinden biri olup - Malezyanın Silikon Vadisi olarak adlandırılmaktadır.

MMA Üniversitesi yakınlarında C'ARCH tarafından konumlandırılan NEOCYBER kasaba için önemli bir alanı tanımlar. Çoğunluk olarak genç ve çalışan nüfusun kullanım ihtiyaçlarını karşılayan NEOCYBER büyük ölçekli bir kent projesidir. 2006 yılında başlayan proje konaklama, ticaret, araştırma, eğlence mekanları içerir.

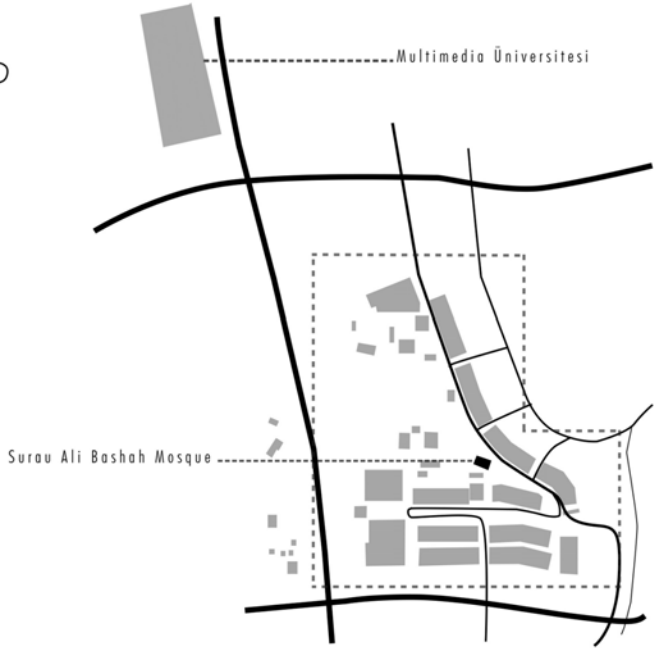

C'arch Architecture

TASARIMCILAR

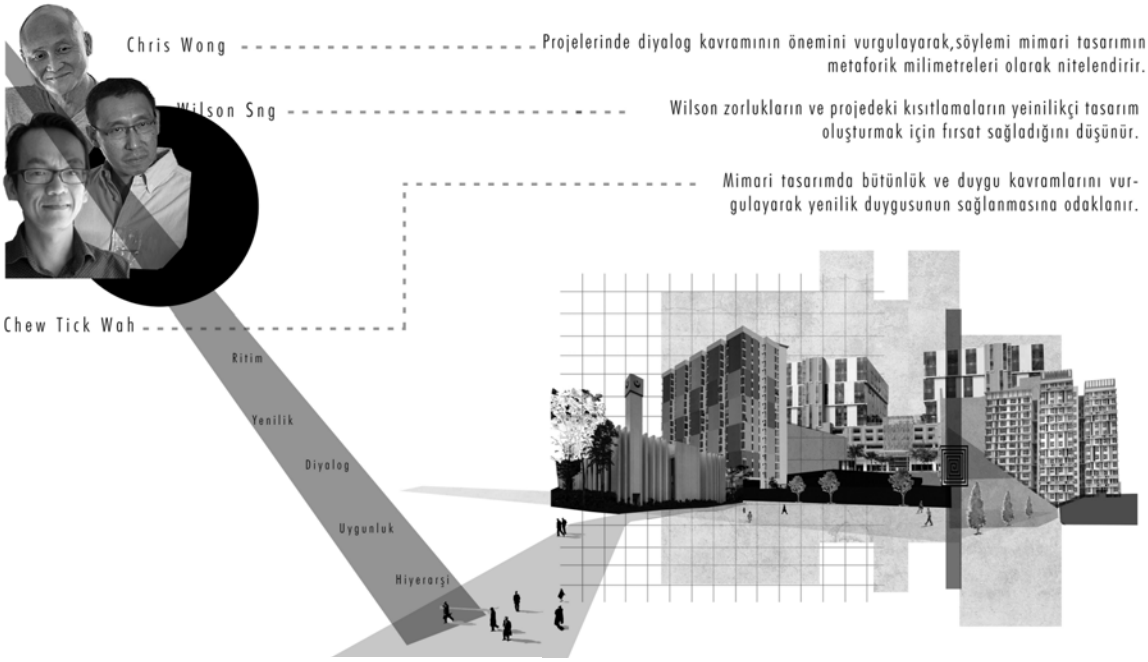

ÇEVREYLE İLİŞKİ

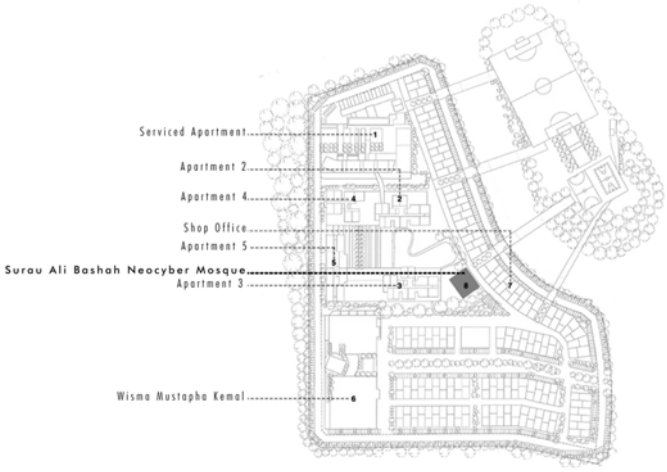

Çevrede bulunan çok katlı yapıların oranları göz önüne alındığında yapının alanda tevazu ile konumlandırılmış gizli bir mabed izlenimi uyandırdığı söylenebilir.
Konum olarak çevre yapıların ve Neocyber dışındaki ziyaretçilerin kolaylıkla ulaşabileceği bir alanda bulunmaktadır. Araçlı ziyaretçiler için apartman 3 otoparkı kullanıma uygundur.

Sembolik olarak kullanılan minare, çevre yapılar arasında kalan camiinin algılanmasını kolaylaştırmaktadır. Çeşitli özel bitki türleri ile sınırlandırılan cami ile çevre arasında daha yumuşak bir geçiş alanı oluşturulmaktadır.

PROJE KULLANIMI

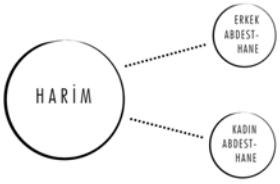

Oldukça yalın planlanarak ihtiyaca cevap verme motivasyonu ile tasarlanmıştır.Kullanım alanları bu çerçevede şekillenmiştir.İki abdesthane ve harimden oluşan cami gezinti alanları dışında ek bir alan içermez.

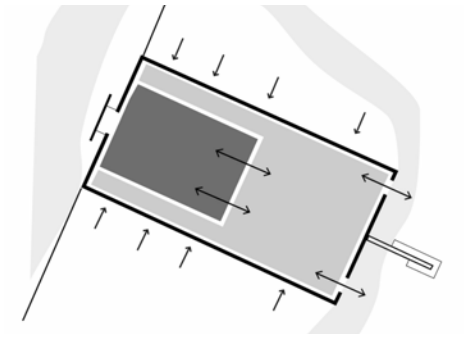

Yaklaşım ve Girişler

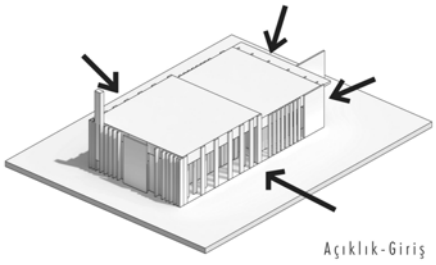

Form

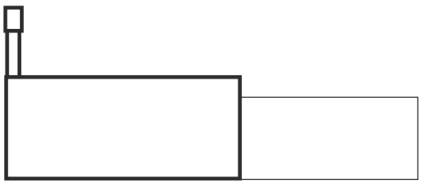

Kutle

Doluluk-Boşluk

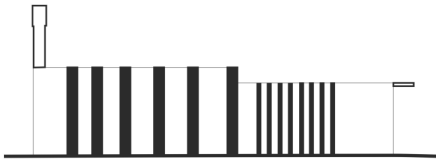

Ritim

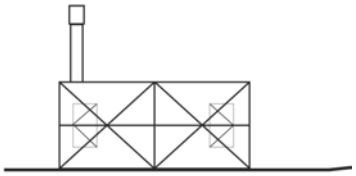

Geometri

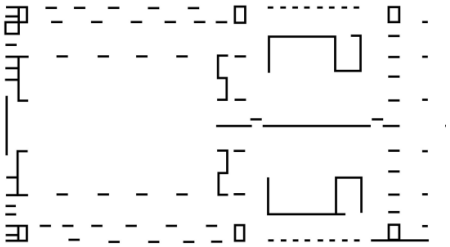

Strüktür

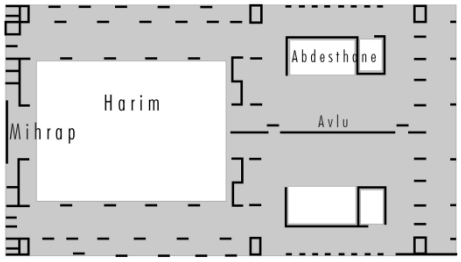

Kullanım Alanları

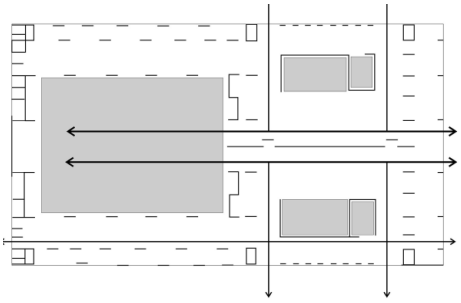

Sirkülasyon

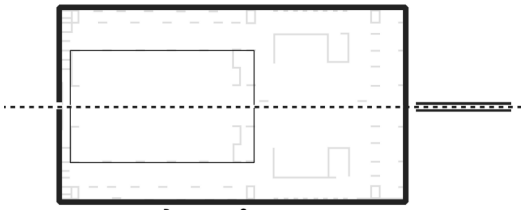

Denge- Simetri

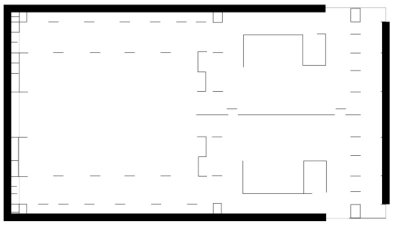

Dış Cephe Sınırları

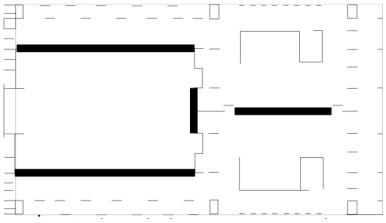

İç mekan cam duvarları

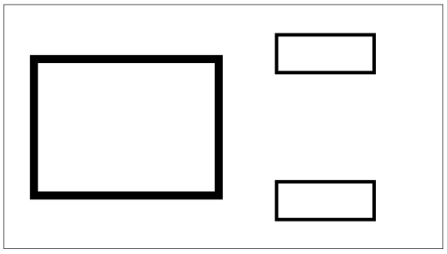

Hiyerarşi

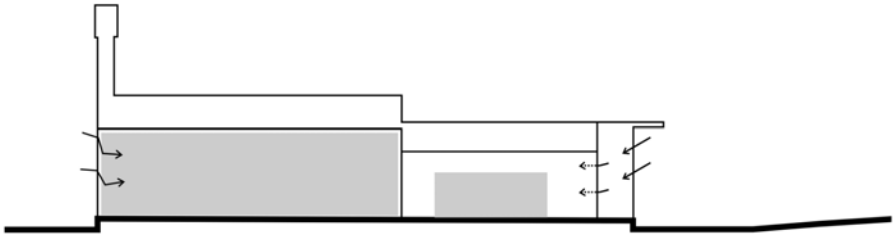

Işık

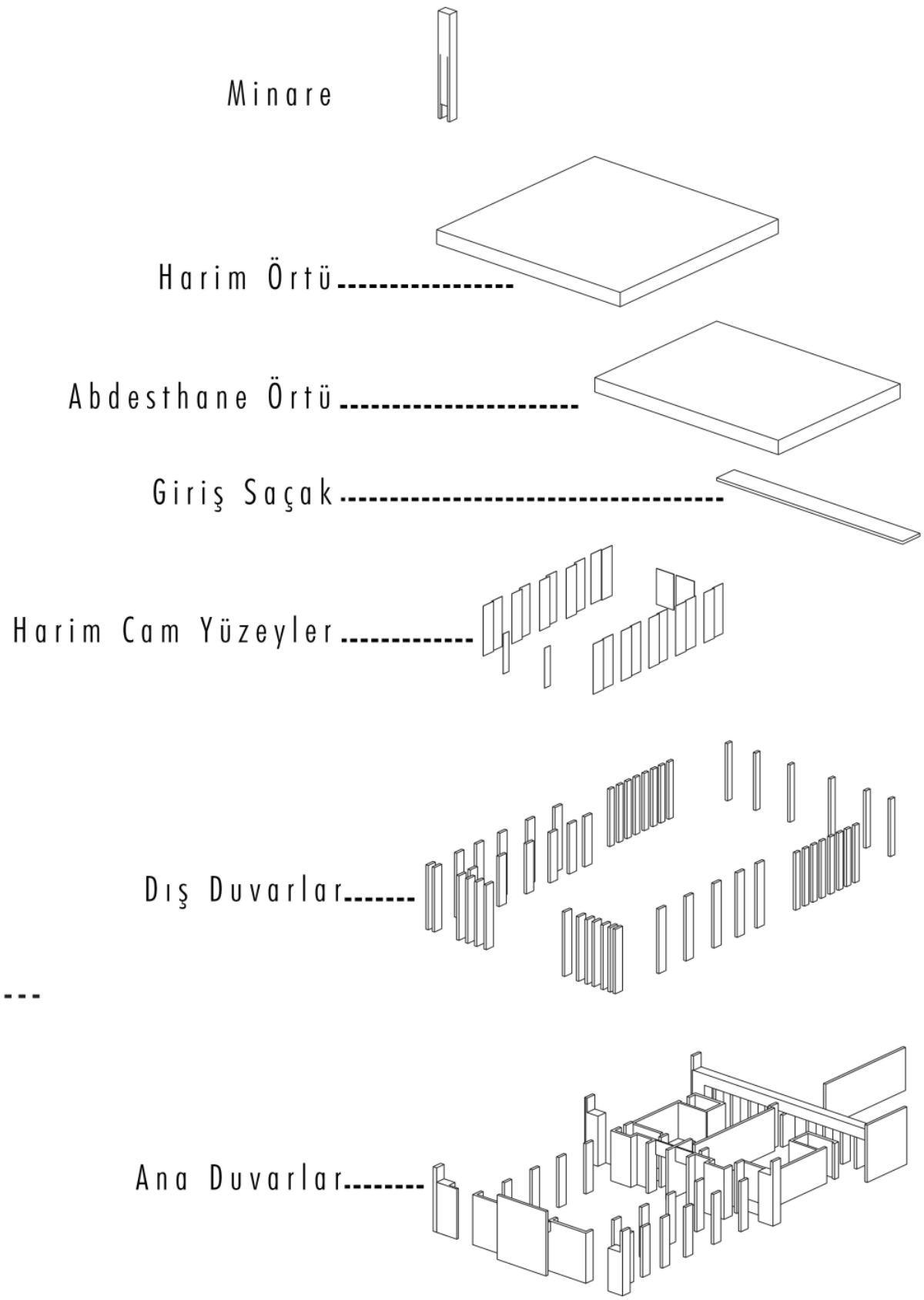

Yapıyı Oluşturan Elemanlar

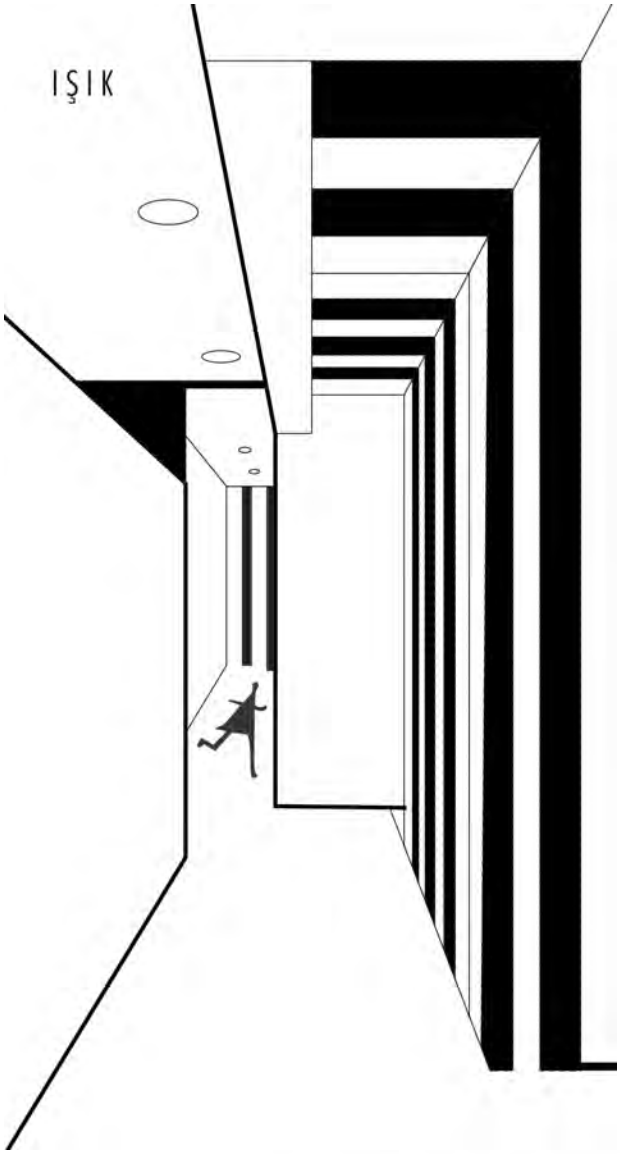

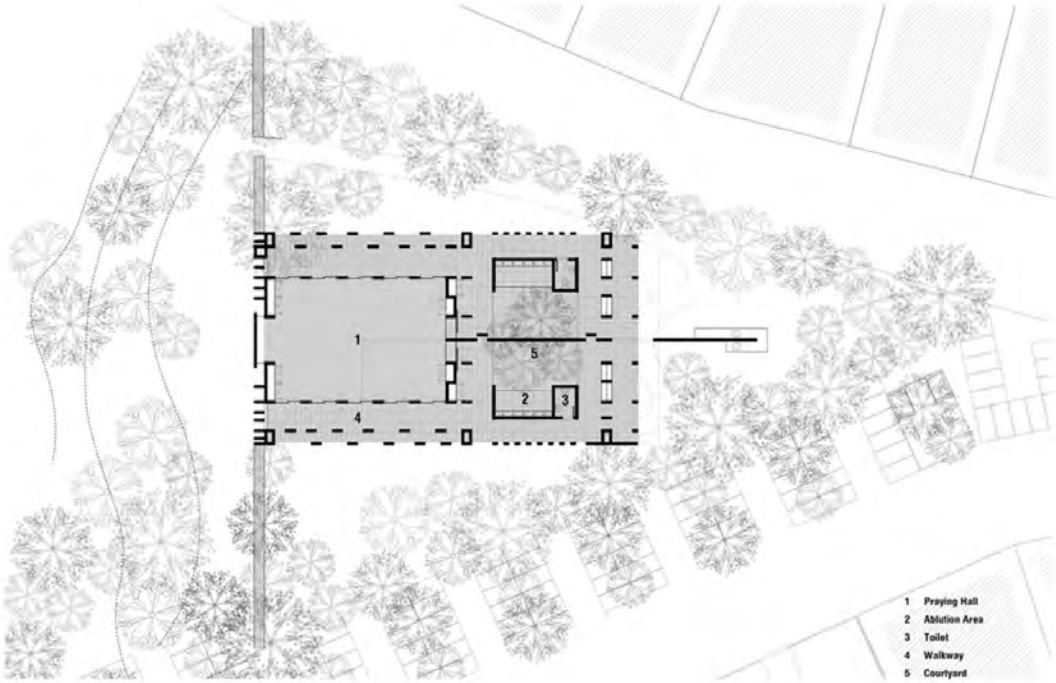

GROUND FLOOR PLAN

Yaşam Kent

A Tasarım Mimarlık

Türkiye

Yaşamkent Camii yeni gelişmekte olan bir yerleşim bölgesinde, Ankara'nın batı ekseninde yer almaktadır. Bina, bu yeni yerleşim biriminde meydana gelen cami ihtiyacını karşımak üzere inşa edilmiştir. Bina modern ve gelenekseli, topoğrafya, avlu, kubbe paralel duvarlarla bir araya getirmeyi amaçlamaktadır.

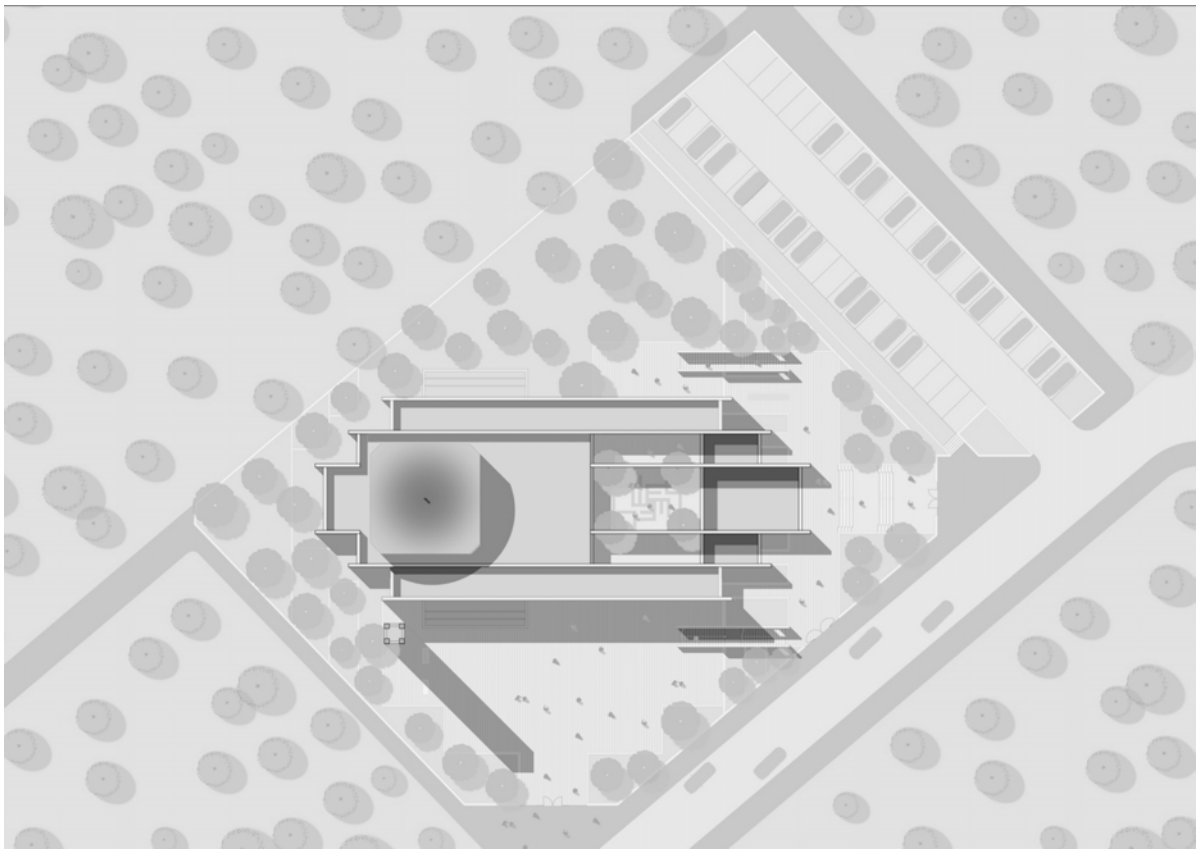

STRÜKTÜR

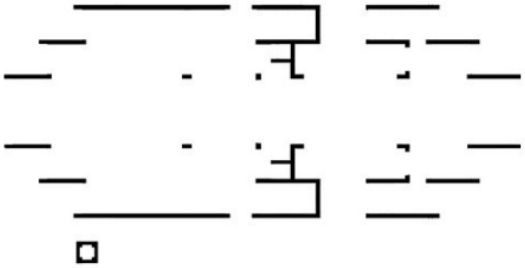

DOĞAL IŞIK

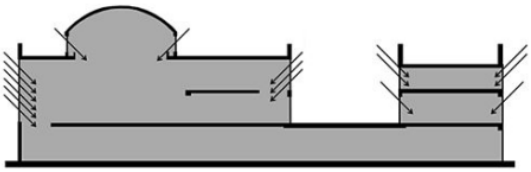

GELENEKSEL ÖGELER

minare

Minare kufi yazı deseninden ilham alarak, parapetler kullanılarak geleneksel camilerden aşina olduğumuz şerefe (minare balkonu) imgelenmiştir.

Kubbede ise biçimsel olarak geleneksele atıfta bulunmuş, buna ek olarak beton ve cam malzemeleri kullanılmıştır. Ayrıca hemen kubbealtında yarıklar açarak günışığının mekana daha çok alınması sağlanmış.

brüt beton ve cam kullanılan kubbe

Geleneksel-çağdaş kıyaslaması yapılmış, geleneksel camilerdeki ibadet alanı-avlu klasik plan şemasının yeniden yorumlandığı görülmüştür.

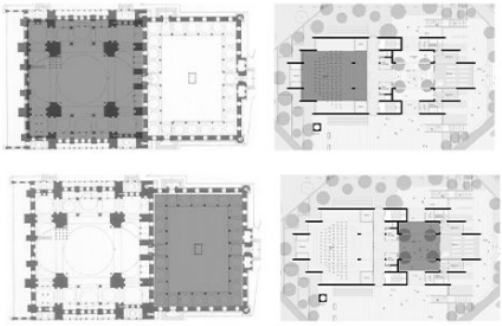

KÜTLE

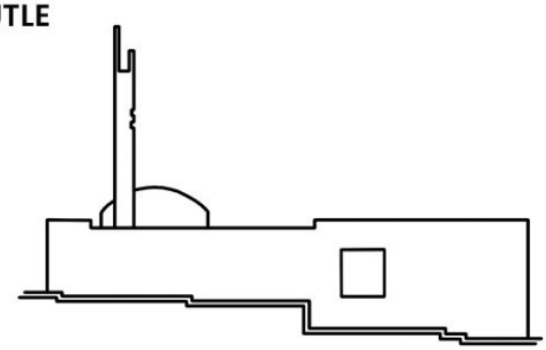

SİRKÜLASYON

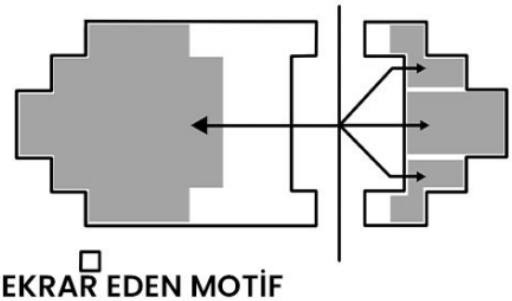

TEKRAR EDEN MOTİF

Tasarımcı tarafından oluşturulan motif çelik eleman olarak cephede ışık-gölge etkisi yaratmak amacıyla kullanılmış. İç mekanda ise yine aynı motif korkuluklarda ve kapıda kullanılmış.

SİMETRİ VE DENGE

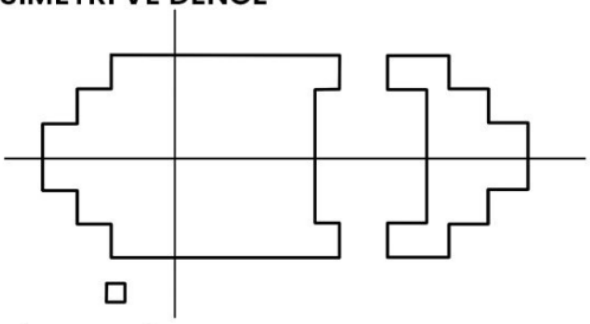

HİYERARŞİ

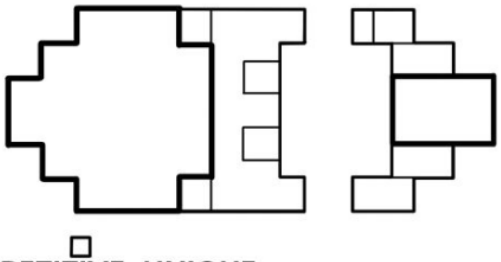

REPETITIVE-UNIQUE

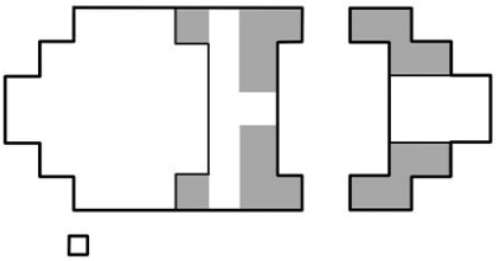

ADDİVİTE-SUBSTRACTIVE

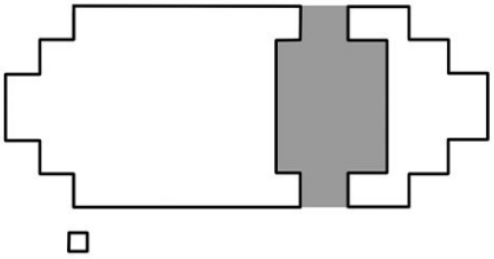

Süreyya ve Muzaffer Baskıcı

UrbAr Türkiye

Süreyya ve Muzaffer Baskıcı Camii, Alaçatı şehir merkezinin girişinde "Alaçatı Yeldeğirmenleri Parkı Kentsel Tasarım Projesi" kapsamında UrbAr tarafından projelendirildi ve hayırsever Muzaffer Baskıcı tarafından yaptırıldı. Harim kısmı toplam 360 kişi kapasiteli, avlusunda şadırvan ve gasilhane yapıları bulunuyor. Klasik dönem Osmanlı Cami tipolojisi'nin betonarme yapım tekniği ile yeniden yorumlandığı yapının kubbesi eğrisel çatı biçimi ile tamamlanmış, minaresinde yine yapıya özgün bir biçim araştırılmış.

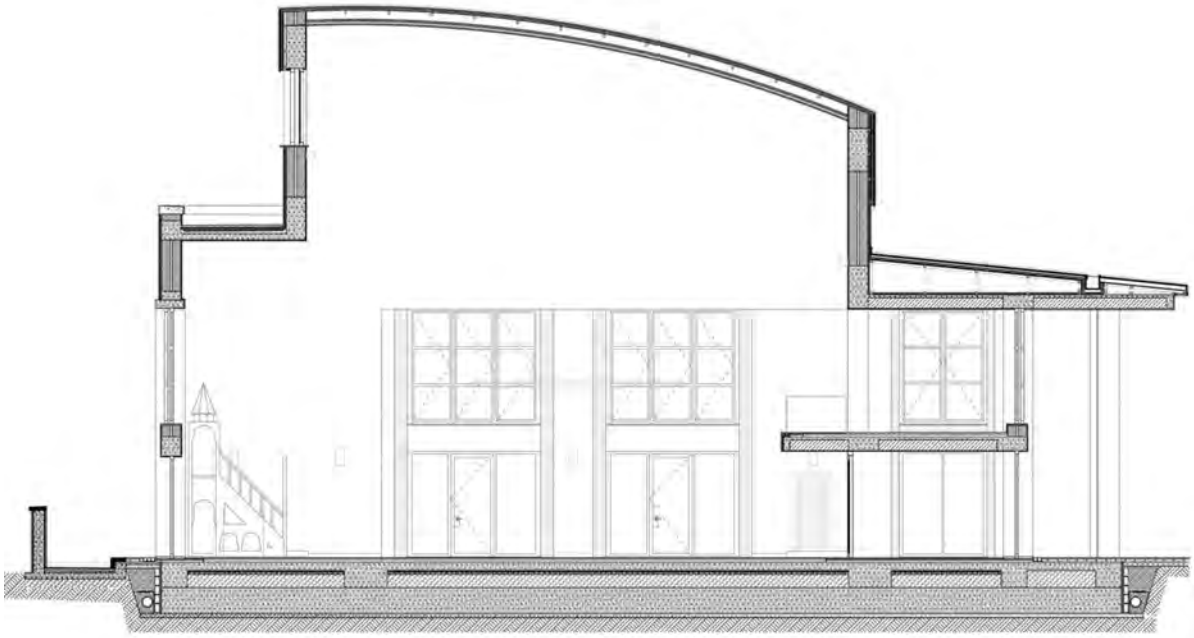

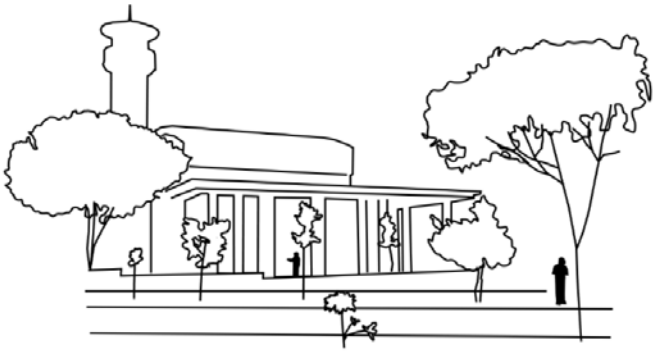

Ölçek/ Yaklaşım

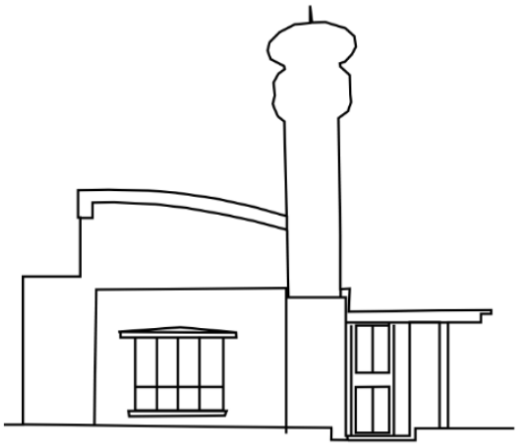

Kutle

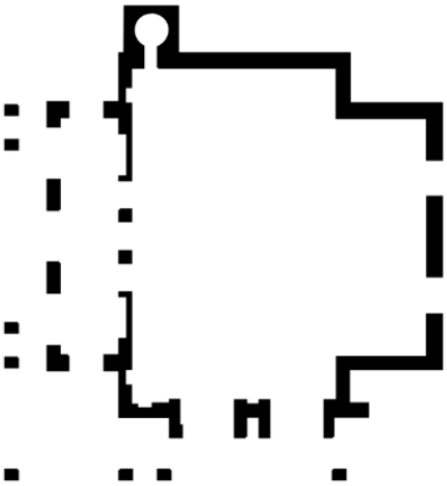

Strüktür

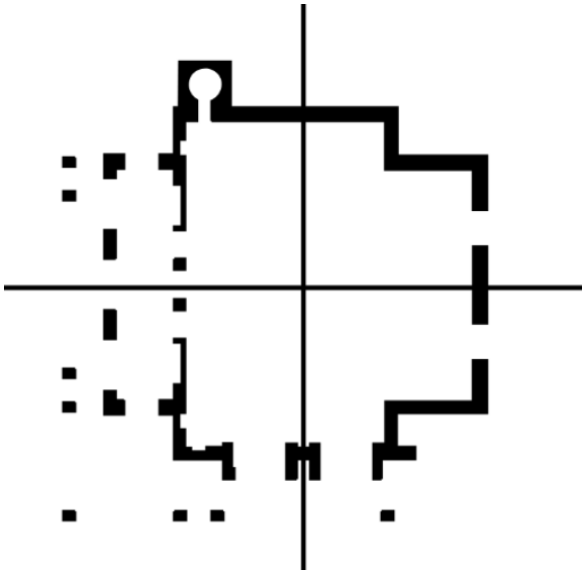

Denge- Simetri

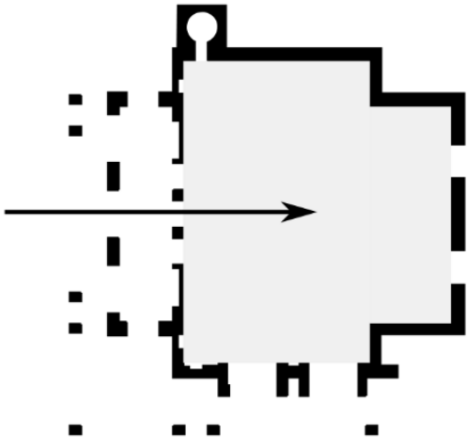

Sirkülasyon

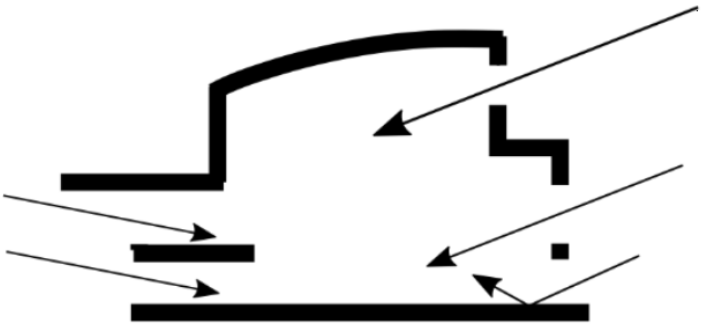

Işık

Bait Ur Rouf

MARINA TABASSUM

Bangladeş

Maneviyat sığınağı olarak adlandırılan camii, ruhu yükselten bir dua alanı yaratmak için açık alana ve ışık ve gölgenin zengin etkileşimine dayanır. Bangladeş'in fakir bir mahallesine yapılan cami, turizmi canlandırarak yerel halka katkıda bulunmuştur. Aynı zamanda binanın duanın ötesindeki diğer sosyal aktivit--eler için kullanılmasını teşvik etmek için tasarımdaki camii sembolizmi az kullanıldı. Namaz vakitleri dışında insanlara sosyalleşebilecekleri bir yer sağlayan bina ve çevresindeki "Nefes alma alanları" ile binayı bir huzur yeri haline getirmeyi amaçladı

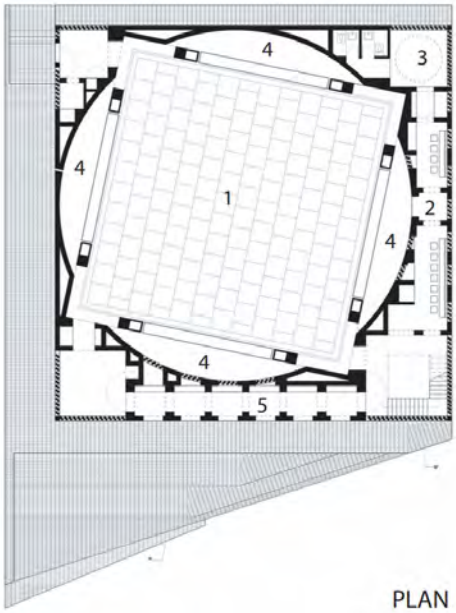

PLAN

1 DUA ALANI
2 ABDESTHANE
3 AÇIK AVLU
4 IŞIK AVLULARI
5 RIWAQ / ARCADE

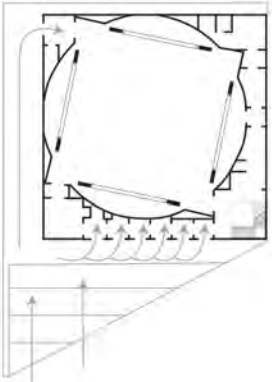

Yaklaşım ve Girişler

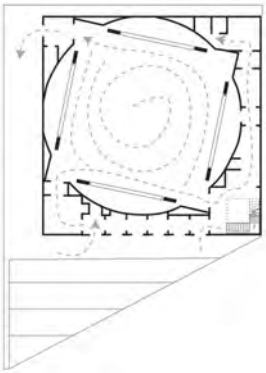

Sirkülasyon

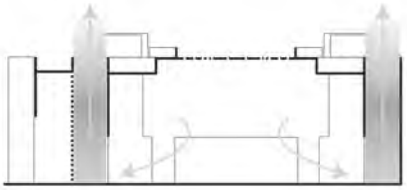

Havalandırma

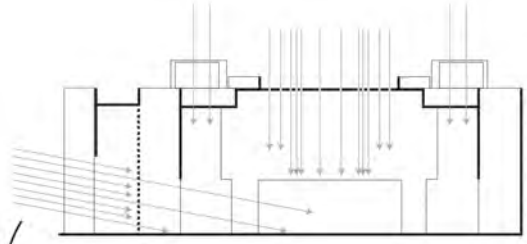

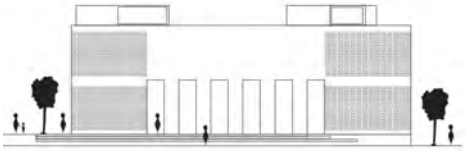

Oran- Orantı

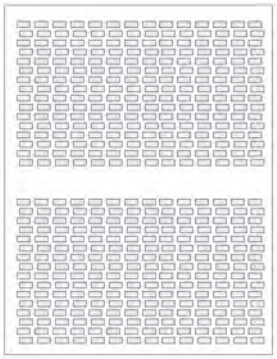

Nefes alan duvar

Çatı dizaynı, doğal ışık boşlukları

Işık

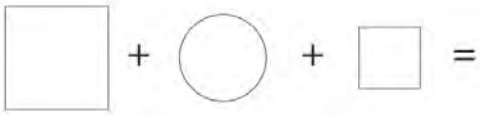

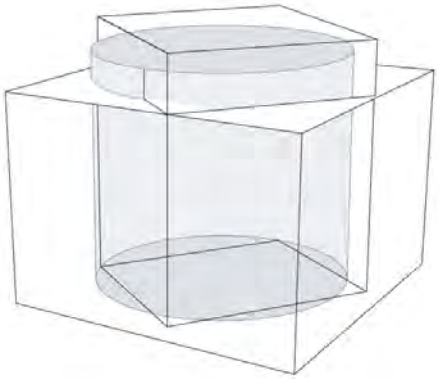

Form

Mogan Gölü

Hilmi Güner, Bütüner

Türkiye

"Mogan Gölü Camisi, Mogan Parkı'nın yanında yer almaktadır. Cami projesinde, yapı tipinin tarihsel bağlamını yerel koşullar içinde yeniden yorumlayan özgün bir tasarım geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Bu anlamda, tarihsel olarak belirli plan ve kitle tipolojileri altında gelişen cami yapılarından üç önemli referans projeye kaynaklık etmiştir.

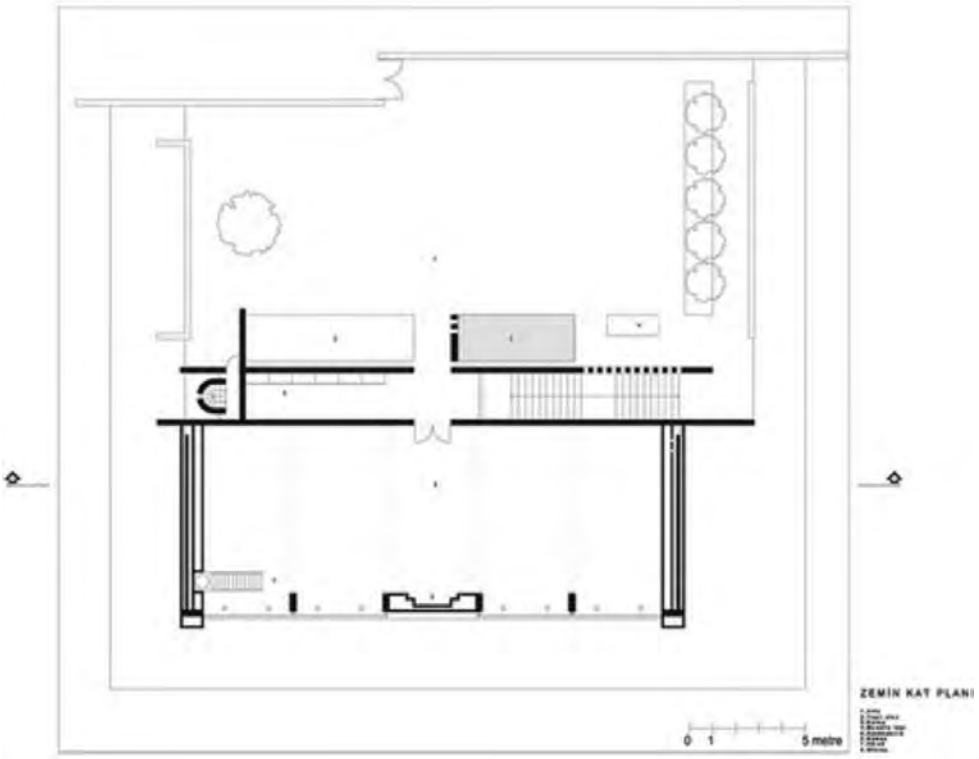

Cevher Nasibe
Mesleki ve Teknik
Anadolu lisesi

Mogan Gölü
Cami

Bağlam
Cami Ankara- Gölbaşında yer almaktadır

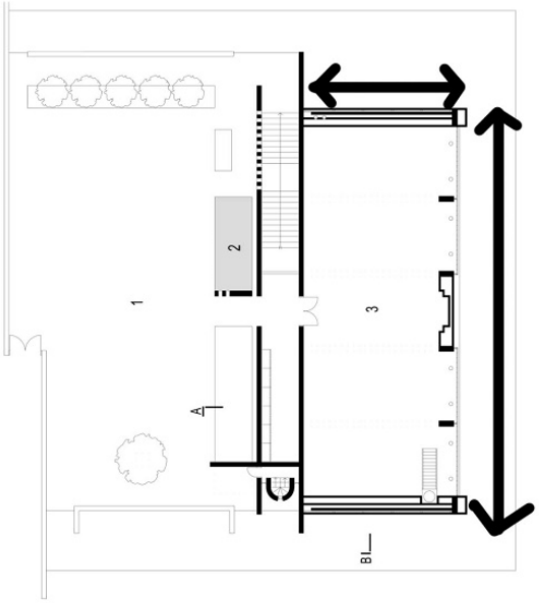

Konsept
Form işlevden çıkararak, Mimarlar çağdaş bir cami tasarımı üretmeye çalışmış.

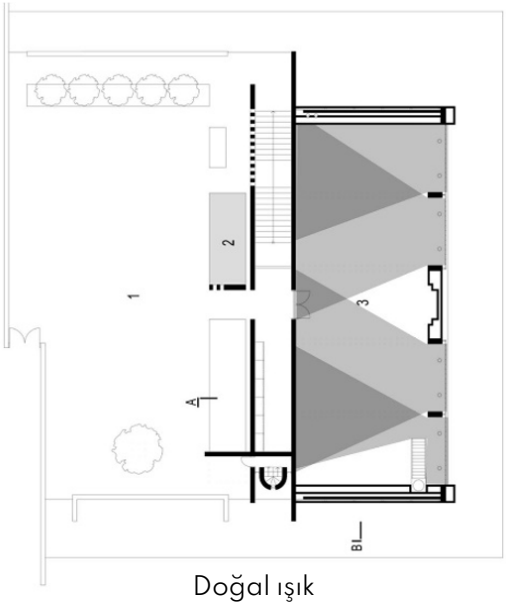

Doğal ışık

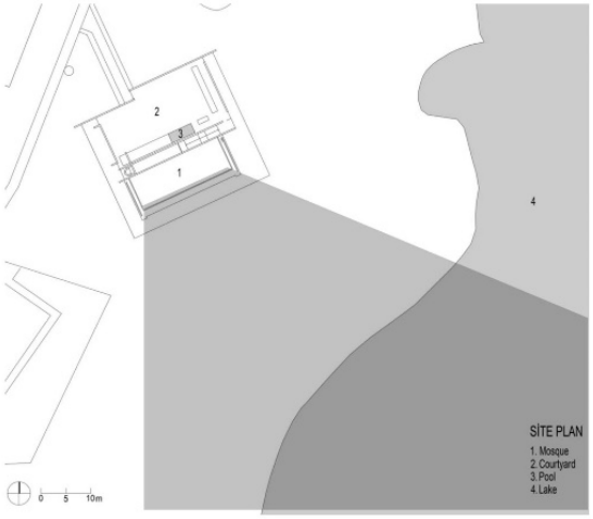

Yönelim

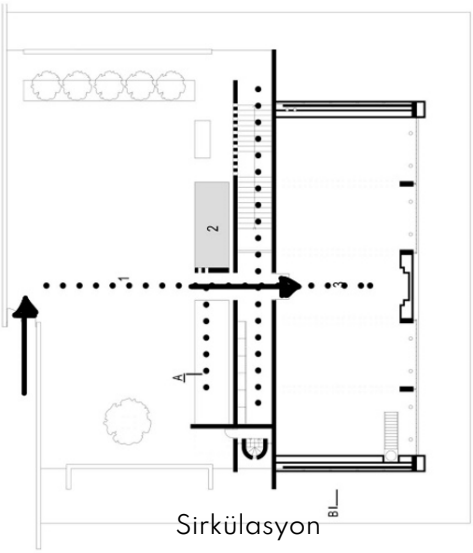

Sirkülasyon

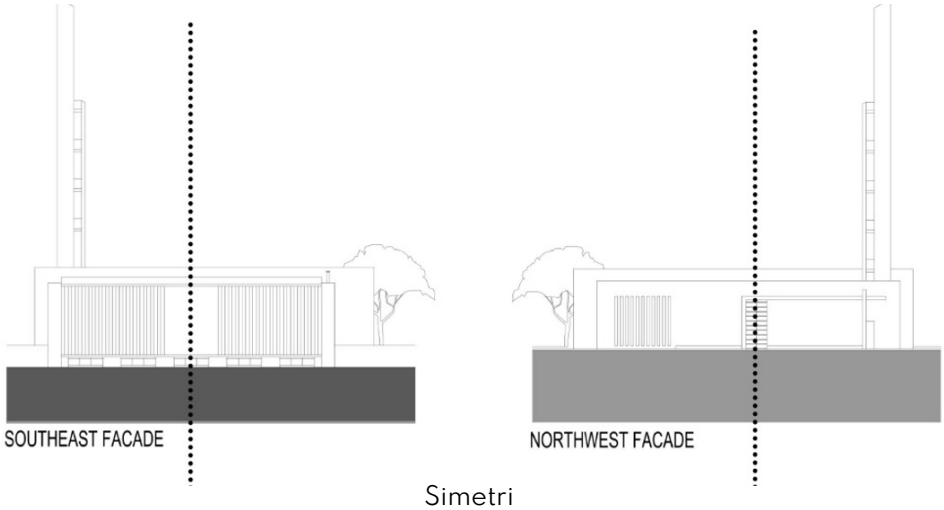

Simetri

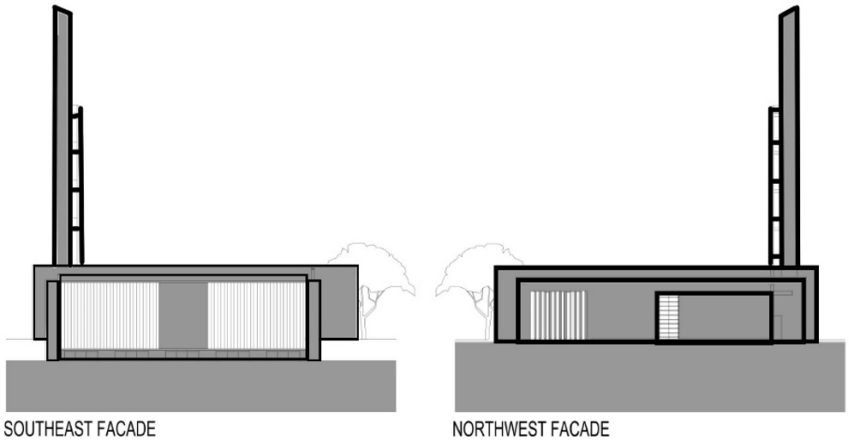

Doluluk Boşluk

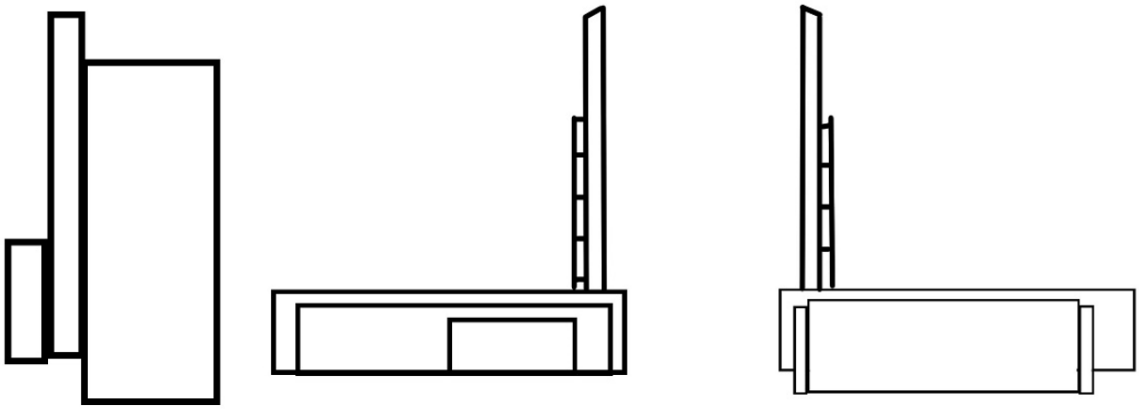

Geometri

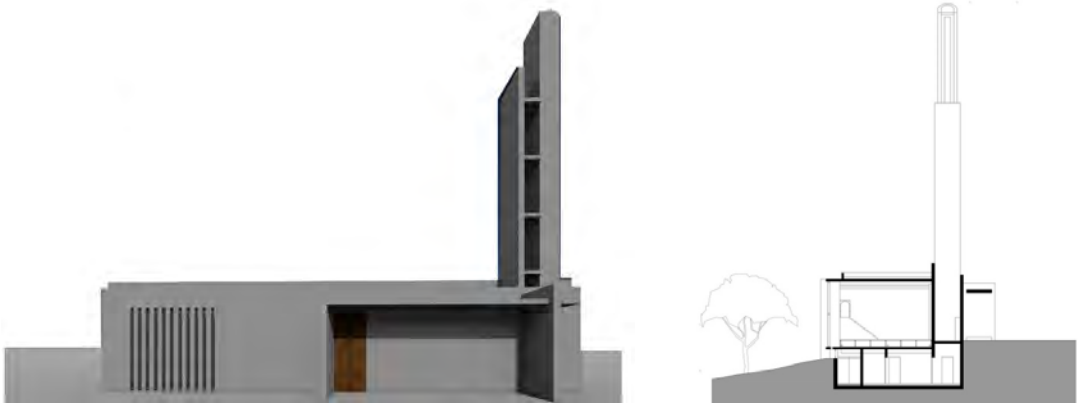

Form

Amir Shakib Arslan

SOL architects

Lübnan

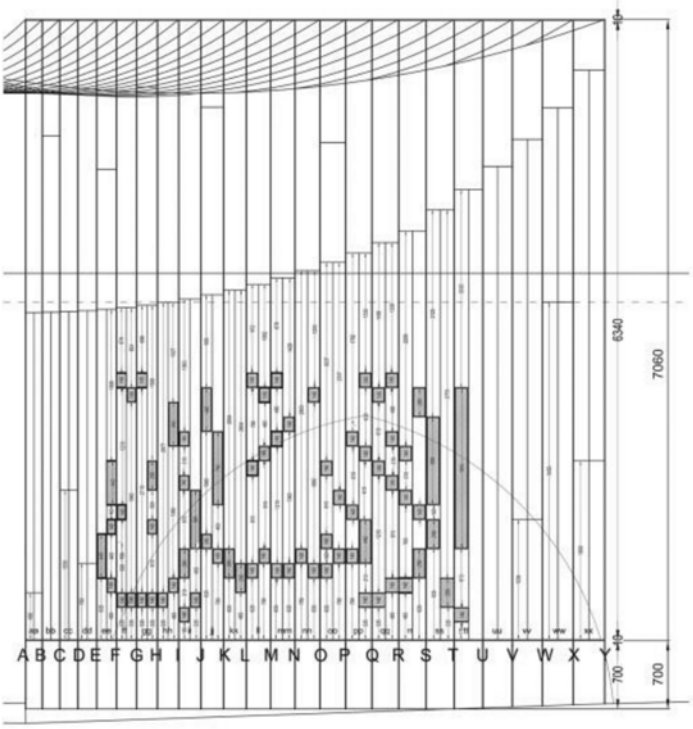

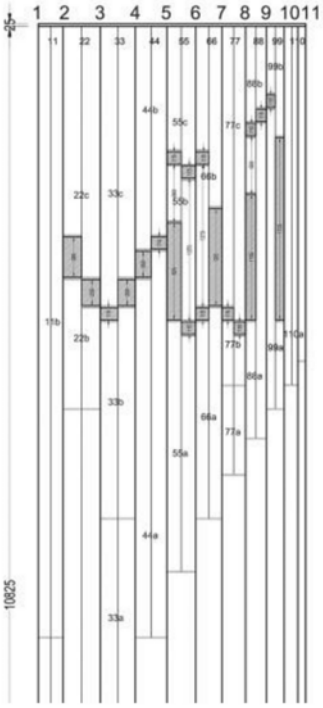

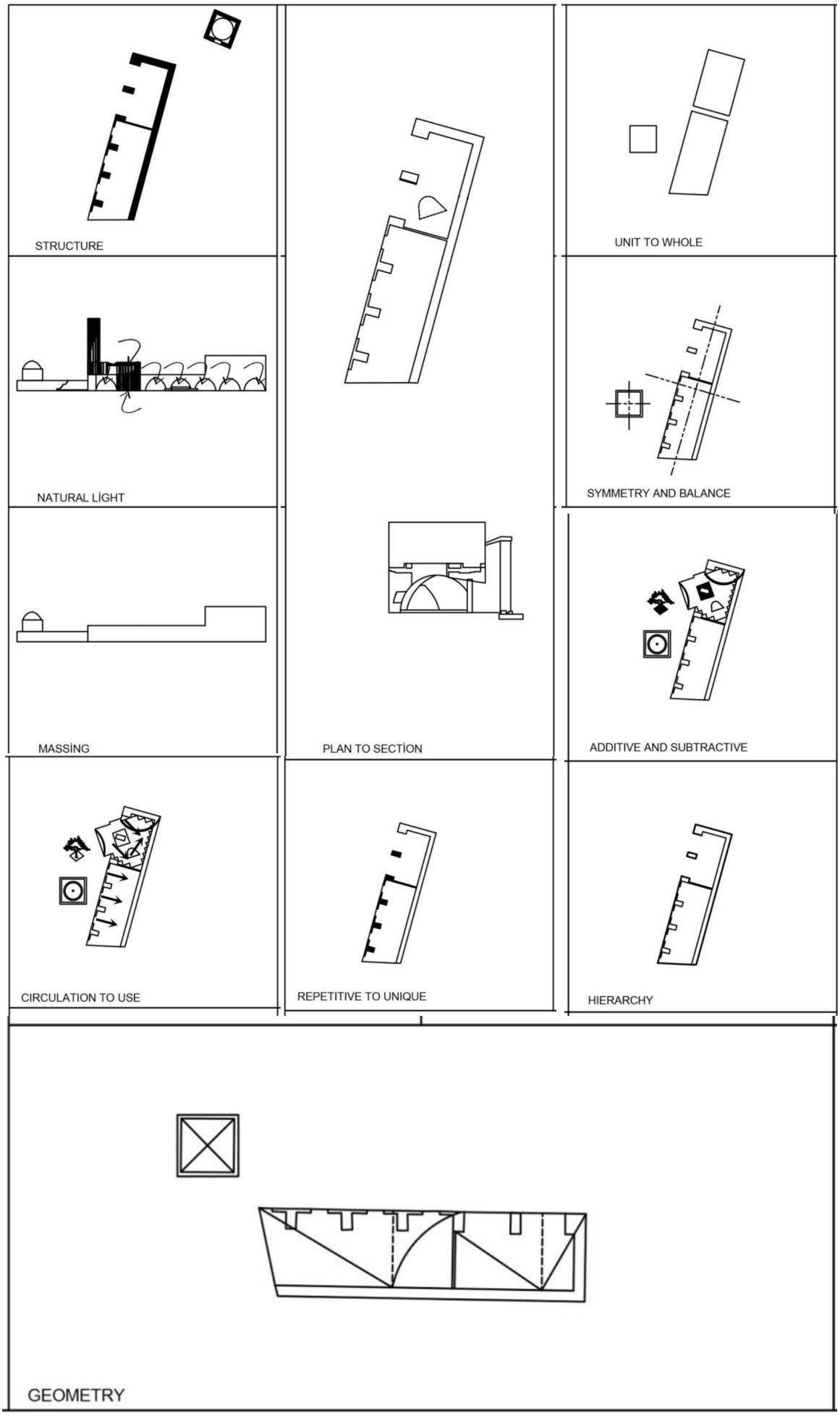
STRUCTURE
UNIT TO WHOLE
NATURAL LİGHT
SYMMETRY AND BALANCE
MASSİNG
PLAN TO SECTİON
ADDITIVE AND SUBTRACTIVE
CIRCULATION TO USE
REPETITIVE TO UNIQUE
HIERARCHY
GEOMETRY

Mohor Para

A K M Tanvir Hassan Niru
Nahid Akram
Manifa Rehnuma and Kamrun Nahar Aliza.

Bangladeş

Mohor para Camii, yerel bağlamda geleneksel tasarımı anmak için çağdaş bir çabadır. Cami, manevi rehberliği ve her yerde bulunuşu ile Mohor Para'yı ve ötesini aydınlatan coşkulu yeşilliklerin ortasında bir 'kırsal fener' olarak tasarlanmıştır. Beyaz, parlak cephe, cesur ama yüce, gün boyunca tapanlara ve yoldan geçenlere hitap ediyor. Gece boyunca caminin şeffaflığı karanlığa karşı bir fener görevi görür ve Yüce Allah'a teslim olmaya çağırır.

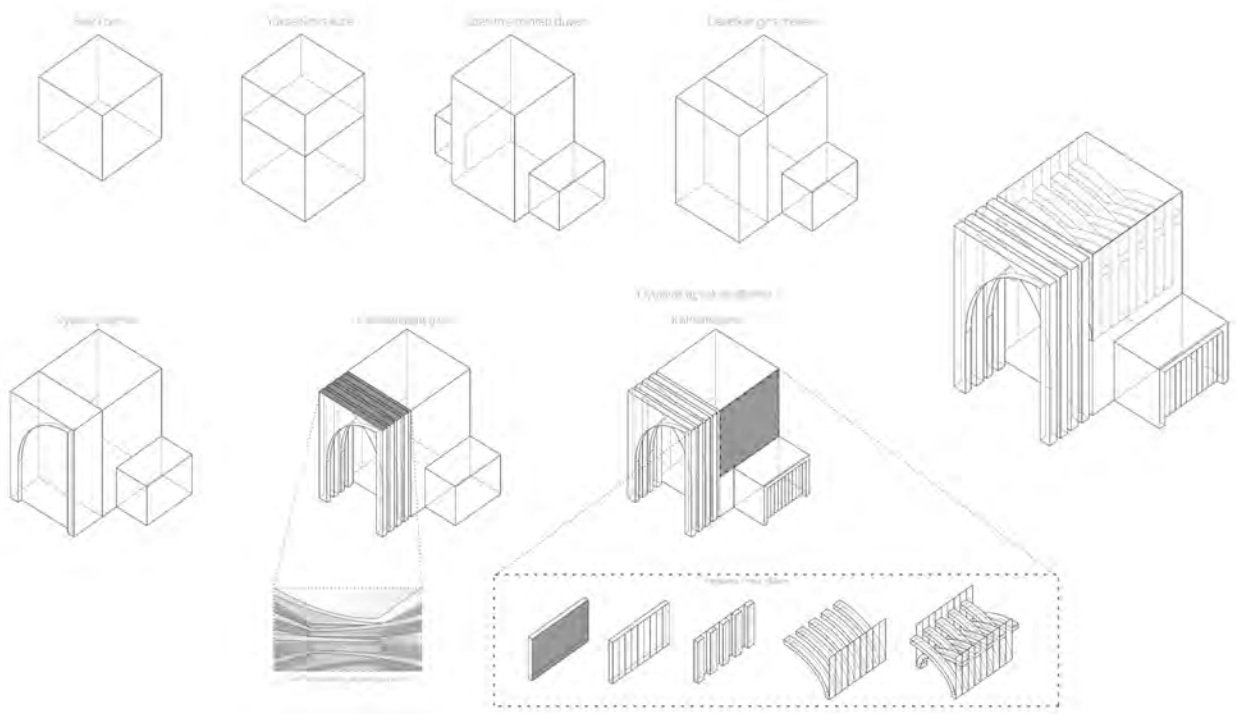

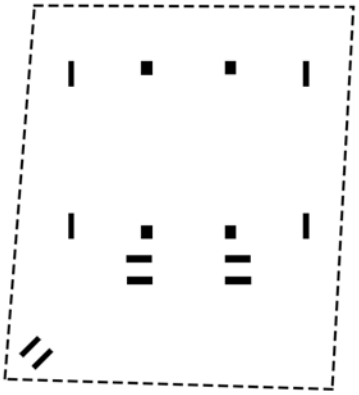

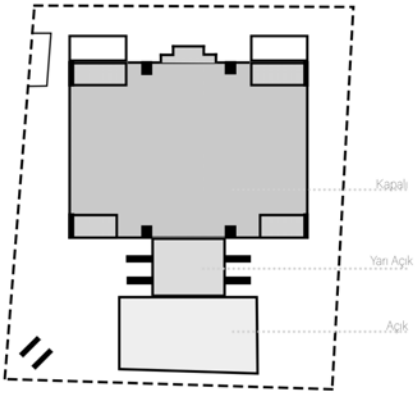

Mekansal iliskiler
-mekan içinde mekan
-ardısık mekanlar

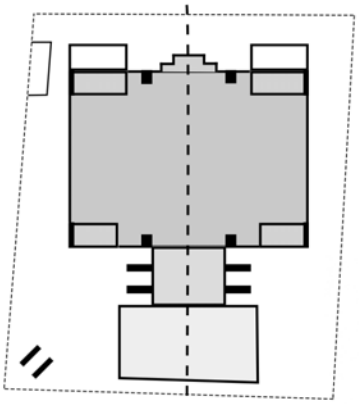

Simetri aksı

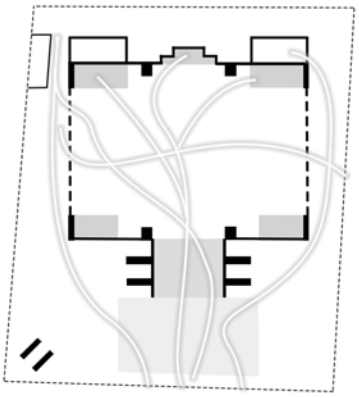

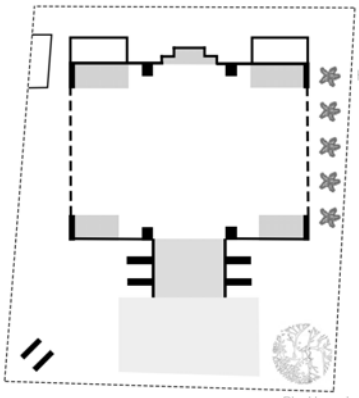

Blackboard agacı

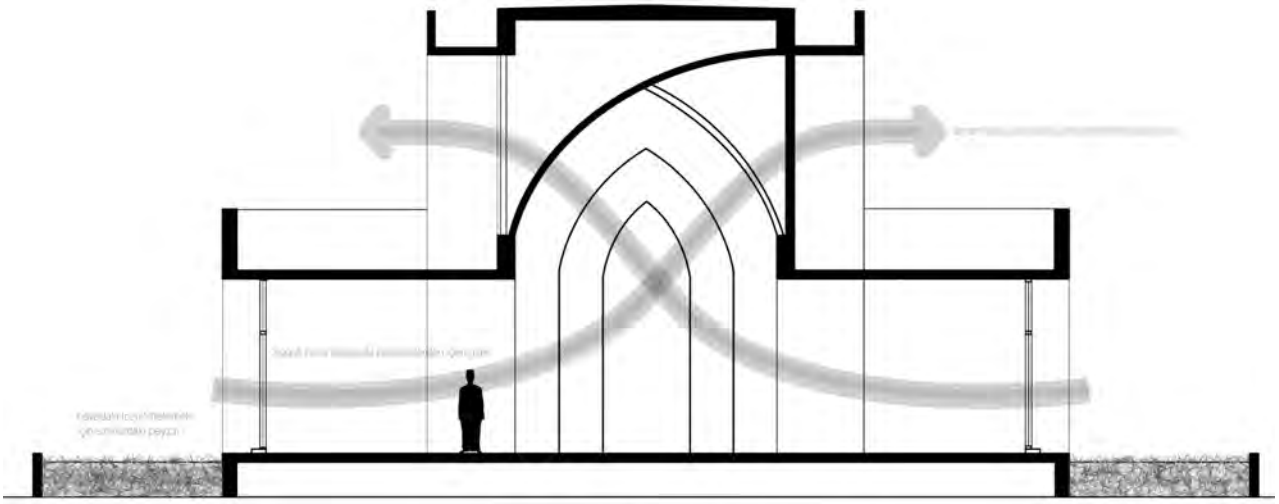

Dogal havalandırma

ADRA

Dr.Abu Sayeed M.Ahmed

Bangladeş

Adra cami Bangladeş'in Comilla bölgesinde bir köyde bulunmaktadır. Kırsal yeşil bir peyzajın ortasında bulunuyor. Ve bir gölet bulunmakta. Alanda daha önce bulunan eski bir caminin yerine konumlandırılmıştır. Bu kırsal yerleşkede birkaç cami bir okul ve evler bulunmakta. Yoğun olmayan bu yerde cami doğanın içinde saydam geçirgen bir yapı konumunda.

Bangladeş iklimi yılın 10 ayı yağışlıdır. Muson yağmurları ve ülkede bulunan akarsular sebebi ile su taşkınları ve sellere sık rastlanır. Adra Caminin olduğu bölgede de bir çok gölet ve ormanlar bulunmakta.

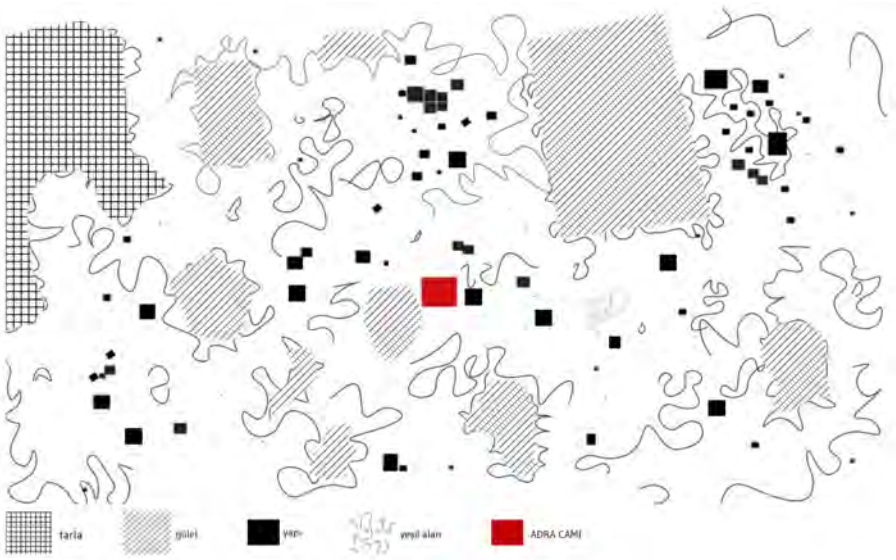

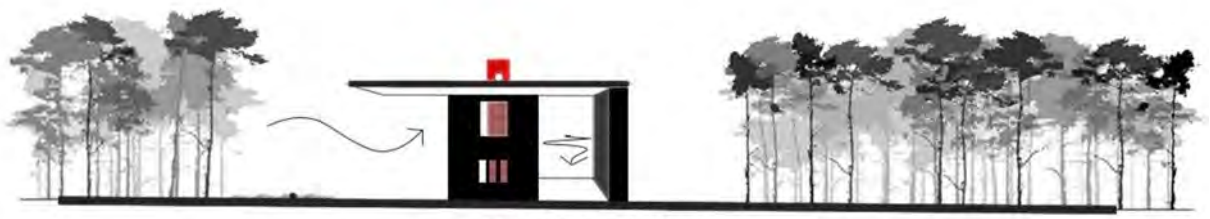

ÇEVREYLE İLİŞKİ

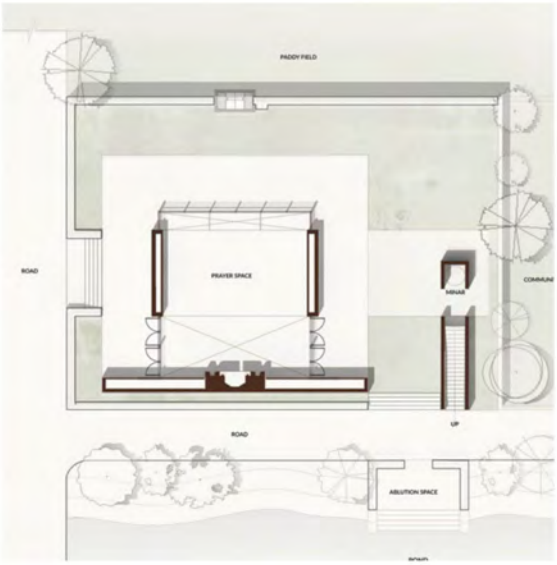

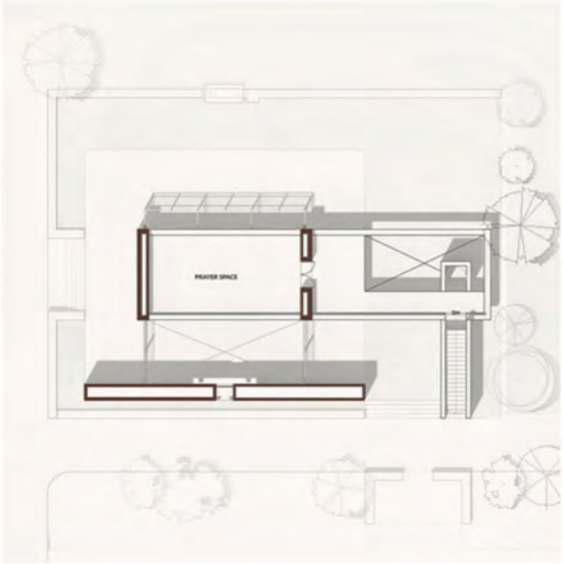

SECTION A-A

REMNENTS OF OLD MOSQUE

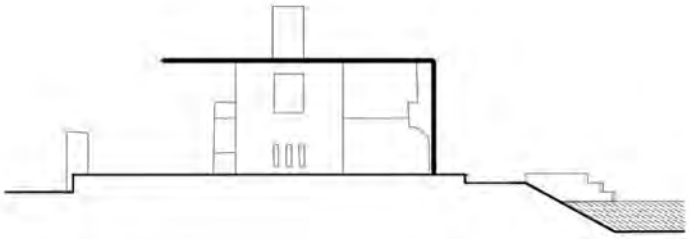

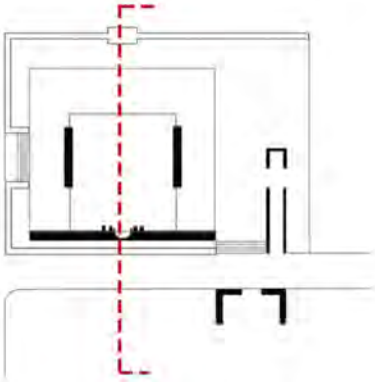

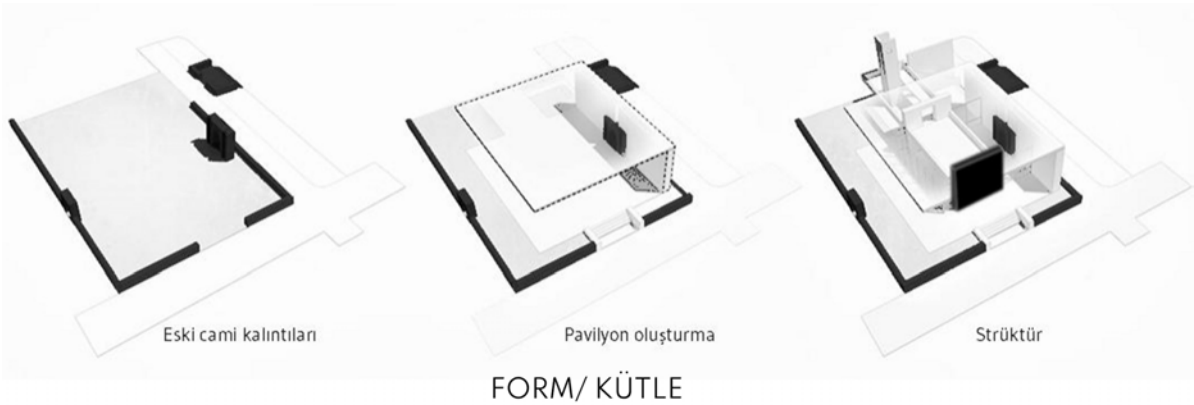

FORM/ KÜTLE

Yapıda eski dönemlerden kalma 150 yıllık tuğla bordür duvarı, mihrap ve göletteki teras bulunmaktadır.

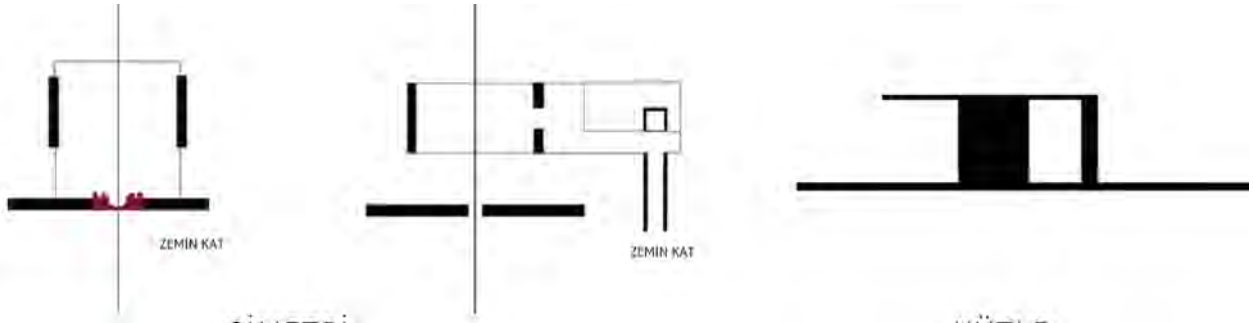

SİMETRİ

KÜTLE

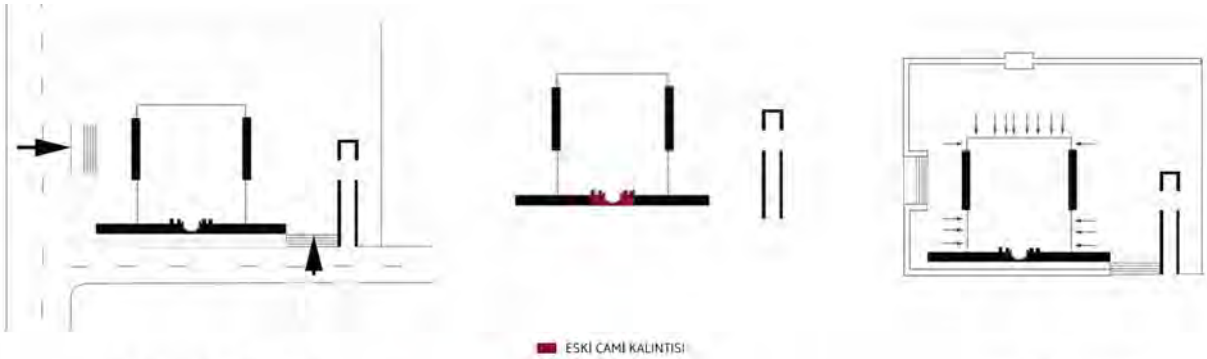

YAPIYA GİRİŞ

STRÜKTÜR

DOĞAL IŞIK

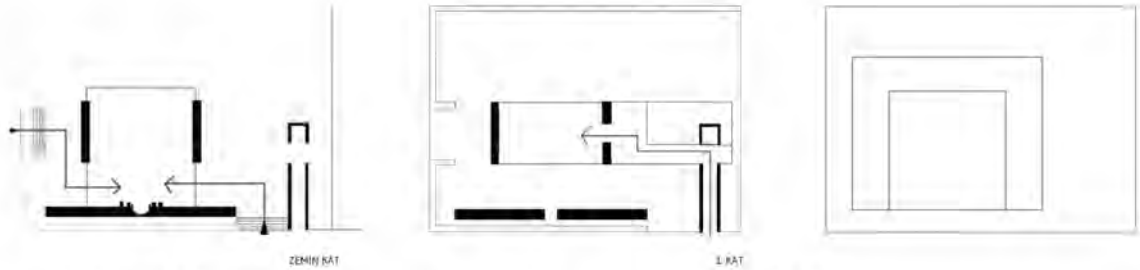

SİRKÜLASYON

HİYERARŞİ

Baitus Shobur

AndraMatin

Endonezya

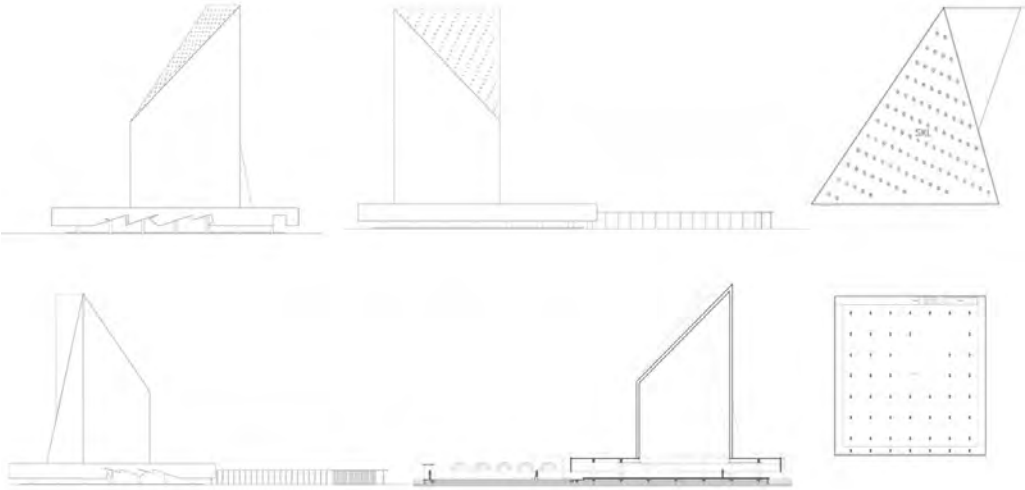

Chandgaon

Kashef Chowdhury - URBANA

Bangladeş

Bangladeş'teki Chittagong limanının banliyö çevresinde bulunan bu cami, caminin hem maneviyat yeri hem de topluluk için bir toplanma yeri olarak geleneksel rolünü yerine getirmeyi amaçlamaktadır.

Mimar, bir buçuk bin yıl öncesine dayanan bir tipoloji için yeni bir form ve eklem oluşturmak için bir caminin temel unsurlarını belirleyerek başladı. Sonuç, iki özdeş küboid yapıya indirgenen yekpare camidir.

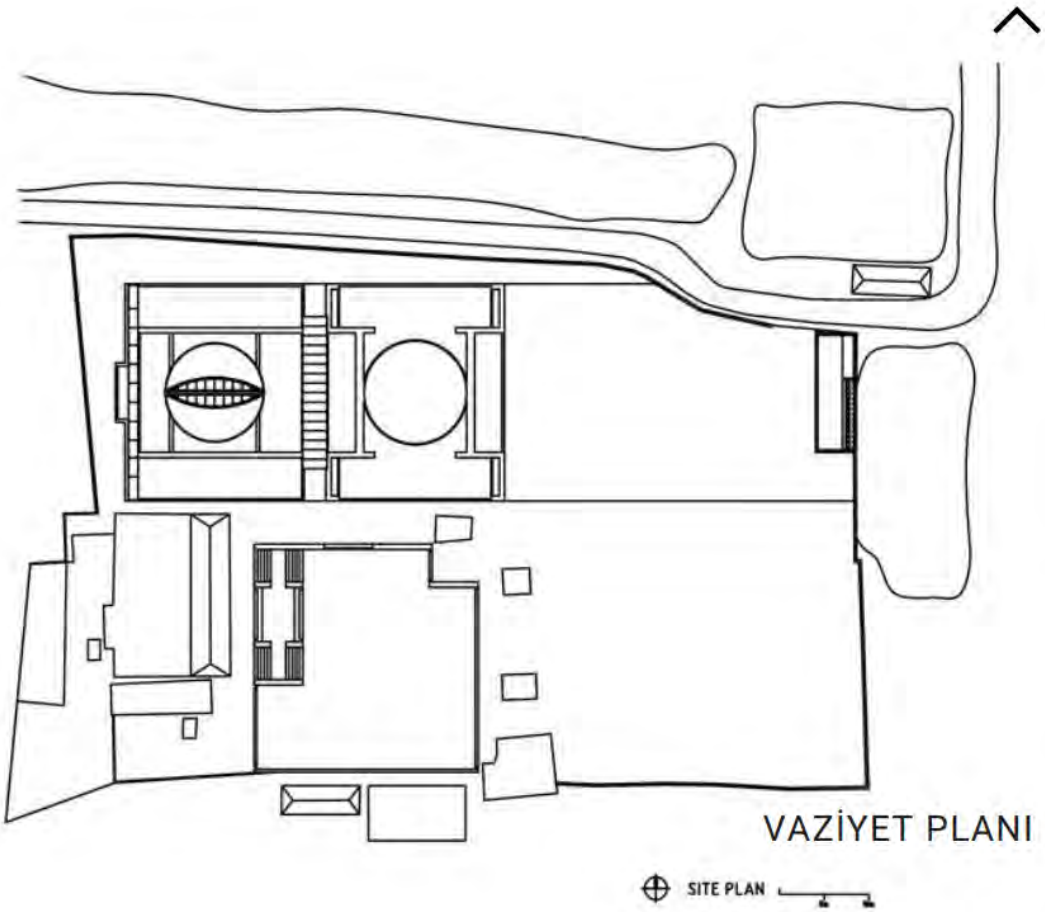

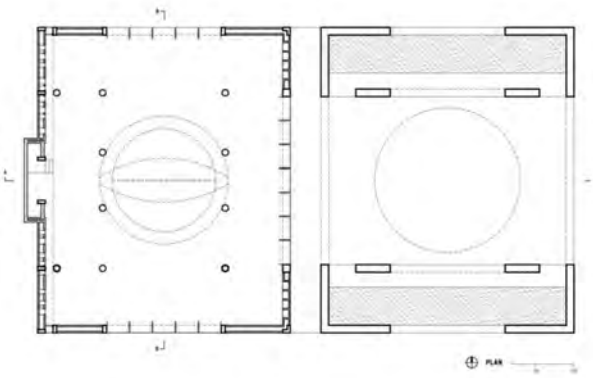

PLAN

DOĞU-BATI GÖRÜNÜŞ

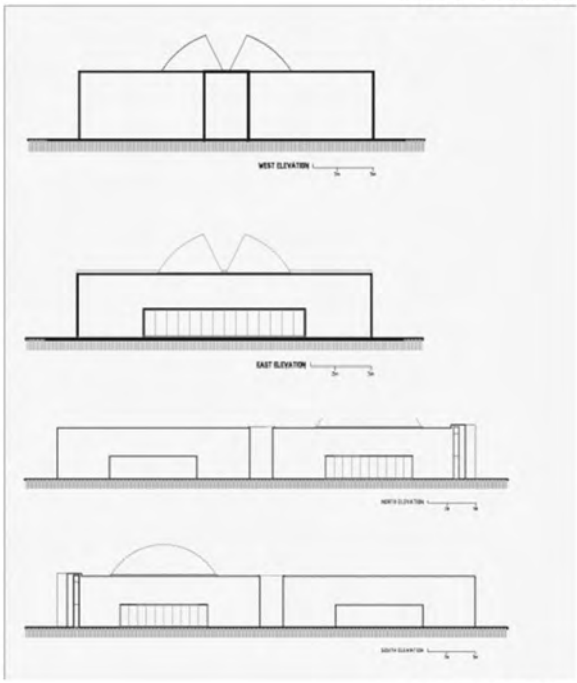

KUZEY-GÜNEY GÖRÜNÜŞ

KESİTLER

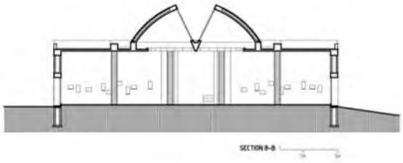

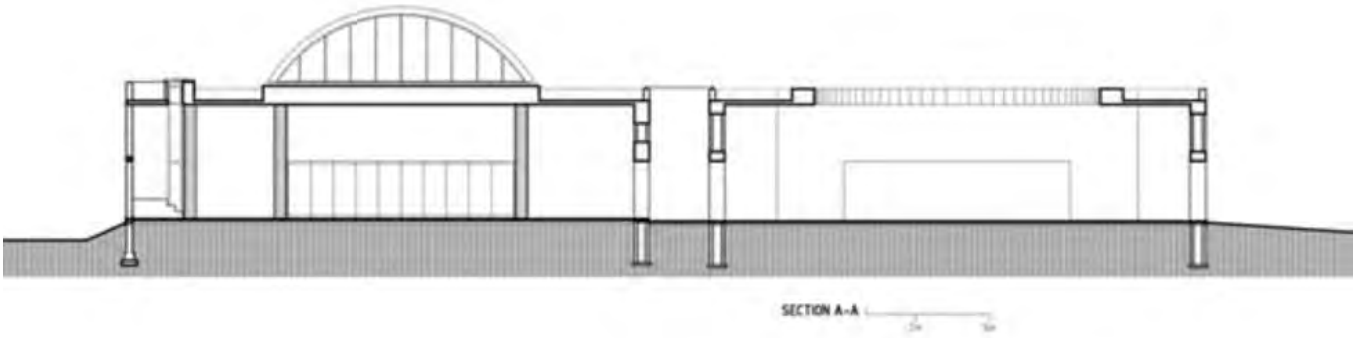

STRÜKTÜR

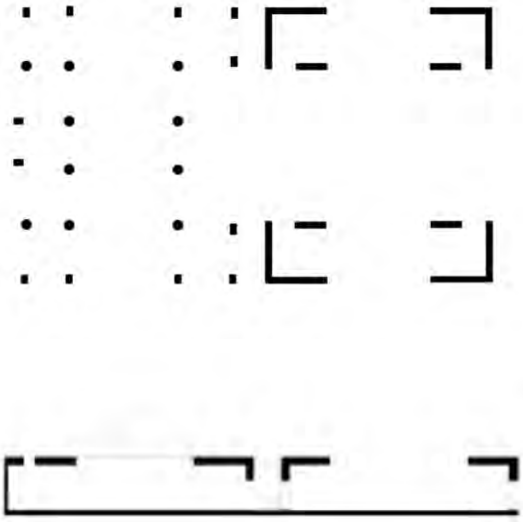

DOĞAL IŞIK

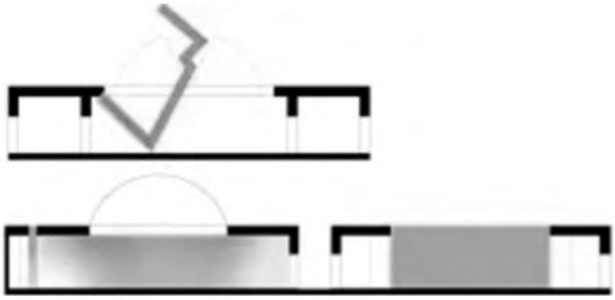

SİMETRİ VE DENGE

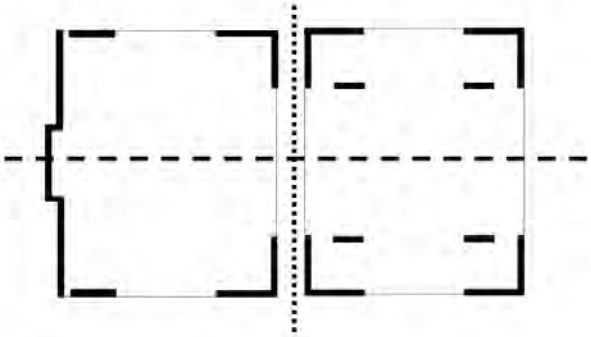

GEOMETRİ

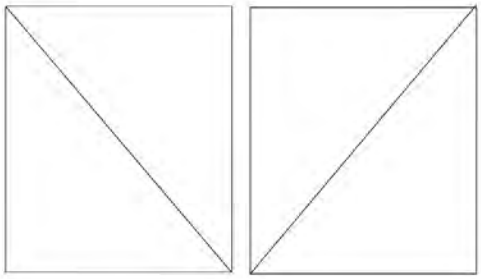

HİYERARŞİ

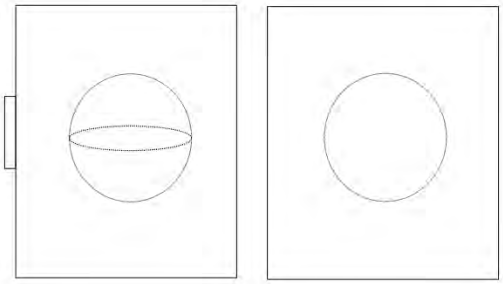

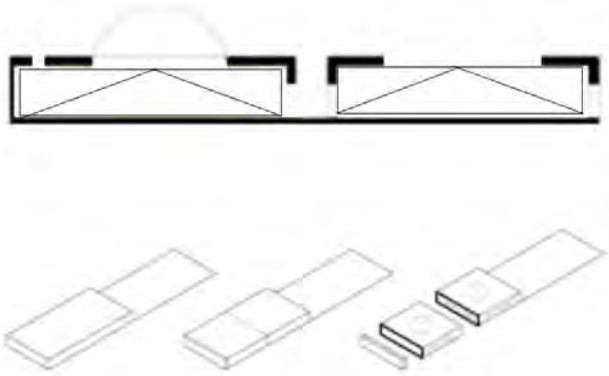

BİRİMDEN BÜTÜNE

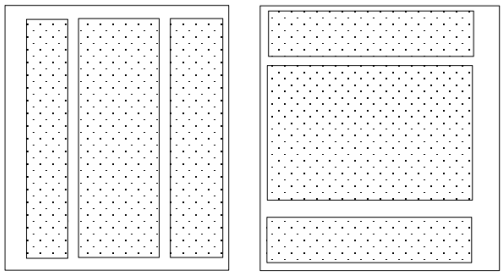

KÜTLESEL

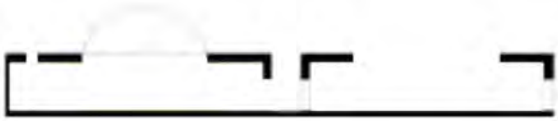

TEKRARLAYAN BÖLÜM

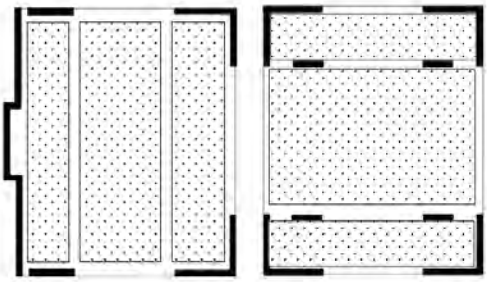

SİRKÜLASYON

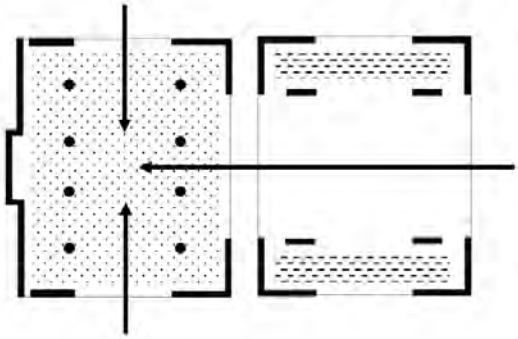

Derinkuyu

Hakkı Atamulu

Türkiye

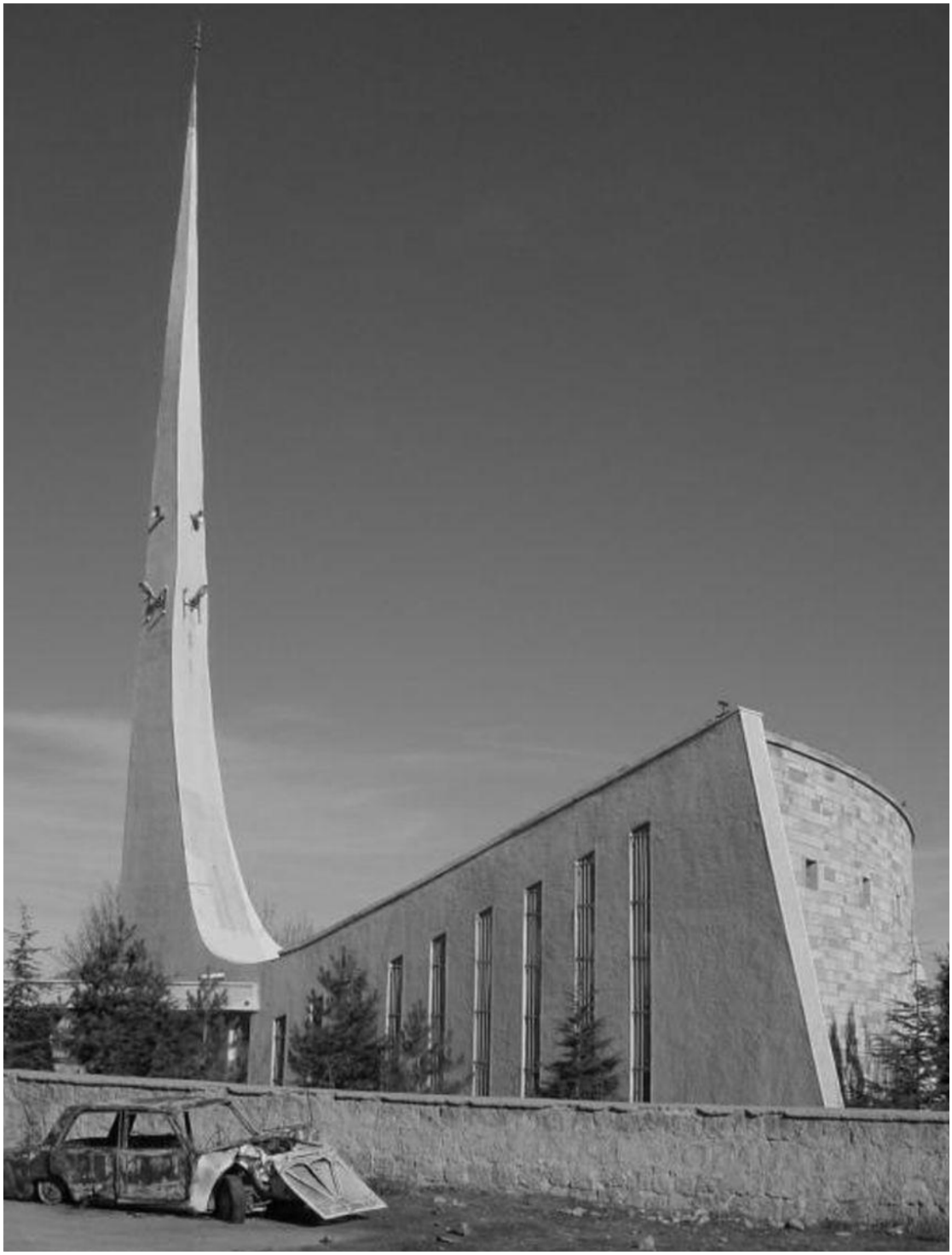

Nevşehir- Derinkuyu İlçesi

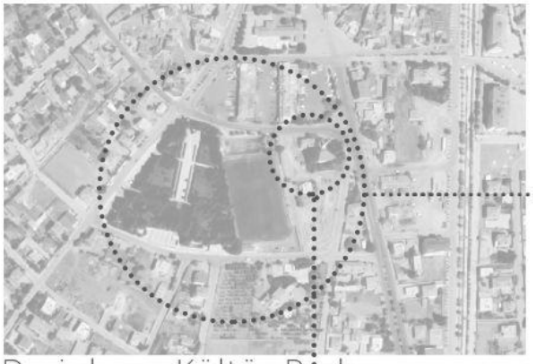

Derinkuyu Kültür Parkı

Biçim - Form

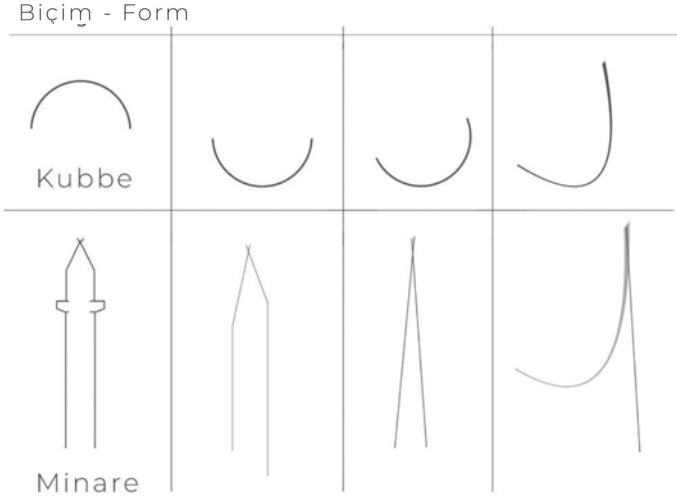

Çatı formu ⇌ Minare

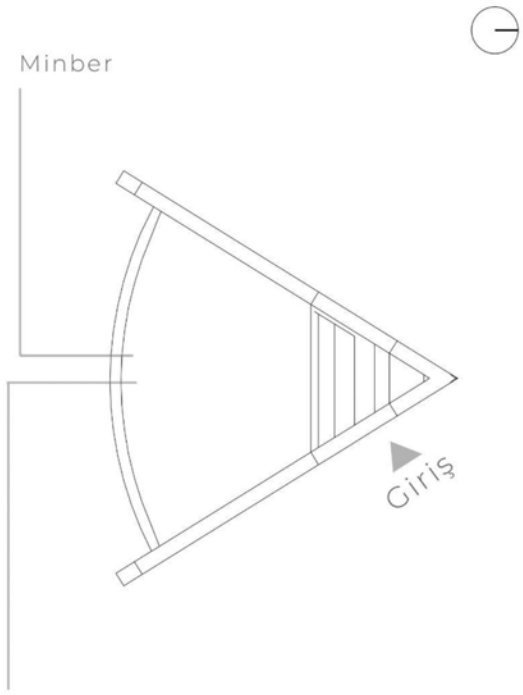

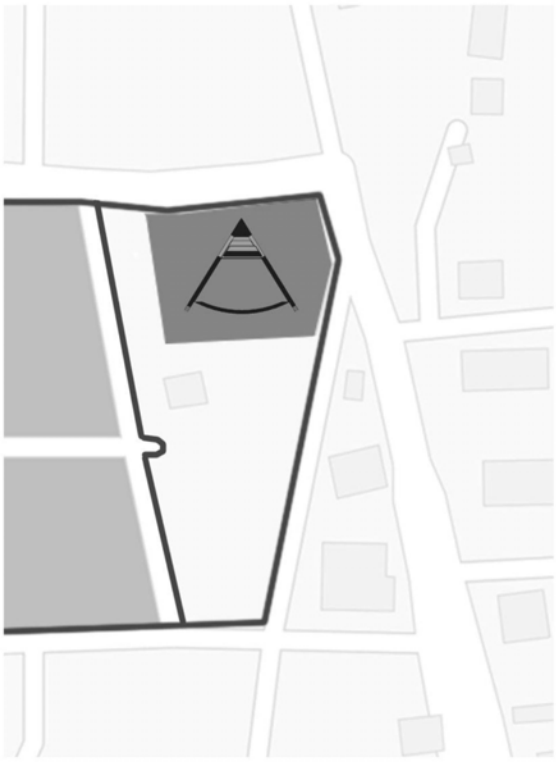

Yapı genişleyerek devam ederken, iki kare kolonla sahınlı plan oluşturulmuştur. Orta sahın, geniş yan sahınlar ise dar tutulmuştur

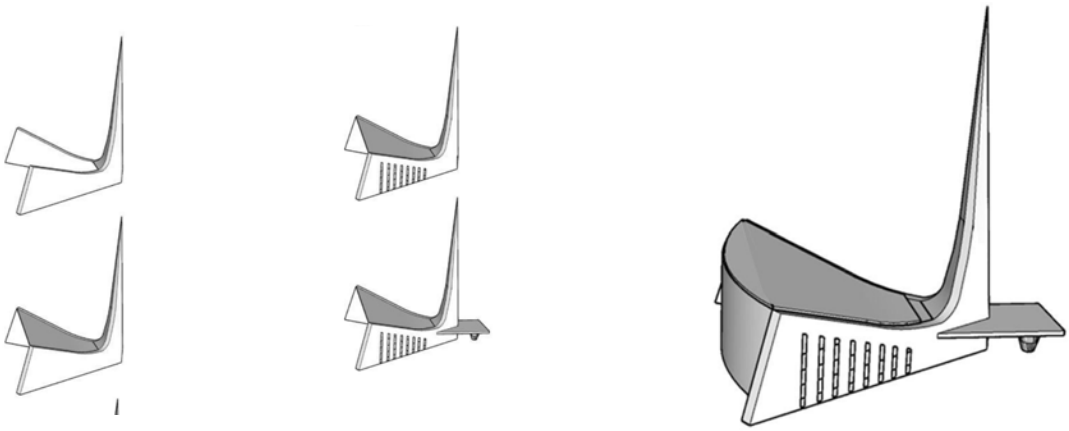

Sancaklar

EAA

Türkiye

İstanbul'un dışındaki bir banliyö semti olan Büyükçekmece'de yer alan Sancak Camii, cami tasarlamanın temel sorunsallarını, "form"a dayalı güncel mimari tartışmalardan uzaklaşarak ve sadece dinsel bir mekanın özüne odaklanarak ele almayı hedefliyor.

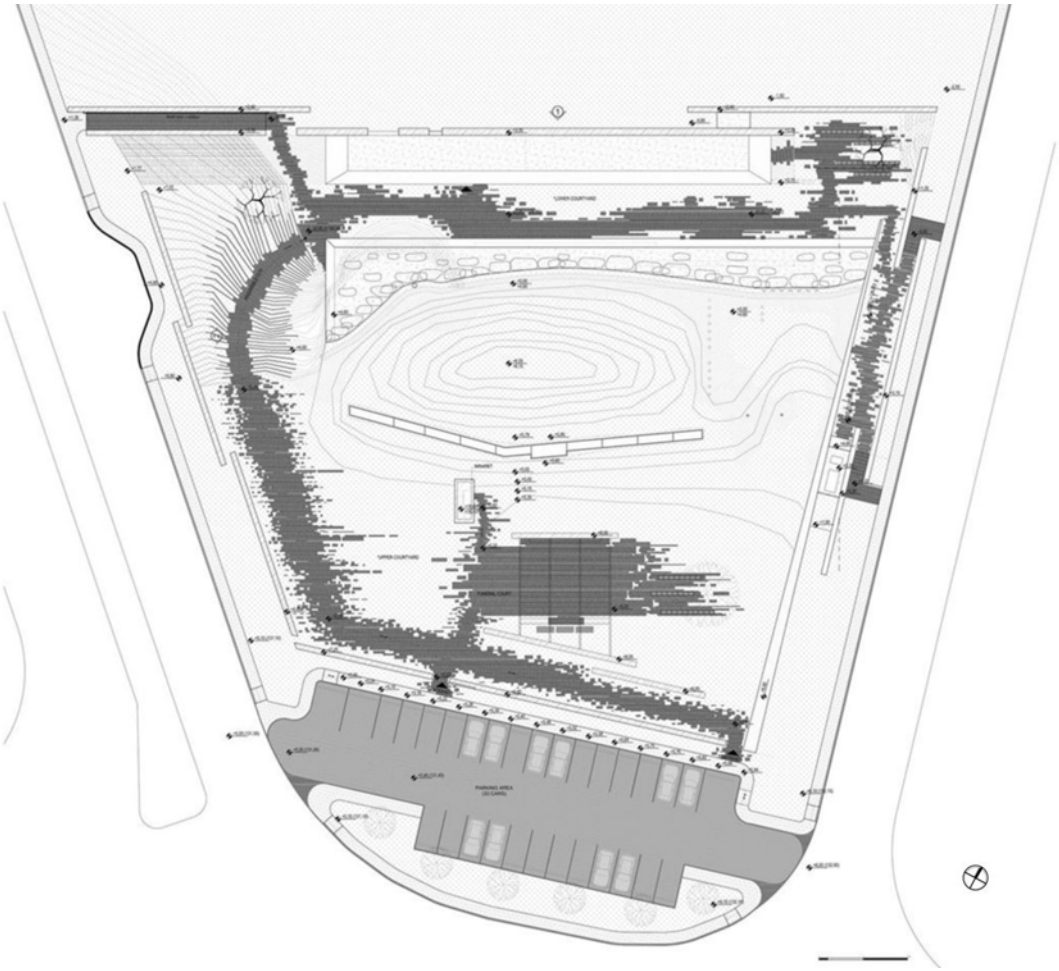

YERLEŞİM

topografya

topografyaya yerleşim hamlesi

kotların topografya ile belirlenmesi

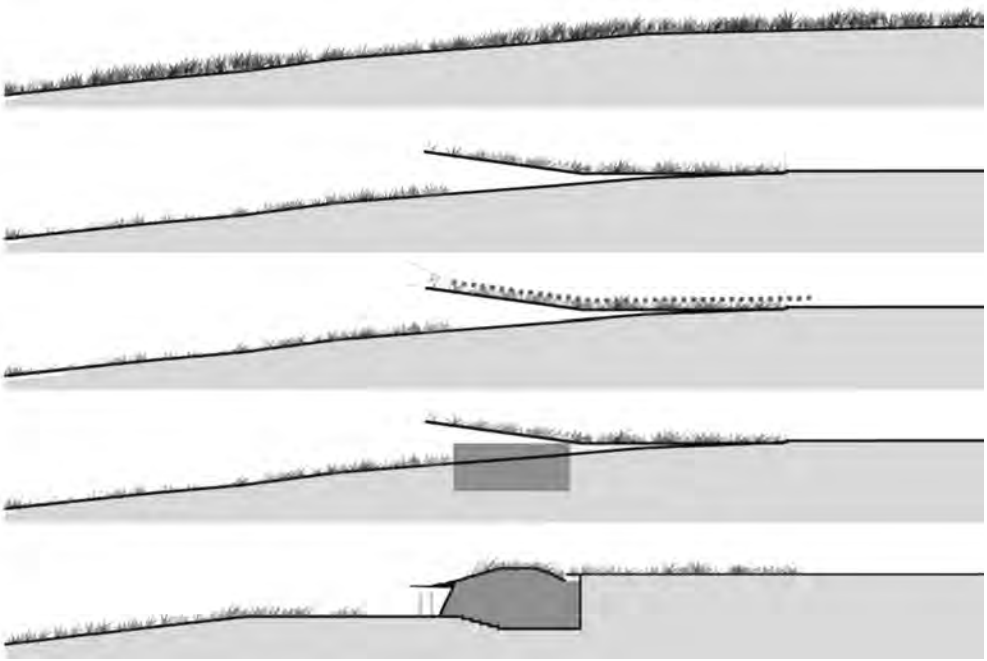

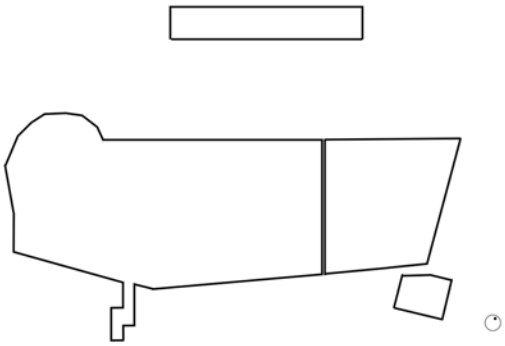

Birimden Bütüne

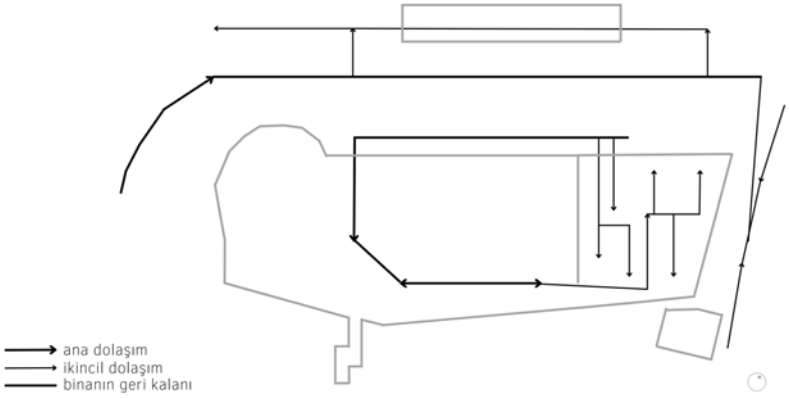

Sirkülasyon

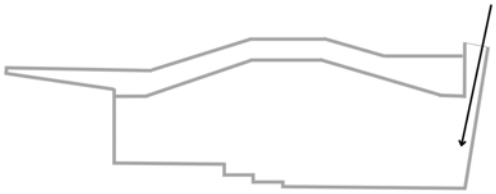

Doğal Işık

Refiye Soyak

MİAR Mimarlık Türkiye

Soyak Toplu Konut AŞ'ye ait Yenişehir Yerleşmesi'nde inşa edilen yaklaşık 400 kişilik olan cami projesi, toplu konut alanına hizmet etmektedir.

İslamın ana ögelerinden Kabe'nin kelime kökeninin küp olması, ibadet mekanının tasarımını küp şeklinde yapma fikrini getirmiştir.

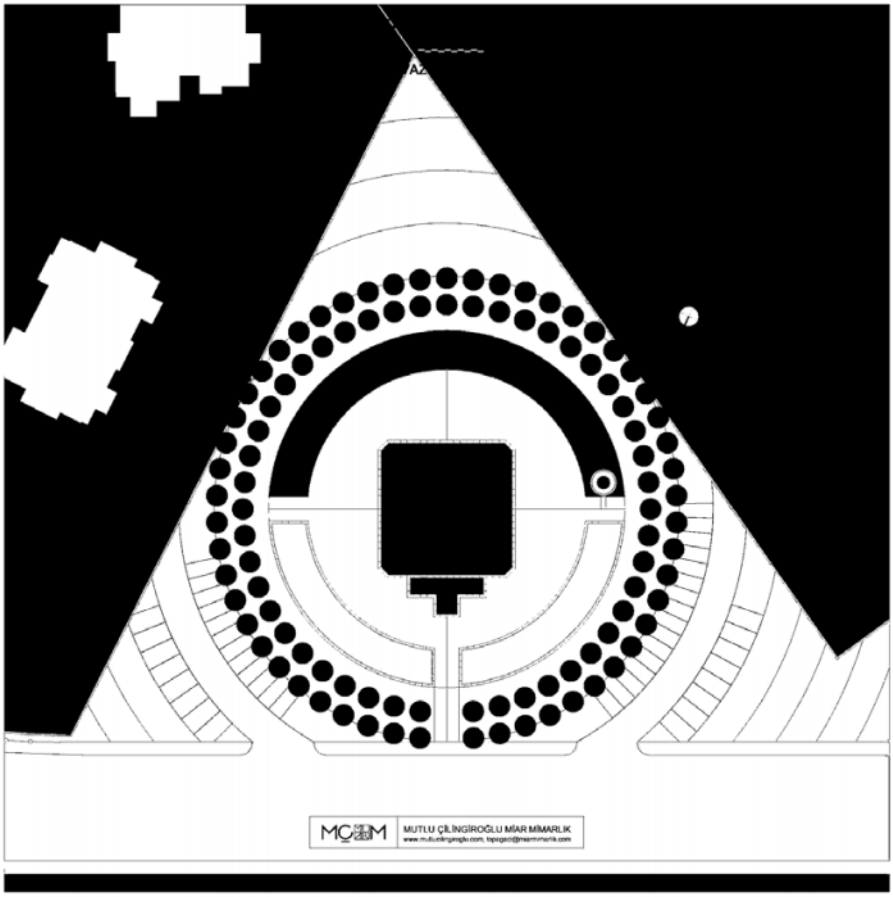

PLAN

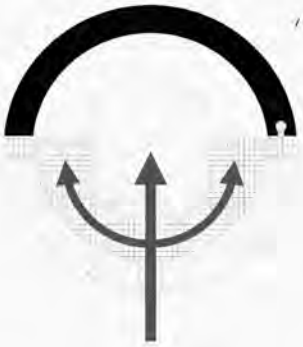

KÜTLE YERLEŞİM

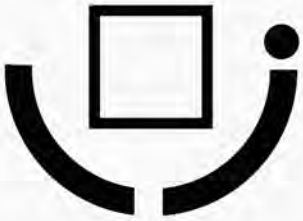

DOĞAL IŞIK

Kıbleyi vurgulayan mihrap da dolaylı olarak aldığı dış ışığıyla kendisi bir ışık odağına dönüşmektedir.

MALZEME-DOKU

Dış cephede yer alan prekast yapı malzemesi beyaz fibrobeton kaplama, ana kütlede, yardımcı mekanların kaplanmasında ve minarede kullanılarak, malzeme bütünlüğü sağlanmıştır.

ORAN-ORANTI

GEOMETRİ

Tavanda yer alan silindirin üst bölümü sınırsızlık ve sonsuzluk duygusunu tasvir etmek için koyu renk yapılmış, iç mekanın gün boyu dolaylı ışıkla aydınlanması sağlanarak, mistik ve dingin bir ibadet mekanı elde edilmiştir.

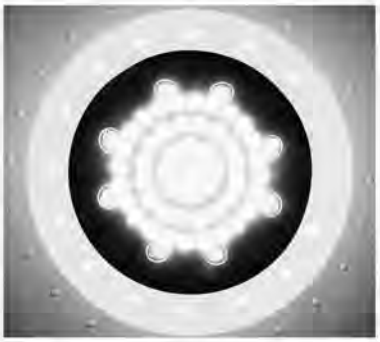

HAVALANDIRMA

Proje Yeri: İstanbul
Proje Ofisi: Mutlu Çilingiroğlu MİAR
Proje Tipi: Cami / Mescit
Tasarım Ekibi: Mutlu Çilingiroğlu
İşveren: Soyak Toplu Konut
Proje Başlangıç Yılı: 2003, 2003
İnşaat Başlangıç Yılı: 2004
İnşaat Bitiş Yılı: 2004
Arsa Alanı: 6.500 m2
Toplam İnşaat Alanı: 960 m2

Permata Qolbu

Mahadiyanto Endonezya

Endonezyanın başkentinde olup tarihsel olarak geniş bataklık alanları bulunmaktaydı deniz seviyesinden 8 metre ve alüviyal düzlükte yer almaktadır. Yağışlı mevsimler nedeniyle sel baskınlarına eğimli bir haldedir.

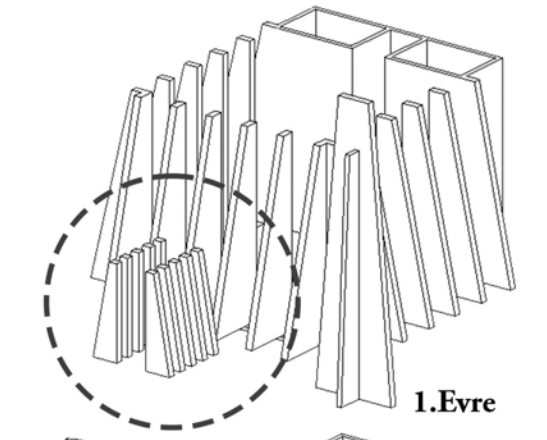

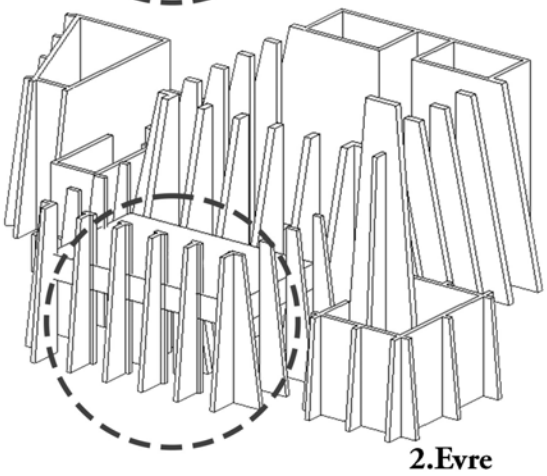

Cami iki evrede yapılmıştır. 2. evrede ofis, erkek ve kadın abdesthane eklenmiştir. 2013den beri kademeli olarak inşa edilmiştir.

Üç farklı giriş bulunmaktadır. Kadın, erkek ve ana giriş. Mihrap duvarı sadedir ve sağ ve solda olmak üzere iki odayı barındırır.

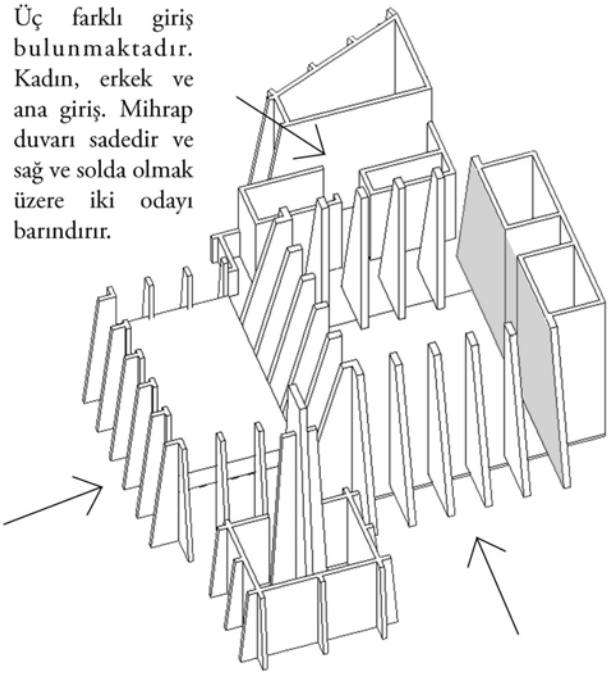

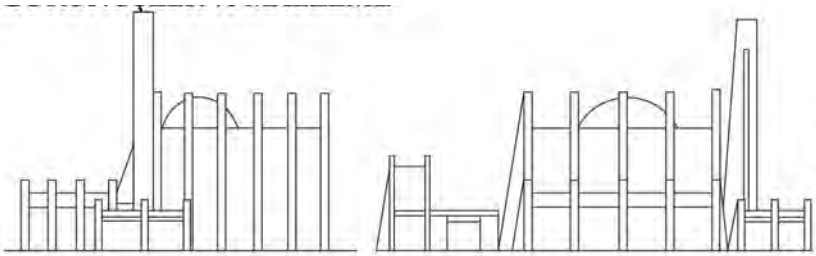

Cephede beyaz renk tercih edilmiştir. Bu renk hakimiyeti korumak ve göstermek amacıyla yukarı doğru yükselen duvarlarla desteklenmiştir. Duvarlar dua eden insanları temsil etmektedir.

IŞIK

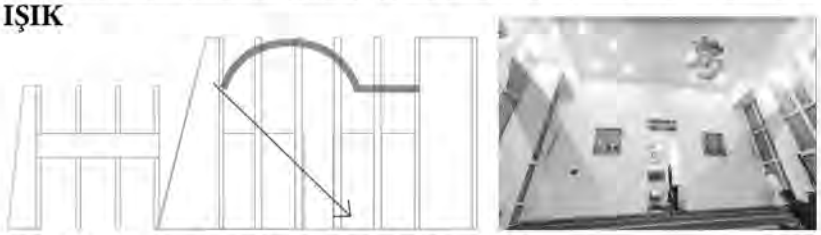

Pencerelerde kullanılan motif içeri doğrudan gün ışığı alımını engellemektedir. Yapı üç cepheden de bol miktarda doğal gün ışığı almaktadır.

KÜLTÜREL ve TARİHİ ESİNLENMELER

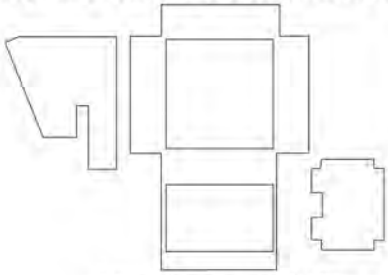

Mescid Permata Qolbu

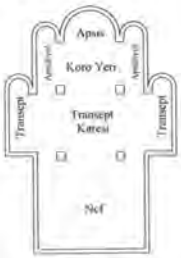

Kilise

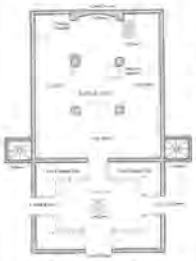

Geleneksel Camii

Plan çözümü geleneksel kilise ve cami tipolojisine uymakta ve temel istek ve ihtiyaçları yerine getirmektedir.

YAPI KULLANIMI

İbadetler haricinde eğitim alanı ve etkinlik alanı olarak da kullanılmaktadır.

STRÜKTÜR

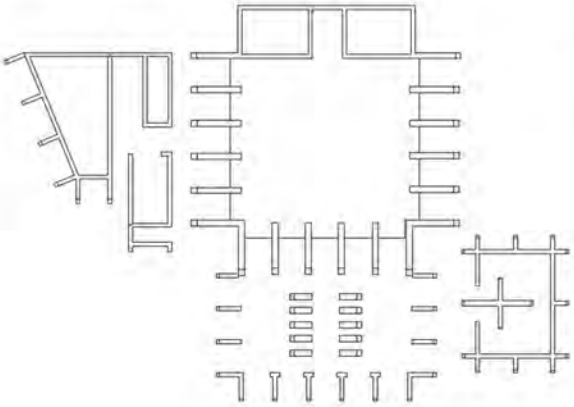

SİRKÜLASYON

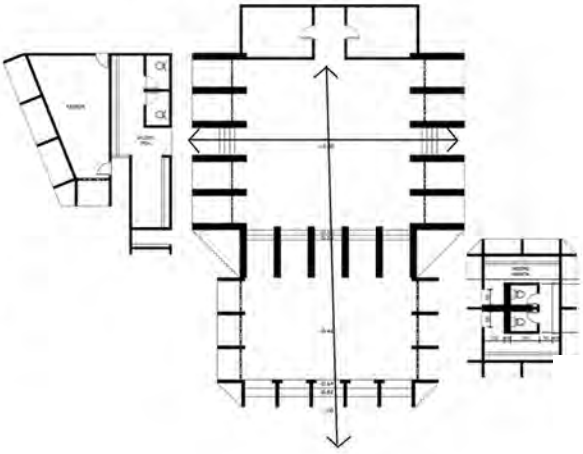

Msheireb

John McAslan + Partners

Katar

sıcak iklim

bunaltıcı yaz, ılık kış

malzeme, renk seçimi

kalker
taş
beton
bronz

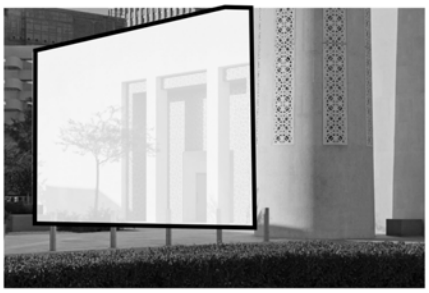

sade

sakin

rahat

Konsept

" Katar'ın **mirasını** ve **dini geleneklerini** koruma taahhüdümüz doğrultusunda, ibadet edenlere dua etmek için **rahat** ve **sakin** bir ortam sunacak. "

"Amacımız, İslam sanatı ve mimarisinin temel ilkelerini benimseyen ibadet edenler için bir **sığınak** geliştirmekti. "

avlu

çevrelemek

kuşatmak

güven

sığınak

kütle

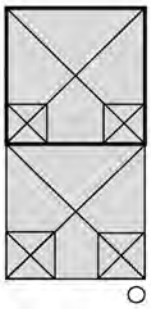

fonksiyon

ibadet

sirkülasyon

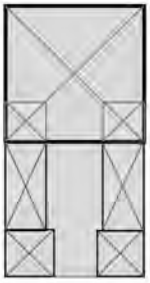

geometri

simetri

form

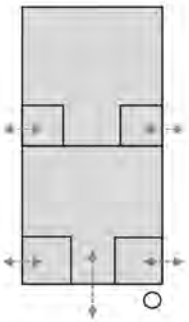

giriş

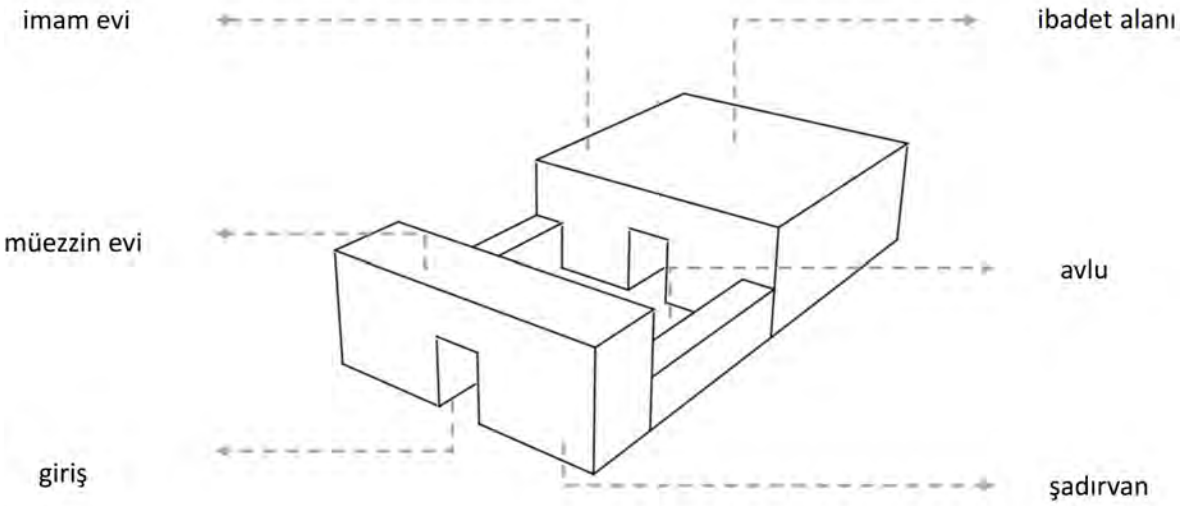

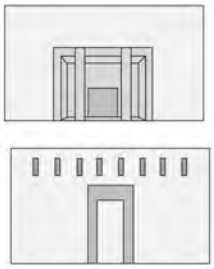

ritim, derinlik, doku

Renk, doluluk-boşluk

geleneksel'den geometriye

giriş kapısı tekrarlayan geometrik desen

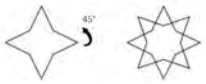

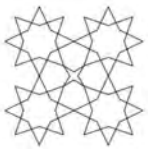

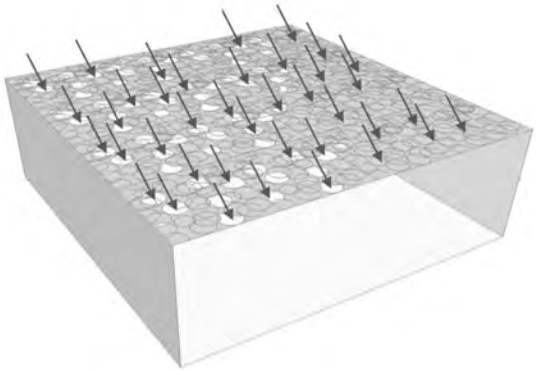

ibadet bölümü
tavandan süzülen **ışık**

الدور الأرضي	Ground Floor Plan
قاعة الصلاة الرئيسية	Main Prayer Hall
فناء	Court
ردهة	Corridor
الوضوء ودورات المياه	Abolution and Toilets
مدخل الرجال	Male Entrance
مدخل النساء	Female Entrance
خدمات	Services
غرفة الأحذية	Shoes room
المنارة	Minarets

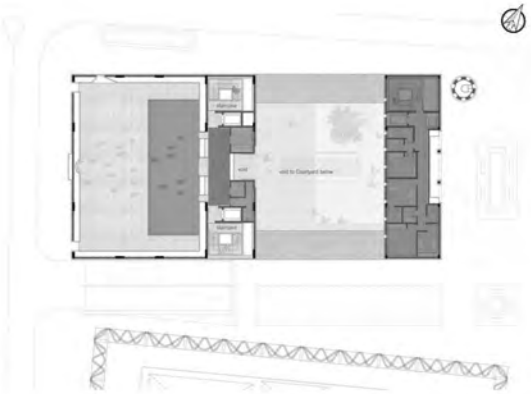

الدور الاول	First Floor Plan
مصلى النساء	Female Prayer Hall
الوضوء ودورات المياه	Abulotion and Toilets
صالة المدخل	Entrance Hall
سكن المؤذن	Moazen Apartment

Al Garra

Mohammed Ibrahim Shafee Madina

Tasarım süreci, Mescid-i Nebevi'nin Medine'deki köklerine ve temel yapı taşlarına geri dönmeyi ve bölgede benzersiz bir kumaşı alışılmışın dışında yeniden dokumayı amaçlıyor. Tasarım, doğal estetiği ve yerel olarak mevcut malzemeleri korurken, sadelikle karakterize edilen ve lüksten yoksun bir ibadet evi olarak caminin yeniden doğuşunu simüle ediyor.

Ziyaretçinin camiye yolculuğu, bahçe avlusuna girerek, Al-Mid'ah alanından geçerek, daha sonra caminin beton bloğu boyunca kademeli olarak zeminde yükselen cama kadar aşamalı olarak geçecek şekilde tasarlanmıştır. bahçeyi ve karşısındaki palmiyeyi yansıtan giriş. Konut bloğu (imam ve müezzin), bir yan girişte camiye giden alt koridoru gölgelemek için yerden yüksek bir alanda kullanıldı.

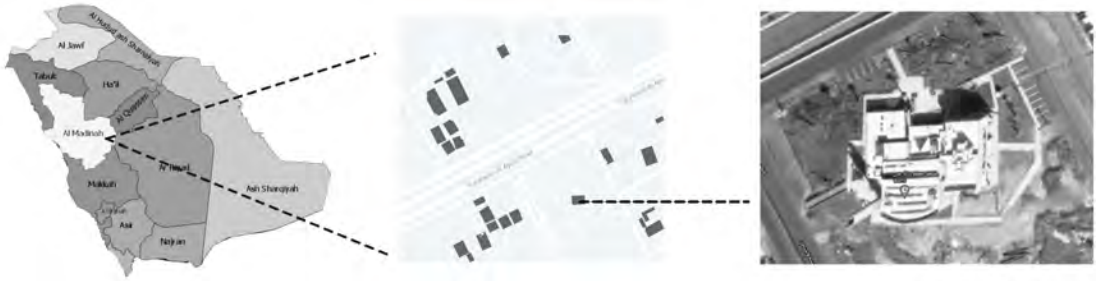

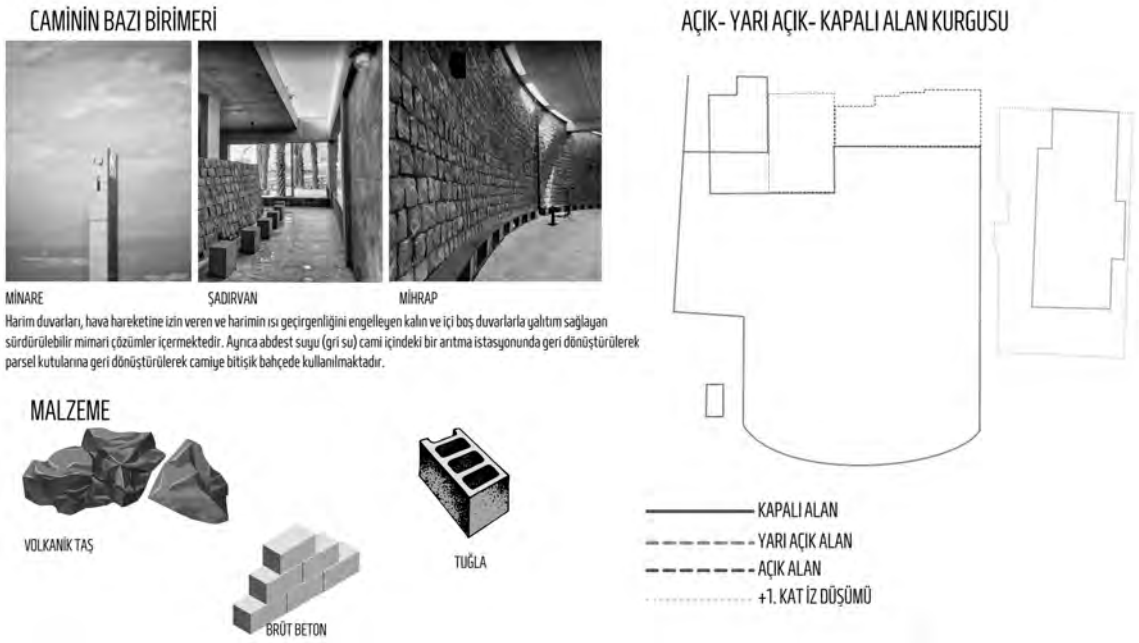

MEKAN İÇİ SİRKÜLASYON

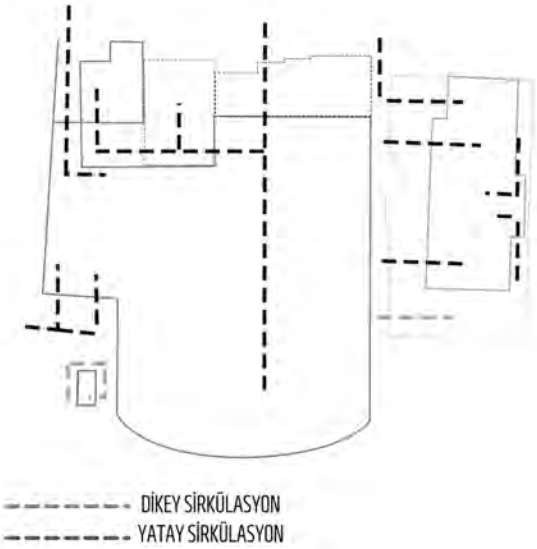

SÜTRÜKTÜR

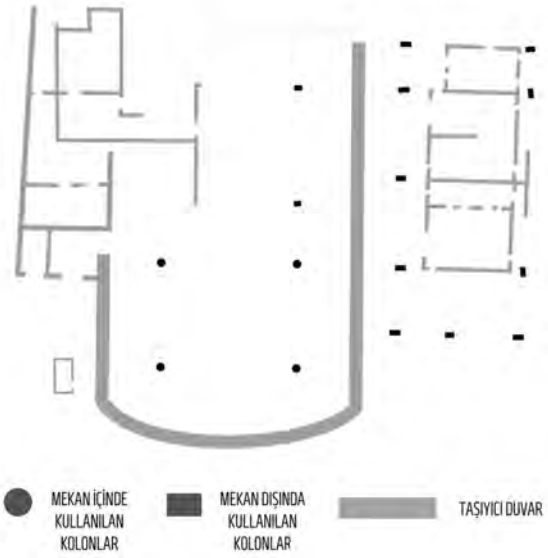

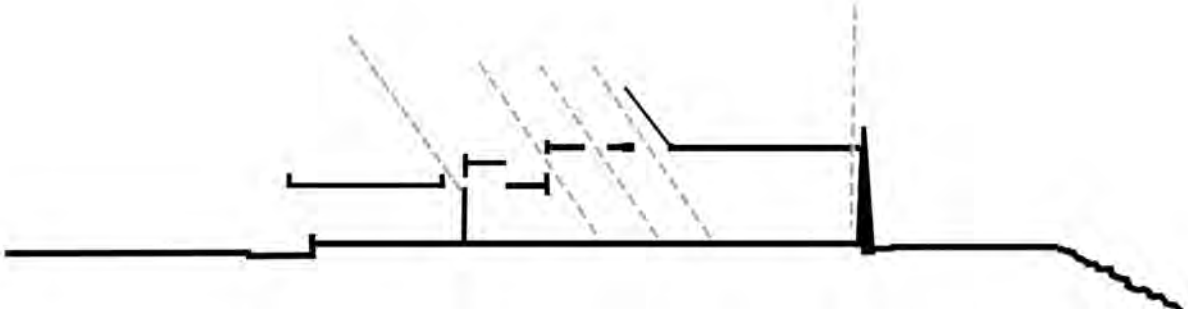

Sidra Musalla

AEB

Katar

Sidra Musalla Dua Salonu, Katar, Doha'daki Sidra Tıp ve Eğitim Şehri Araştırma Merkezi bölgesinde yer almaktadır. Cami, hem personel hem de ziyaretçiler için günlük ibadethane olarak sağlanan Hastane ve Kliniğe bağlıdır.

Yaklaşık 500m² toplam inşaat alanına sahip olan Musalla, aynı anda 308'i erkek ve 66'sı kadın olmak üzere toplam 374 kişinin ibadet edebileceği şekilde tasarlanmıştır. Hem erkek hem de kadın mescitleri için abdest alma imkanı sağlanmaktadır. Bu mütevazı bina, erişim kolaylığı için merkezi bir konuma sahiptir.

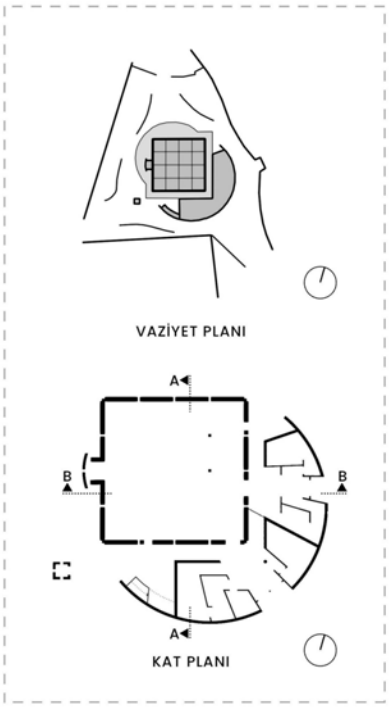

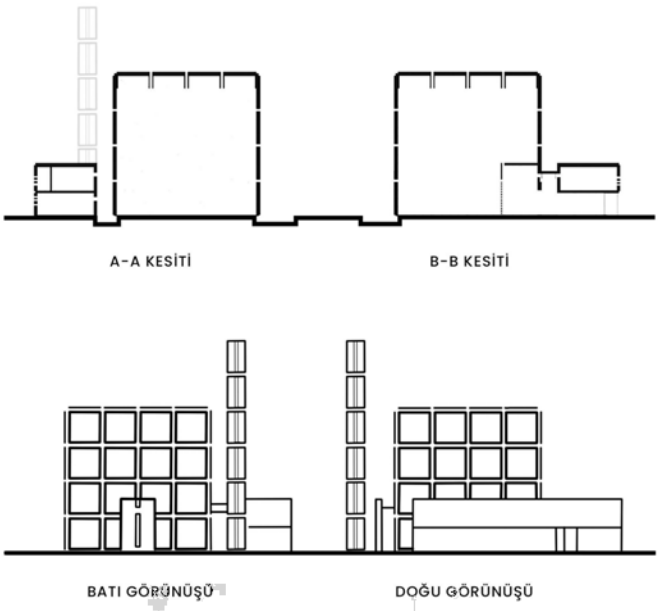

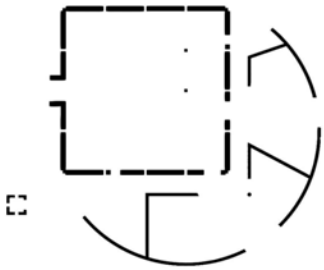

STRÜKTÜR

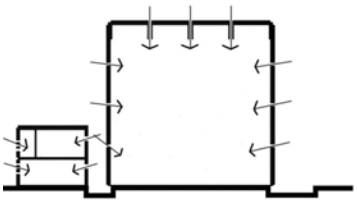

DOĞAL IŞIK

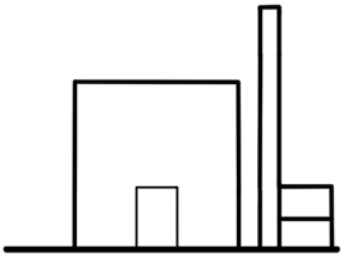

KÜTLE

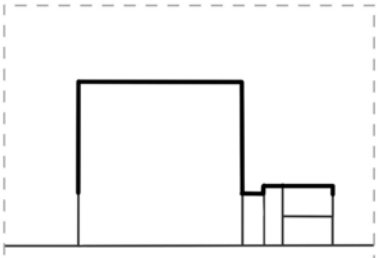

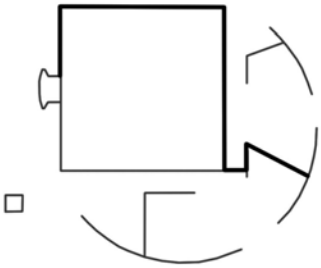

KESİT PLAN İLİŞKİSİ

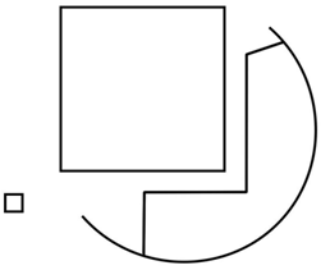

BİRİMDEN BÜTÜNE

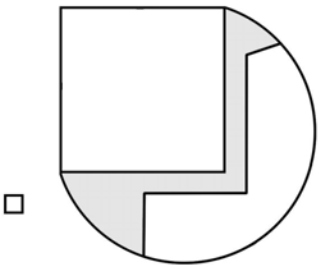

EKLEME VE ÇIKARMA

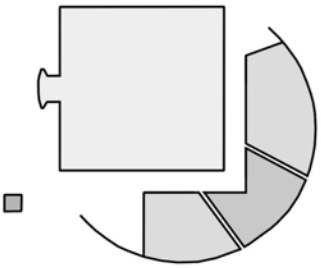

TEKRARLAYANDAN BENZERSİZE

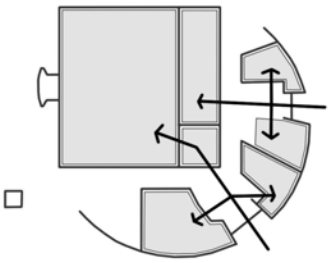

SİRKÜLASYON

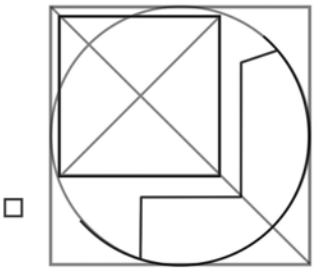

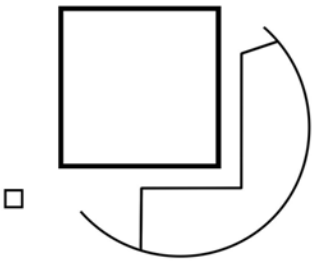

HİYERARŞİ

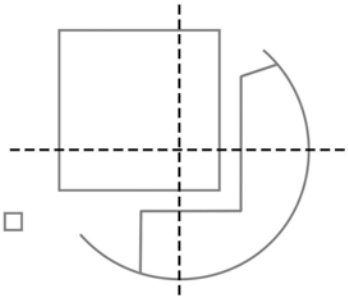

SİMETRİ VE DENGE

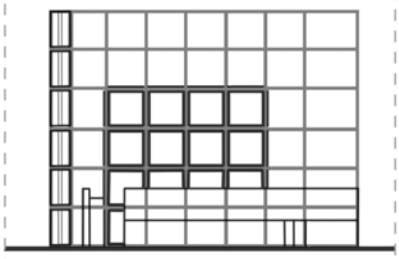

GEOMETRİ

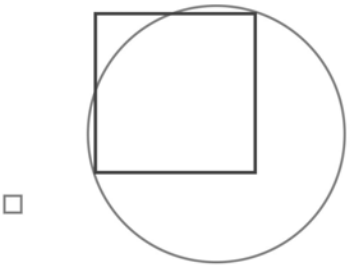

PARÇA

ÖZGE

Künye:

Tasarım Ekibi:
Firuze TEPELİ
Proje Yeri:
Mersin, Erdemli
Toplam İnşaat alanı:
900 m2
Danışman:
Tifa

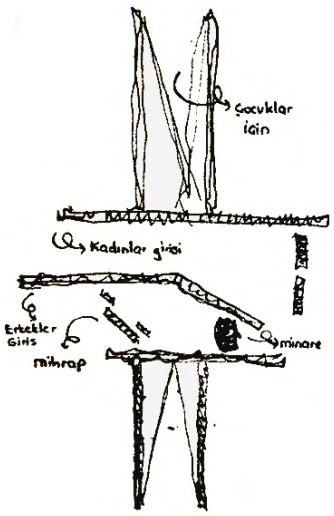

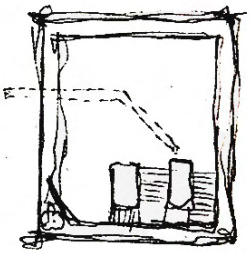

Erdemli Sahil Yolu /Erdemoğlu Blv. Aksından Görünüm

Özge:Başka,gayri,bir başkalığı olan,kendine has
Özgecilik:Bencillik ve ben tutkusu yerine sevginin başkasına yönelme durumu

İslam dininde en kutsal mekan olarak görülen Kâbe-i Şerif'in yalın,mütevazı görünümünden yola çıkılarak konsept fikri oluşturulmuştur.Sembolleştimelerden arıtılmış aynı zamanda toplumsal bellekte yerini bulabilecek ,içerisinde bulunduğu çağın nabzını yakalayan bir yapı tasarımı oluşturma motivasyonu ile tasarım süreci devam etmiştir.Mekan içerisinde bulunduğu parka dahil edilerek çeşitli sirkülasyon alanları oluşturularak akıcılık sağlanmıştır.Malzemelerde eski yeni ilişkisi göz önüne alınarak doğal akdeniz taşı malzemeyle 'öz' mefhumu arasında ilişki kurulması,policarbon malzeme ile ise mahremiyet algısını da sağlayabilecek yarı şeffaf bir mekan oluşturulması istenmiştir.

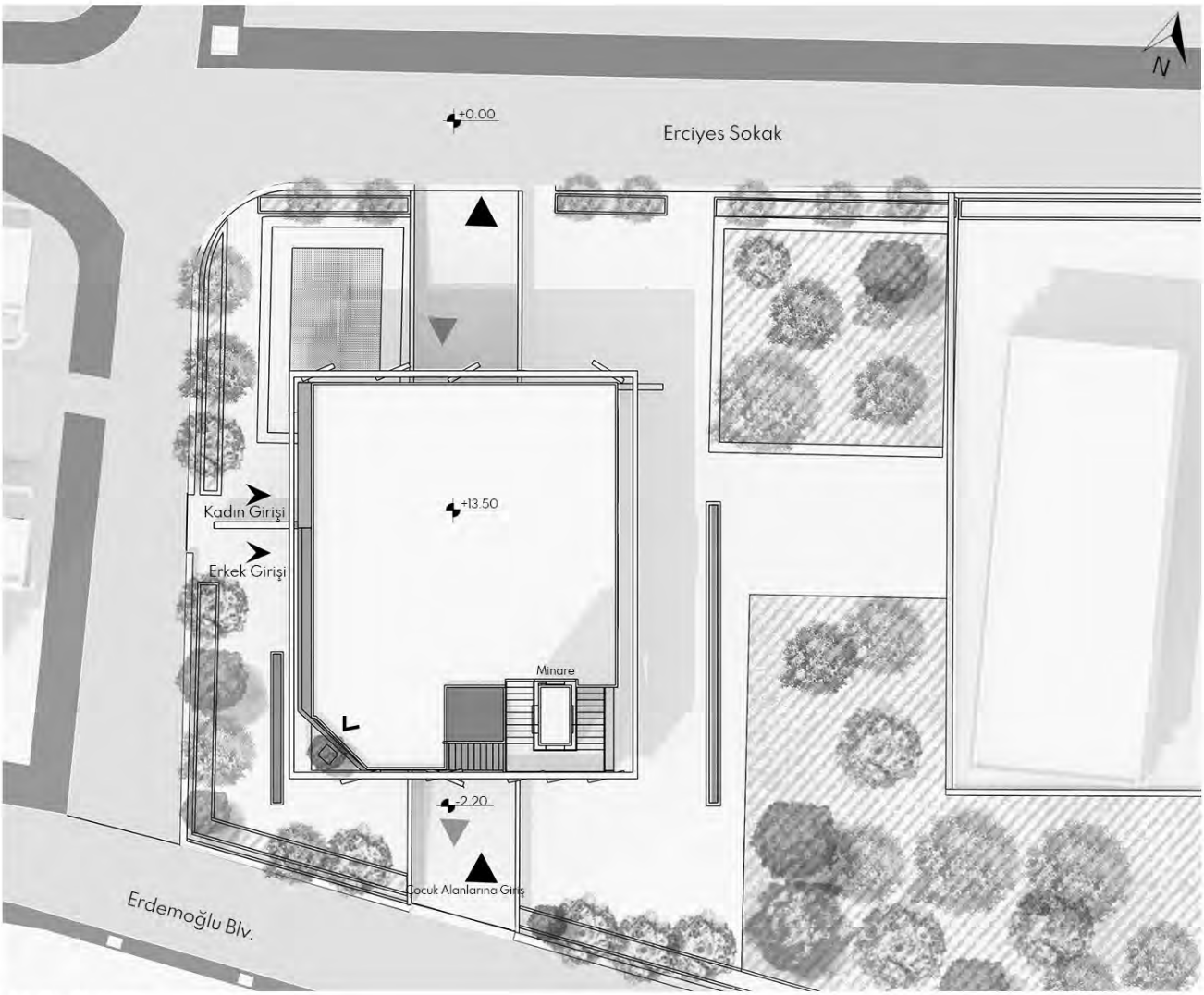

Vaziyet Planı

Yapı çevresinde mevcut yapılaşma çok katlı apartmanlar ve tek katlı geleneksel konutlardan oluşmaktadır.Sahil yolu aksında yapılan düzenlemeler sebebiyle ölçek çatışması ortaya çıkmıştır.Turizm bölgesi olması ve yaşadığı dönüşüm sebebiyle çevre, mahalle dokusunu yitirmeye başlamıştır.Yapı park alanı içerisinde konumlandığından farklı yaş gruplarından insanlar tarafından kullanılmaktadır.Bu durum zaman zaman kullanıcılar tarafından problem olarak görülmektedir.

Bağlam

Bağlam

Dikey-yatay yapı düzensizliği bütünlüğü bozmakla birlikte alanın algılanmasını güçleştirmektedir.Cami çevresinde bulunan büyük ölçekteki ağaçlarda caminin algılanmasını güçleştirmektedir.Turizm ile birlikte gelen yoğun kültürel etkileşim göz önüne alınarak caminin gizli bir mabed niteliğinden ziyade,çevre ile bütünlüğünü bozmayarak görünür olunması gerektiği düşüncesiyle hareket edilmiştir.İklim koşulları sebebiyle yapıda hava akışı sağlanması önem kazanmıştır.Aynı zamanda manzara da tasarımını büyük oranda etkilemiştir.

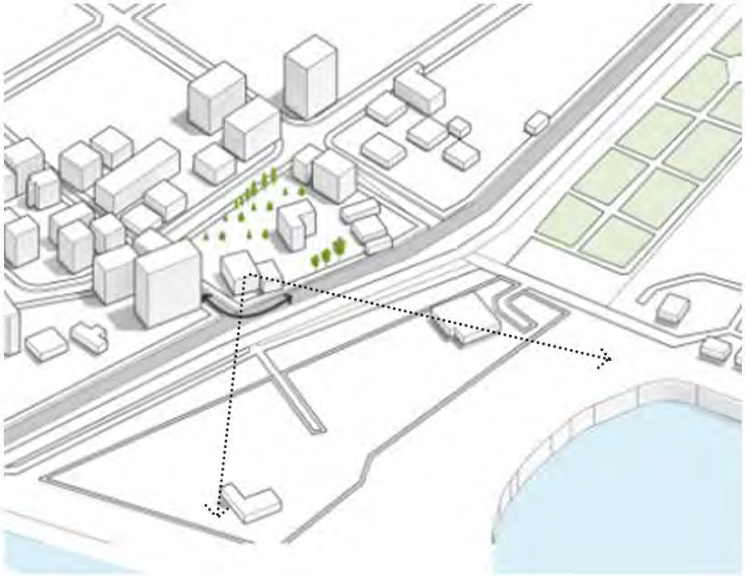

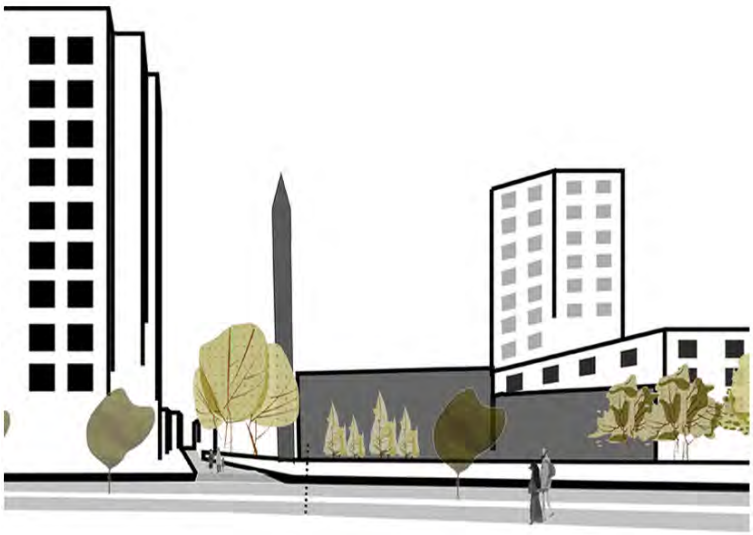

Dikey-Yatay İlişkisi

Sokak -Cami Alanı İlişkisi

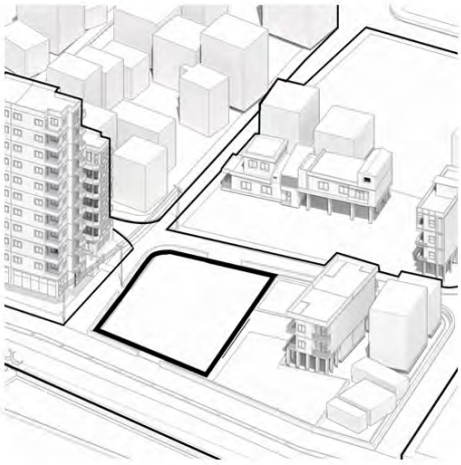

PROJE ALANI:Mevcut sorunlar değerlendirildi

YAYA-SİRKÜLASYON:Yapı altında oluşturulan rota ile esnek yaya sirkülasyonuna imkan tanır

YEŞİL ALAN

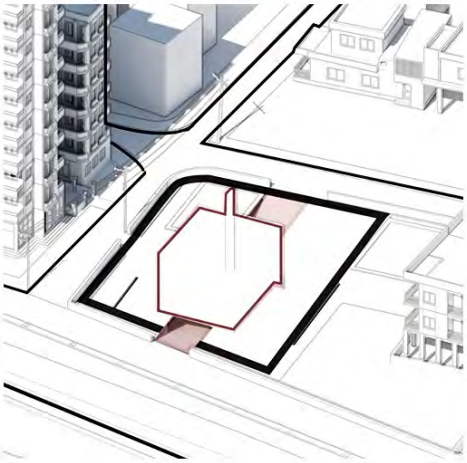

KÜTLE YERLEŞİMİ

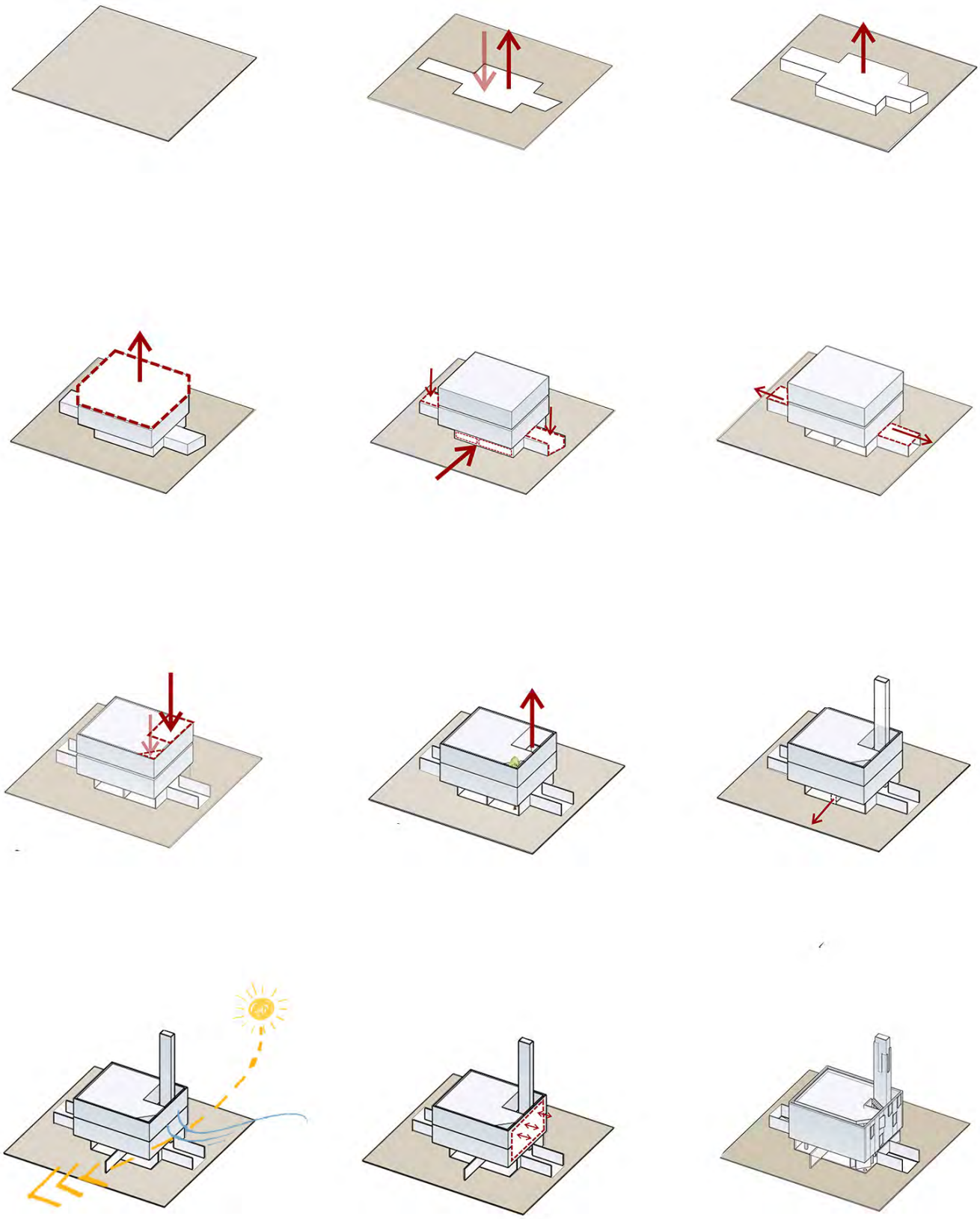

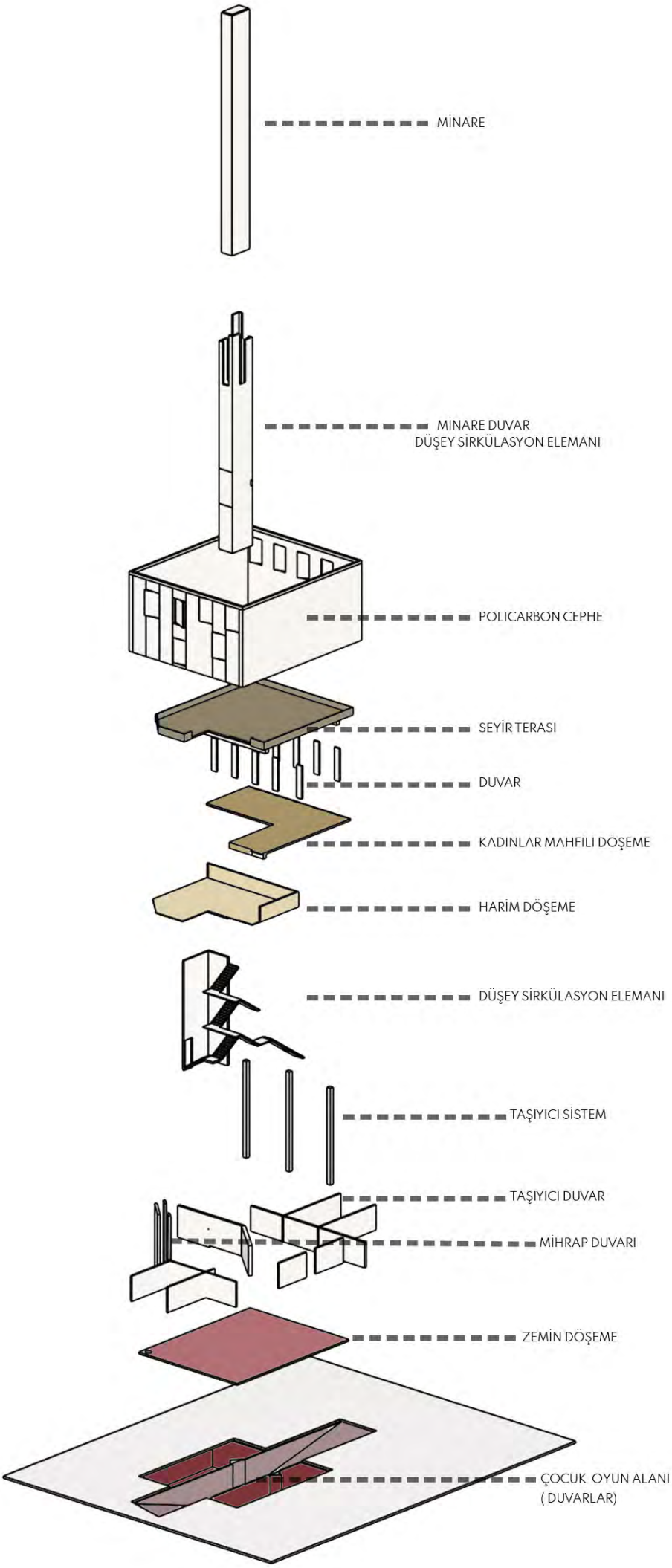

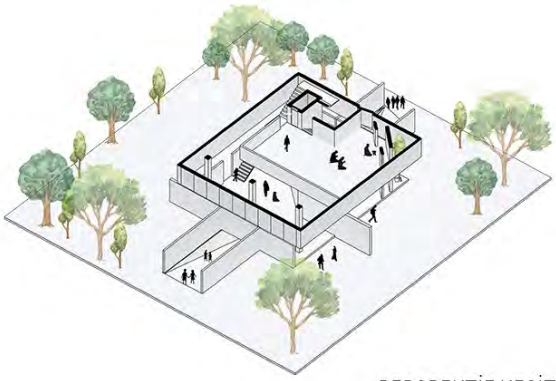

PERSPEKTİF KESİT
(HARİM)

PERSPEKTİF KESİT
(KADINLAR MAHFİLİ)

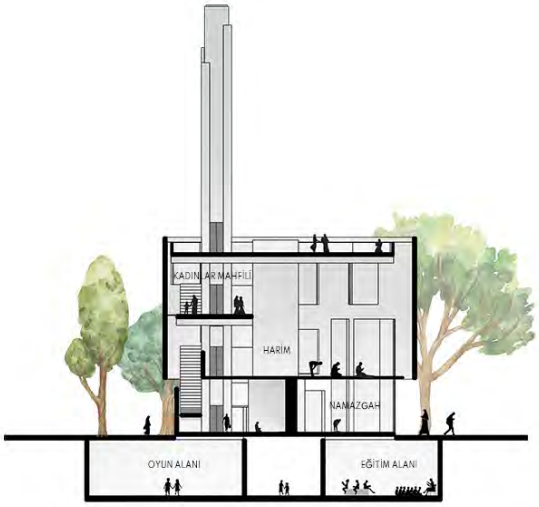

KESİT

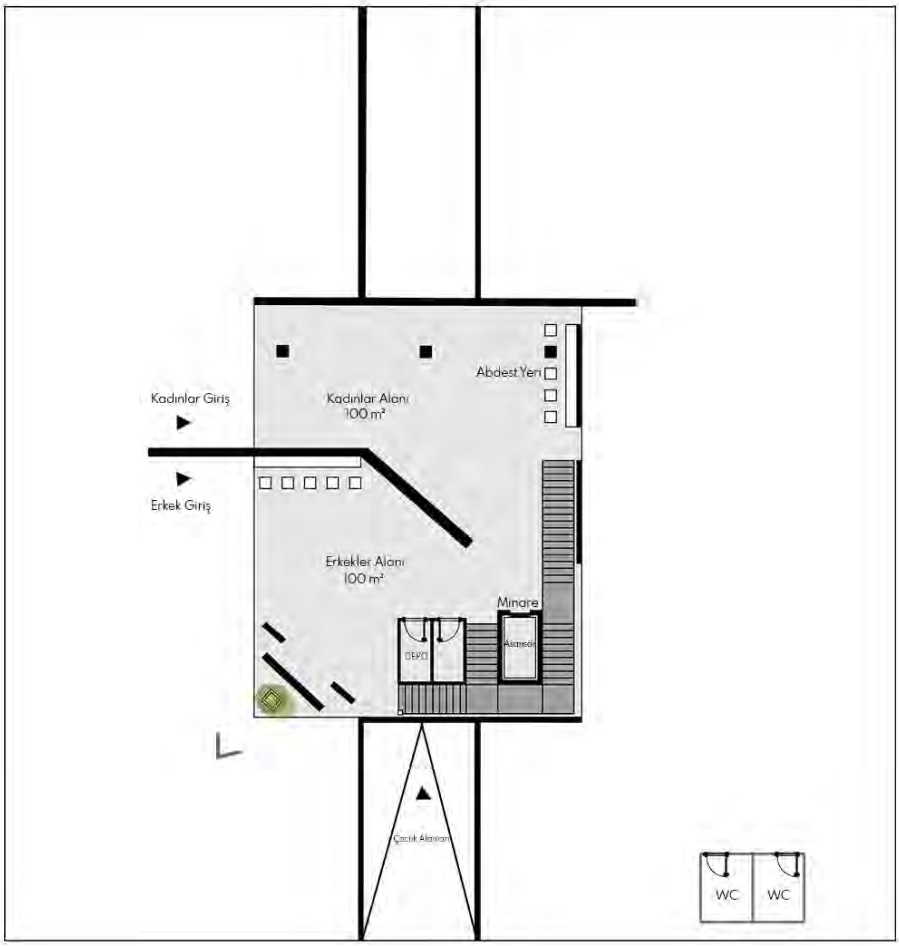

Zemin Kat Planı(Namazgah)

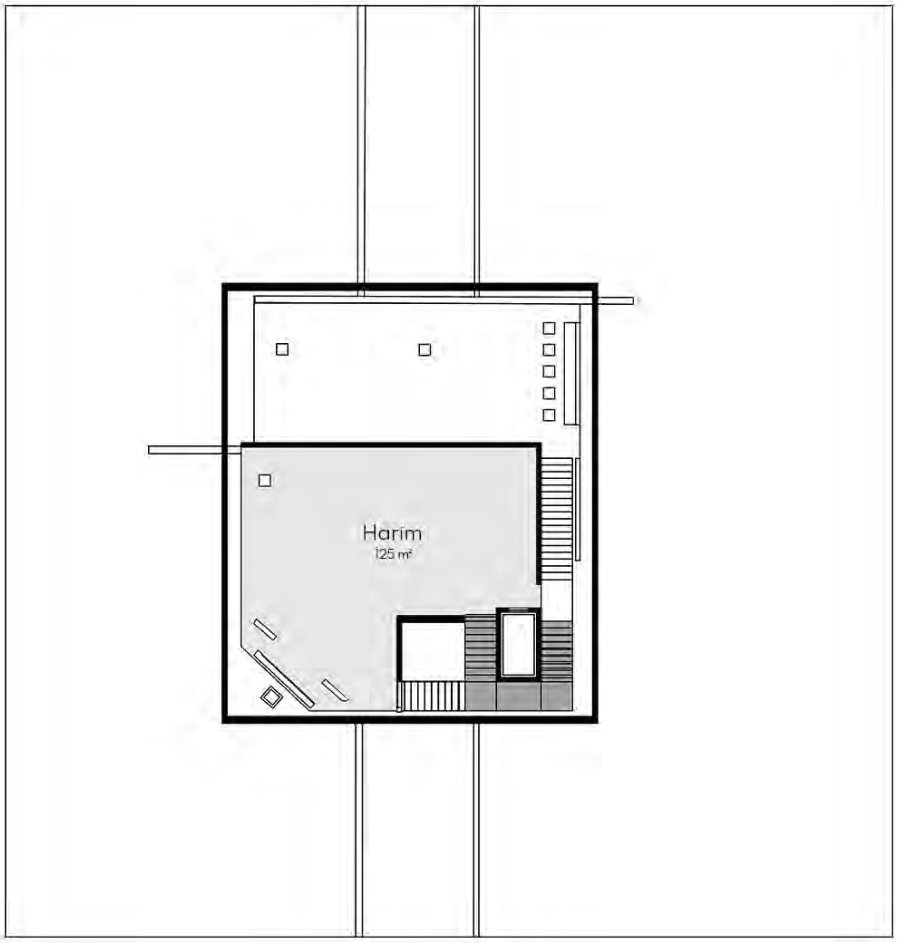

Harim Planı

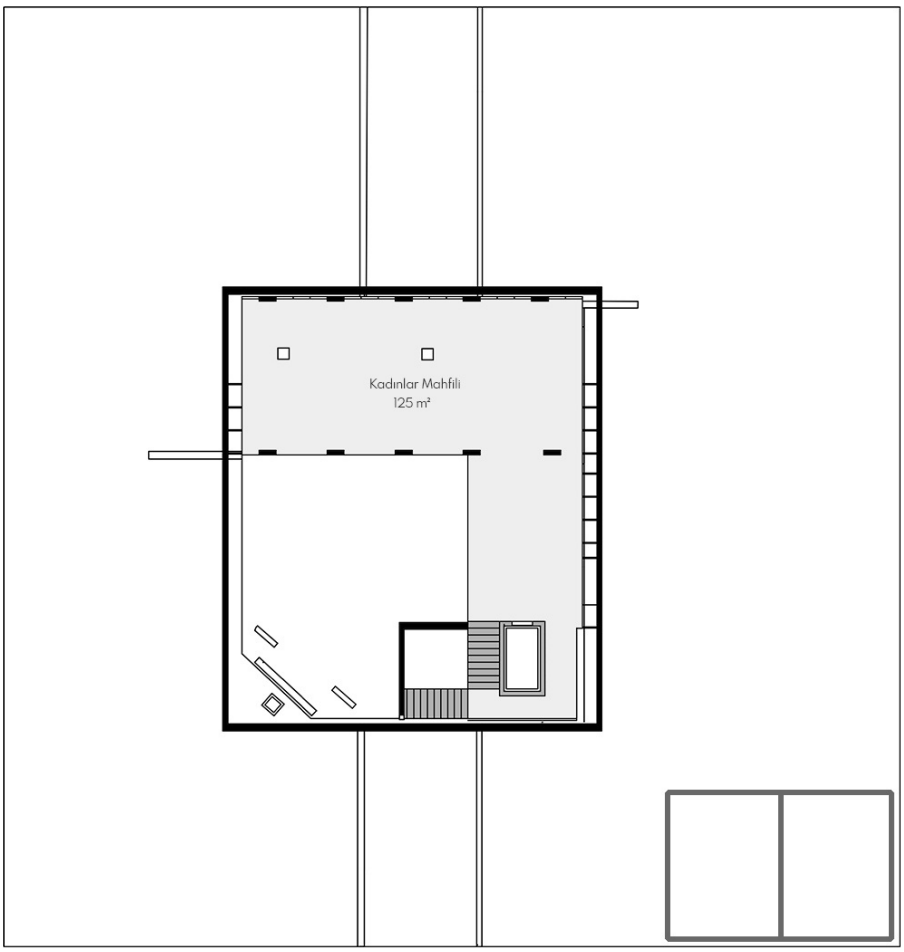

2.Kat Planı

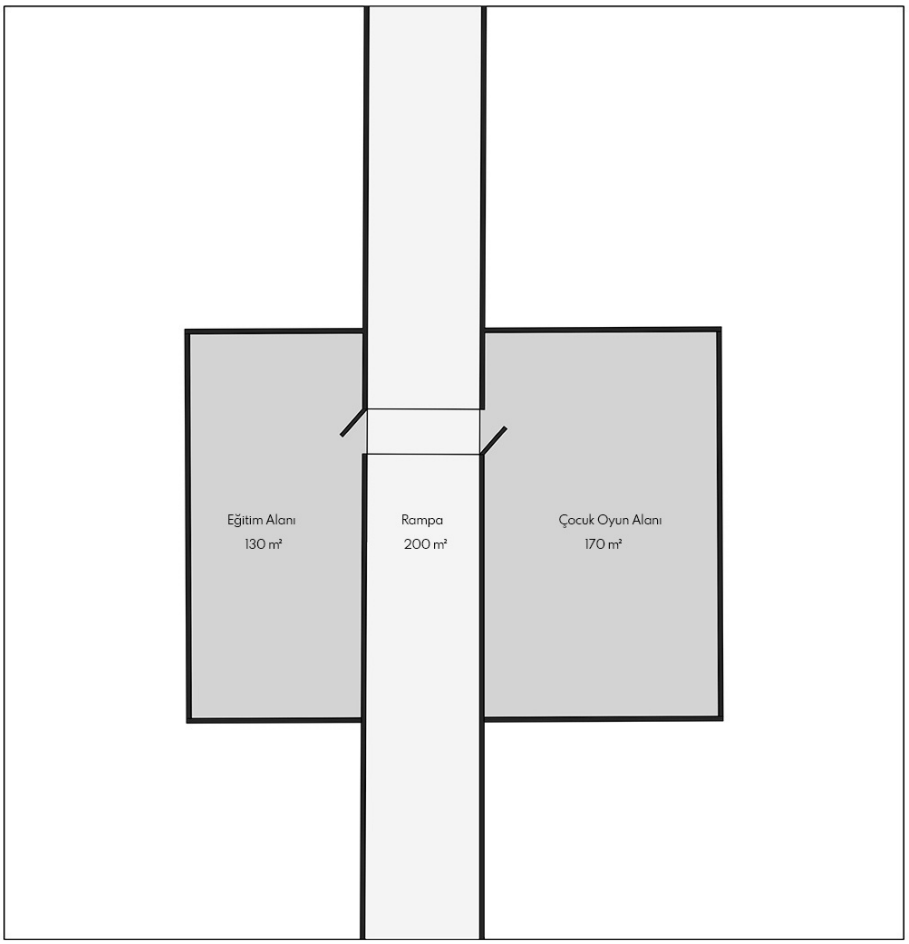

Bodrum Kat Planı

Namazgah

Meçhul

Künye:

Tasarım Ekibi:
Beyda Gökçe Yıldız
Proje Yeri:
Ankara/Altındağ
Toplam İnşaat alanı:
300 m2
Danışman:
Tifa

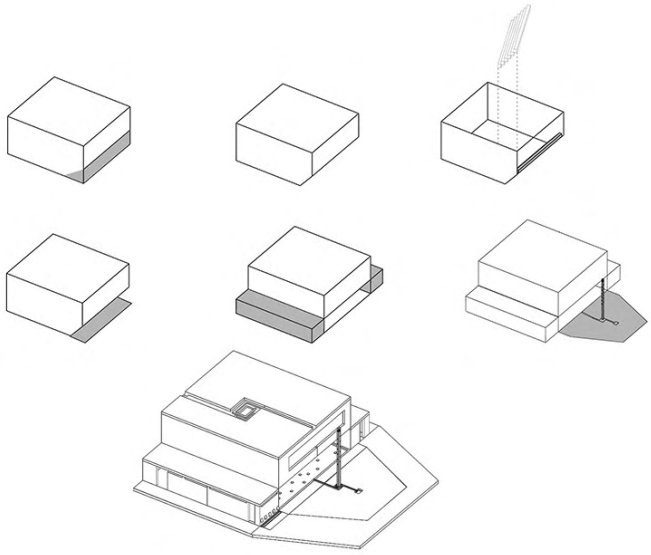

Kaldırımdan metro girişine ve camiye bakış

Projenin islamın tevazu, alçak gönüllülük, gösterişten uzak olmak düşüncelerini temel alarak herkesi bir araya toplayan ibadette birlik bütünlük sağlayan ve tüm canlıları kucaklayan bir yapı olması planlandı. Yapı gençten yaşlıya her yaş grubunun vakit geçireceği bir sosyalleşme ortamı da sunar. Bu küçük ölçekte maksimum sosyalleşme mekanı barındırması hedeflenmiştir. Dışarıdaki sert ve yumuşak zemin avluya ek olarak yapının içindeki amfi birimi de konumlandırıldı. Bu iç mekan birimi minberden referans alır. Minber tarihte ibadetin ötesine geçen vizyona ve idari, siyasi fonksiyonlara sahiptir. Bununla beraber minberin sosyal fonksiyonu da destekleyebilecek bir eleman olması için bu birim eklendi. Bu sayede ibadet vakitleri dışında da caminin yaşayan bir yapı olmasını güçlendireceği düşünüldü.Aynı zamanda minaredeki kuş tünekleri , hayvanların su içebileceği su havuzu ve geniş yeşil avlusuyla her canlıya merhamet etmeyi gerektiren islam dininin mimari bir karşılığı arandı.

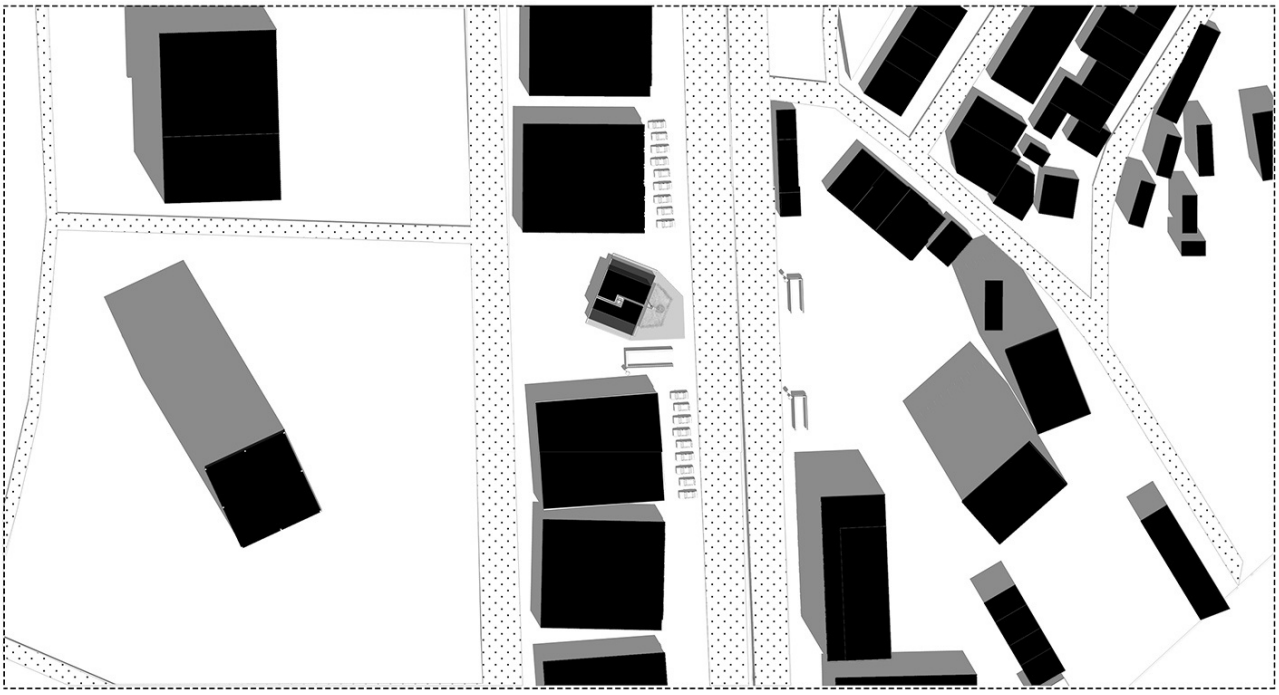

Vaziyet Planı

Yapı parseli, sanayi bölgesinin ortasında yer almasına karşın etrafta bulunan yurt ve belediye yapıları dolayısıyla insan yoğunluğunun çok olduğu bir bölgede yer alır. Bununla beraber, yapı parseline bitişik metro çıkışı ve otobüs duraklarıyla beraber yapının önünden geçen yol Ankaranın en çok kullanılan Esenboğa-Kızılay aksına paraleldir. Dolayısıyla insan ve araç yoğunluğunun fazla olduğu bu bağlamda insanların ibadet etmelerine ve sosyalleşmelerine imkan tanıyan bir yapı olması planlanmıştır.

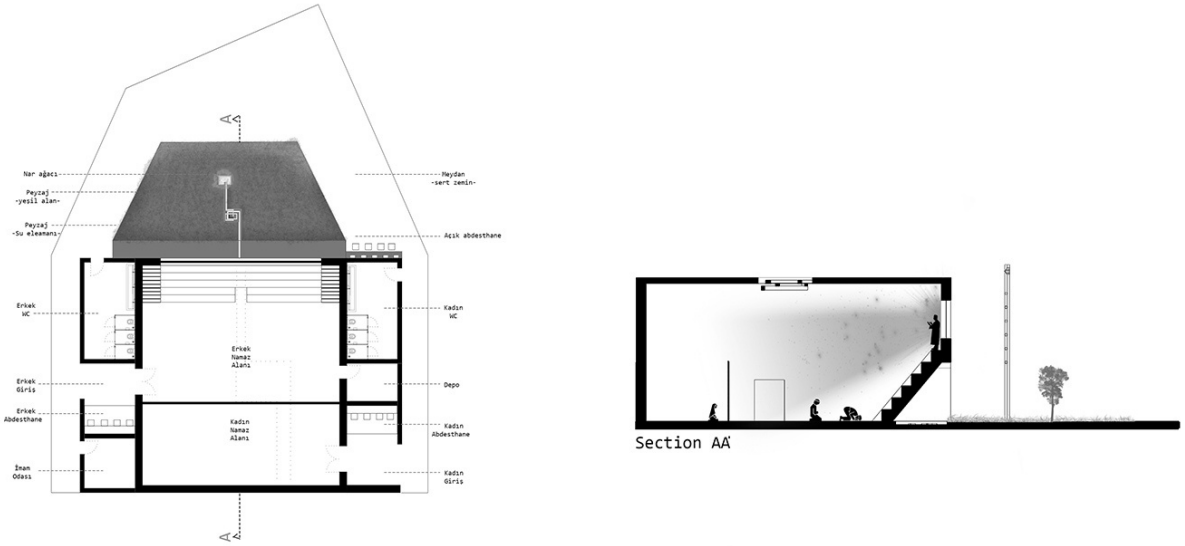

Kat planı ve kesit

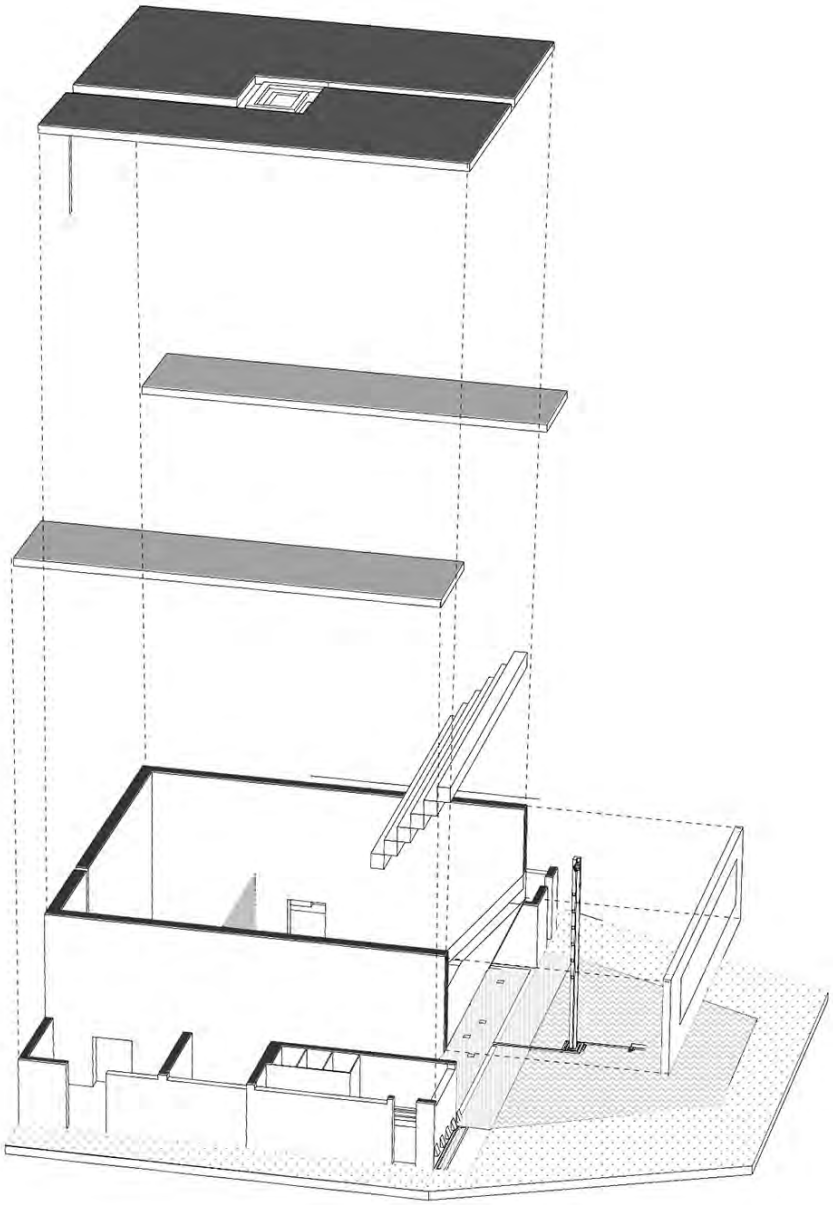

Minare

İslami sembol

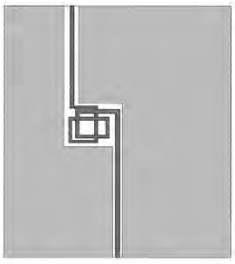

Başüstü yüzeyi

Teslimiyet

"Biz Allah için varız,
O'na ulaşmak ve teslimiyet
için yaratıldık, mutlaka
O'na geri döneceğiz ve ulaşacağız.".

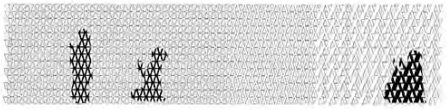

Ara paravan

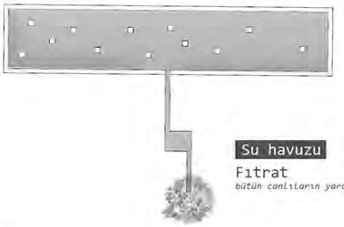

Su havuzu

Fıtrat

bütün canlıların yaratılışı

Yapının axonometrik çizimi ve yapıdaki elemanların detaylı görünüşü

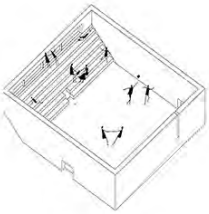

Çocuklar: Ağa vakit geçirmekalanı

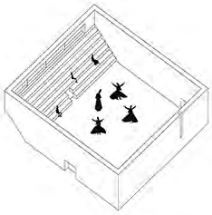

İslamalanı

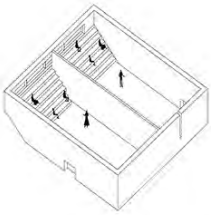

Kuşan Kulüp

Ersel yazıp çocukla ağı

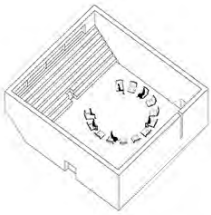

Bilir çavkişma tanışma alanı

Ana mekanda ibadet dışında olası senaryo varyasyonları

Fânilik

Künye:

Tasarım Ekibi:
Abdülkadir Sandal
Proje Yeri:
İstanbul, Büyükçekmece
Toplam Inşaat alanı:
1120 m²
Danışman:
Tifa

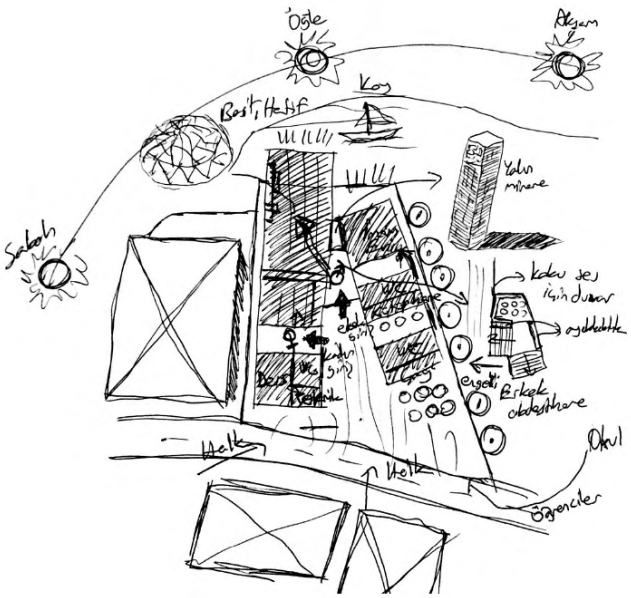

Sokaktan Görünüm

Fânilik: fâni olma durumu, kalımsızlık, ölümlülük, geçicilik.

Projenin çıkış fikri olan bu kavram aynı zamanda islam diniyle de bağlantı kurarak insanların topraktan gelip toprağa gideceğini ve ölümden sonraki hayatın güzellikler içinde olduğunu vurgular. Konsept oluşurken de arazinin kıbleyle ve denizle olan ilişkisi ele alınmış olup bu fikir ışığında ana ibadet mekanına gelen bir kişi namaz kılarken manzarayı göremeyip sadece parıldayan bir toprak görünümünde olan kıble duvarına döner.

Projenin kütlesi tasarlanırken oldukça yalın bir form tercih edilmiş olup kalabalık zamanlarda sirkülasyonun rahat olması için arazinin sınırlarına iki kollu paralel yaslanılarak maksimum faydalanılmaya çalışılmıştır. Etraftaki konut yapılarının deniz manzarasını etkilememek adına da yüksekliği az yapılmıştır.

Projenin mekanları ve fonksiyonların birbirleriyle olan ilişkileri tasarlanırken yenilikçi ve ergonomik olması ön planda tutulmuştur.

Vaziyet Planı

Alanın bulunduğu konumun genel dokusu konut tipolojisi yapılarıdır. Alanın kıble yönü arazinin uzun kenarına dik bir şekilde olup yapının ana ibadet mekanı uzun kenara paralel bir şekilde konumlandırılmıştır. Bu sayede ortada giriş-çıkışların rahatça sağlanabileceği geniş bir avlu oluşturulup yapının diğer işlevlerinin de alanın diğer uzun kenarına paralel bir şekilde konumlanması sağlanmıştır.

Konsept

1120 m² büyüklüğündeki arazinin ibadet bölümünde hem konsept açısından hem de çevre binaların görüşünü etkilememek adına aşşağı çekme yapılmıştır

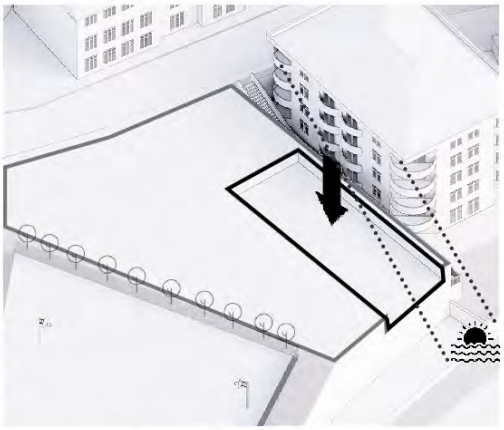

Araziyi Değiştirme

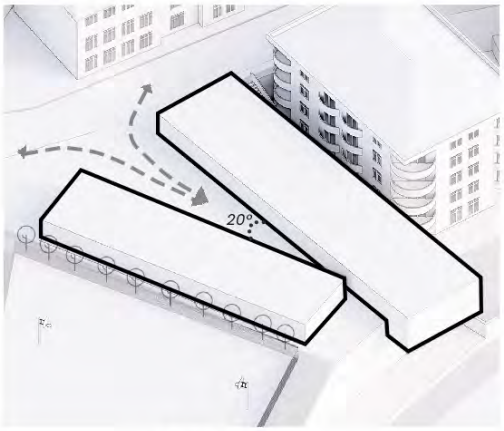

Ana Kütleler

Dikdörtgen prizması şeklindeki tek katlı kütleler birbirleriyle 20° açı yaparak araziye oturtulmuştur ve ana ibadet mekanı konsol olarak çıkmıştır

İşlevlere, mahremiyete ve sirkülasyonun uygunluğu açısından bir takım parçalanmalar yapılmıştır

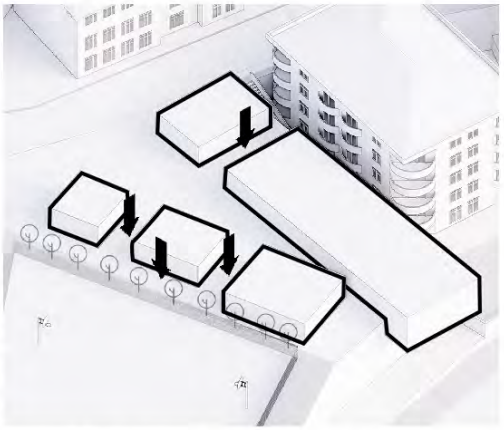

Kütlelerin Parçalanması

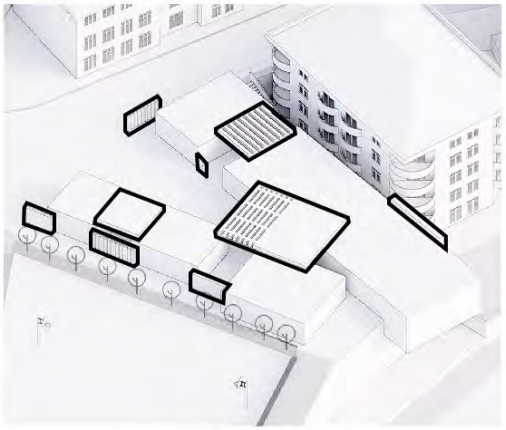

Ek Lavhalar

Açık alanlara gerekli oranlarda hem konfor hem de mahremiyet için güneş kırıcı ve sınırlayıcı elemanlar eklenmiştir

Tasarımın uygun yerlerine yapının cami olduğunu belirtmek adına hem yapısal hem de biçimsel minare, kubbe ve musalla taşı eklenmiştir

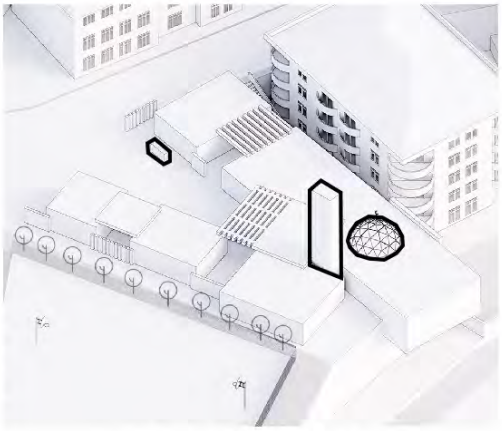

Cami Eklentileri

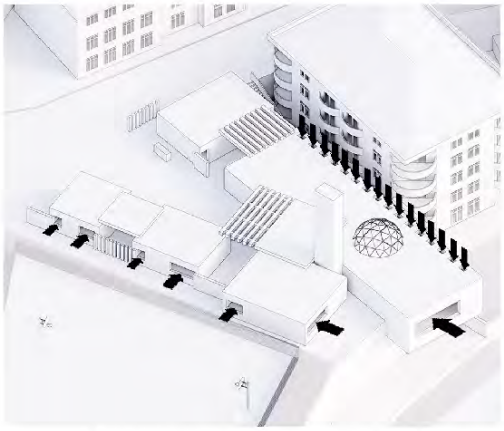

Pencere, Kapı Açıklıkları

Birbirleriyle orantılı bir şekilde tasarımın konseptine uygun olarak kıble duvarına ve ek fonksiyonlara uygun açıklıklar oluşturulmuştur

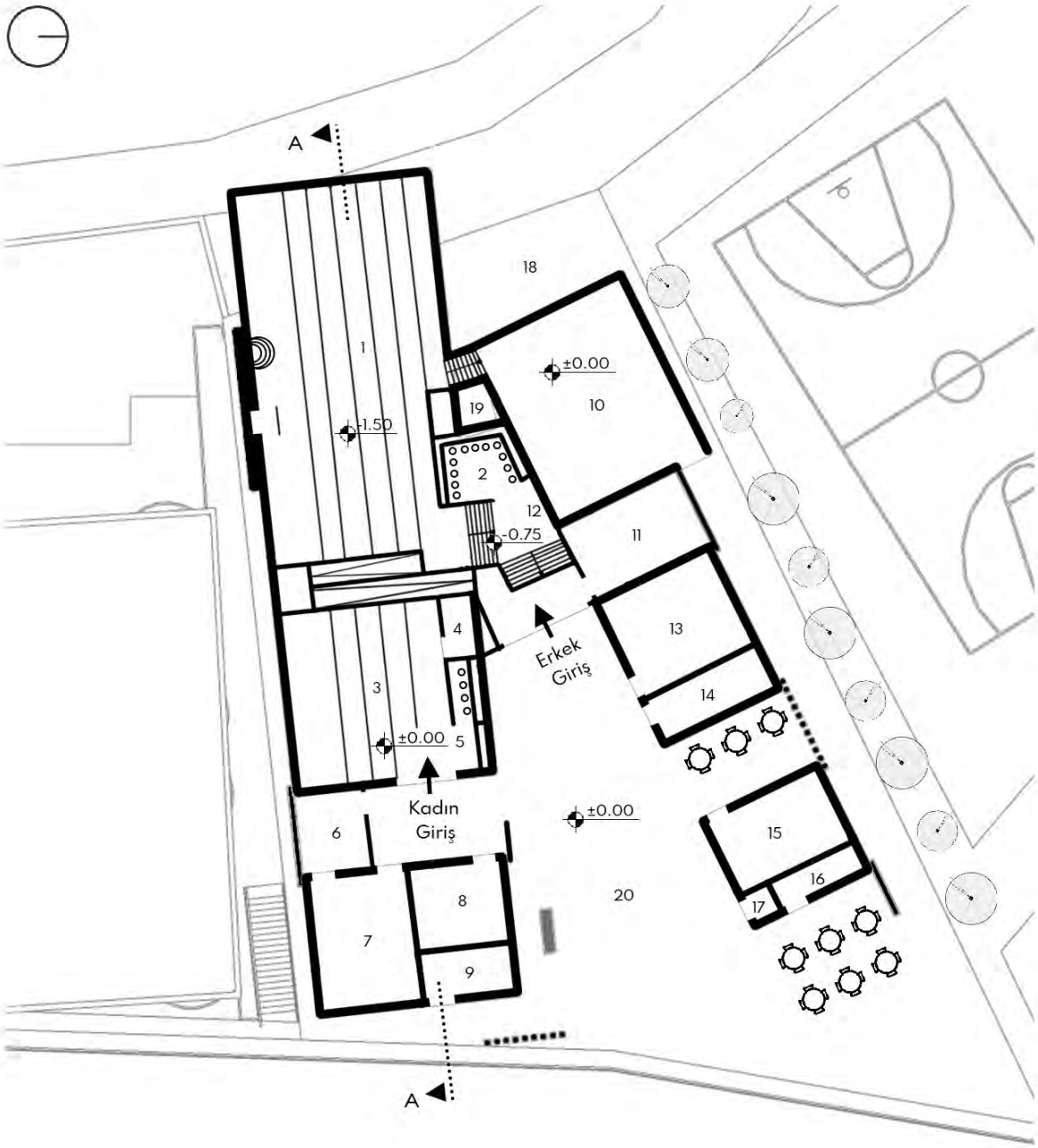

1. Erkek Namaz Kılma Yeri
2. Erkek Abdesthane
3. Kadın Namaz Kılma Yeri
4. Çocuk Oyun Yeri
5. Kadın Ayakkabılık ve Abdesthane
6. Kız Çocuk Yarı Açık Oyun Yeri
7. Kadın Derslik Sınıfı
8. Kadın WC
9. Teknik Oda
10. İmam Evi
11. Erkek Çocuk Yarı Açık Oyun Yeri
12. Erkek Ayakkabılık
13. Erkek Derslik Sınıfı
14. Kütüphane
15. Erkek WC
16. Çay Ocağı
17. Depo
18. İmam Evi Bahçesi
19. Minare
20. Avlu

0 2 4 6 8 10m

Zemin Kat Planı

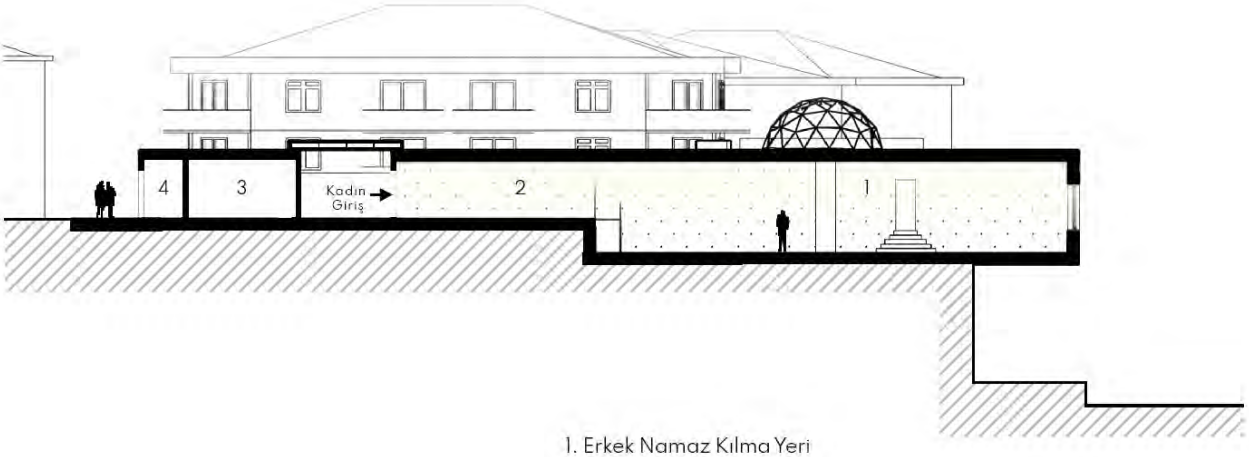

1. Erkek Namaz Kılma Yeri
2. Kadın Namaz Kılma Yeri
3. Kadın WC
4. Teknik Oda

0 2 4 6 8 10m

A-A Kesiti

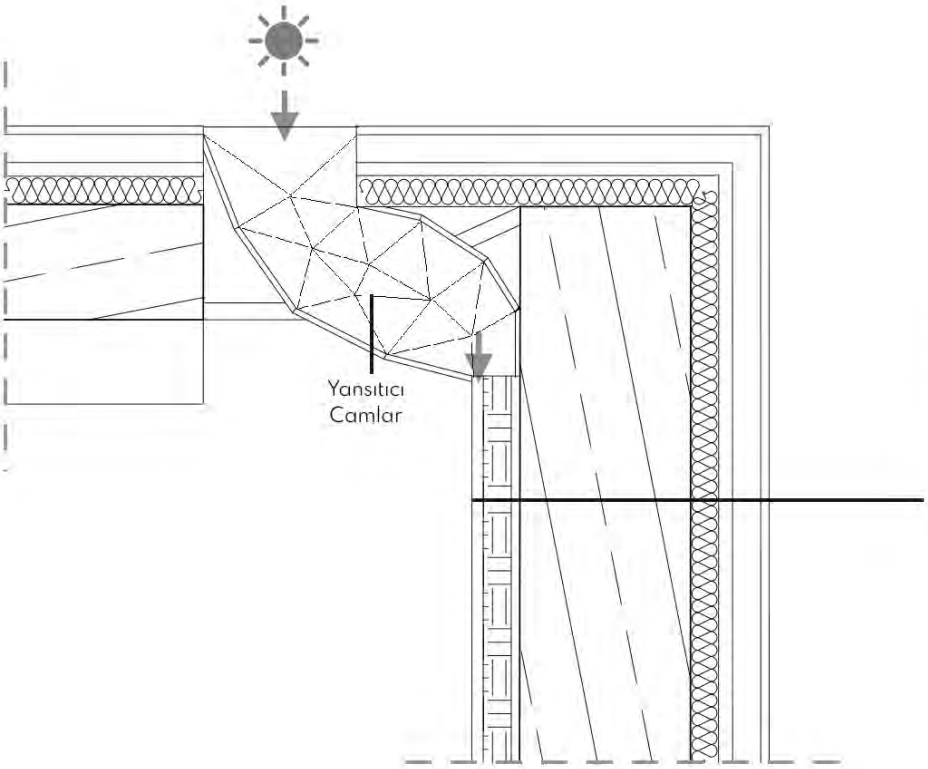

Çift Taraflı Yansıtıcı Cam
Toprak
Yapıştırıcı Harç
Betonarme Perde Duvar
Kaba Sıva
Alüminyum Ankraj
Dübel
50x70 T Profil
Perçin
Isı Yalıtımı
Nefes Alan Su Yalıtımı Örtüsü
Yatay Taşıyıcı Profil
Vida
Özel Vida
Askı Klipsi
Brüt Beton Panel

0 10 20 30 40 50cm

Kıble Duvarı, Tavan Detayı

İzometrik

Tasarımda malzeme seçimleri brüt beton panel kaplama ile ahşap ve taştır. Kullanılan malzemelerin yapının genel bütünlüğü ile çelişmemesine özen gösterilmiştir. Kullanılan brüt beton kaplama ultra hafif olup tamamen organik çimento ve doğal malzemelerden oluşuyor. Ayrıca yapının hiçbir yerinde kimyasal boya kullanılmamıştır.

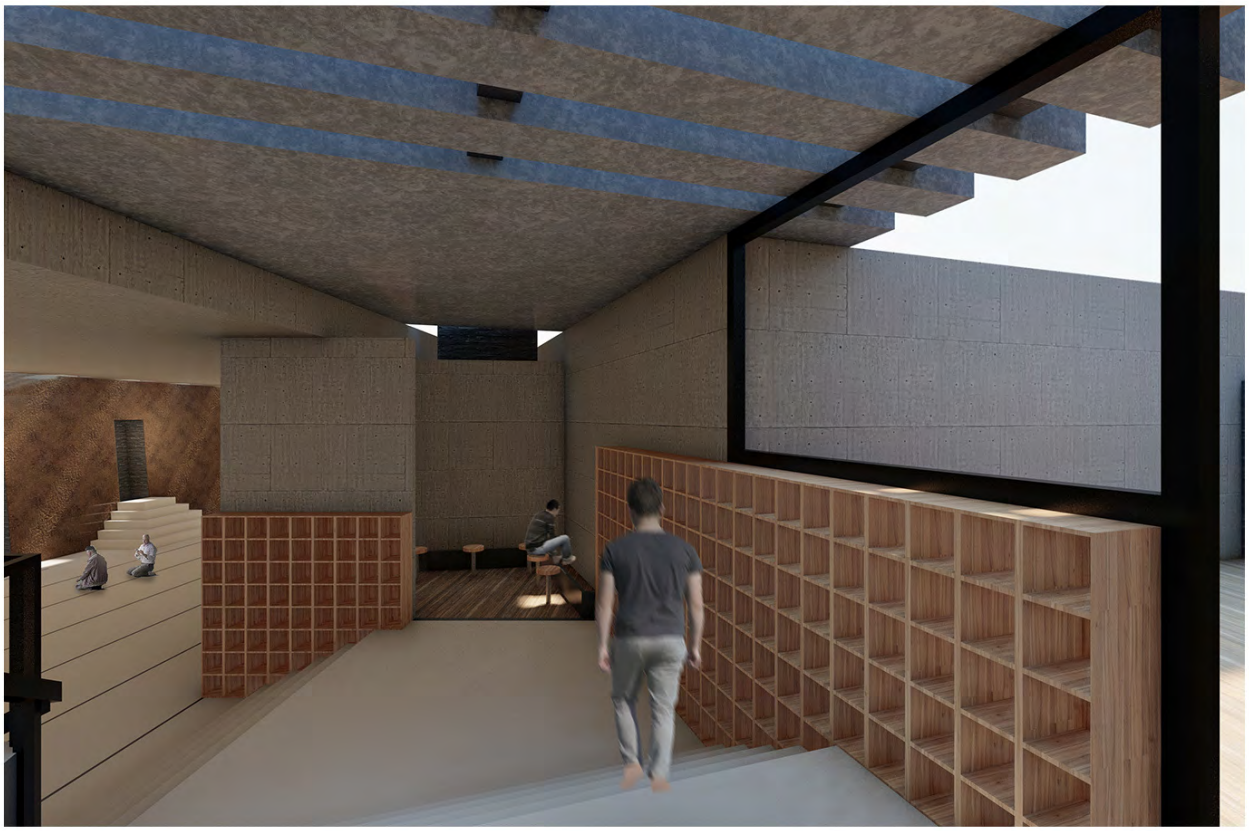

Erkek Cami Girişi

Cami İçi

Yerin Ruhunu Algılama

Künye:

Tasarım Ekibi:
Nazlı Arpaç
Proje Yeri:
Denizli, Merkez
Toplam İnşaat alanı:
460 m2
Danışman:
Tifa

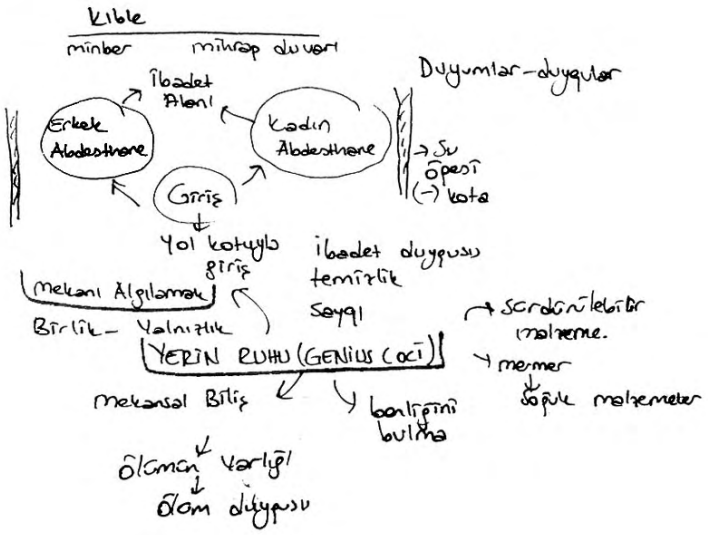

Kuzey Cephesi - Çevresindeki yapılarla ilişkisi

Bulunduğumuz mekanları gerçek dünya ile ayırıken iki farklı filtreden geçirerek algıladığımız dünyaya ulaşabiliriz. Kültürel İmaj ve Kişisel İmaj. Karmaşık kent tipolojisi içinde sıkışıp kalan, uyumsuz kitsch yapılardan ayrışmayı hedeflemiştir.
Mekanlar insanlarla vardır. İnsan bedeni ve hareketleri, mekanla sürekli bir iletişim halindedir. Bu projede mekanı deneyimleyip, algılayarak ibadethaneye geçiş amaçlanmıştır. Duyularımız deneyimlerimizi etkilemektedir ve en önemli nokta olan yerin koruyucu bir ruhu olmasıdır. Mekanın ruhunu algılarken Allah'a yakın olma, ibadetimizi gerçekleştirme gibi duygular içine gireriz. Algıladığımız mekan içinde kendimizi buluruz.
Yapının çevresinde 6-8 katlı yapılar bulunduğu için kent sıkışıklığına meydan okuyarak yatayda genişleme önerilmiştir. Yapının çepherinde yer alan kurangelz ve su ögesi sayesinde zemin kota gün ışığının alınmasını sağlayarak ortamı mistik hale getirmek hedeflenmiştir.

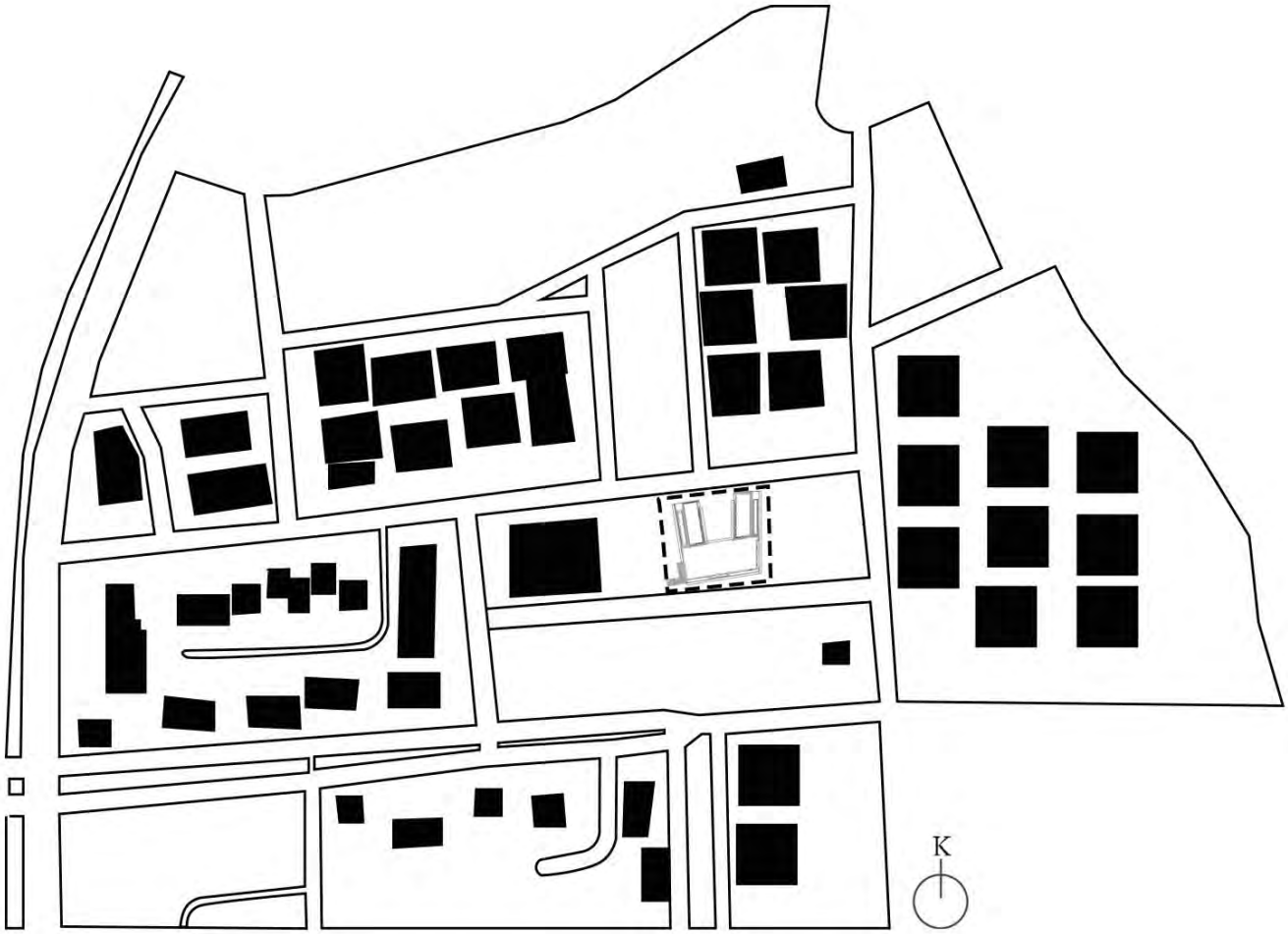

Vaziyet Planı

Alanın batı cephesinde 6 katlı kült bir yapı bulunmaktadır. Bu sebeple bu cepheden gün ışığı alımı oldukça verimsizdir. Çevredeki yapı tipolojisi eski binalardan oluşmaktadır ve site kültürü hakimdir. Bu camiyi kullanan kullanıcı profili genellikle çevresindeki sitelerde kalan yaş aralığı 50 üstü kişilerden oluşmaktadır.

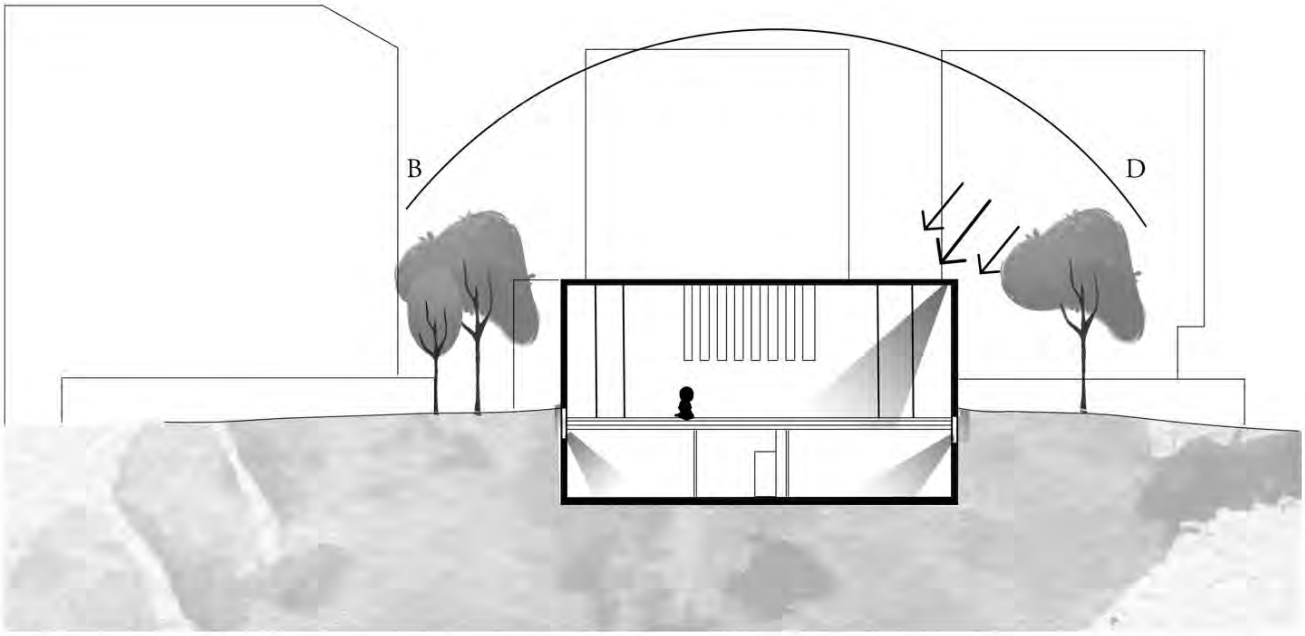

Işığın mekandaki etkisi-kesit

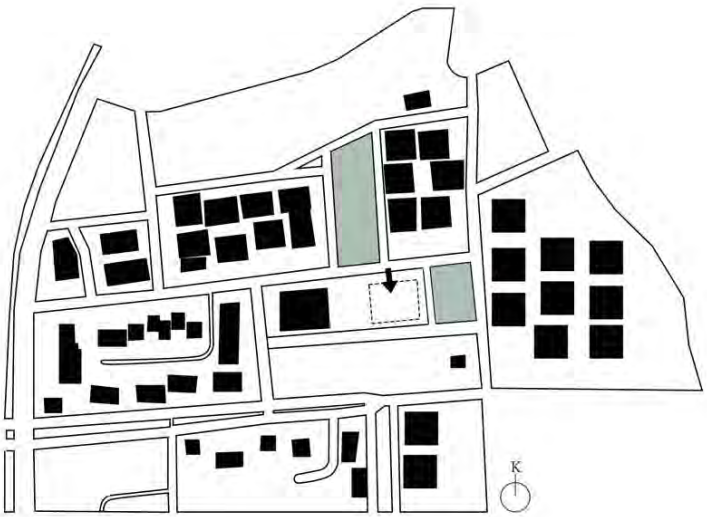

Bağlam

Arazinin kuzey ve doğu aksında iki adet park bulunmaktadır. Alana üç farklı akstan ulaşım sağlanabilmektedir.

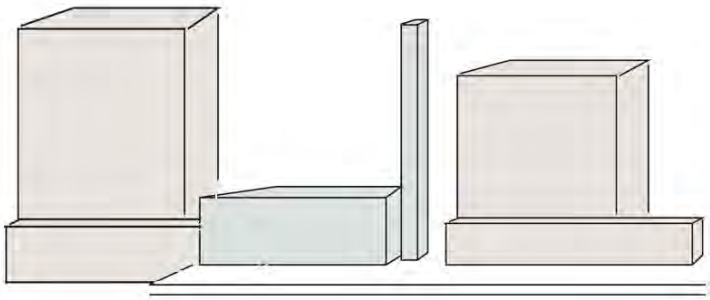

Kent Silüeti

Denizli 1. dereceden deprem bölgesidir. Çevresindeki yapılar 6-8 katlı olmasında rağmen alanda yapılacak olan silik duracaktır. Bu nedenle yapıda yatayda genişleme önerilmiştir.

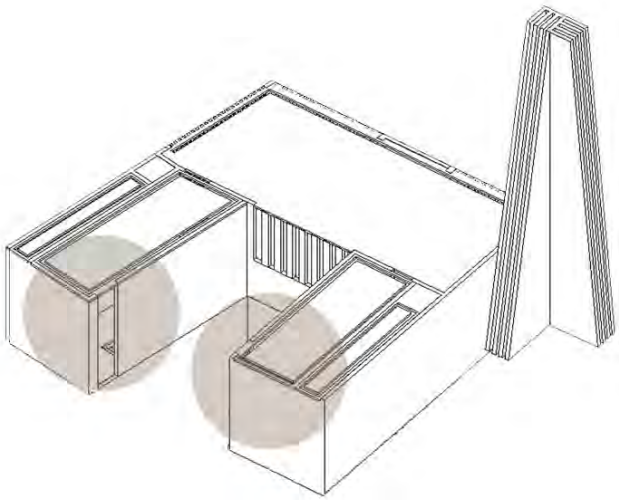

Girişler

Yapıya yola yakın kısmından karşılıklı olmak üzere iki farklı girişten ulaşım sağlanmaktadır.

sirkülasyon-geometri

Yapıya girdikten sonra abdesthaneye gitmek için (-) kota inmek gerekmektedir. Tasarlanan dar koridor sayesinde yönlendirme sağlanmaktadır. İbadethane üst kotta bulunmaktadır ve girişteki merdivenlerle tekrar üst kota çıkılmaktadır.

Cephede sadece güney ve doğu cephesinde pencere açıklıkları kullanılmıştır. Diğer cephelerde hareket bulunmamaktadır ve sadece tavanda bulunan açıklıklardan gün ışığı mekana alınmaktadır.

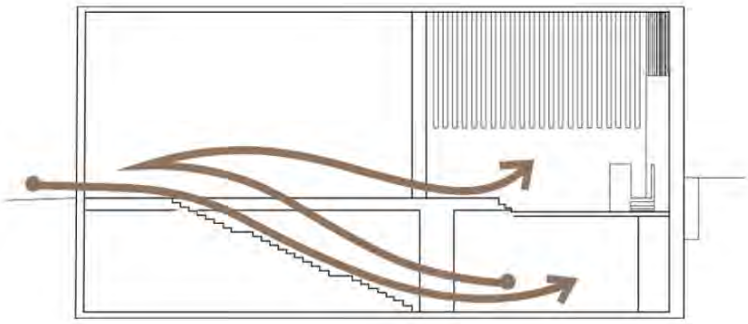

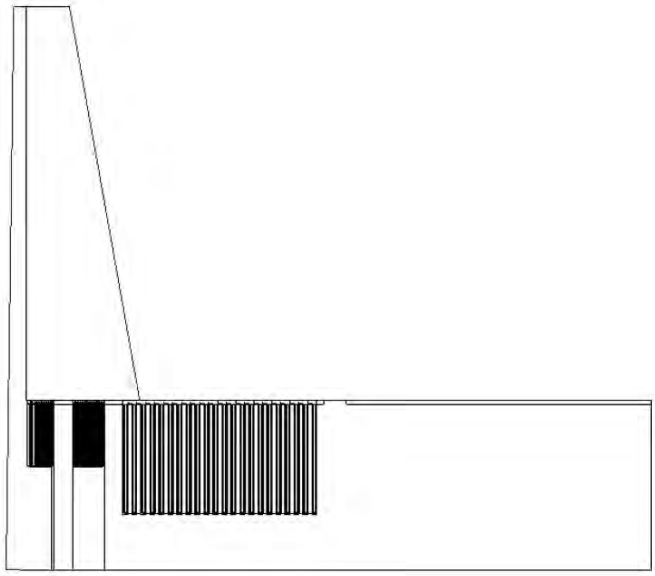

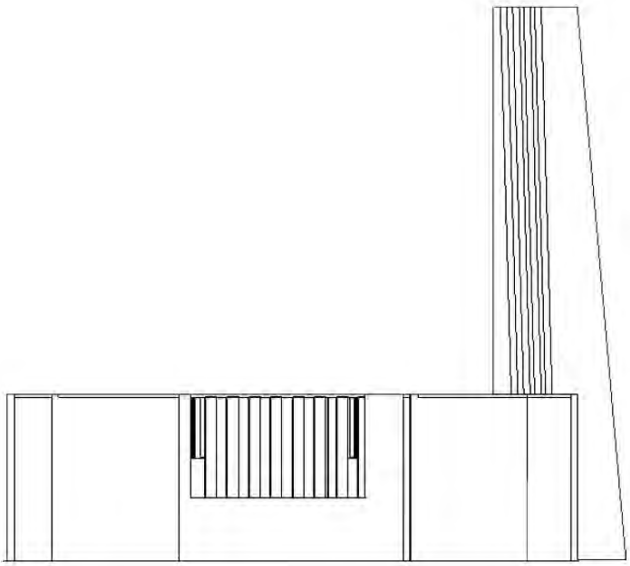

Cepheler

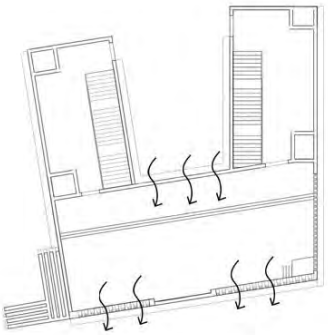

Hava Sirkülasyonu

Gün Işığı Kullanımı

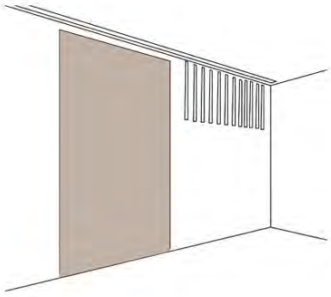

Malzeme

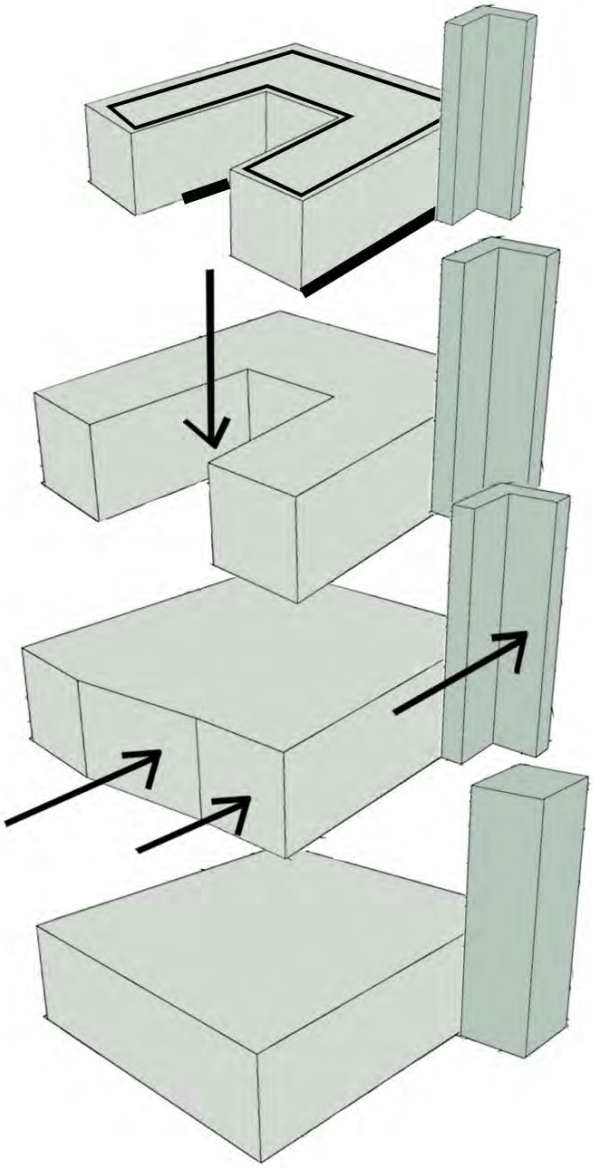

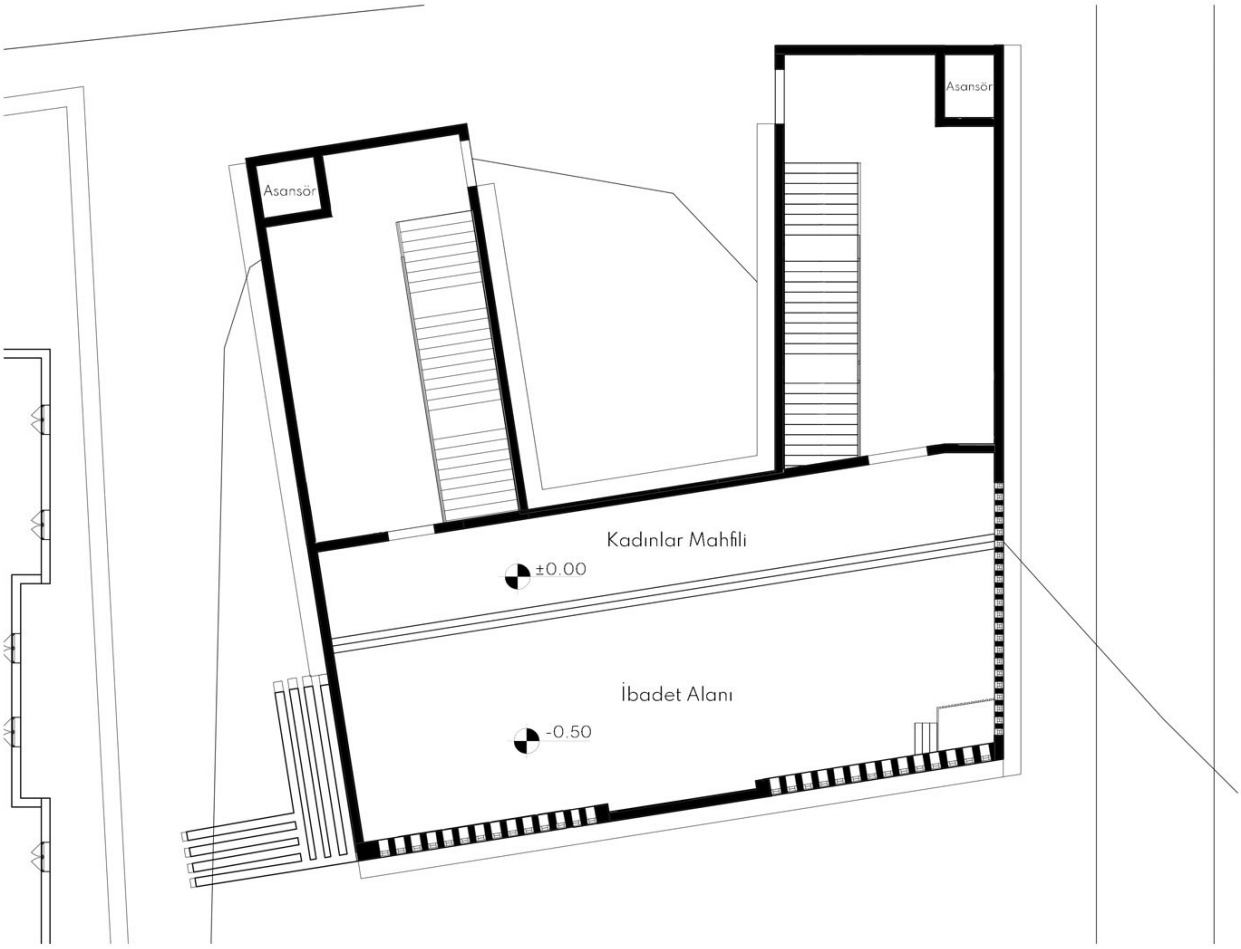

±0.00 Kotu

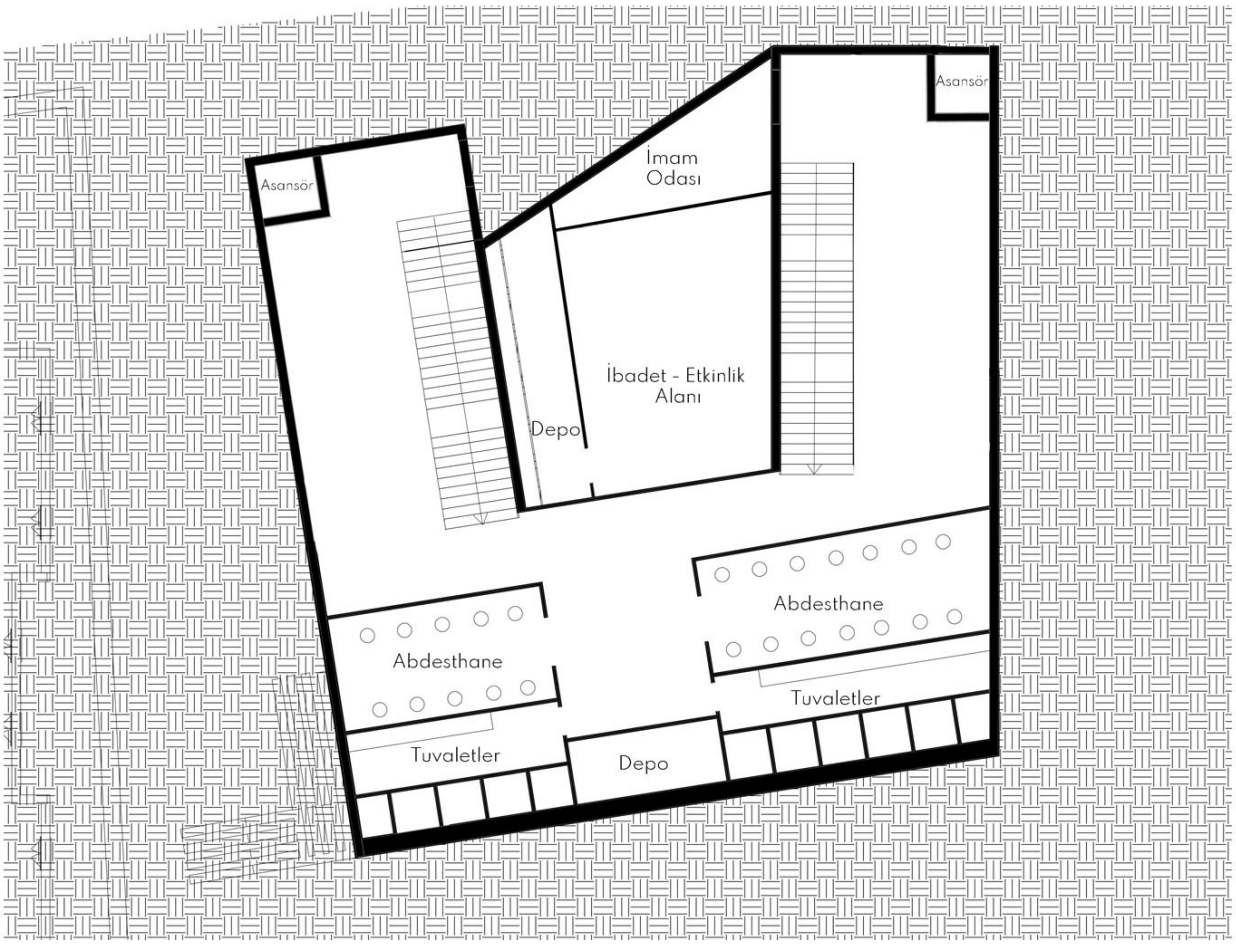

-6.00 Kotu

Güneydoğu Cephesi

Yapı malzemesi olarak brüt beton kullanılmıştır. Mekanda betonun soğukluk hissininin verilmesi amaçlanmıştır. Yapıyı çevreleyen su ögesi, yaşamın akışını, zamanın yerinde durmadığını simgelemektedir.

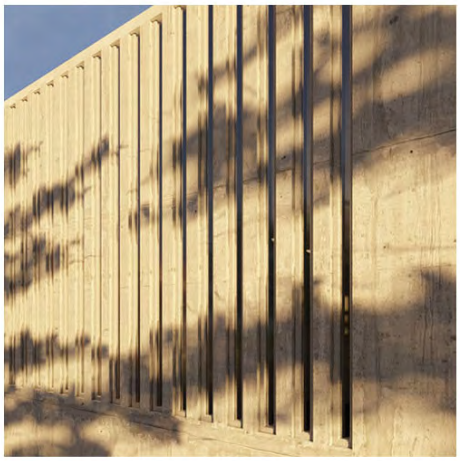

Cephe Detayı

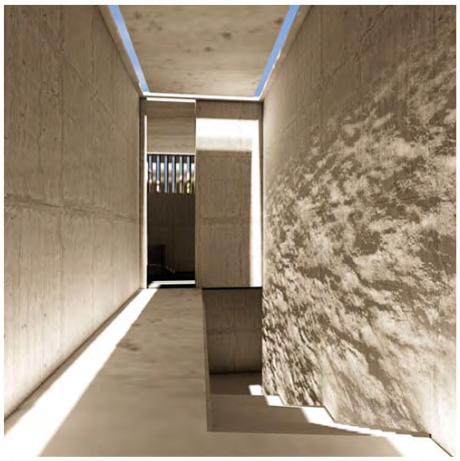

Koridor

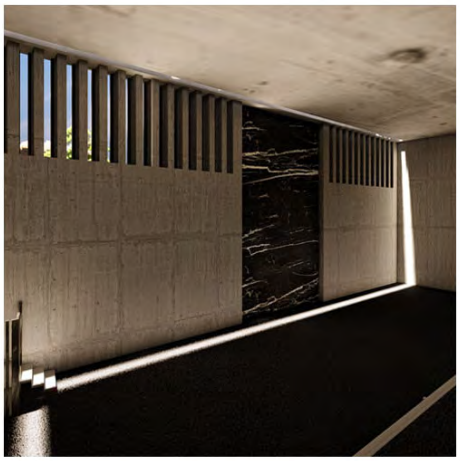

Mihrap Duvarı

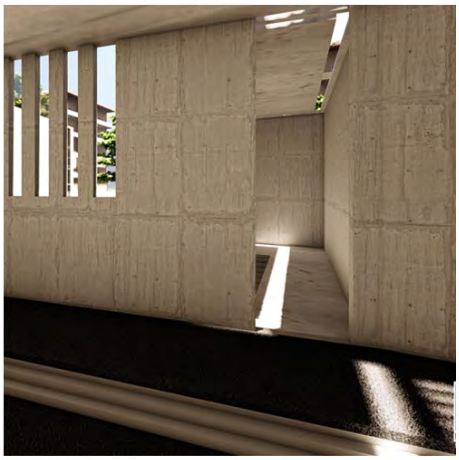

Kadınlar Mahfili Giriş

Su İle İlişki

Mekanda doğal gün ışığının etkisi ve mekanda yaratmış olduğu hisler, yatay ve düşey düzlemlerdeki açıklıklar sayesinde gerçekleşmiştir.

RUH-İ REVAN

Künye:

Tasarım Ekibi:
Şeyma Çolak , Derin Gülüm Eriş
Proje Yeri:
Karaman, Merkez
Toplam İnşaat alanı:
809 m2
Danışman:
Tifa

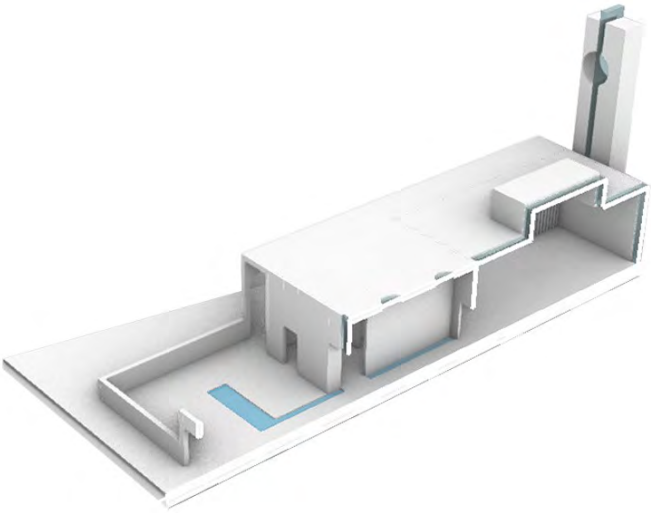

Ruh-i Revan

İslam dini birlik, beraberlik ve huzurun dinidir. Projede ruh-i revan düşüncesinden yola çıkarak içsel huzuru yakalamayı hedefledik.
Ruh-i revan: ruhun zuhuru. ruhun ferahlığı. ruhun akışı. Rûh-ı insânî, akan yürüyen ruhum anlamlarına gelmektedir. Projede ruhani huzuru bulmayı mimari araçlarla birleştirerek Allah ve kulu arasındaki bağlantıyı sağlamaya çalıştık. Camii'nin çatısında kullandığımız doğal ışık alanalrı sayesinde ışık ve gölgeden yararlandık. Işık koridoru adını verdiğimiz yarı aydınlık koridordan geçerek Allahın huzuru olan namaz alanına ulaşıyoruz. Bu koridor huzura yürümenin tasviri olarak kullanılmıştır. Cami avlusunda oluşturduğumuz sosyal alan , caminin kökeninden gelen cem olma, toplanma anlamlarının çağdaş yansımasını sergiliyor.

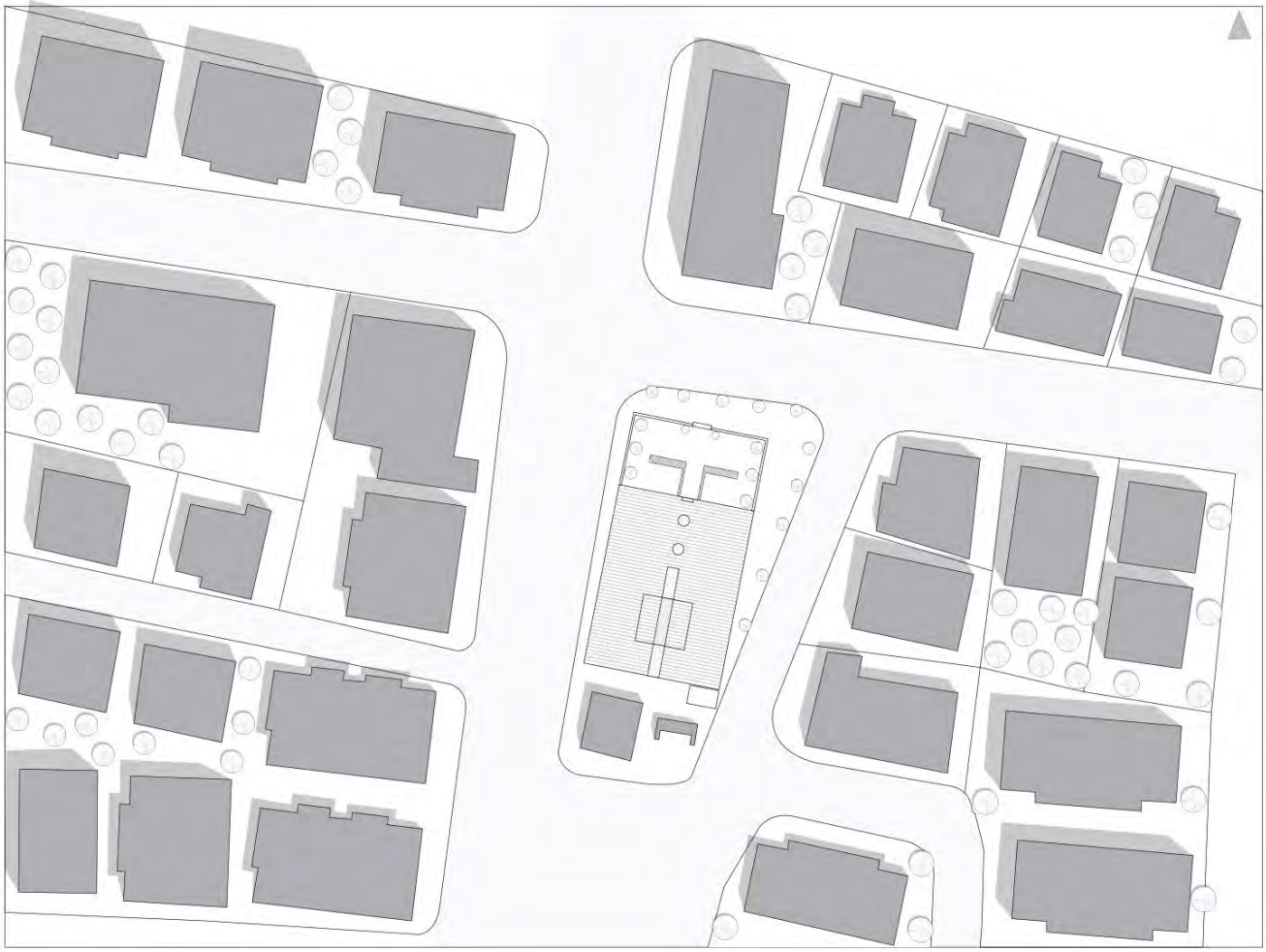

Vaziyet Planı

Şehir içinde bulunan proje alanı etrafı konutlarla çevrilidir, yeşil alan bakımından nitelikli bir çevreye sahip olmayan alan yaya ve araç ulaşımının kolay sağlanabildiği bir konumda yer alır. Bu yüzden projeyi oluştururken camide avlu alanı kullanarak insanları camiye hazırlamak istedik. Avluda insanların ruhlarını arındırmalarında etikli olabilecek su ve ağaçlar kullanrak doğadan faydalandık.

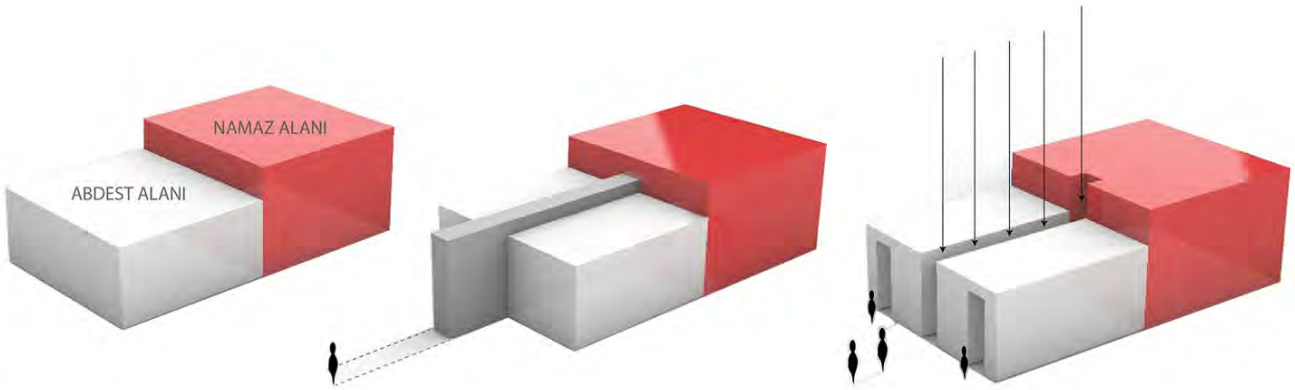

Programlar

Işık-gölge koridoru

Konsept diyagramı

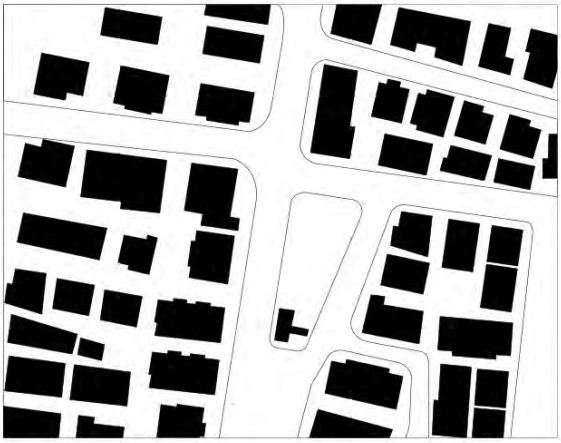

DOLU - BOŞ DİYAGRAMI
Proje alanı şehir içinde bulunan , etrafı küçük ölçekli konut projeleri ile çevrili bir alana sahiptir.

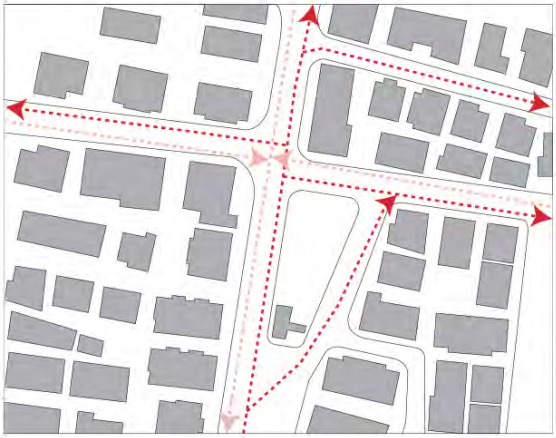

ULAŞIM DİYAGRAMI
Proje alanı konumu itibari ile yaya ve araç trafiğinin yoğun olduğu bir alanda bulunmaktadır. Proje alanına her cepheden ulaşım kolaylıkla sağlanabilir.

YEŞİL ALAN DİYAGRAMI
Çevre de sadece betonarme yapılar bulunmaktır. Yeşil alan azlığı insan ve doğa için bir sorundur. Cami'ye insanların ruhen arınması için geldiği gibi bedenen de yeşil alanlar vasıtası ile arınması sağlanabilir.

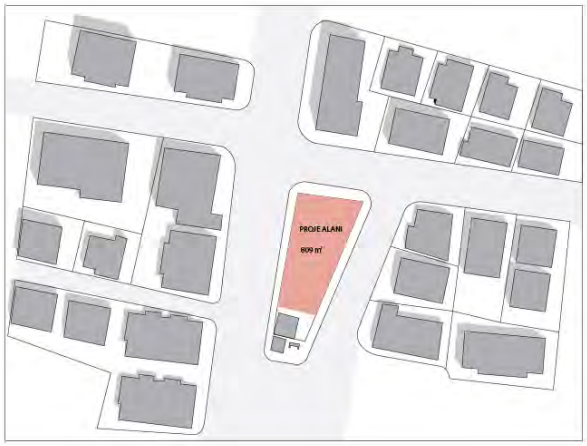

PROJE ALANI
Proje alanı 809 m2 alana sahiptir. Bulunduğu parselde sadece elektrik kontrol binası, ve tarihi bir çeşme bulunmakatdır. Bu durum dört cephesinden de çevre ile iletişeme geçmesini kolaylaştırır.

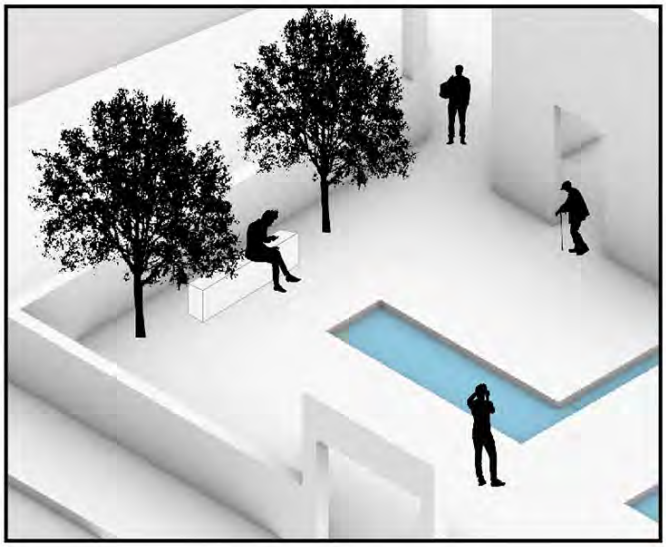

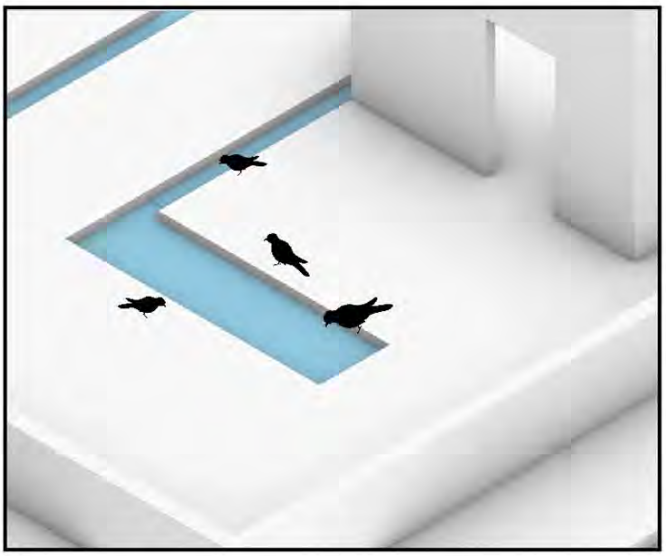

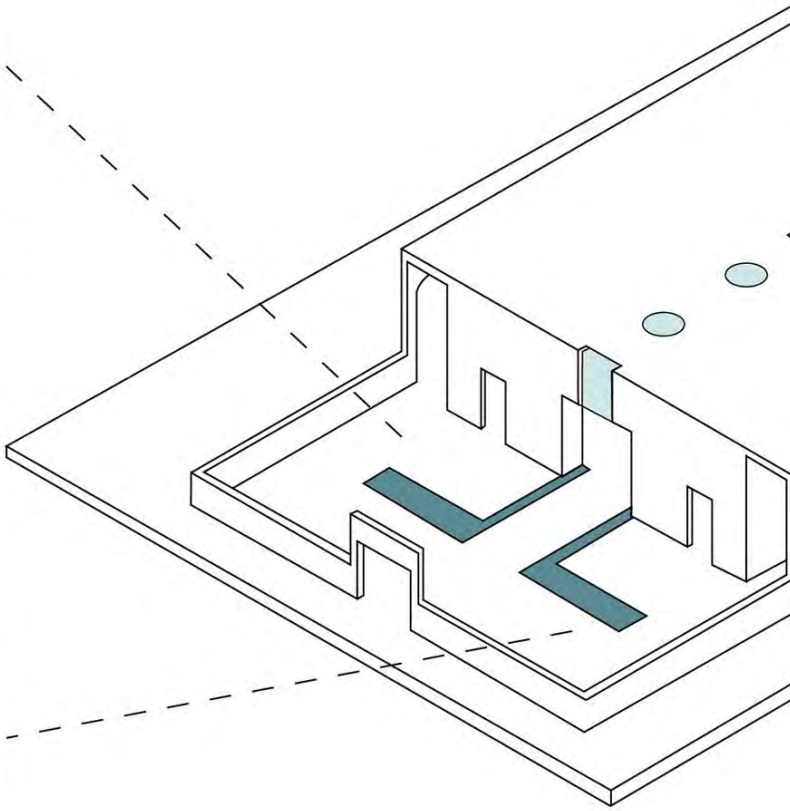

İzometrik görünüş

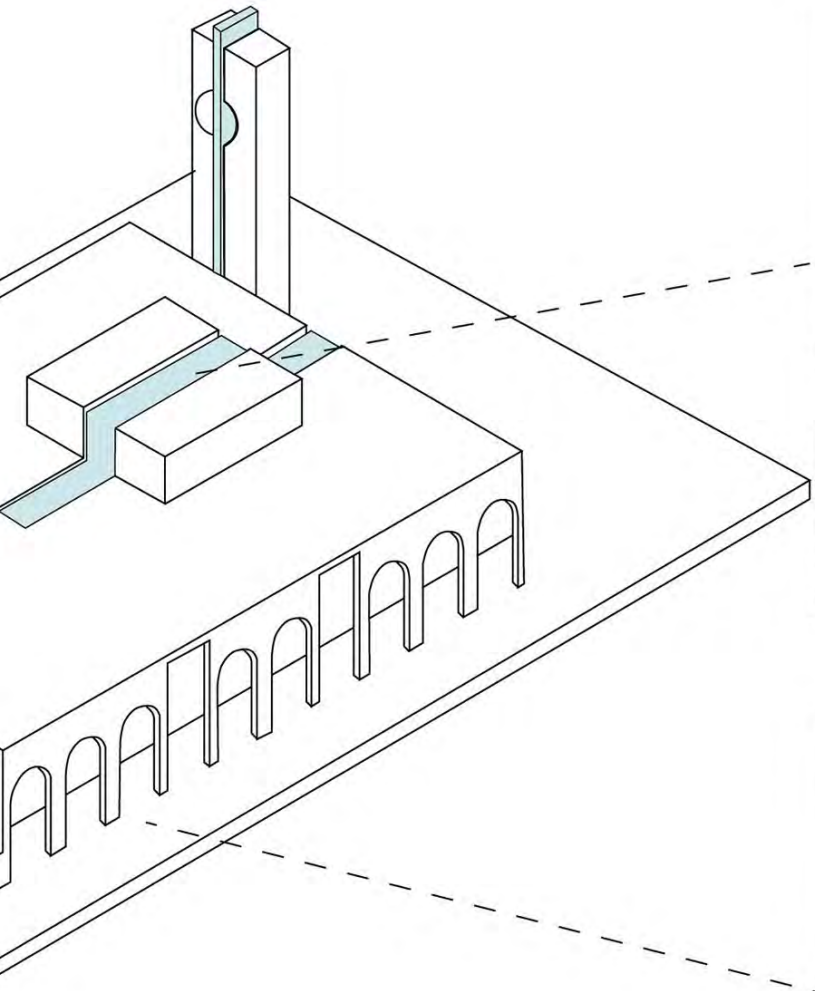

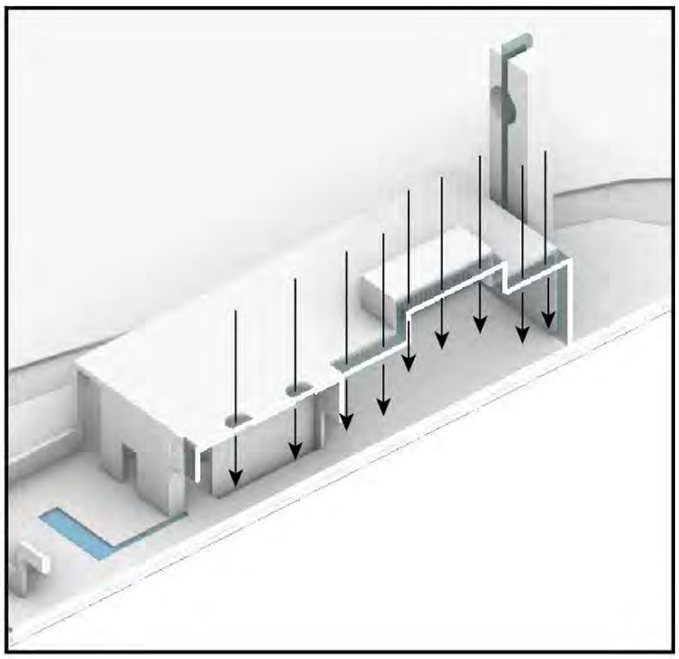

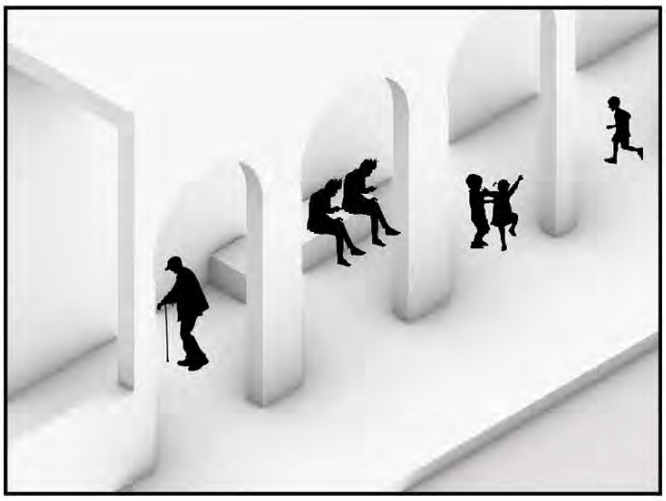

Projede çeşitli sosyalleşme ve toplanma alanları kullanrak camiinin insanlar ile bağlantı kurmasını sağlamak istedik. Su ögesi kullanarak hem tasavvufi açıdan islamiyette suyun ve canlıların öenmine dikkat çekmek isterken hemde tasarım elemanı olarak suyu yansıtıcı bir malzeme olarak ele aldık. Aynı zamanda izometrik kesitte görüldüğü üzere ışık-gölge koridoru yaratarak, karanlıktan aydınlığa çıkışı tasvir ettik.

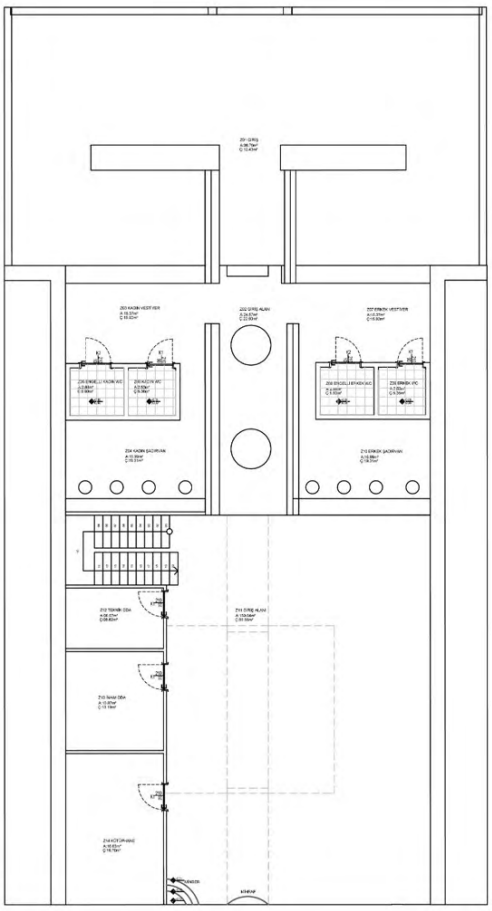

Zemin Kat Plan

Karanlıktan aydınlığa çıkışı temsil eden ışık koridoru.

Taş ve Ahşap

İç mekan olan namaz alanında dış mekan-da kullandığımız taş malzemeyi devam et-tirdik. Burada tasarımı yumuşatmak için duvarın bir bölümününde ahşap duvar panelleri kullandık. Merdiven ve mihrapta da aynı ahşabı kullanarak bütünlüğü sağlamayı amaçladık.

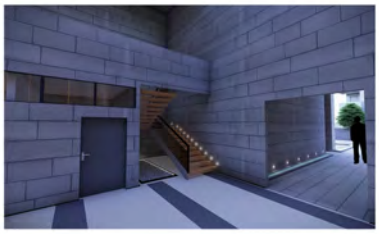

Namaz Alanı

Minarede caminin diğer açıklıklarında kullandığımız iki form olan dikdörtgen ve daireyi birleştirdik.

Minberi ise tavandan gelen şerit camı aşağıya da indirerek kıble yönüne açılan bir doğal ışık aksı açtık.

Kütüphane

Her yaştan insanın kullanımına açık olan bir kütüphane tasarlayarak hem islamı en doğru şekilde öğrenmeyi teşvik etmek istedik hem de caminin içindeki ambians ile birleştirerek insanlara dua edebilecekleri ve Kur'an-ı Kerim okuyabilecekleri yarı izole bir alan yaratmak istedik.

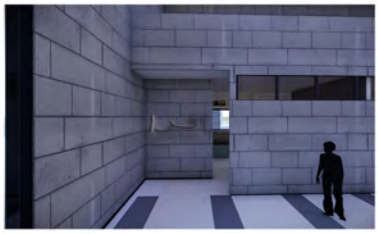

Namaz alanında bulunan kütüphane

DÖNGÜ

dönmek-geri dönmek

Künye:

Tasarım Ekibi:
Büşra Sit
Meryem Gül Ayaloğlu
Proje Yeri:
Trabzon, Of
Toplam İnşaat alanı:
410 m²
Danışman:
Tifa

Renderin tanımı nereden aldığınız olabilir belki veya kavramsal bir ifade

'Göklerde ve yerde olanlar Allah'ındır. Ve bütün işler Allah'a döndürülür.'
(Ali İmran suresinin 109.ayeti)
Proje camiyi insanın dünyevi ortamdan topluma ve kendisine dönmesine olanak sağlayan yapı olarak ele aldı.Var olan yaşam döngüsünün, mekanda deneyimlenmesi amaçlandı.

Vaziyet Planı

Proje alanı Trabzon'un Of ilçesinde bulunan Solaklı Çayı'nın denizle birleştiği noktada bulunur. Kent meydanında ticaret aksının geçtiği ve insan sirkülasyonun fazla olduğu bir alanda yer alır.

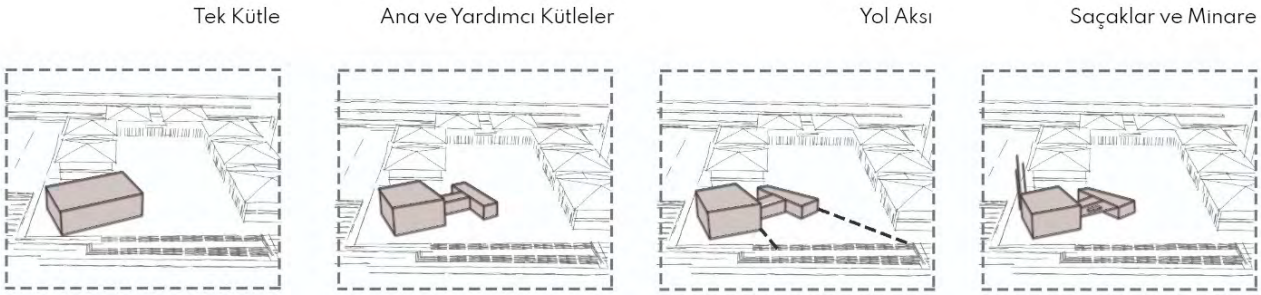

Bağlam Diyagramı

Yapıda kullanılan cephelerde,Trabzon'un genel dokusundan izler taşıyan ve kabuk geleneğinden uzak olmayan geçirgen paneller kullanıldı.Bu geçirgenlik kullanıcıya mekanın dışı ile içi arasında köprüler kuracak olan mekan deneyimleri sundu.

kütle-plan

İlk olarak ana kütle kıble aksına yönlendirildi. Kütle temizlenen ve ibadet edilen alan olarak parçalandı. Bu iki alanı bağlayan geçit erkek ve kadınlar için iki ayrı avlu mekanı sundu.Bu geçit insanı dünyevi ortamdan soyutlar. Son olarak kütle yol aksına yönlendirilerek karşılayıcı bir giriş sunar.

Planlarda erkekler, kadınlar ve engelliler için farklı girişler sağlandı. Zemin kotunda kadınlar ve engelliler için namaz kılma alanı sağlanırken erkekler için namaz alanı -3 kotunda çözülmüştür.

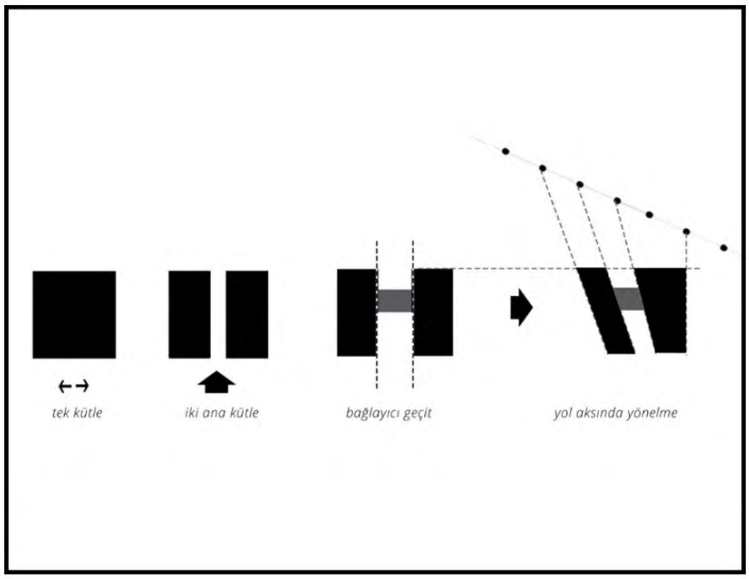

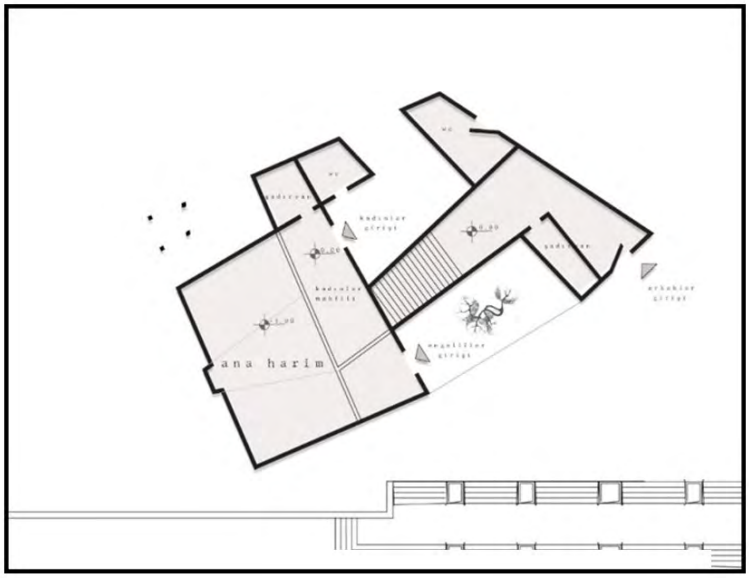

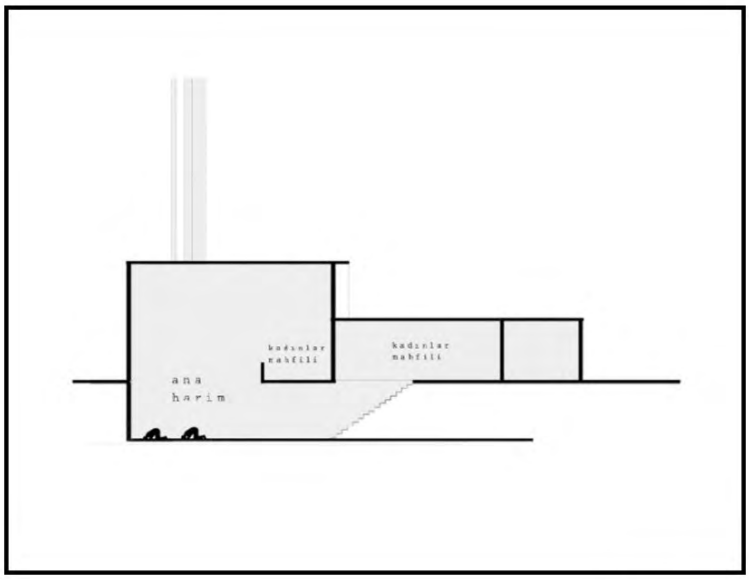

Lorem Ipsum

geçitler

dokular

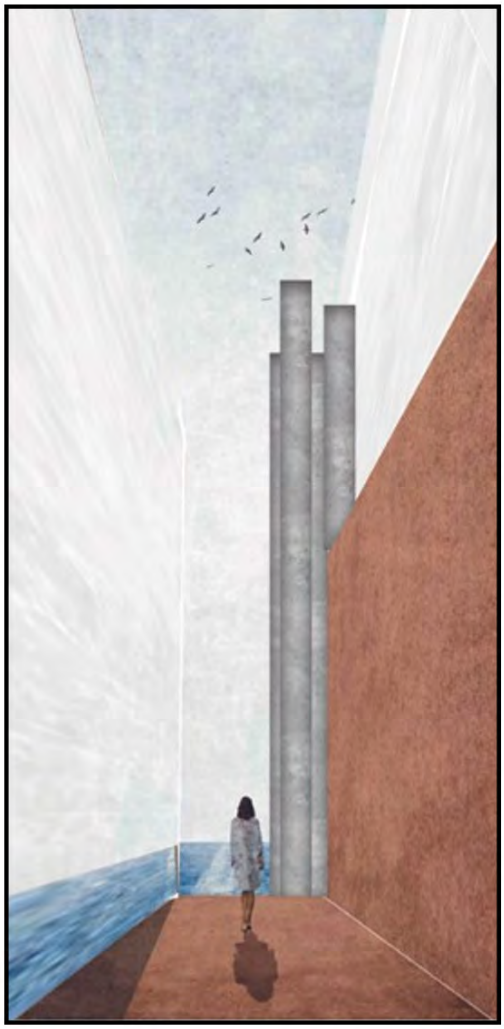

doku
kolajı.

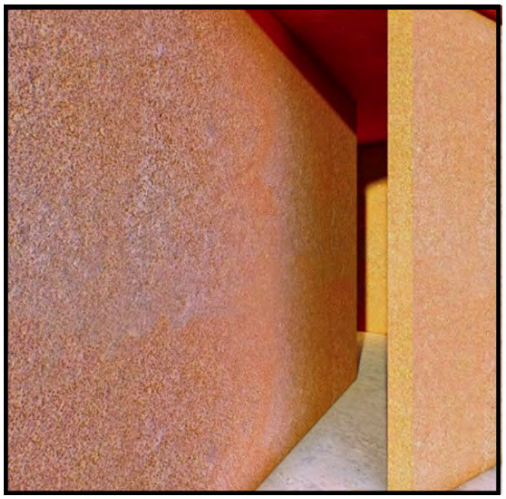

erkekler
girişi

kadınlar
girişi

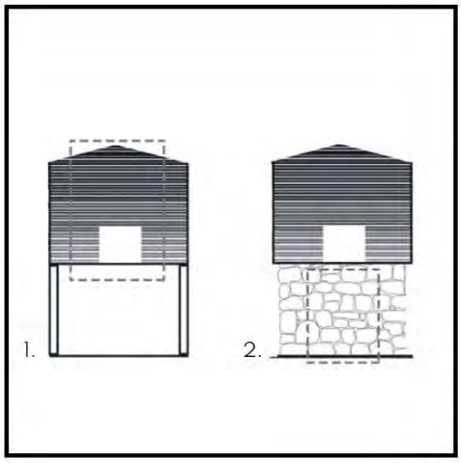

Karadeniz bölgesinde konutlarında görülen dış kabuk
1. ahşap yığma
2. taş yığma

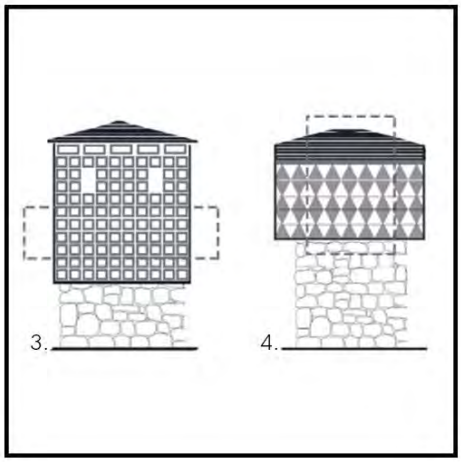

Karadeniz bölgesinde konutlarında görülen dış kabuk
3. göz dolma
4. muska dolma

Göz dolma tekniği ahşap çıtalar arası taş dolgu (gözler) ile yapılan bir yöntemdr.

Göz dolma tekniğine farklı bir yorum olarak cephedeki boşlukları 'ışık yağmuru' olarak iç mekana yansıttık.

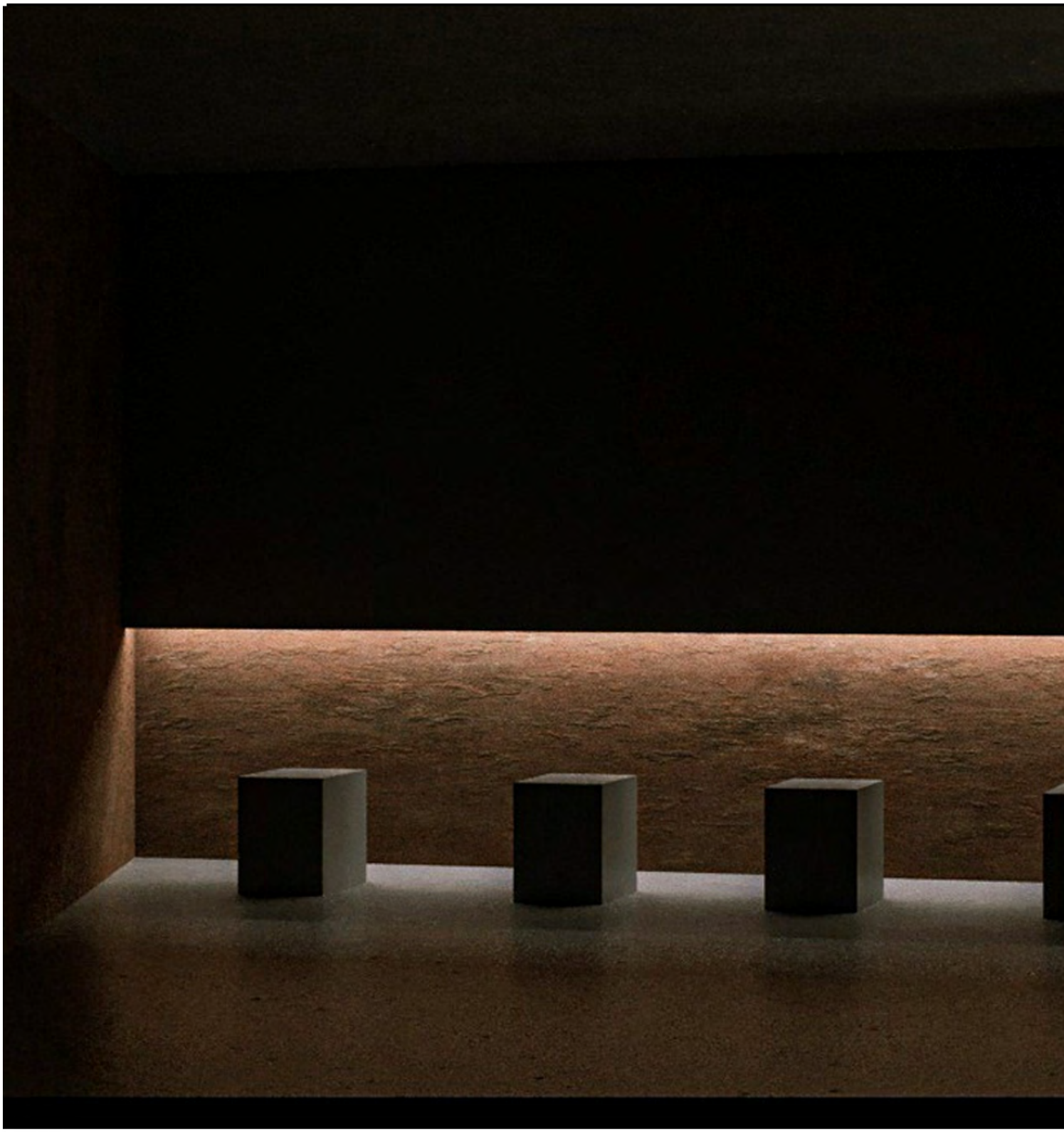

Lorem Ipsum

Mekan içinde gölgeler ve ışıkla birlikte deneyimlenen dramatik yüzeyler kurgusu.

minare.

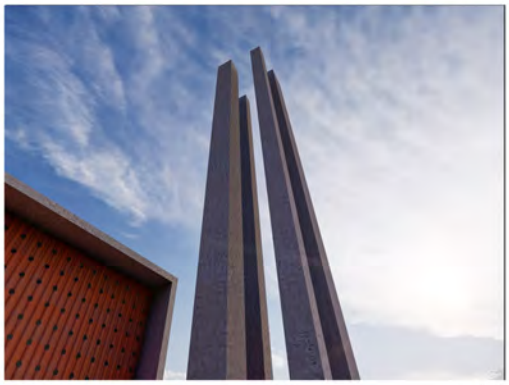

minare.

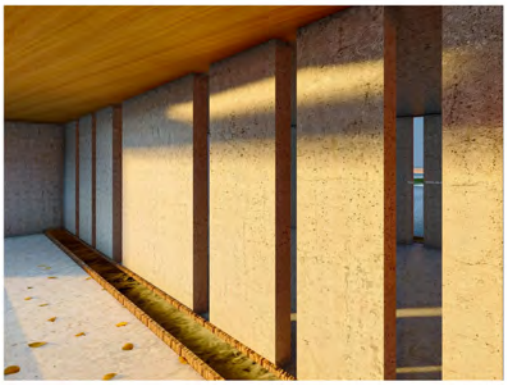

geçit perspektifi.

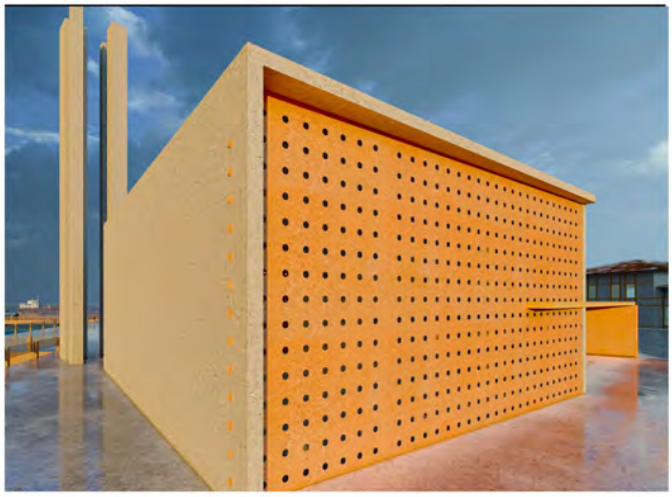

perspektif.

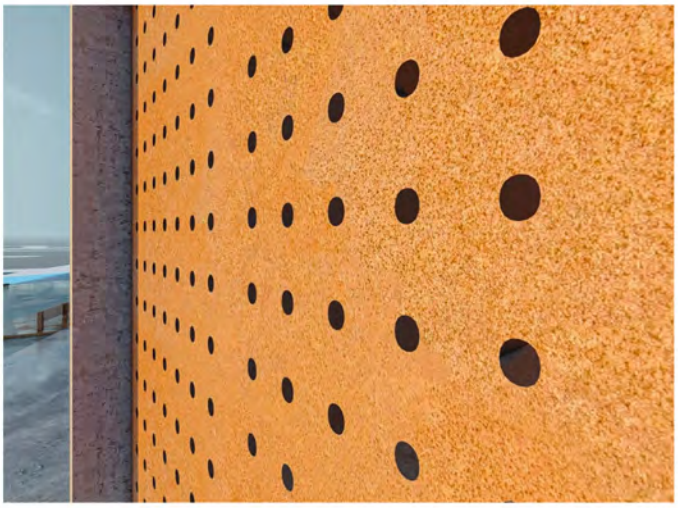

ön cephe detay.

Parçadan Bütüne

Künye:
BİR'LİK CAMİİ
Tasarım Ekibi:
Atakan Eşmeli
Proje Yeri:
Konya, Akşehir
Toplam İnşaat alanı:
820 m2
Danışman:
Tifa

Birleştirici masif tek bir kütle...

Ey mü'minler! Hepiniz birlikte Allah'ın ipine sımsıkı sarılın ve ayrılığa düşmeyin (Âl-i İmrân / 103. Ayet). İslam her zaman birlik beraberlik dini olmuştur. Bunu korumak ise insanların elindedir. Peki ya insanları yönlendiren yapıların bu durumda hiç mi etkisi yoktur ?

Bir'lik Camii birleştirici masif kütlesiyle kullanıcıyı ilk anda birleştirici gücü ile karşılamaktadır. Yapı içinde kadınlar ve erkeklerin namaz kılması için ayrılan alanlar küçük hareketli elemanlar ile bölünerek ayrışma ortadan kaldırılmıştır. Camii'ye namaz kılma alanlarının dışında sosyal dönüşebilen alanlar entegre edilerek kullancı çeşitliliği göz önünde bulundurulmuş ve sosyal bir kullanıcı kitlesi oluşturulmaya çalışmıştır. Sosyal bir kullanıcı kitlesi camiiyi sadece namaz kılma alanı olarak değil birlik beraberlik ortamı olarak algılayabilmektedir. Camii ile kurulan bu bağ kişinin ibadetini camiiye olan bağlılığını artırabilmektedir. Camiiler inananların evidir...

Yapıyı düzlemler üzerinden tanımlyacak olursak zemin kat +1.50 metre kotundadır. Bu yükseklik ile caminin algılanabilirliği artırılmıştır ve caminin -1.katı için bir alan oluşturulmuştur. Bu alan -1.50 metre kotundadır ve orta alanı boşaltılarak dönüşebilen bir sirkülasyon alanı olarak tasarlanmıştır. Zemin katın başüstü düzlemiye +6.50 metre kotundadır. Geniş ve ferah bir mekan ile kullanıcının huzura ulaşması amaçlanmıştır.

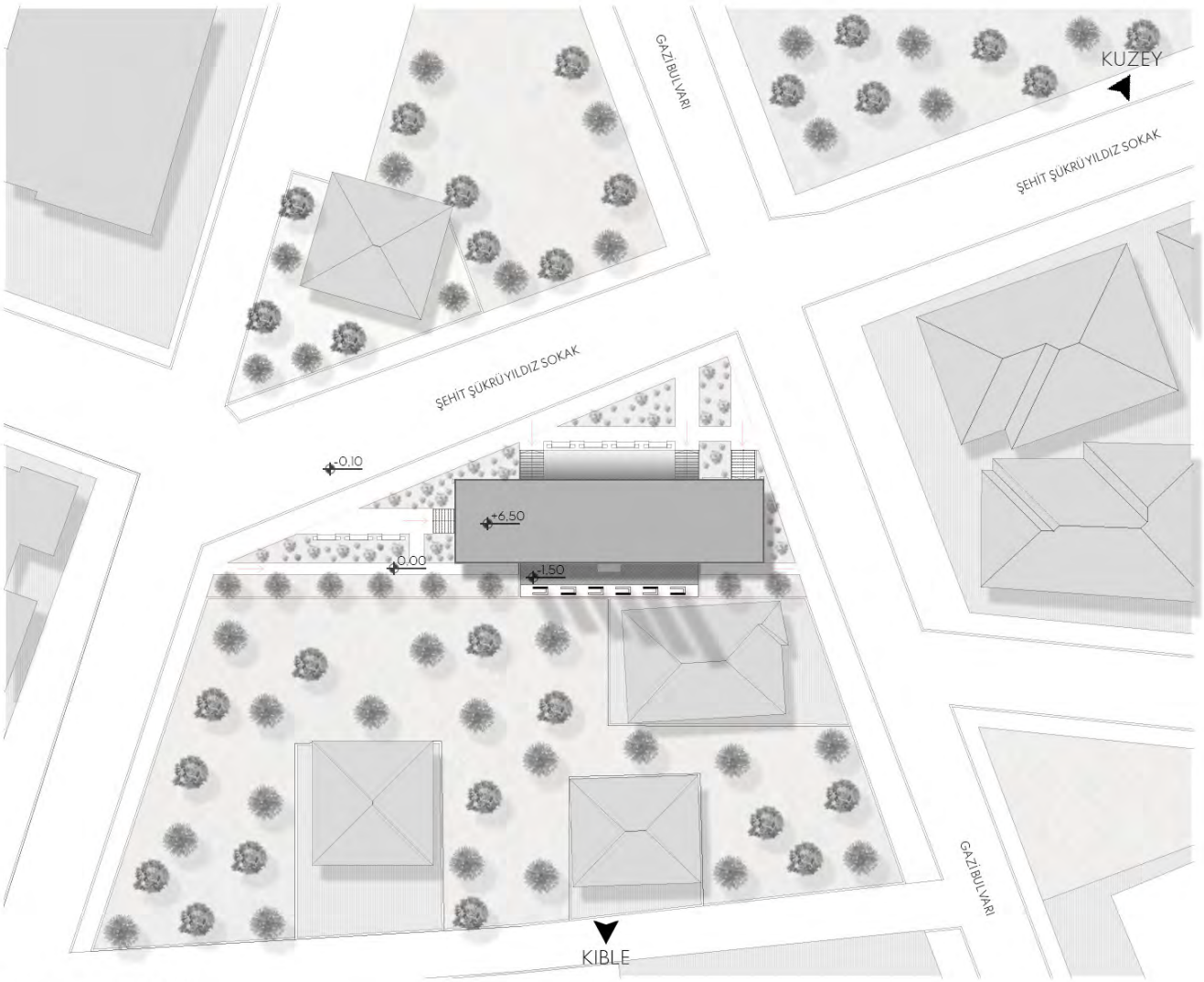

Vaziyet Planı 1/1000

Camii konumu gereği her kullanıcı profiline hitap etmelidir. Caminin yakınında bir ortaokul ve bir ilkokul bulunmaktadır. Bu yüzden çocuk nüfusu oldukça fazla ve faaldir. Gazi Bulvarı ise müstakil konutların ve apartmanların bulunduğu aktif bir sirkülasyon hattıdır. Şehit Şükrü Yıldız Sokağı canlı bir etkileşimi olan hıdılık bölgesinin sirkülasyon hattıdır. Camii konumu gereği aktif ve çeşitli kullanıcı profilini açık bir konumdadır.

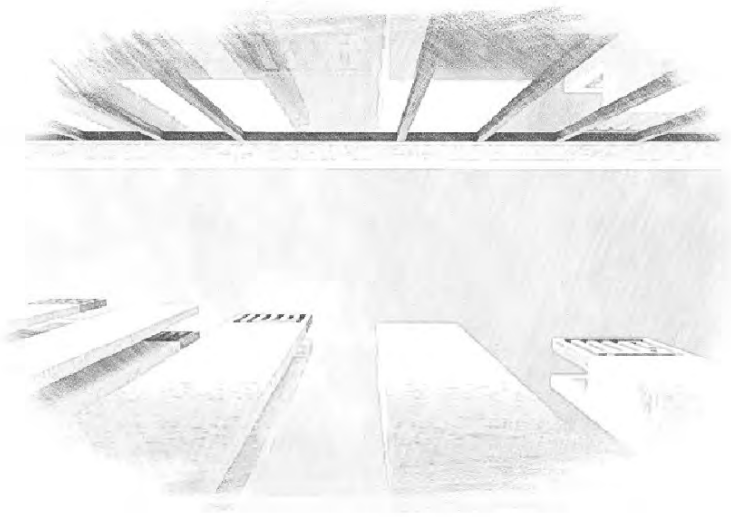

Minare altı parçadan oluşmaktadır. Her parça islamın bir şartını temsil etmektedir...

Parçadan Bütüne
İnancın Özü

Kullanıcı Çeşitliliği

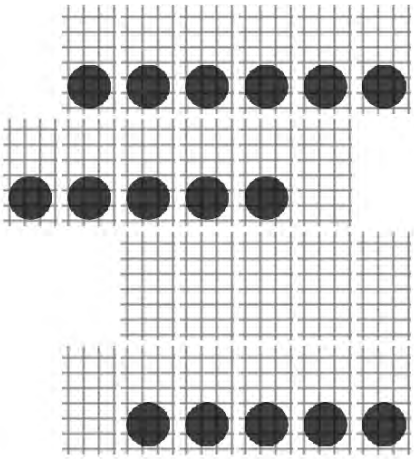

İbadet Esnasında

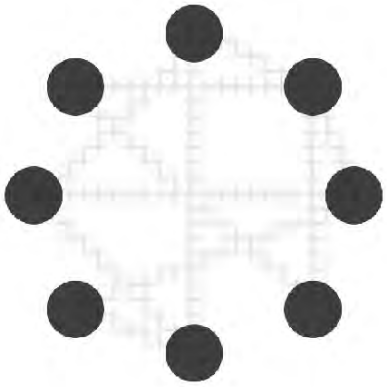

İbadet Sonrasında

Kullanıcının İhtiyaçları

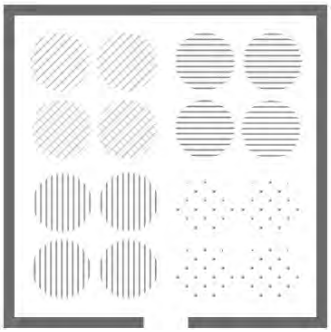

Ayrışmamak

Aks

Taşıyıcı sistem aksı namaz alanını bölmeyecek şekilde tasarlanarak vaaz ve hutbe sırasında cemaat ile imamın iletişimini maksimum düzeye ulaştırmayı amaçlamıştır.

Sirkülasyon aksında kadın ve erkek girişleri ayrılmıştır. Kullanıcı ihtiyaçlarının mahremiyeti açısında namaz öncesi hazırlık bölümünde ayrılmalar olmuştur fakat namaz esnasında aynı ortamda buluşturulmuştur.

Yapı doğal ve doğrusal bir aydınlatma ile aydınlatılarak ibadet sırasında dikkat dağınıklığı en az seviyeye çekilmeye çalışılmıştır.

Taşıyıcı Sistem ve Birim

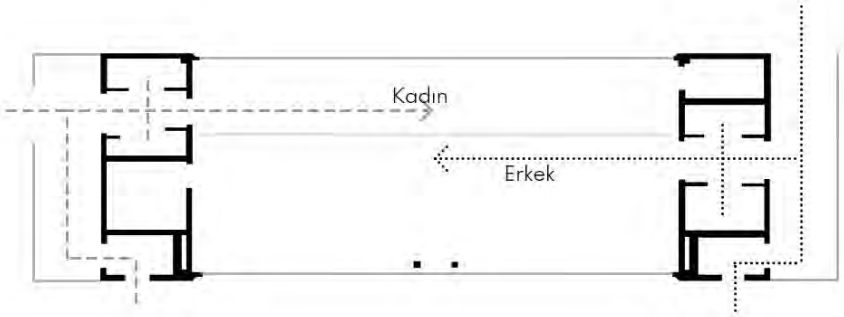

Sirkülasyon

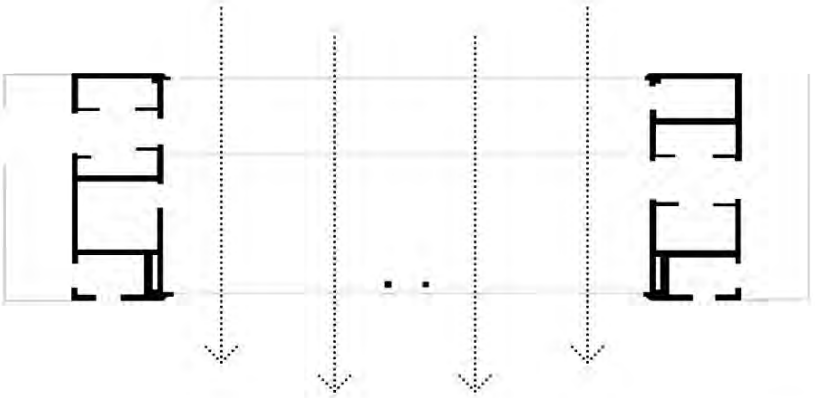

Aydınlanma

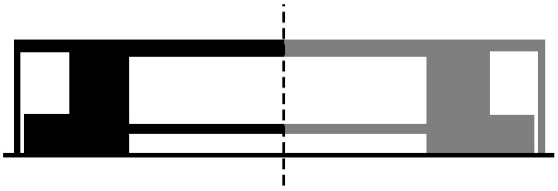

Simetri-Kütle
Yapıda bütün hacimler tek bir çatı altında toplanarak birlik bütünlü konsepti vurgulanmaya çalışılmıştır. Yapının kütlesinde simetrik bir forma gidilerek basit ve sade bir form tercih edilmiştir.

Doluluk-Boşluk
Tasarlanan net kütlenin kullanıcı üzerinde ağır bir etki bırakmaması için çeşitli açıklıklar ile mekanlar destenlemiştir.

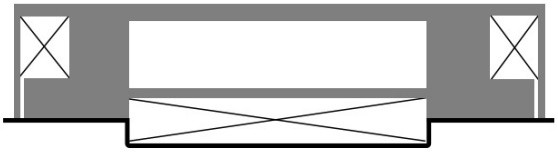

Yarı Açık Alan
Yapı giriş kısımlarında yarı açık alanlar tasarlanarak cemaat için uygun olan alanlar tasarlanmıştır. Giriş alanlarının dışında yapının alt kısmında boşluk oluşturularak sosyal alan ihtiyacı bu yarı açık alanla sağlanmıştır.

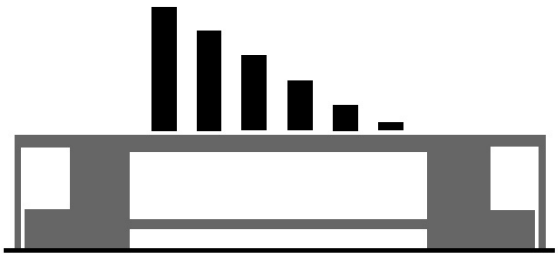

Minare ve Yapı
Camiinin kıble yönünde yer alan minareler camiiden yükselirmişcesine yaya ve araç aksının aktif olduğu hattta doğru uzanmaktadır. Camii minaresinin 6 parçalı olması islamın şartlarını vurgulamaktadır.

Girişler

Yapının kadınlar ve erkekler girişi ayrılmıştır. Abdest alma alanlarının yapı içinde giriş kısmında olması kullanıcıların mahremiyeti açısından ayrılarak özelleştirimiştir. Ayrıcı namaz öncesi toplanma ve namaz sonrasın çıkışlarının yoğun olması sirkülasyonu olumsuz etkilemektedir bu ayrım ile bu sorun giderilmektedir.

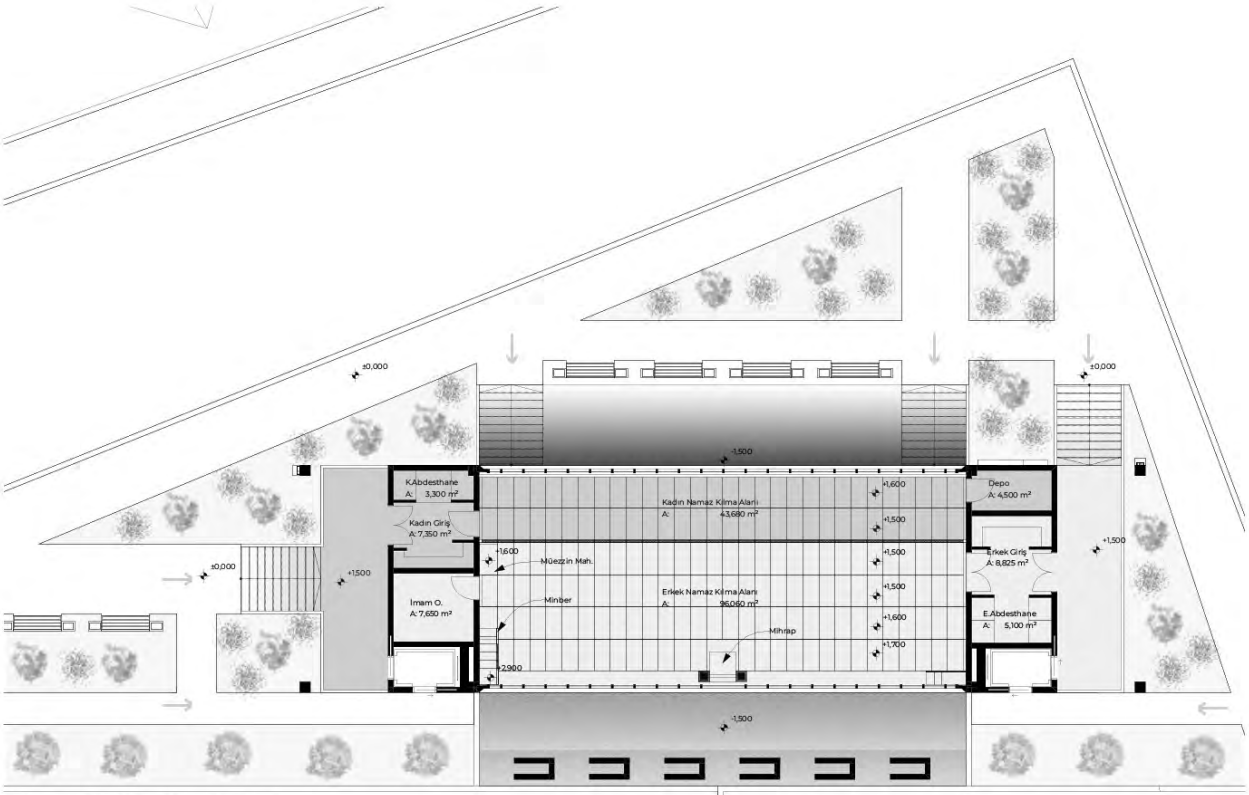

Uzun ve kademeli saf düzeni...

Zemin Kat Planı

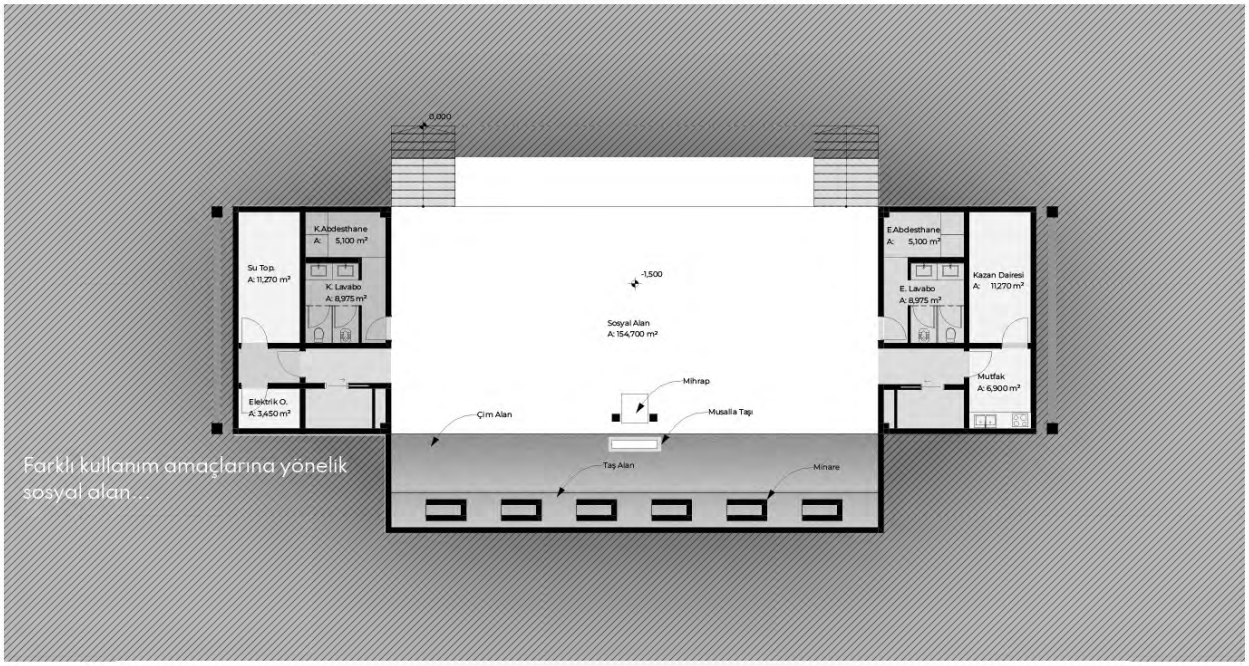

Farklı kullanım amaçlarına yönelik sosyal alan...

-1. Kat Planı

Musalla Taşı

Sosyal Alan

Algılanabilirlik ve Işık

Yapı +1.50 kotuna yükseltilerek yoldan yapının farkedilmesi sağlanmıştır. Ayrıca yapının kotunun yükseltirmesi ile yapının dini ve özel bir mekan olduğu vurulanmıştır.
Yapının yol düzleminden yükseltilmesiyle yapının ışık alması sağlanarak mekana inanç etkisi artırılmak istenmiştir.

Mekan Oluşturma

Yapının alt katında ışık alabilen ferah sosyal bir alan oluşturmak için yapı yukarı kaldırılmıştır.

Namaz Kılma Alanı

Küçükten, Büyüğe (Parçadan,Bütüne)

Camii çoklu kullanıcı profilinin çeşitliliği ve kullanımının artmasıyla yaşayan bir mekandır. Her kullanıcından bir parça alır ve ona bir parça verir bu şekilde kullanıcının içinde yer eder, benimsenir, sevilir...

Camii'de bulunan minare ve mhrapda kullanılan ''ALLAH '' yazıları kufı yazı stili ile yazılmıştır. Yazı stilinin yapı ile olan uyumu göz önünde bulundurulmuştur. Basit ve köşeli yapısı ile yapının formuna uyum sağlamıştır.

Tamamlayıcı Etkenler

Yapının dış cephsinde pürüzlü beyaz doğal taş kullanılmıştır. İslam dininde ki saflık temizlik ve sadelik basit ve yalın bir ürünle birleştirilmiştir. Bu ürün aynı zamanda yapının farkedilebilirliğinide artırabilmektedir. Bunun yanında çerçeve ızgara sistemlerinde gene sade ve özgün olan masif ahşap kullanılarak kullanıcıya dingin bir ortam oluşturulmaya çalışmıştır.

Yapı peyzajında minare hizasında servi ağaçları kullanılarak anıtsal bir etki ve arka plan oluşturulması amaçlanmıştır. Süslemede ise kırmızı gül kullanılarak islam dininin peygamberi Hz.Muhammet yaad edilmektedir.

POP-UP CAMİ

Künye:

Tasarım Ekibi:
Serkan TAŞ
Proje Yeri:
Kırklareli, Merkez
Toplam İnşaat alanı:
250 m2
Danışman:
Tifa

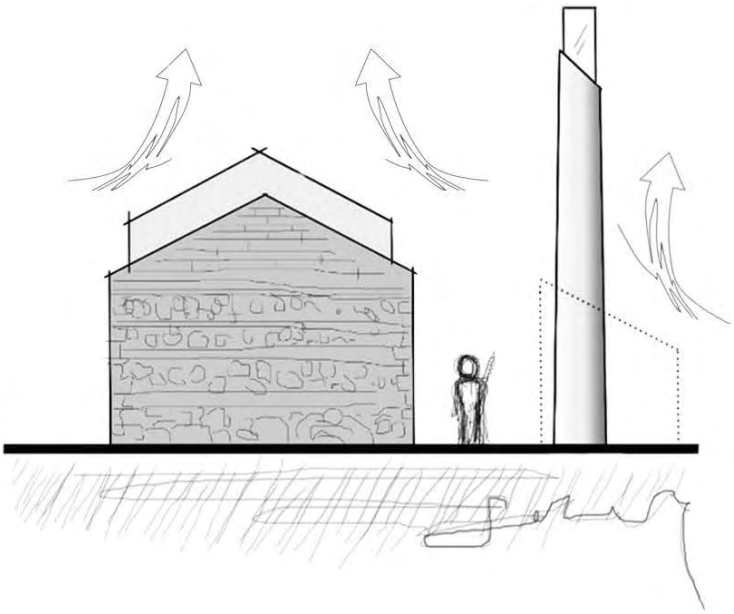

Sancaktar Caddesi ve Gazhane Sokak Kavşağından Bakış

Pop-up'ın anlamına bakacak olursak, İngilizceden dilimize geçmiş bir sözcüktür. Türkçe bir karşılığı olmadığı için halen İngilizce kullanmaya devam ediyoruz. 'Pop' kelimesini tek başına ele alırsak 'çıkma' anlamını taşıyor. 'Up' kelimesi ise yukarı, üst anlamlarına geliyor. Pop-up'ın ikincil ve üçüncül anlamları da bulunuyor. Bu anlamlardan biri 'aniden karşısına çıkmak', diğeri de 'beklenmeyen yer ve zamanda karşılaşmak'. Tasarımın çıkış noktası hem MİRAÇ kelimesinin anlamını yani göğe yükselmeyi somutlaştırma hem de asıl işlevsel amacı ara kattaki kadın mahfilinde da ha yüksek ferah bir hacim yaratmak için Kırklareli Tarihi Un Fabrikası'nın yok olmuş olan çatısında çatı izini referans alacak biçimde yukarı yönde çıkma yapılıp çatı pencereleri de açılarak doğal aydınlatma sağlanmıştır

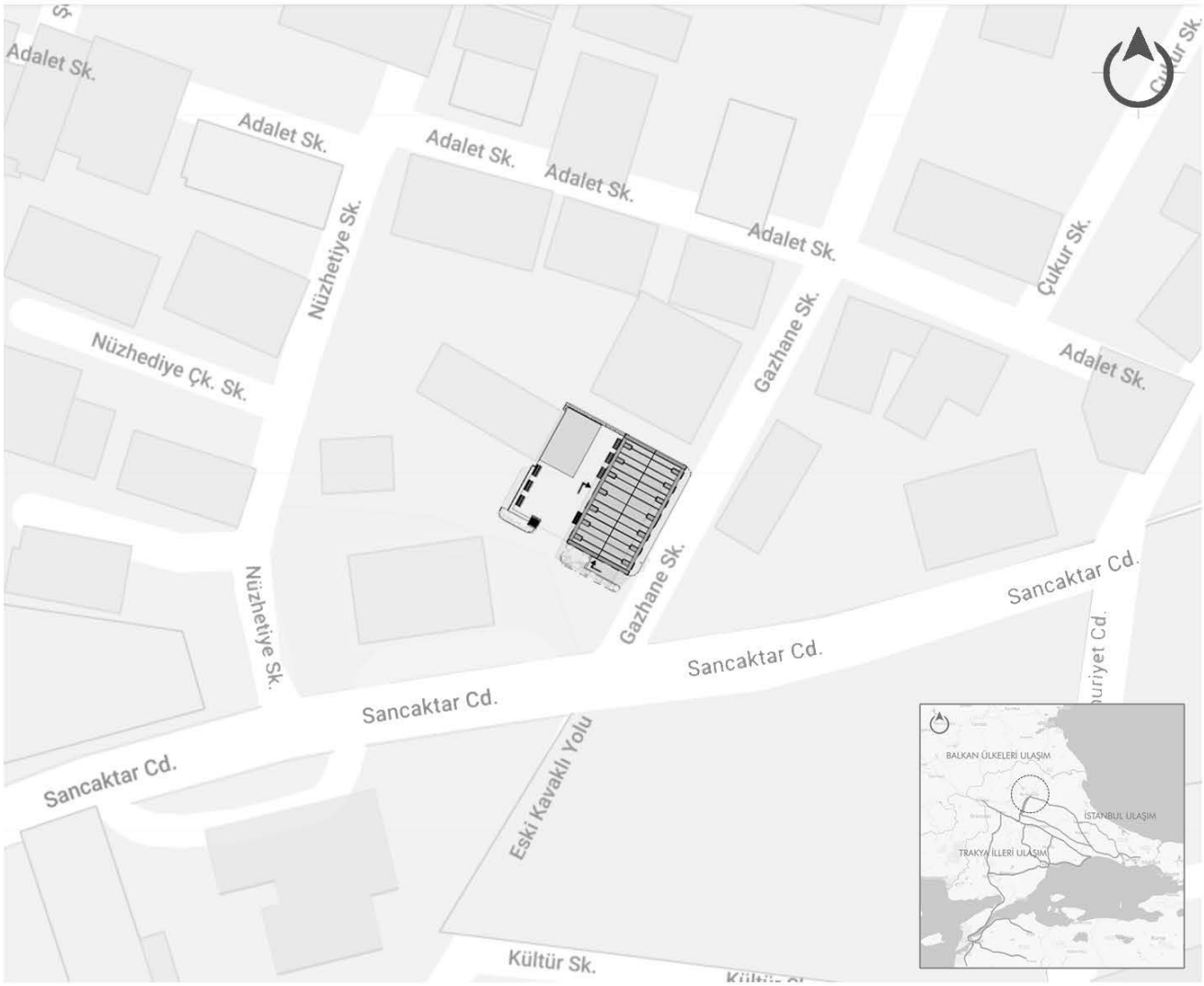

Vaziyet Planı

Trakya bölgesinde, Kırklareli şehir sınırları içerisinde yer alan; Edirne ve İstanbul karayolları üzerinde çevresinde akaryakıt istasyonları, endüstri yapıları ve konutlar bulununan Kırklareli Un Fabrikası "endüstriyel miras" olarak kent hayatına yeniden kazandırılmasına yönelik olarak hazırlanan, restorasyon-yeniden işlevlendirme-yenileme projesi, kent belleği ve endüstriyel mirasın yeniden canlandırılmasına yönelik bir girişim olarak ele alındı. Dolayısıyla öneri cami projesi, kent tarihinin izlerini taşıyan bu endüstri yapısında günümüz kullanıcısına aktif olarak ibadet mekanı olmasını ve insanların kollektif belleğinde yer alan alanın ortak kullanımı hedeflendi.

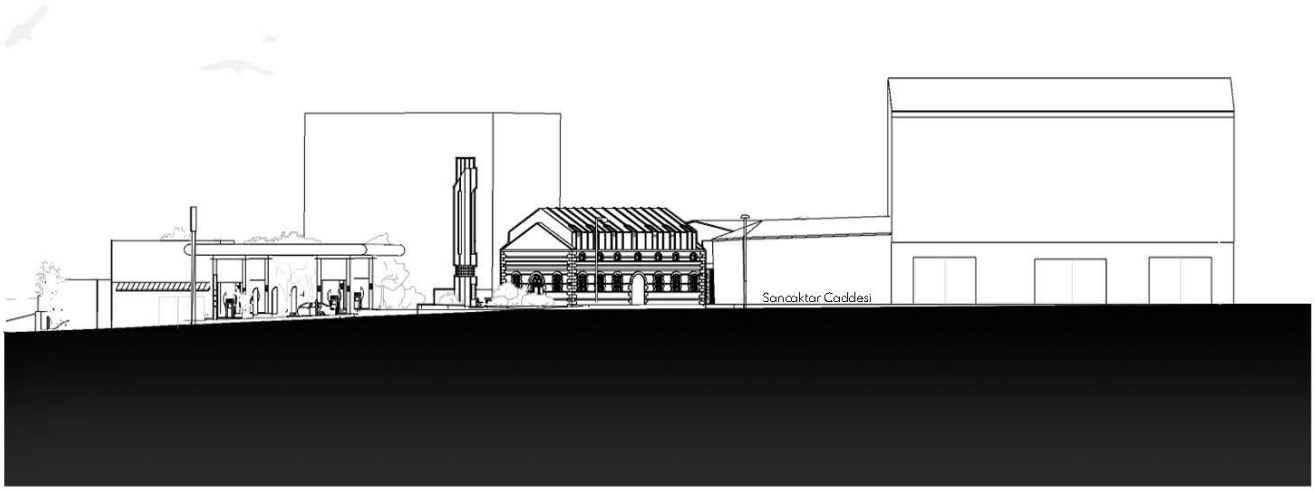

Topografya Kesiti (Kuzeye Bakış)

Mimari Özellikler

Ana yapı tek katlı ve yüksek tavan seviyesiyle 10m x 18m ebatlarında geniş bir hacime sahip endüstri yapısıdır. Tarihi yapının taşıyıcı duvarları moloz taş ve tuğla hatıllardan oluşmaktadır. Geniş tuğla kemerli zemin kot pencereleri ahşap doğramalı ve çift kanatlı açılabilir pencerelerdir. Yapıya ait üç cephede yuvarlak kemerli kapı açıklıkları bulunmaktadır. Ayrıca tepe pencereleri ile de ışık içeri alınmaktadır. Fabrika işlevinden cami işlevli yapıya uygun olabilmesi için minare, abdesthane, mihrap, minber vs. ibadet gereksinimlerini karşılayacak elemanlar eklenmiştir. Kadınlar mahfili bir üst kotta çözülerek girişi ana girişten ayrı bir alanda kurgulanmıştır. Yapının üst örtüsü ve yeni eklenen mekanların dış cephe malzemesi ve çatı korten çelik uygulanmıştır. Çelik kullanımı kollektif bellekteki endüstri yapısı algısını hatırlatırken korten çeliğin paslanmış dokusu tarihsel doku ile uyum sağlayacağı öngörülmüştür. Hafiftir ve ana yapıya geçici bir ek olması koruma ilkeleri doğrultusunda tercih edildi.

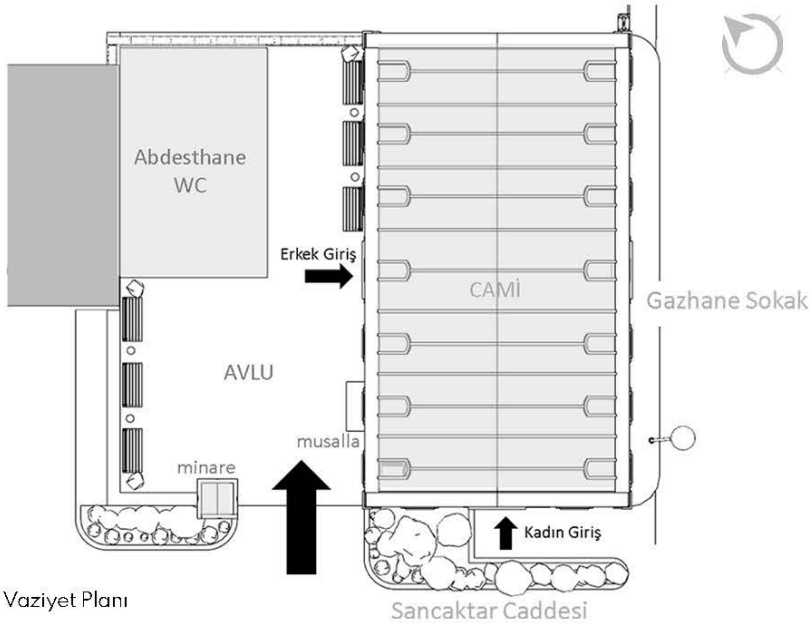

Vaziyet Planı

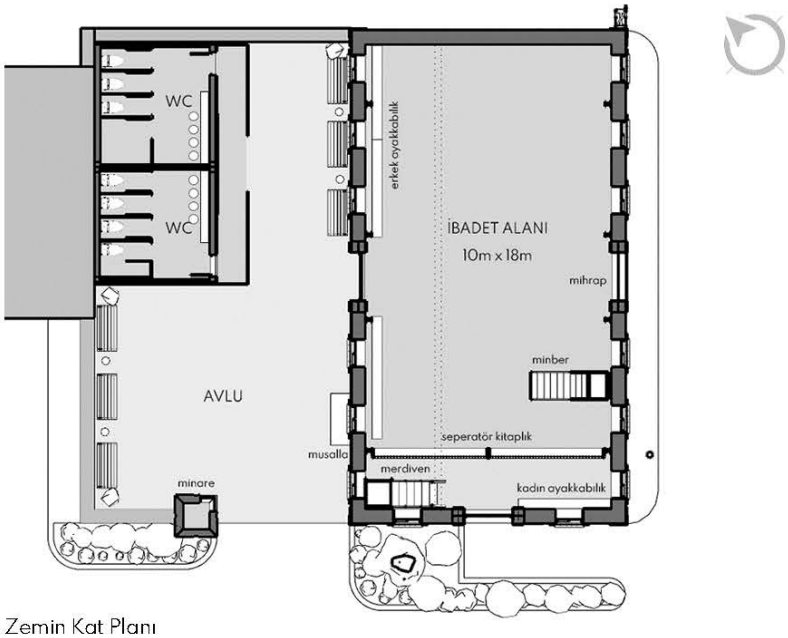

Zemin Kat Planı

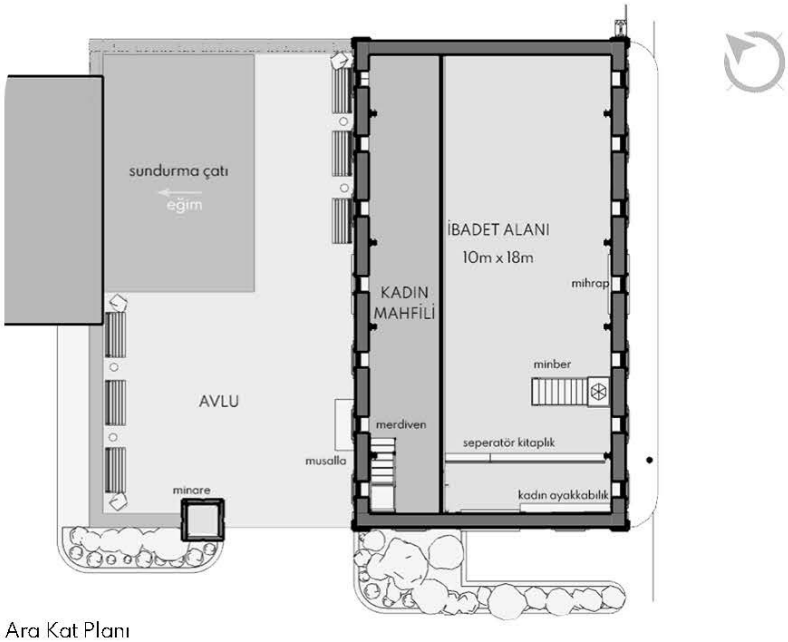

Ara Kat Planı

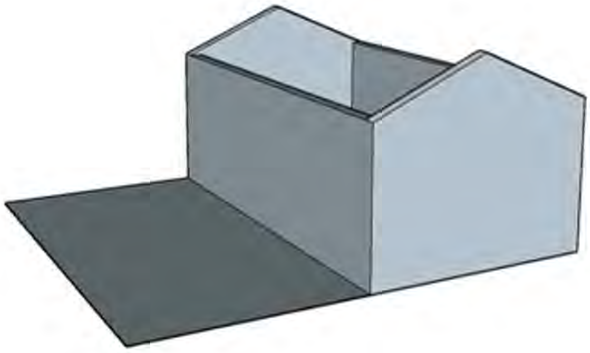

Proje alanı içerisinde tescilli kültür varlığı olan Kırklareli Un Fabrikası bulunmaktadır. Bu endüstri mirası yapısının duvarları iyi durumda iken, çatısı yok olmuştur. Restorasyon koruma ilkeleri doğrultusunda onarım çalışmaları yapılması önceliklidir.Niteliksiz ekler kaldırılarak parselin doğru kullanımı sağlanabilir.

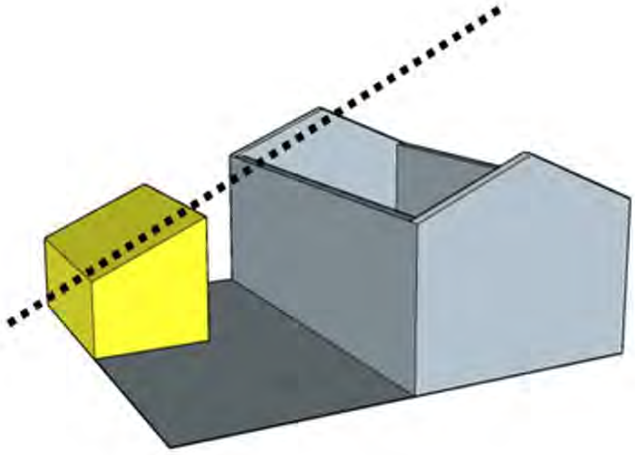

Cami işlevine uygun olarak dönüşen yapının ıslak hacim ihtiyacı parselde uygun konuma yerleştirilmiştir. Eklenen bu çağdaş ek yapının tasarım bütünlüğü sağlanması açısından ana yapının çatı eğiminin açısı ile aynı değerde çatı formu oluşturulmuştur.

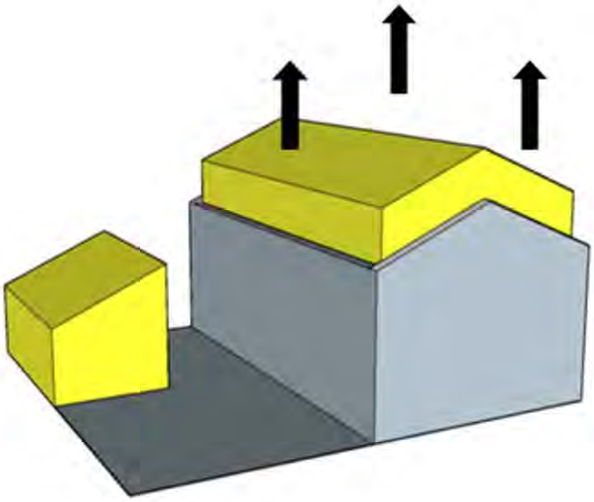

Tasarım ana konsepti "MİRAÇ" kelime anlamı göğe yükseliştir. Çatının izi referans alınarak ara kattaki kadın mahfiline de yüksek tavan oluşturacak şekilde çatı konstrüksiyonu göğe yükseltilmiştir. Çatı arasında kalan kadın mahfilinin doğal ışıkla aydınlanması için çatıda ışıklıklar açılmıştır.

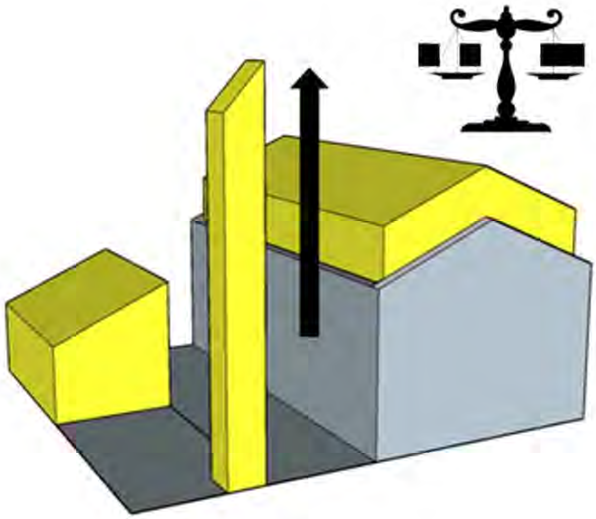

Temel tasarı ögelerinden "DENGE" kütle mekan organisyanuna (vaaziyet yerleşimi, yapı yüksekligeri) yön vermiştir. Cami işlevine bir landmark oluşturması için ana yapıya benzer formda minare eklenmiştir.Ayrıca miraç konsepti ile minarenin göğe yükselişinin temsili sağlanmıştır.

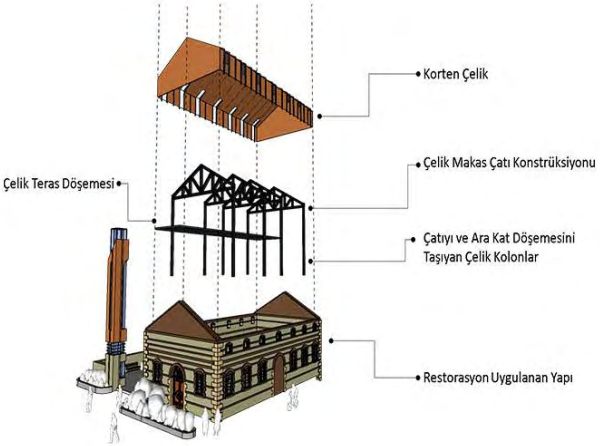

Strüktür Şeması

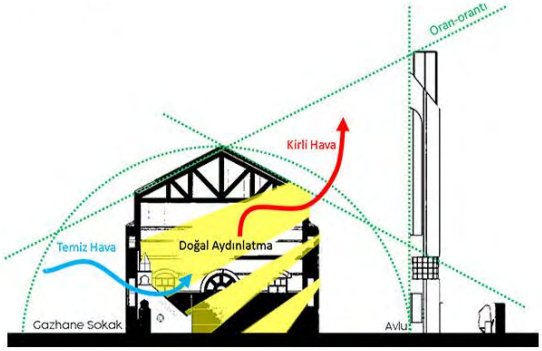

Bina Analizi

Kesit Persfektifi

Kuşbakışı Dış Mekan Persfektifi

Elizan Cami

Künye:

Tasarım Ekibi:
Hilal İlayda Lüy
Rümeysa Bilen
Proje Yeri:
Ankara, Gölbaşı
Toplam İnşaat alanı:
4900 m2
Danışman:
Tifa

BİR-OLMAK/ ''BİR OLMAK''

kuzey-batı görüntüsü

Elizan Cami tasarı olarak Ankara'nın Gölbaşı ilçesinde var olan TEK Camisinin arazisine düşünülmüştür.

Tasarımın asıl amacı fiziksel çevreye uyumlu bir mekan oluştururken ;duygusal alemin de düşünülmesi ve mekanın deneyimlenme sürecinde insanın huşu ve huzur bulmasıdır. Bununla birlikte cami kelimesinin ''cem etmek- toplanmak-bir araya getirmek'' anlamını yansıtması; insanların ibadet dışındaki bazı kamusal faaliyetlerinin gerçekleşebileceği bir mekana dönüşmesi hedeflenmiştir.

Ibadet insanın inançlarının bir sonucu olarak yaradana yönelmek ve O'na şükretmek ile gerçekleşir. Müslümanlıkta insan Allah'ın birliğine inanıp O'nun ''bir''liğine '' bireysel olarak veya '' bir'' araya gelerek ibadet eder. Inanmanın yaşattığı bu birlik, projenin programını oluştururken ; farklılıklarımız ile bir olmayı temsil eder.

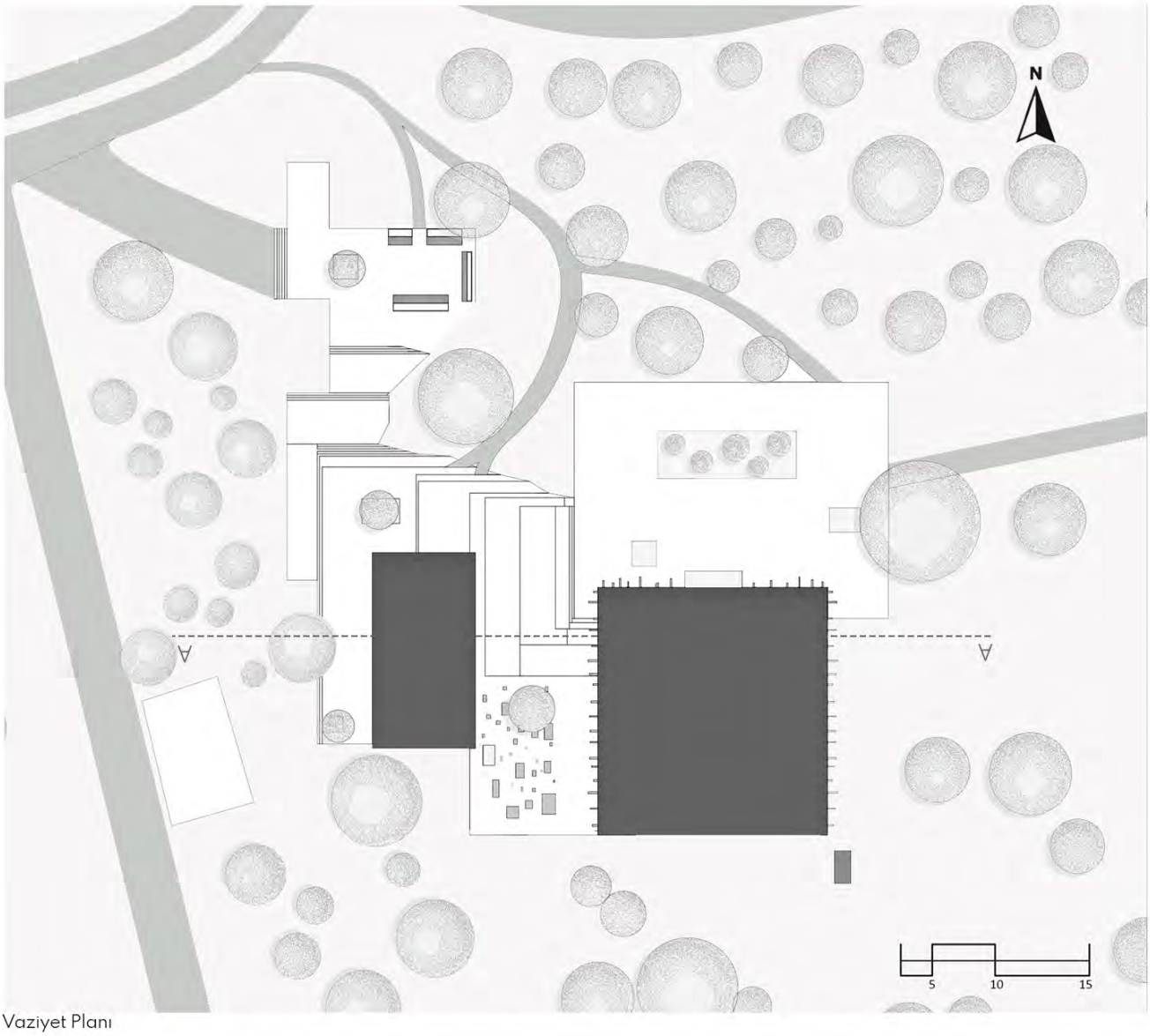

Vaziyet Planı

Alana yerleşim bir sonraki sayfada detaylı anlatılacak olan Miraç olayından esinlenilmiştir. Tasarlanan dikey sürkülasyon elemanı bazı noktalarda zeminin içine saplanarak yer ile ilişkinin kesilmeden yaya sirkülasyonunun devamlılığı sağlanır. Şadırvan, ıslak hacim, depo gibi alanlar kütle içinde -3.25 m kotuna yerleştirilerek girişin görsel devamlılığı kesilmeden vurgulanmıştır. Erkek, kadın ve çocuk için ortak bir deneyim sağlanması için her kullanıcının deneyimleyeceği ana giriş ve giriş önünde bulunan geniş avlu bireyler arası iletişimin kopuşunu engellemiştir.

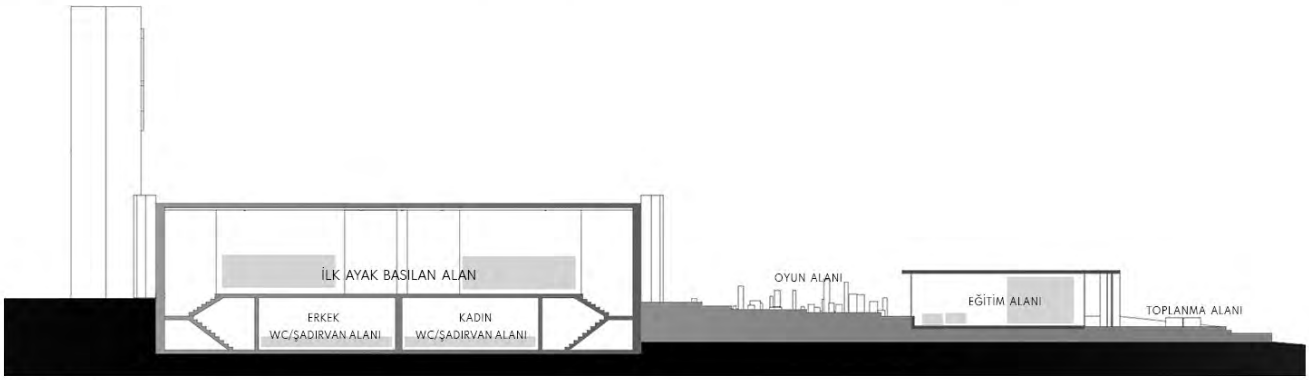

A-A Kesiti

Kütle Oluşumu

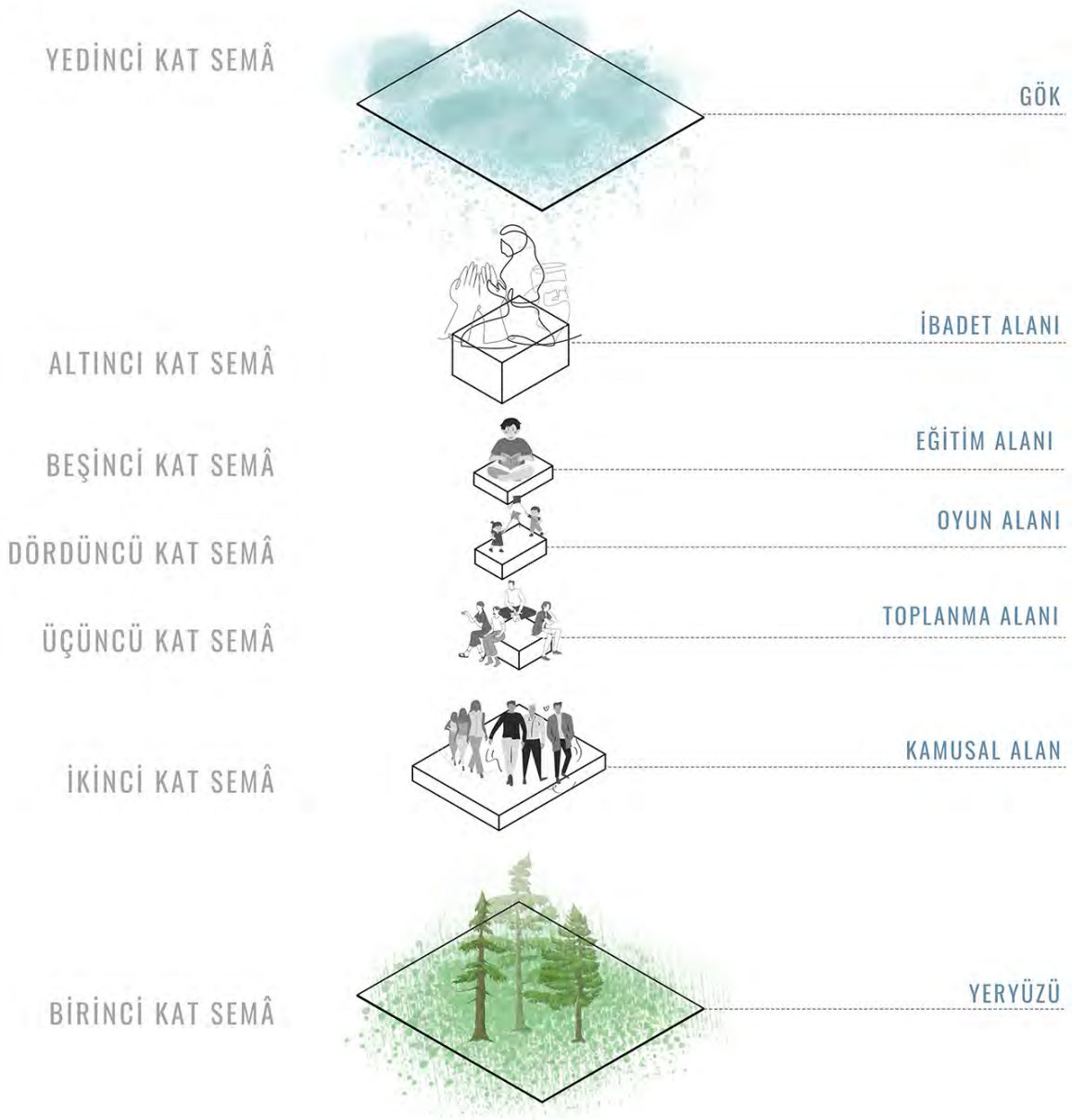

Cami namaz ibadetinin sıklıkla gerçekleştiği bir mekandır. Bundan hareketle namaz ibadetinin farz kılındığı, Peygamber Efendimizin en büyük mucizelerinden biri olan Miraç olayındaki olay örgüsü kütle kurgusuna yansımıştır. Yedi kat semaya çıkma kütledeki kamusal alanların işlevlerinin farklı kotlara yerleşmesi olarak yansımıştır. Her canlının var olduğu yer ilk sema olup başlangıcı temsil ederken; yedinci sema olarak Allah'ın sonsuzluğunu temsilen gök seçildi. Yerden göğe çıkan insan arada bulunan semalarda bir araya gelip her bir semaya geçişte giderek dünyeviden kopup duygusal aleme yönelerek ibadetini gerçekleştirir.

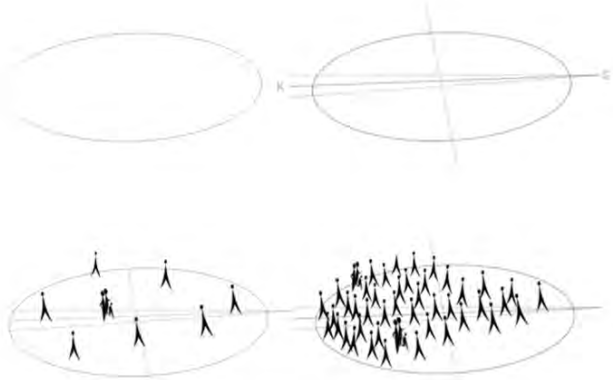

Çalışmayı oluşturmak için öncelikle yer, sonrasında yön belirlendi. Böylece insanların toplanacağı alan oluşturuldu.

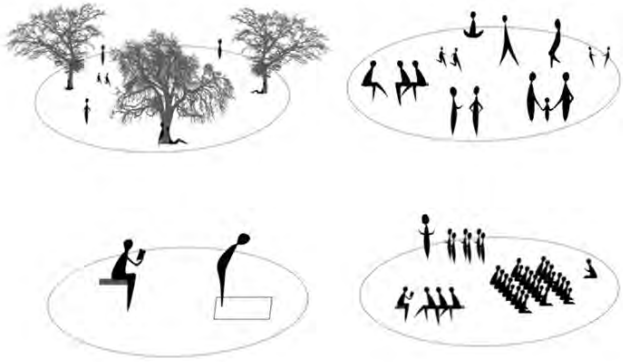

İbadet için yer ve yönün belirli olması yeterliyken hedeflenen eğitim, oyun ve doğal mekanlar için ekstra alanlara ihtiyaç doğdu.

Araziye Yerleşim

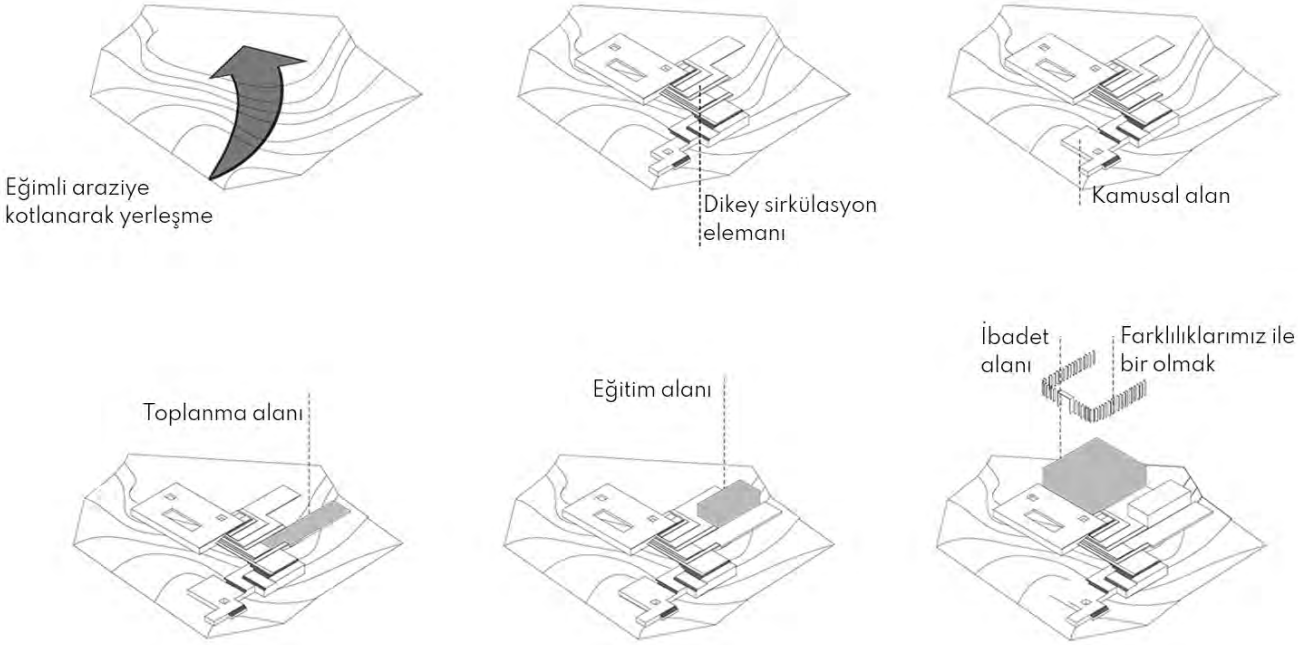

Görsel 2: cami kuzey görünüşü

Görsel 3: oyun alanı

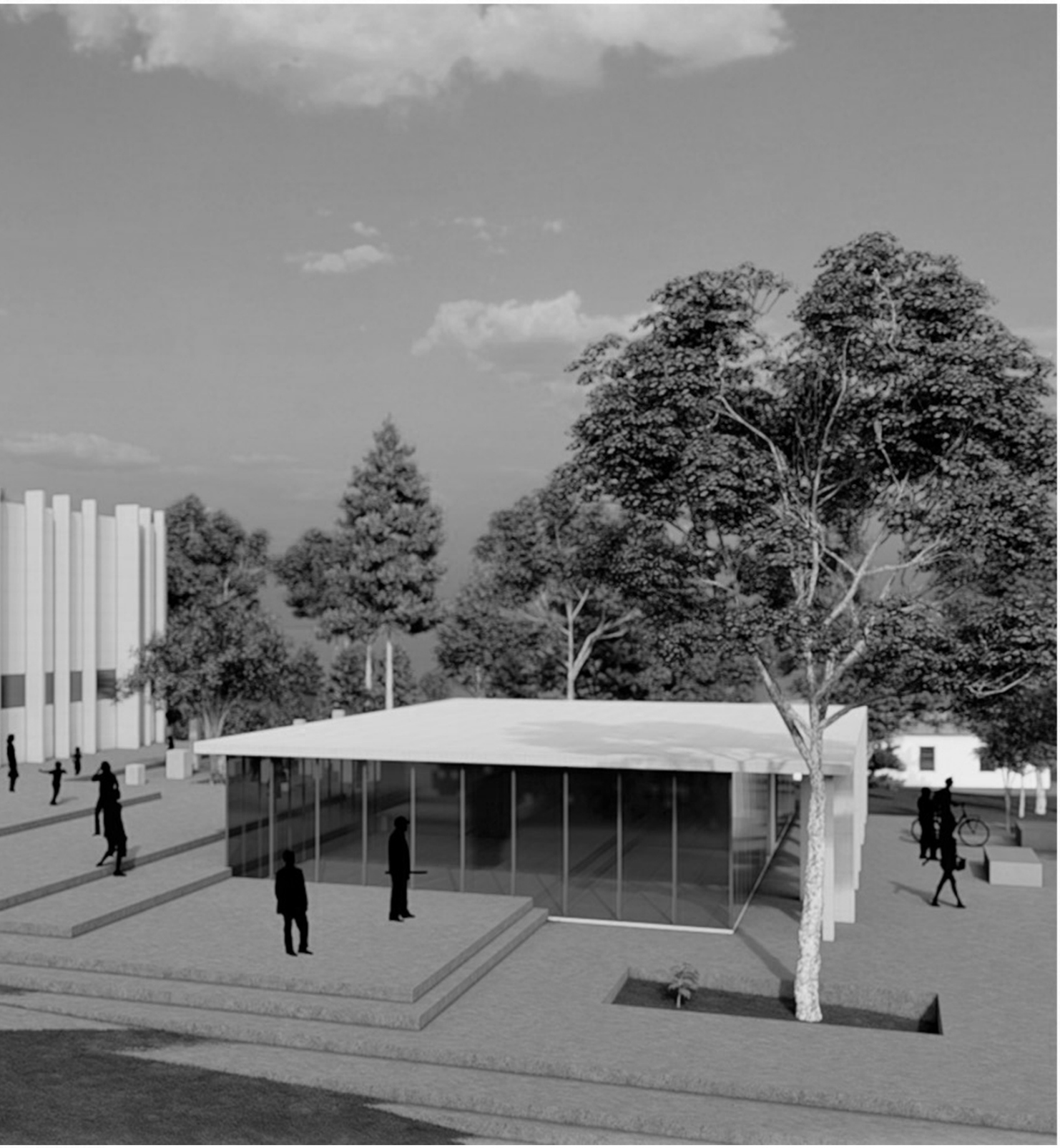

Görsel 4: oyun alanı

Kütleler arasında oluşturulan avlularda belirlenen fonksiyonların işlevsel olması için rekreasyon düzenlemeleri yapılmıştır.

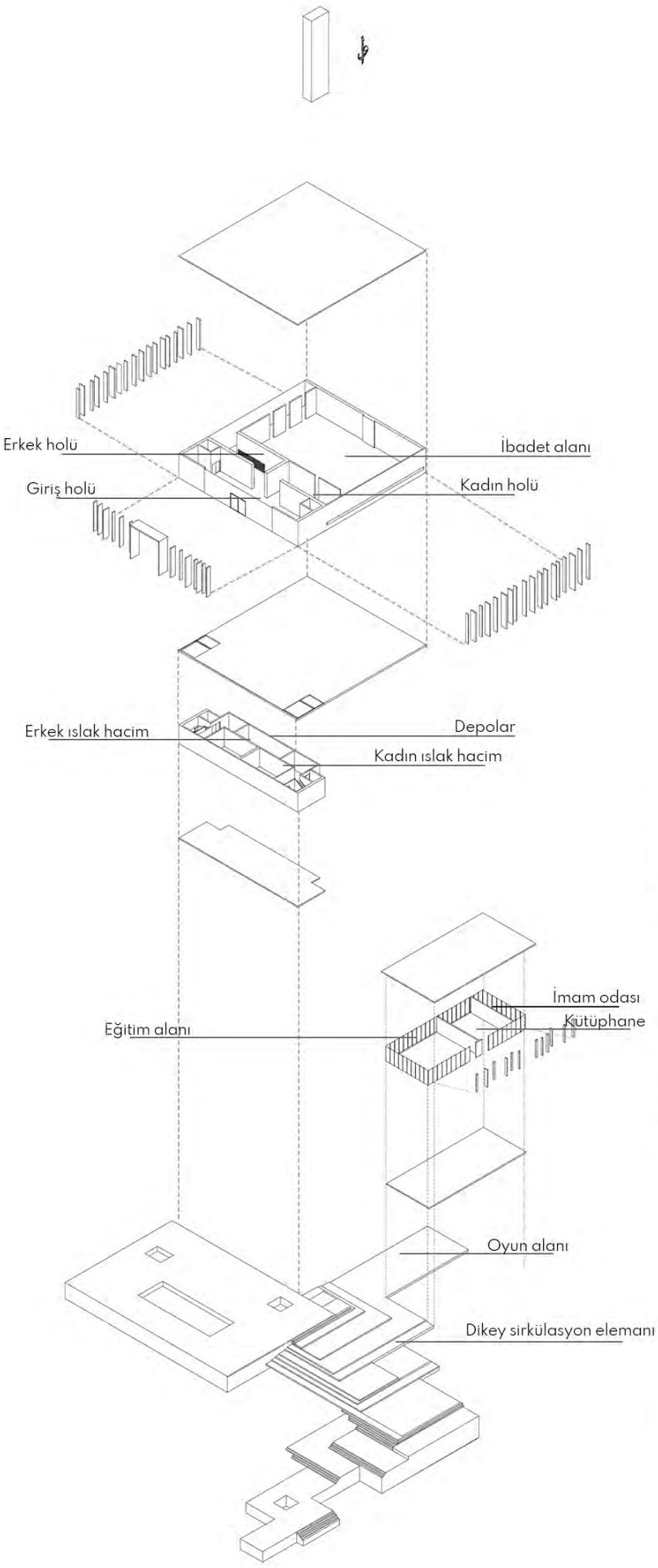

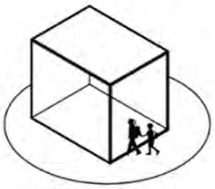

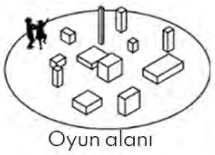

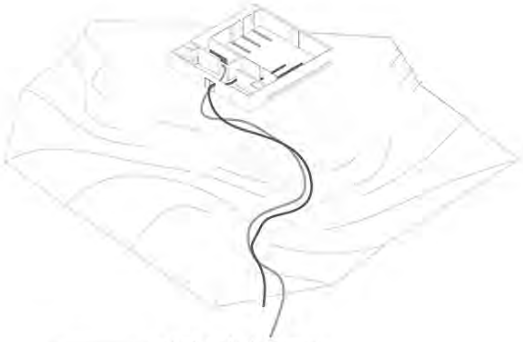

Aynı giriş deneyimini sağlayan kullanıcılar giriş avlusuna ulaştıktan sonra ibadet alanına geçişi sağlamak için oluşturulan farklı girişler sayesinde mahremiyetin korunması sağlanmıştır.

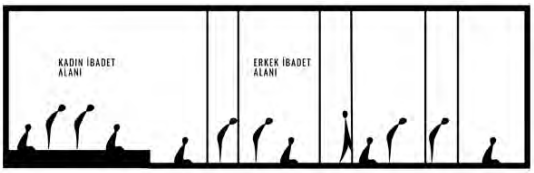

Kullanıcıların deneyiminin eşit olması için kadın ve erkek kullanıcıların aynı mekanda ibadet etmesi sağlanmıştır. Kadınlara ait olanın farklılığını yansıtmak için arka saftaki zemin yüzeyi yükseltilmiştir.

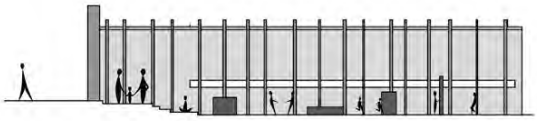

Çocuk oyun alanında caminin sevilen bir alan, ilgi çekici bir mekan olmasını sağlarken aynı zamanda bulunduğu mekanın ibadethane olduğunu deneyimleyebilmesi için şerit cam ile ibadet edenleri görmesi sağlanmıştır.

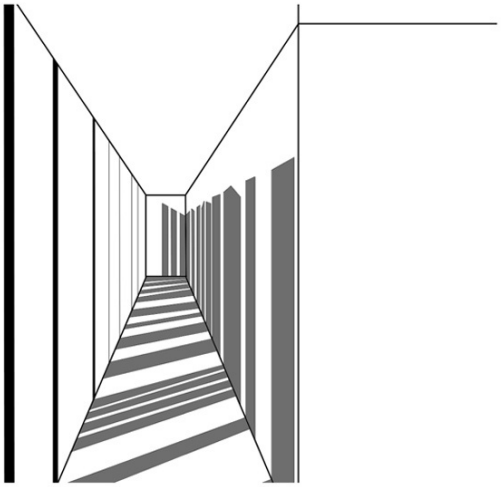

Erkek Holü

Erkeklerin ibadet alanına geçişini sağlamak için oluşturulan holün, doğu cephesindeki gün ışığından yararlanılması sağlanmıştır.

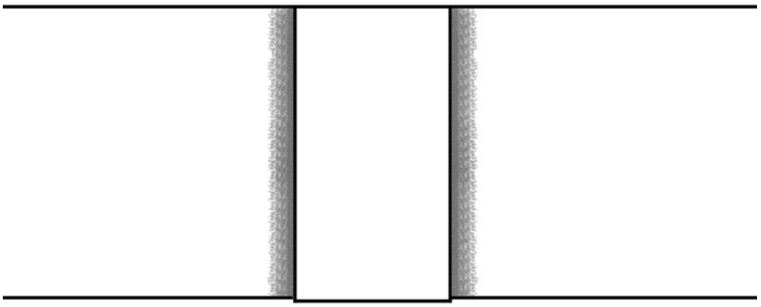

Mihrap

Camide mihrap duvarını oluştururken iç mekan duvarları ile aynı malzemeyi kullanıp, yalnızca yüzeyde çıkma oluşturup gizli aydınlatma kullanarak kıble yönü vurgulanmıştır.

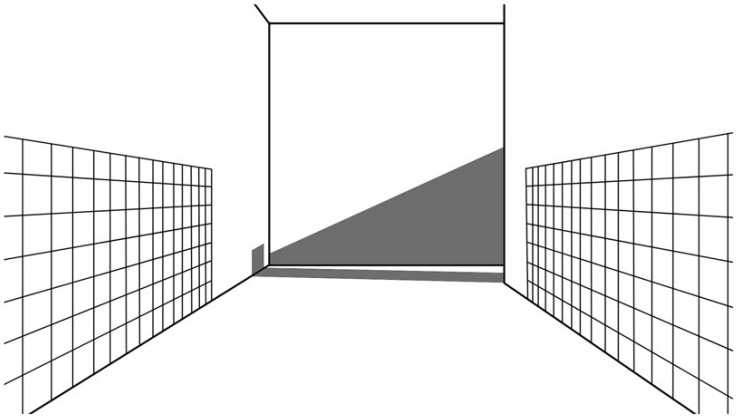

İbadethanı Girişleri

Kullanıcıların eşyalarını bırakmaları için oluşturulan alanda temiz bir görüntü sağlamak için niş kullanıldı. Sirkülasyonun dağılan alanı ile eşya bırakılan alan arasında bırakılan açıklıkta gün ışığı alınması sağlanmıştır.

Görsel 5: giriş ve eşya bırakma alanı

Görsel 6: erkekler için ibadet alanına ulaşan koridor

Görsel 7: ebeveyinler için ibadet alanından oyun alanına bakan açıklık

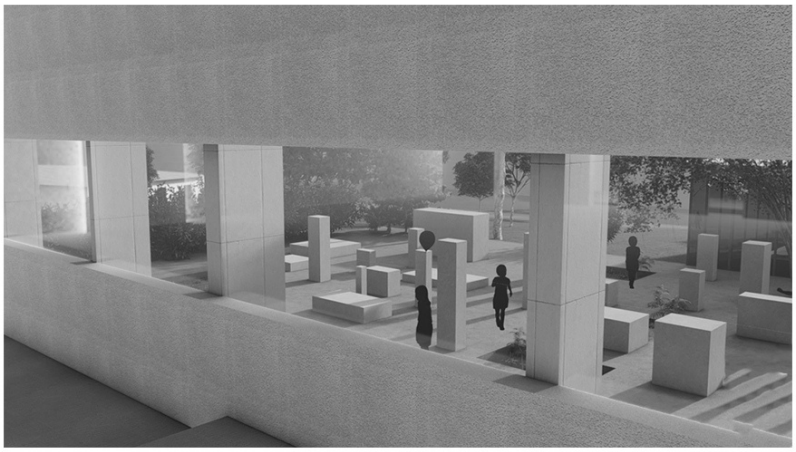

Görsel8: giriş

Gözgü

Tasarım Ekibi:
Döndünur Kara
Proje Yeri:
Kocaeli, Körfez
Toplam İnşaat Alanı:
190 m²
Danışman:
Tifa

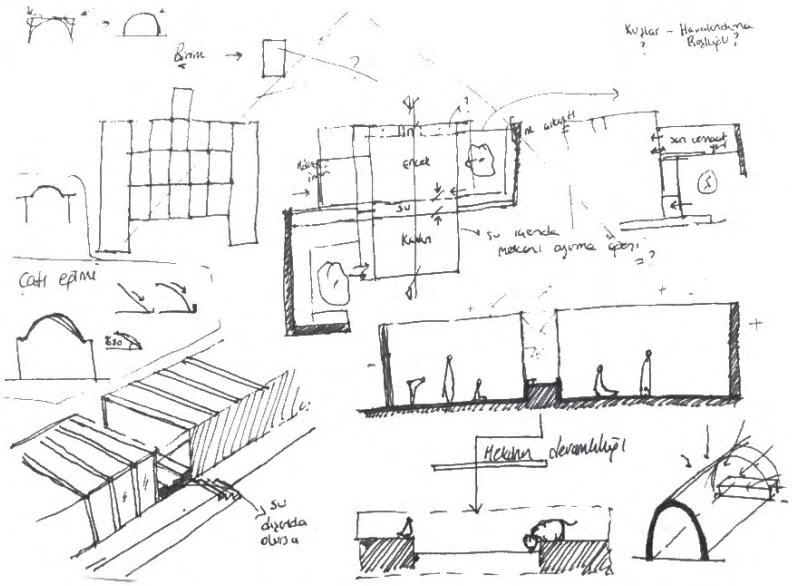

Gözgü, ayna.

"“gözgü-durur dünyâ sana ibret gözüyle baksana senden gelir yine sana bu kahr u lutf u hayr u şer”

Camiler, bir ayna gibi çağımızı yansıtıyor. Müslümanlığımızı ve dini anlayış şeklimizi.

Camiler cem olma ve ilim öğrenme mekanları olarak algılanır.
Kendine ve çevresine faydalı olan cami. Müslüman gibi.
“İnsanların en hayırlısı, insanlara faydalı olandır.”

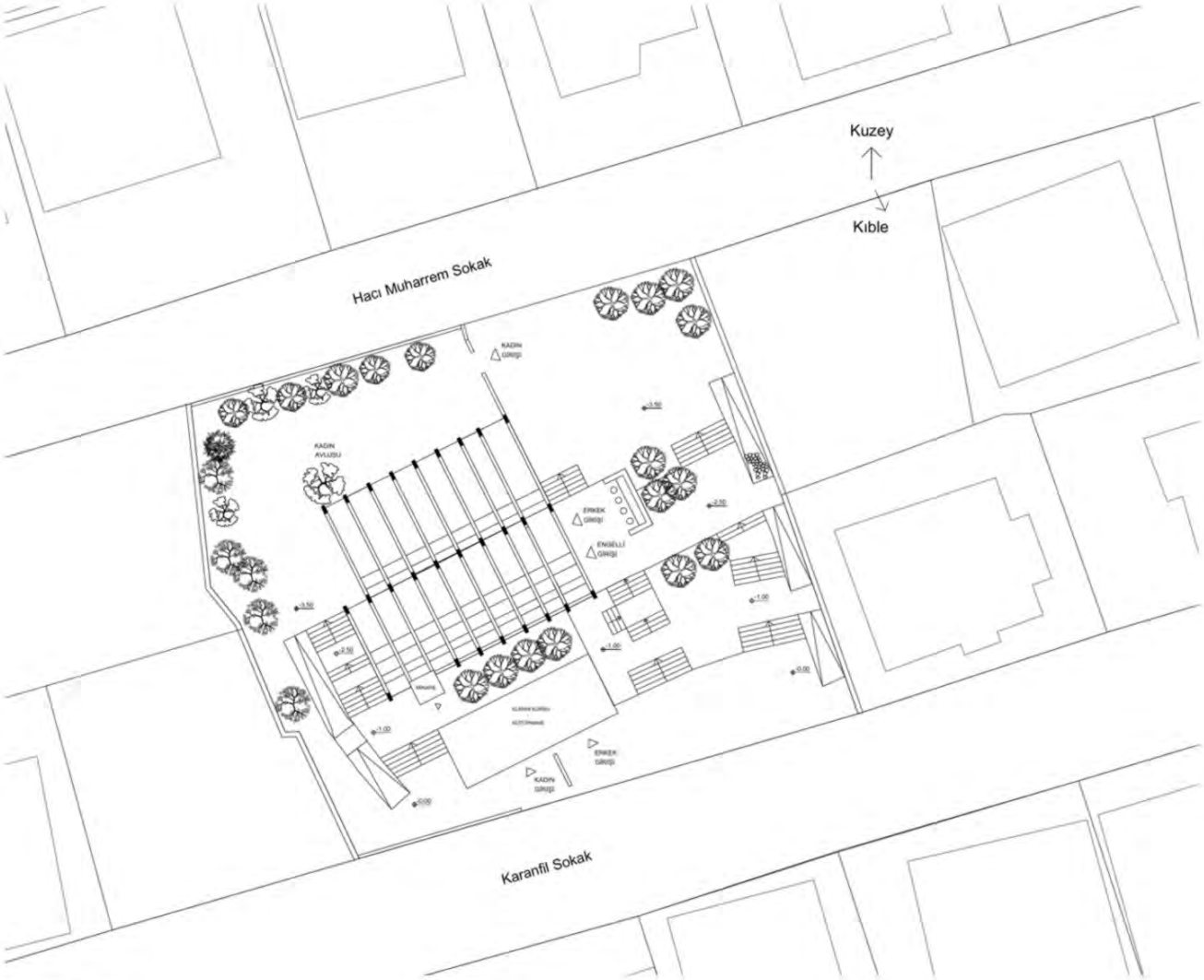

Vaziyet Planı

Proje alanı konutlarla çevrili bir mahallede bulunuyor. Yakınlarında 2 – 3 cami bulunması dolayısıyla çok bilinen bir mekan değil. Sessiz ve doğal bir ortama sahip.

Ağaçların gölge etkisi ve çalışma – dinlenme mekanları olarak düzenlenmesi

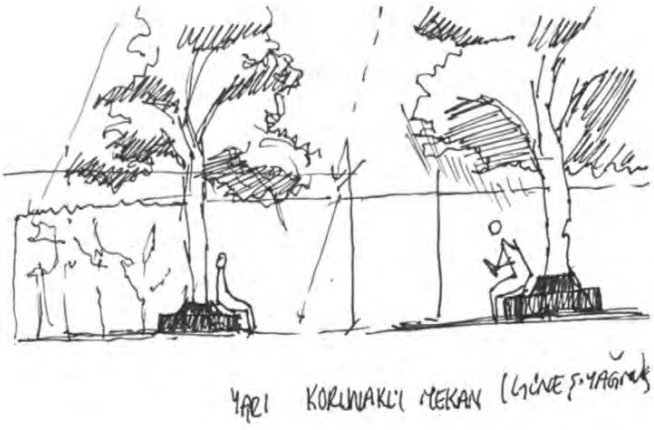

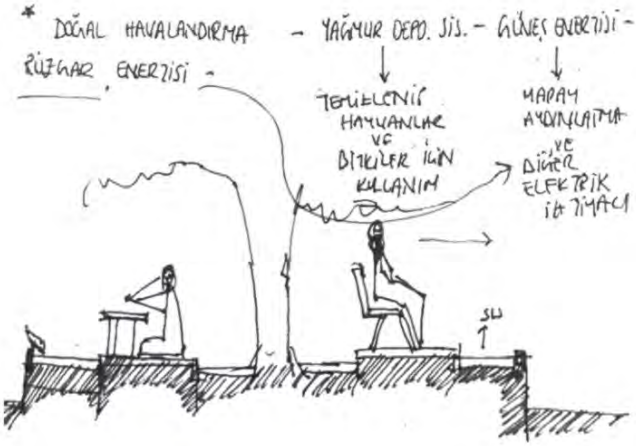

Kıbleye yönelim

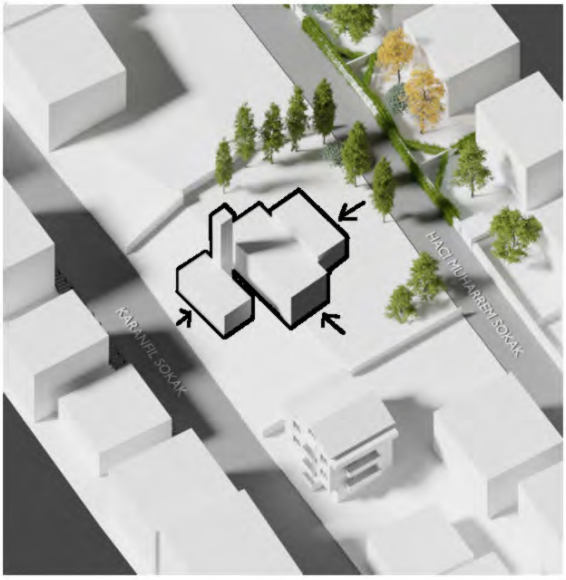

Girişlerin Tanımlanması

Doğal Aydınlatma

Açıklıkların Belirlenmesi - Ek Öğeler

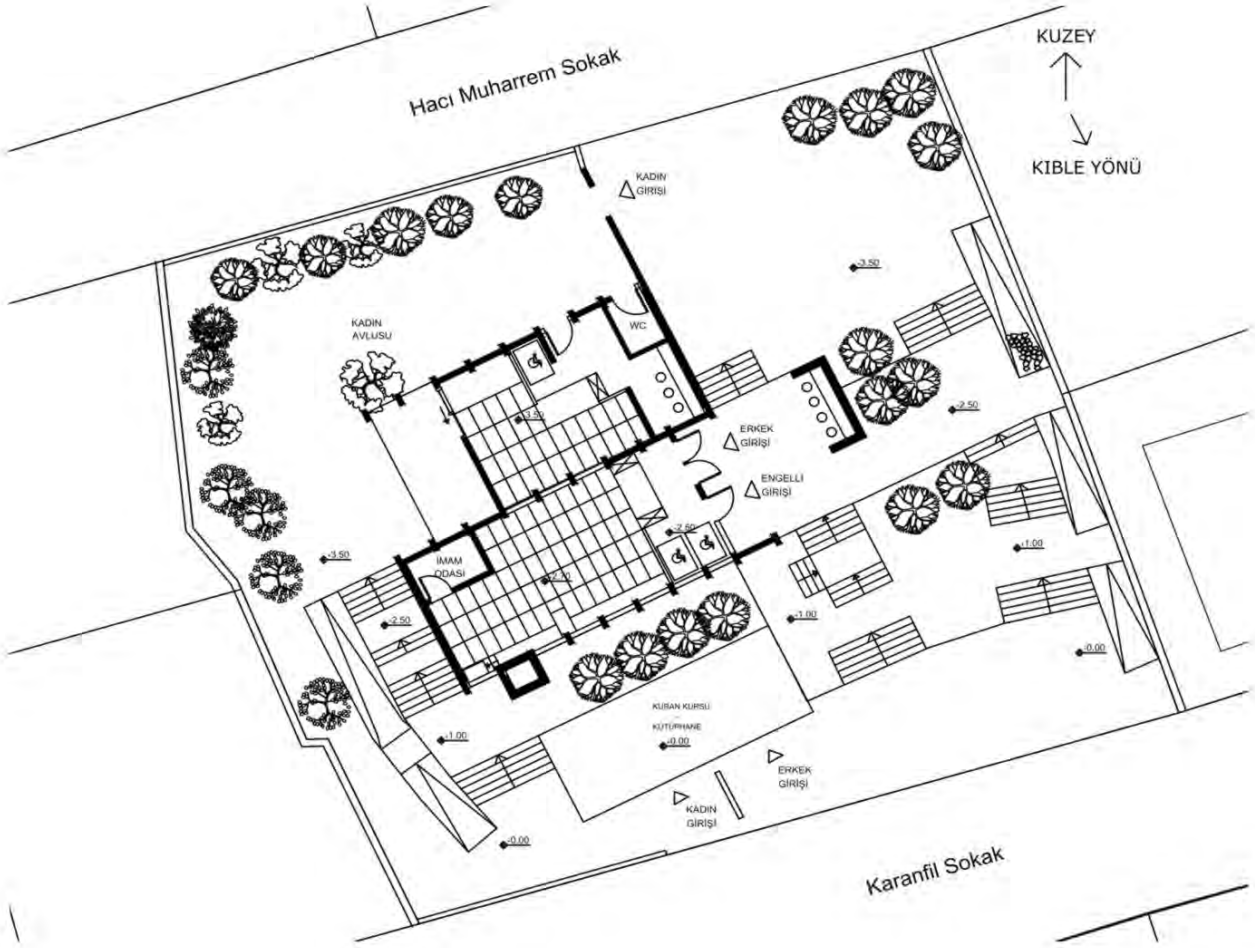
Hacı Muharrem Sokak
KUZEY
KIBLE YÖNÜ
KADIN GİRİŞİ
KADIN AVLUSU
WC
ERKEK GİRİŞİ
ENGELLİ GİRİŞİ
İMAM ODASI
KUR'AN KURSU
KÜTÜPHANE
ERKEK GİRİŞİ
KADIN GİRİŞİ
Karanfil Sokak
+3.50
+2.50
+1.00
+0.00

Plan

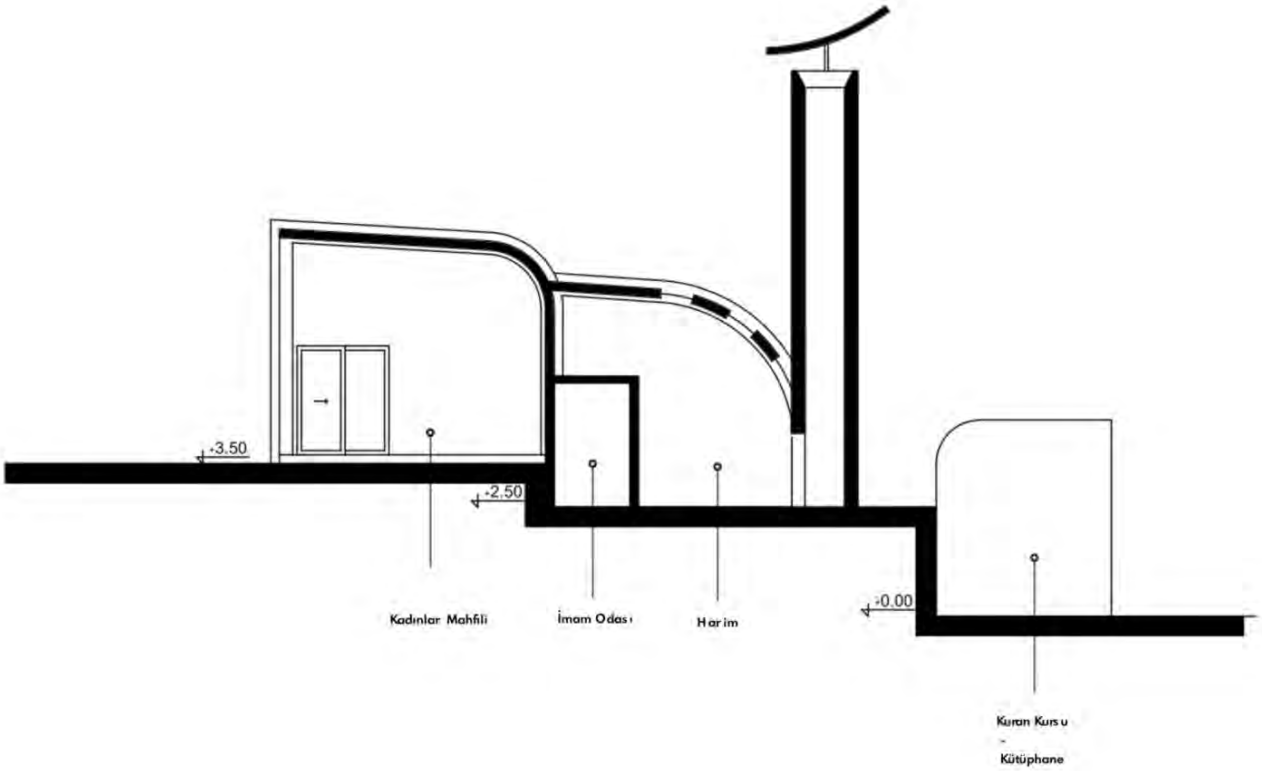
+3.50
+2.50
+0.00
Kadınlar Mahfili
İmam Odası
Harim
Kuran Kursu
-
Kütüphane

Kesit

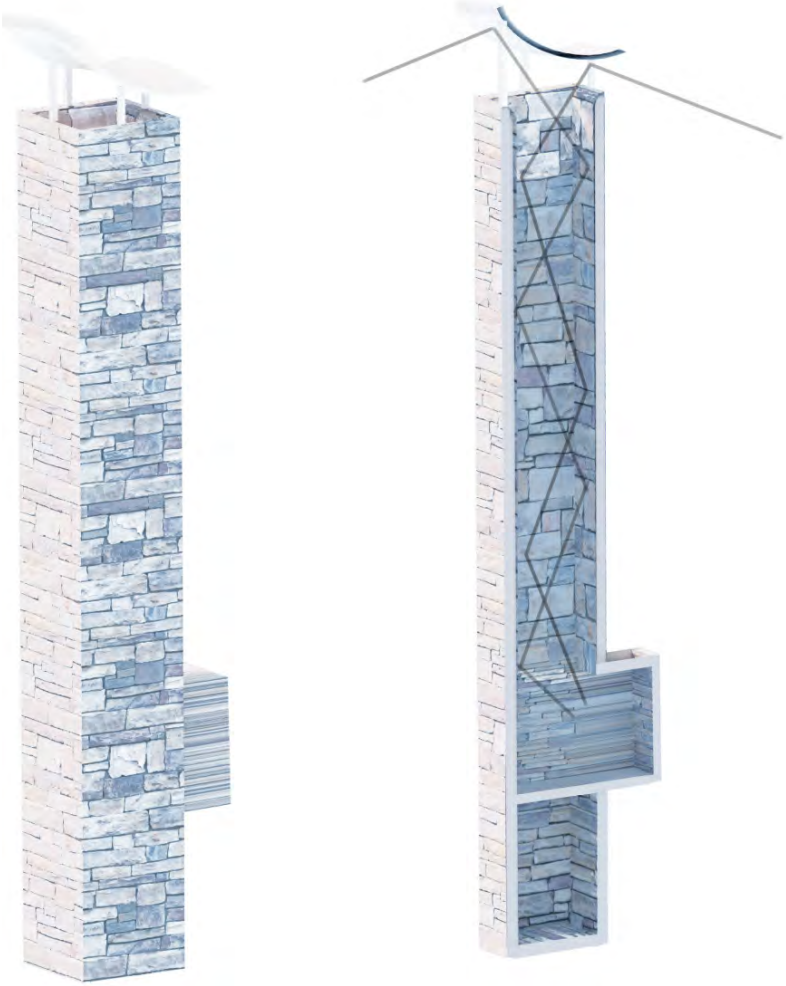

Cami konut bölgesinde bulunduğu için yaya ve araç trafiğinin dolayısıyla da gürültünün az olduğu bir mekanda bulunuyor. Bu sebeple minare içerisine ezanın saf insan sesi ile okunmasını sağlayacak yansıtıcı yüzeyler düşünülmüştür.

kotlar ile mekan içerisinde doğal aydınlatma kullanımı sağlanmıştır. Güneş ışığının ağaç dalları arasından harim bölümüne düşmesi düşünülmüştür.

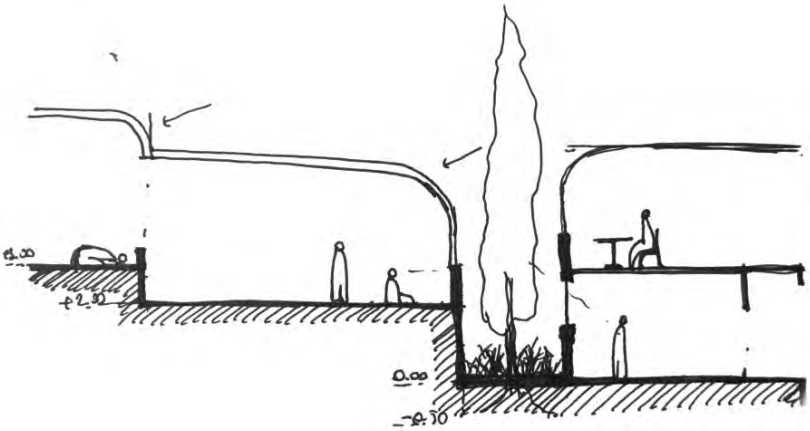

Yaz aylarında okuma alanları olarak kullanılabilecek harim ile bitişik alan

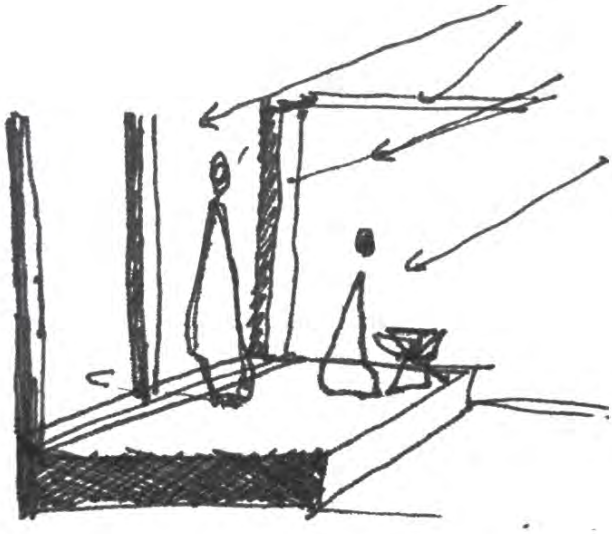

Çatı yüzeyinde güneş paneli kullanımı ile enerji depolama ve cami ihtiyacını karşılama

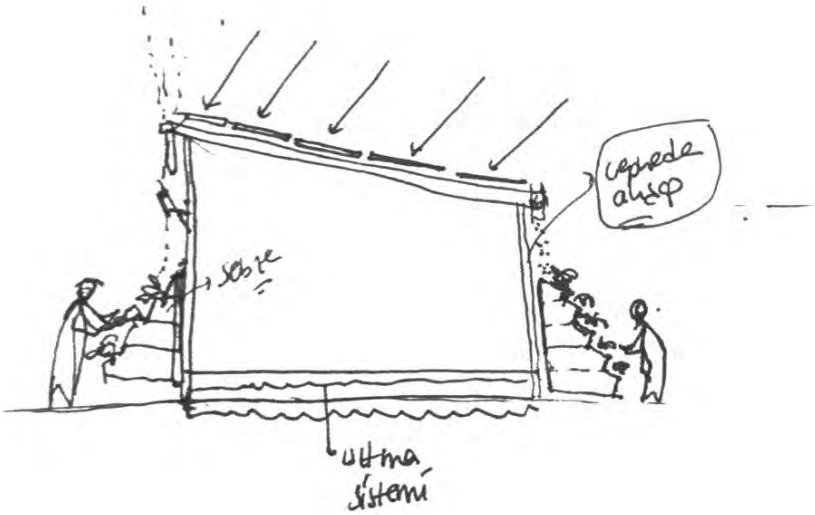

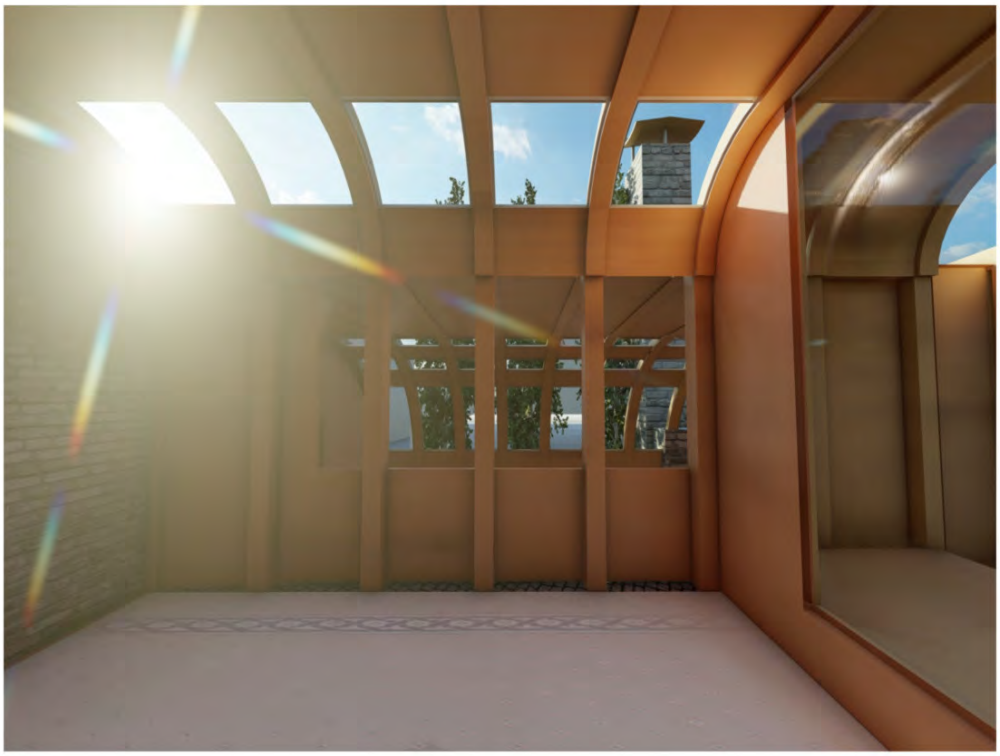

Kadın Mahfili

Yaşayanların Ölçeği

Ritüel Yeri

Künye:

Tasarım Ekibi:
Arif Toptan
Proje Yeri:
Rize, Merkez
Toplam İnşaat alanı:
750 m2
Danışman:
Tifa

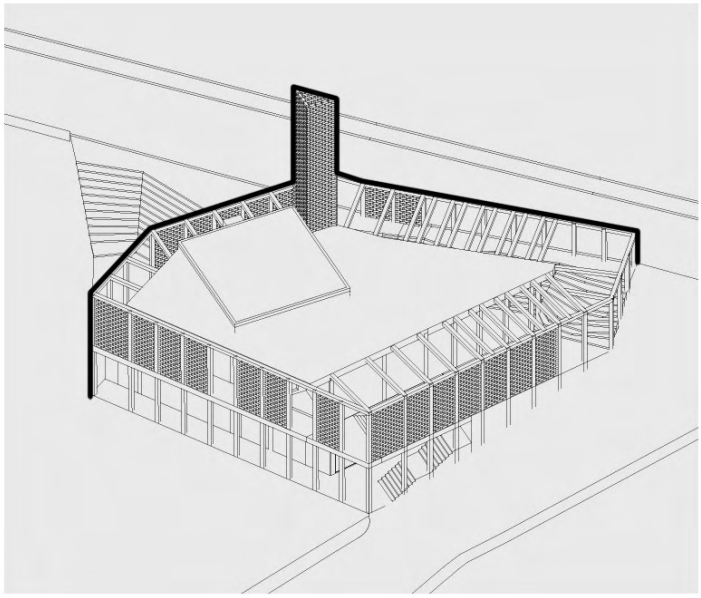

yapının cadde seviyesinden görünümü

Ritüel yeri, İslam'ın sadelik ilkesinden yola çıkılarak tasarlanan mahalle ölçeğinde bir ibadethanedir. Brüt beton ve briket kendi dokularında kullanılmış; bölge insanının mekansal belleğinde yer eden alım yerlerinin yarattığı mekansal kurgu, ışık ilişkileri ve birlik,bütünlük hisleri yapıya taşımak amaç edinilmiştir.

Betonarme strüktür kendisini saklamaz. Taşıyıcılar sıklıkla tekrar eder. Tekrarlayan bu taşıyıcılar sonsuzluk duygusu oluşturmayı hedefler. Ayrıca yatay taşıyıcılar yaya akışının olduğu açık mekanlarda güneş kırıcı rolü üstlenir.

Yapı, yüzey hareketleri ile kullanıcıyı yönlendirir. Caddenin yaya akışını bünyesine katar, yer yer amfiye dönüşen merdivenlerle Karadeniz Bölgesi'nin yağışlı iklimi dolayısıyla bir saçak ile örtülü avluya davet eder.

Tasarım gerek oluşturduğu açık, yarı-açık ve kapalı alanlar gerekse de kütlelerin yüzey renkleri ile mekansal hiyerarşi oluşturmayı amaçlar. Ibadet alanlarına girişler kadın ve erkek kullanıcılar için farklı noktalardandır. Yapıya üst kottaki Atatürk Caddesi'nden ve alt kottaki Liman Sokak'tan dahil olunabilir. Sirkülasyon açık ve yarı-açık mekanlardan sağlanır.

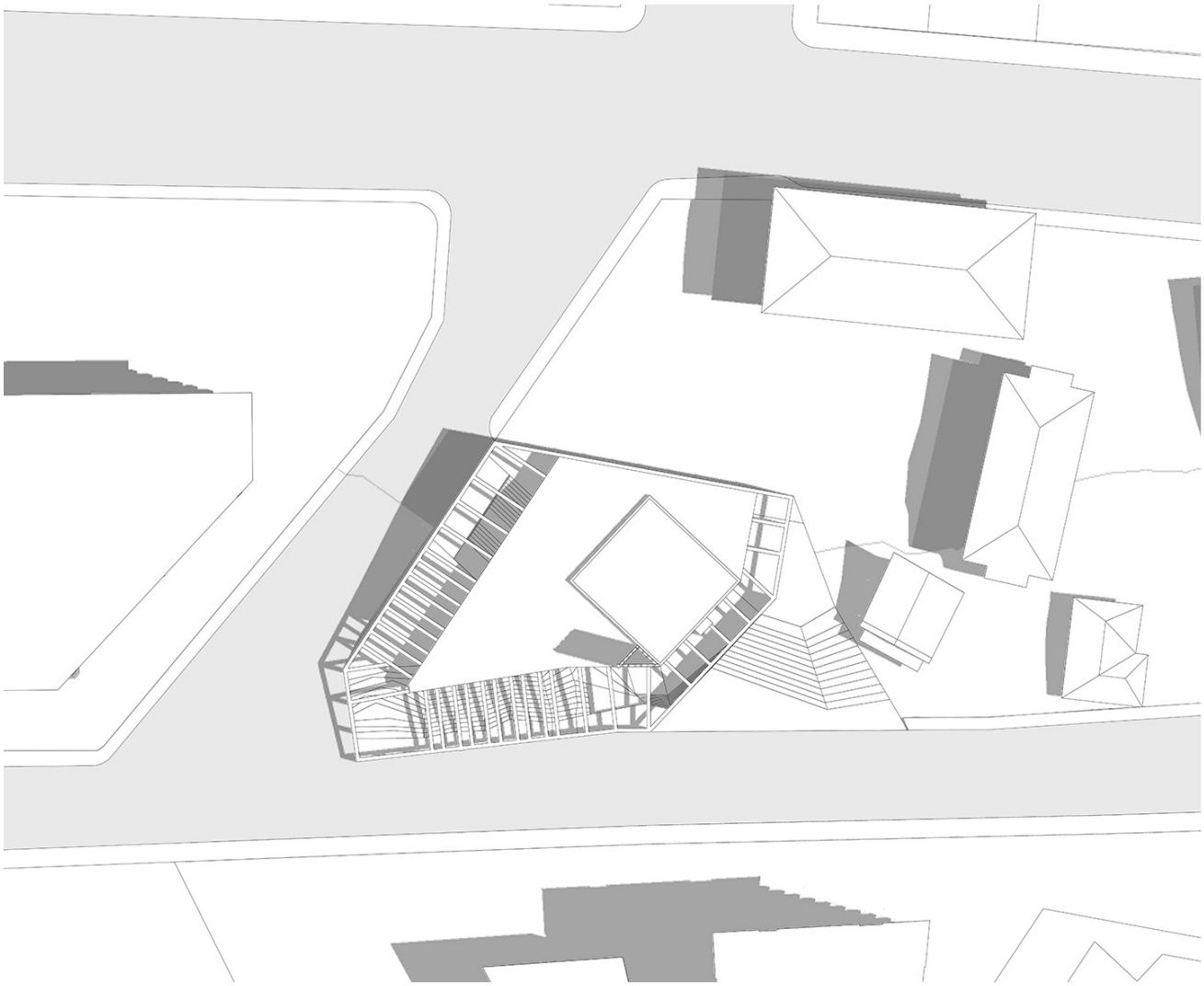

Vaziyet Planı

Ritüel yeri, Atatürk Caddesi ve Liman Sokağının birleşitiği köşe parselde yer alır. Topografyanın getirdiği eğim sebebiyle yapı; ibadet alanlarının ve avlunun yer aldığı üst kot ve eğitim birimleri, sosyal alanın yer aldığı alt kot olarak ele alınmıştır. Cadde cephesi geçirgendir, ana girişi tarifler ve insanları avluya çağırır.

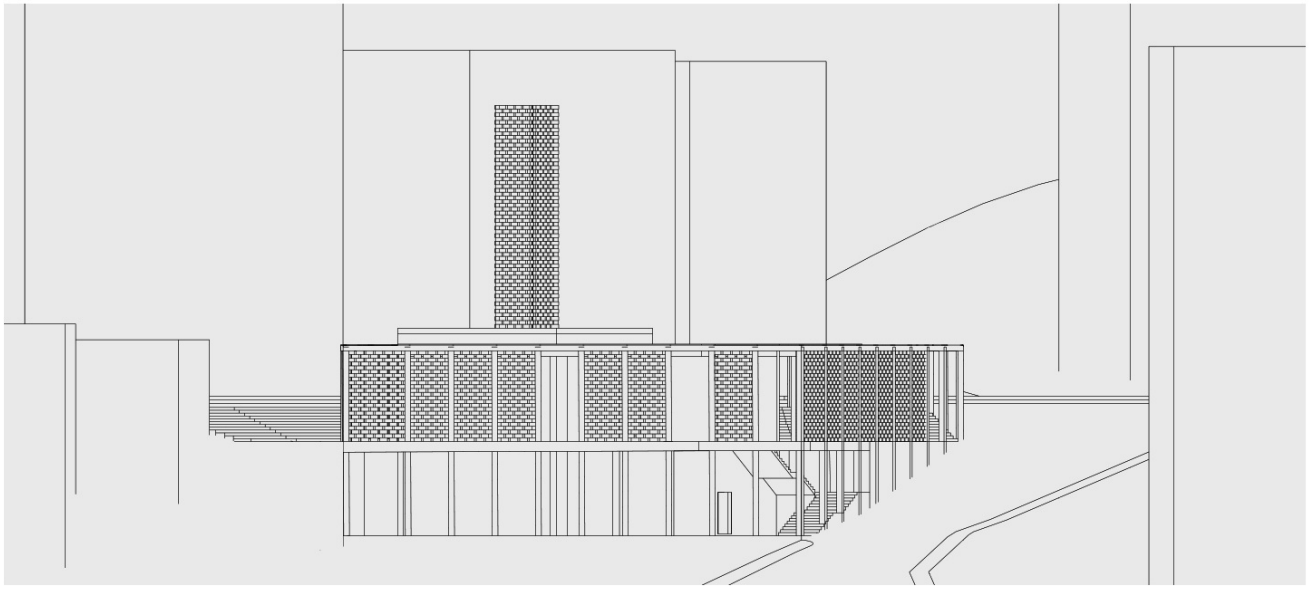

İbadet alanlarının bulunduğu üst kot ile eğitim ve sosyal alanların bulunduğu alt kot algısal olarak birbirinden ayrılır

komşu yollar
ve parsel sınırları

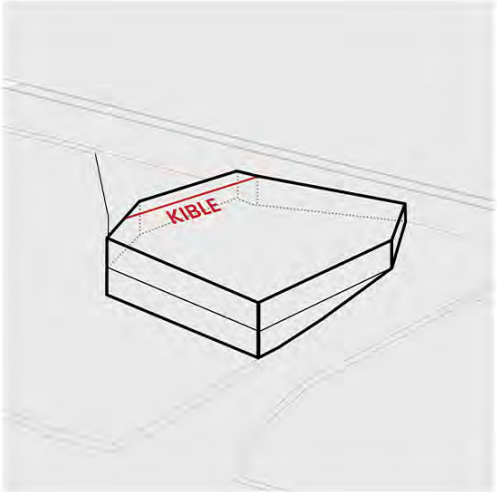

kıble
yönünün belirlenmesi

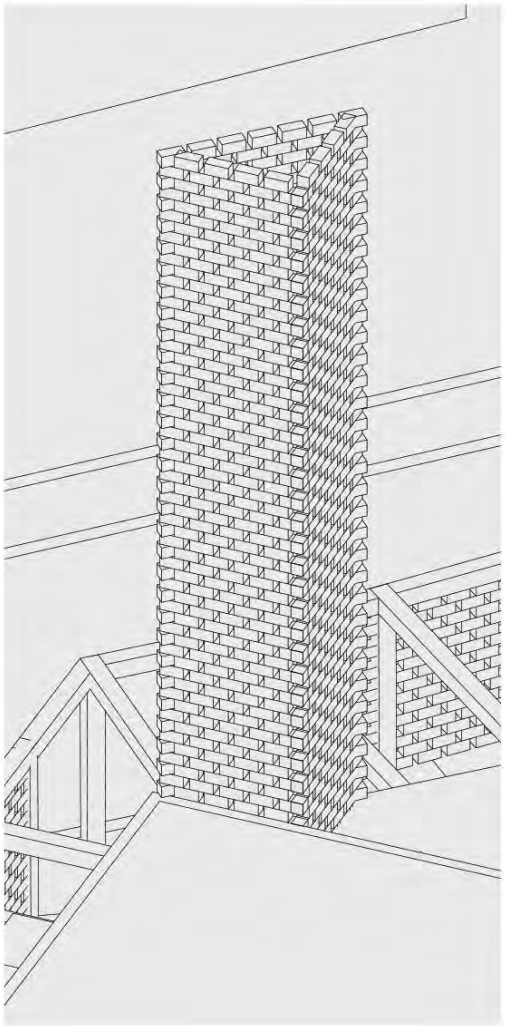

işaret ögesi olması
hedeflenen minare

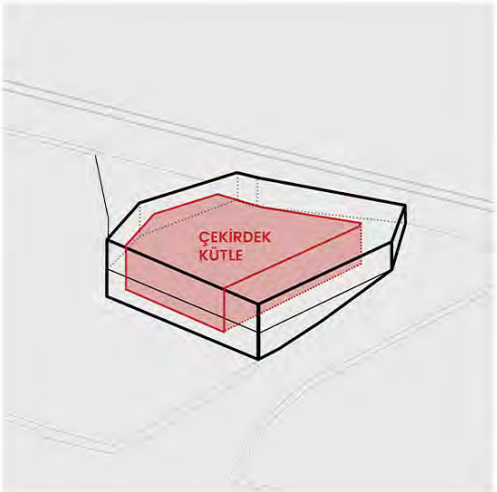

kapalı ve yarı-açık
hacimler

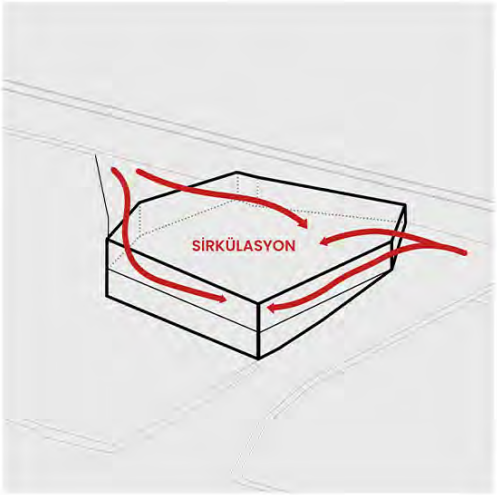

sirkülasyon
kurgusu

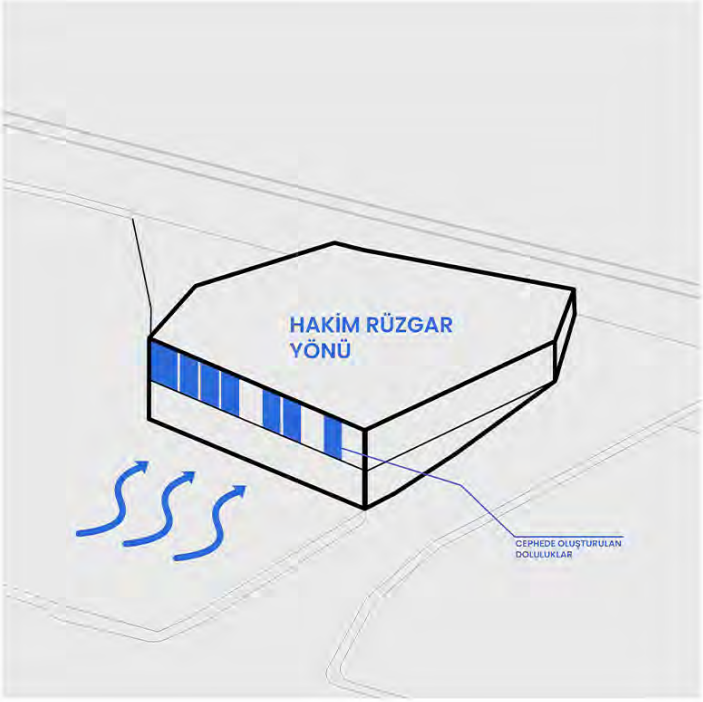

Cephede Oluşturulan Doluluklar

Cephede yaratılan yarı-geçirgen doluluklar, cadde tarafında kullanıcıyı yönlendirirken; aynı yüzeyler yoğun rüzgar alan kuzey cephesinde ise rüzgarı engellemek için kullanılmıştır.

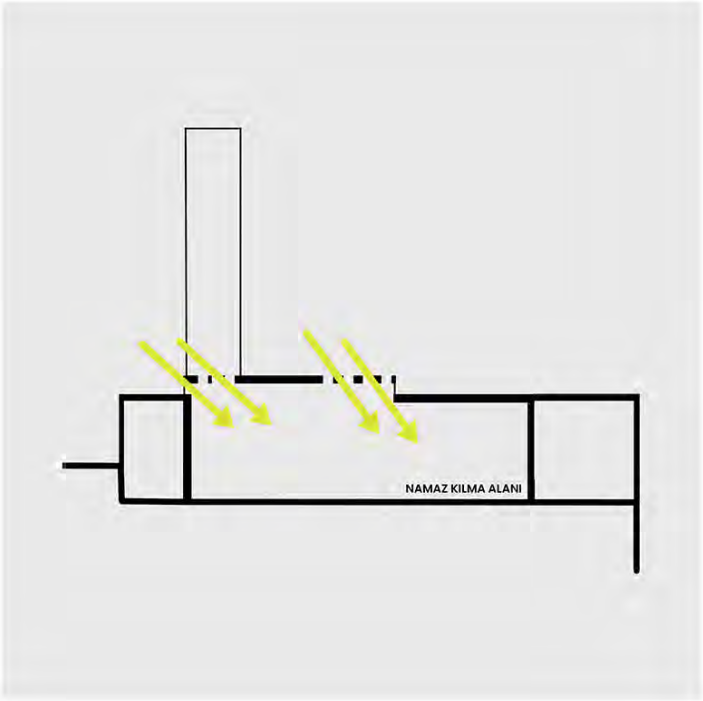

İç Mekana Işık Alımı

Erkek namaz kılma alanı ve ondan kot farkıyla mekansal olarak ayrılan kadın kılma alanın bulunduğu kütle, tavan yüksekliğiyle ana kütleden ayrılır ve mekan hiyerarşiyi vurgular.
Yükselen kütleye yan yüzeylerde ve tavanda oluşturulan yarıklardan ışık alınır.

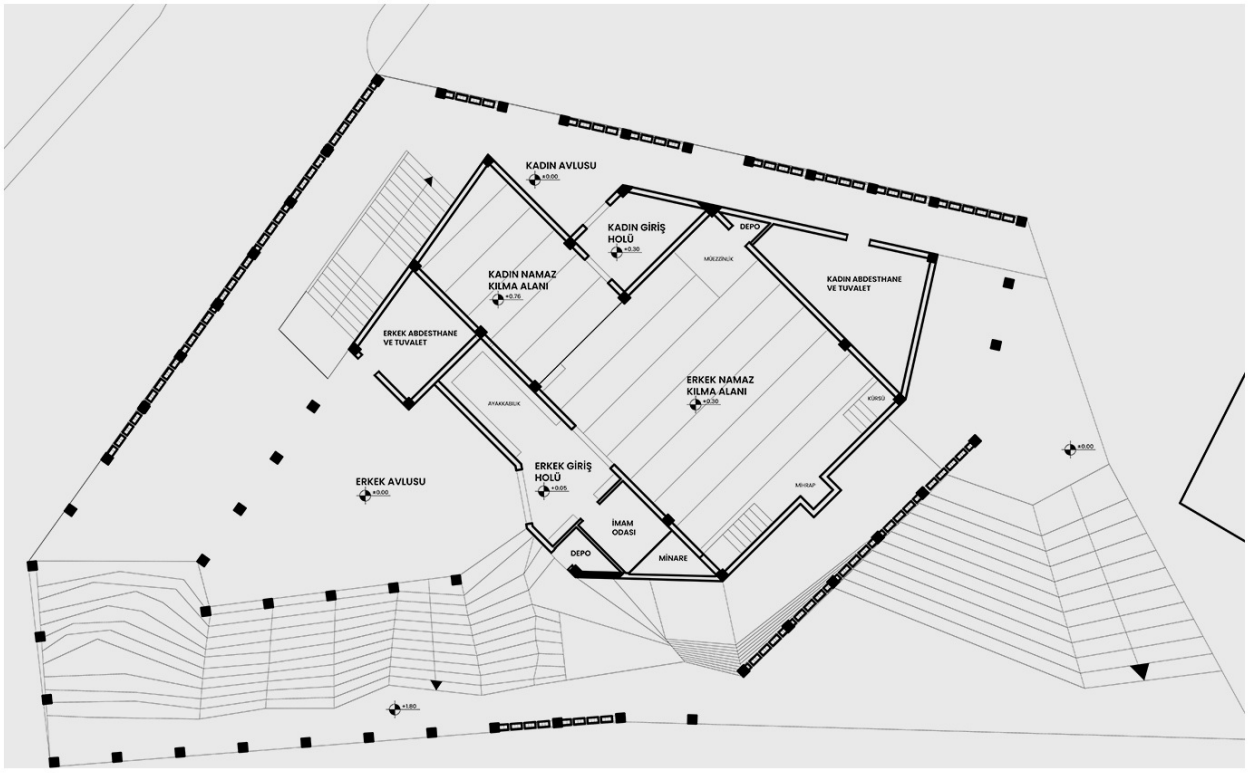

Üst Kot Planı

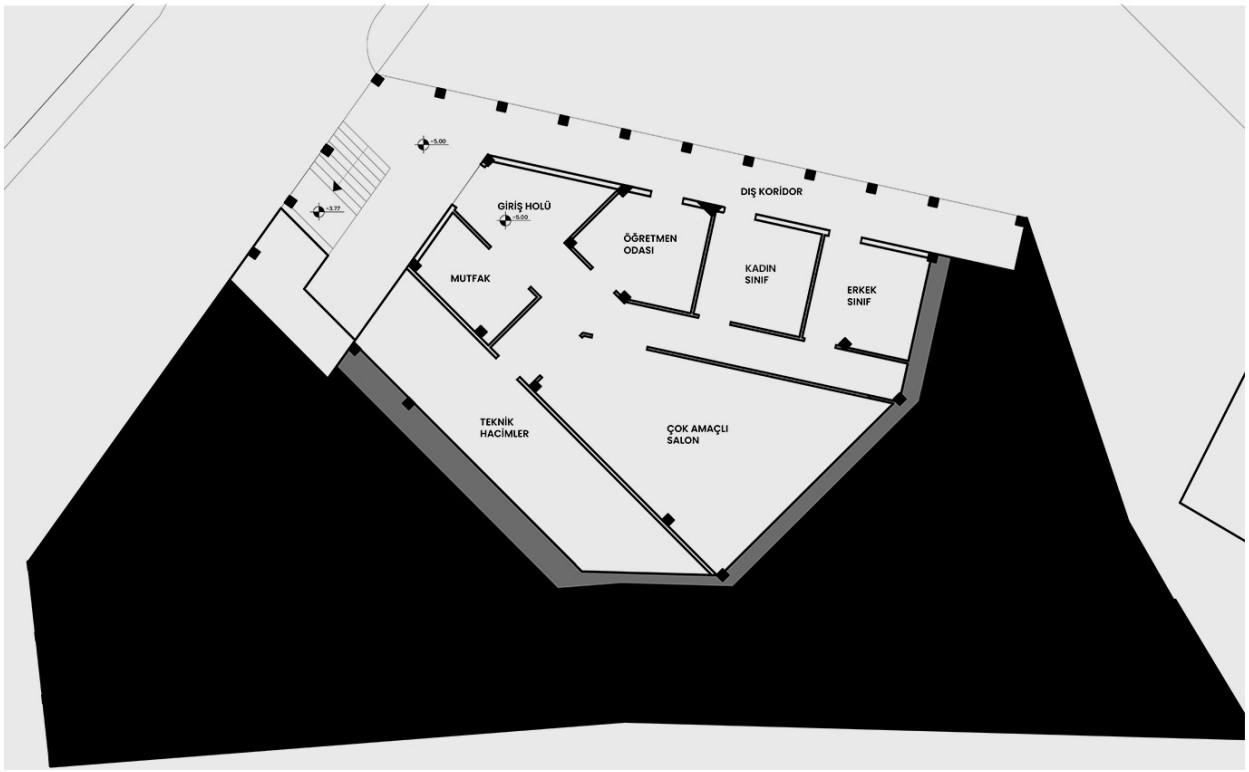

Alt Kot Planı

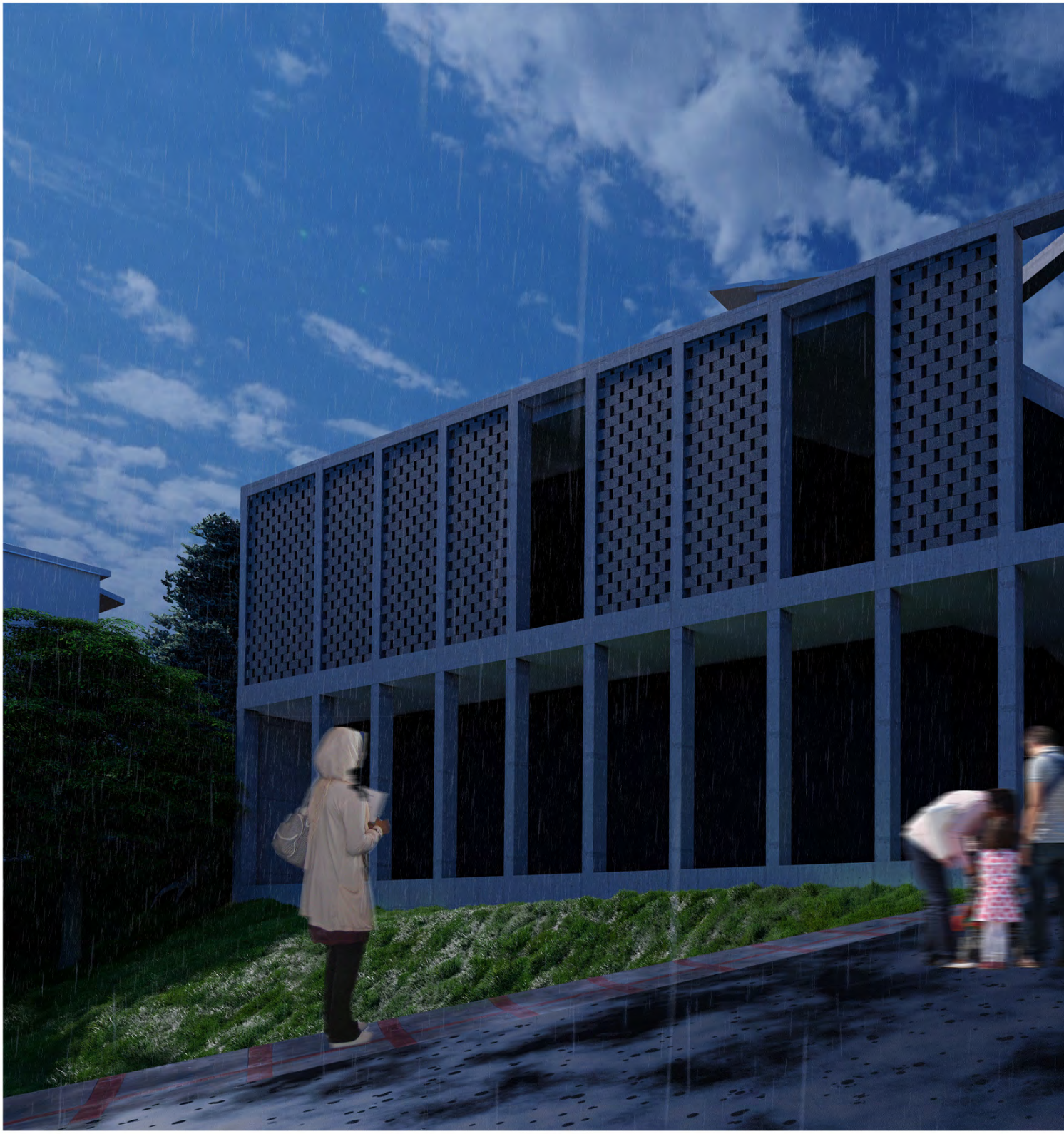

liman sokak'tan görünüm

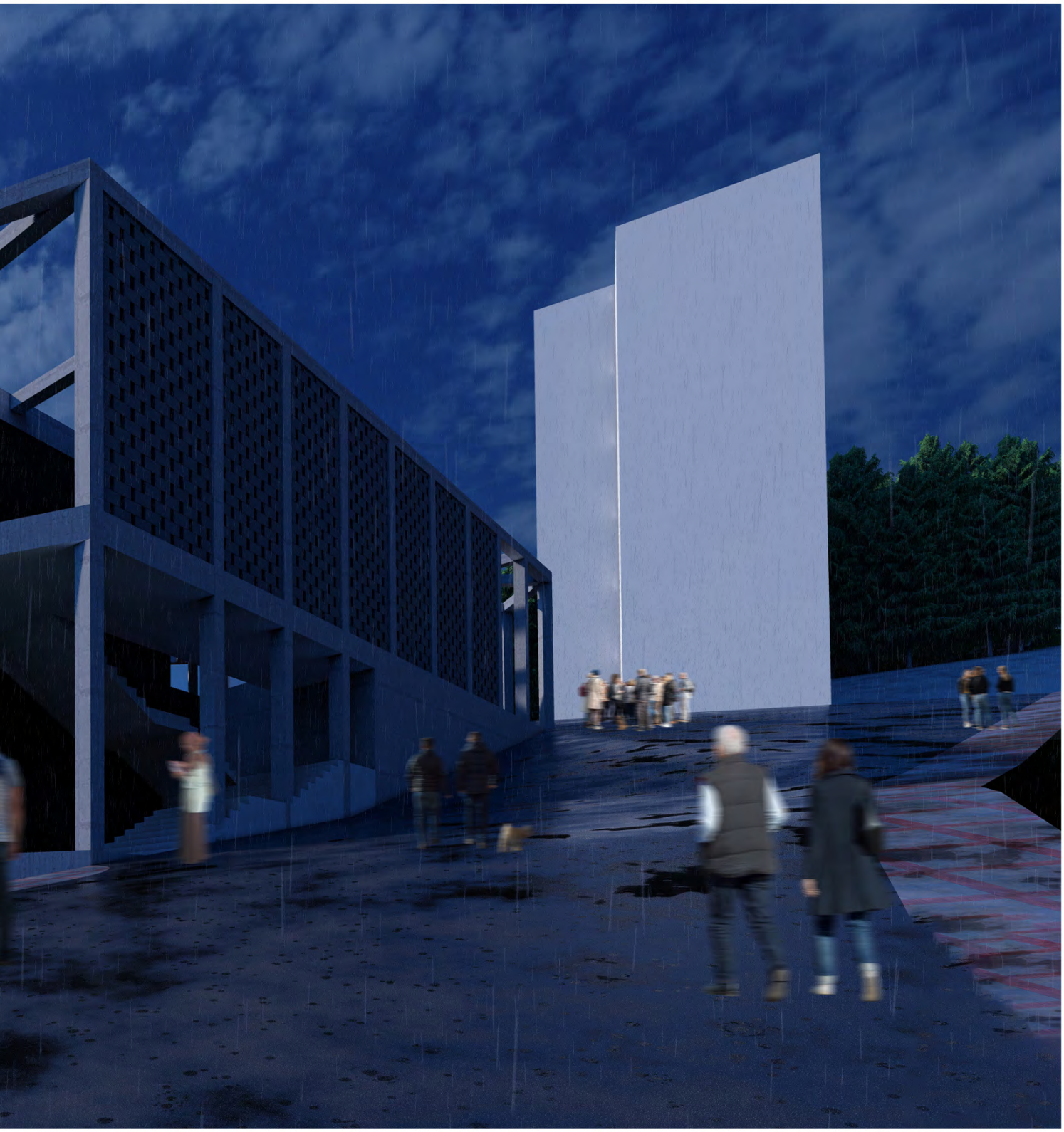

Mescid-i Nagi

Künye:

Tasarım Ekibi:
Ayganış Sarıgul
Proje Yeri:
İstanbul, Bahçelievler
Toplam Inşaat alanı:
240 m2
Danışman:
Tifa

Mescidin Girişi

Cami kelimesi ibadet için toplanma ile ilişkilendirilirken mescid kelimesi secde edilen yeri; yer, yeryüzü, toprak ile ilikşilendirebiliriz. Her ne kadar bir mekanda toplansak da yaratıcımız ile başbaşayken yalnız kalmak da isteyebiliriz. Peki yalnız kalma isteğimizi, toplanan kalabalık mekanda nasıl sağlayabiliriz?

Okyanusun derinliklerine battığınızı düşünün. Kimse size uzanmıyor, tek başınasınız. Ama gökyüzünden gelen gün ışığı, suyun yüzeyini çarpmasıyla ışığın kırılması, gözünüzü kamaştırmaya başlıyor. Gözleriniz acısa da içinizde bir sıcaklık hissediyorsunuz. Sizi mutlu ediyor, huzur veriyor... Mescid-i Nagi'ye hoşgeldiniz..

Dışarda ise egzosdan rahatsız olmayacağınız bir dünyaya açılıyorsunuz. Temiz hava soluklayabileceğiniz, nefes alabilen bir bina. Mutluluğunu, üzüntünü, duygularını paylaşabilceğin insanlarla lokumla tatlı sohbetler edebileceğiniz bir ortam.

Nagi ne demek? Japonca'da huzur, sakinlik, sükünet,..

Suyla yeşilin ve inançla huzura ulaşılan bir mekan.

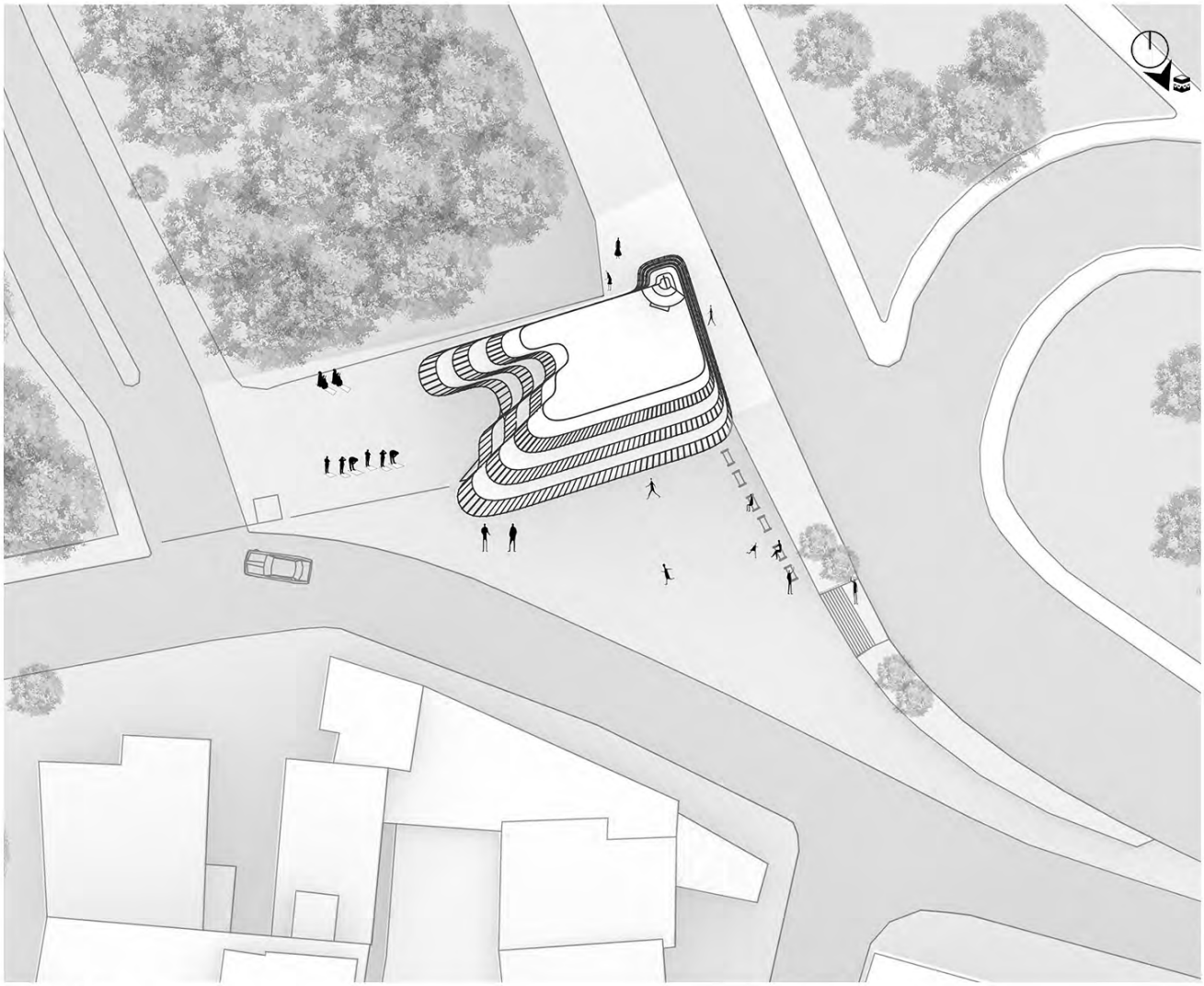

Vaziyet Planı

Nagi'nin doğu tarafındaki yoldan suratına sürekli olarak egzos dumanı çarpıyor fakat batı suratındaki yeşillikler onu sakinleştiriyor. Yeşilliklerin arasında kalan yer bir mezarlık. Eski dostlarının bazıları orada yatıyordu. Güneyde hem kıbleye yönelebiliyor hem de gelen misafirleri karşılayabiliyordu. Aynı zamanda en yakın komşuları ofislerinde oturan, bir şeyleri satmakla uğraşan insanlardı.

Kuzeyden kolaj kesiti

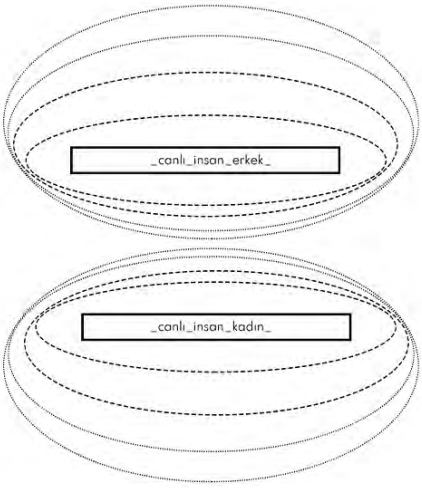

İnsan Mıknatısı
Namazda sevap İlişkisi

Dalga
Arzu edilen ışık şekli

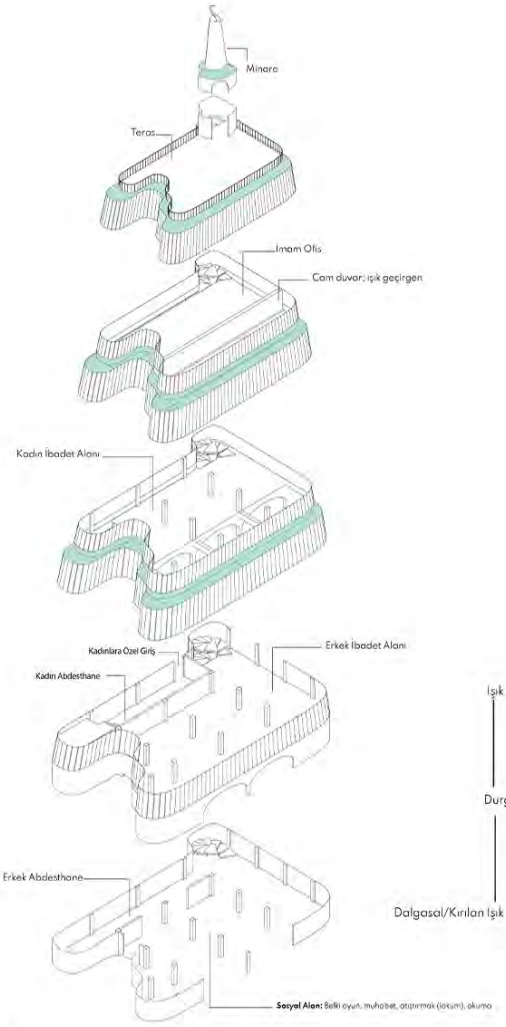

Izometrik Plan
Patlatılmış

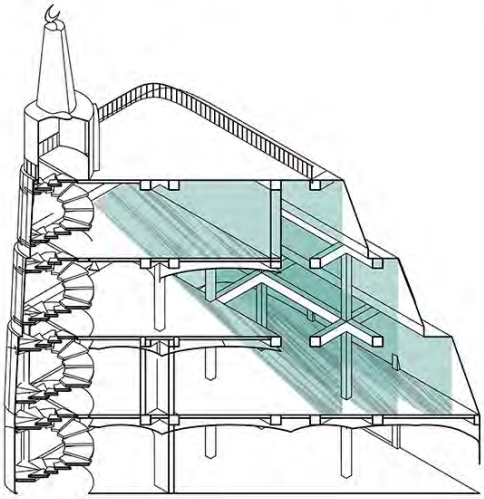

Gün ışığı
Suyun ışığı kırması

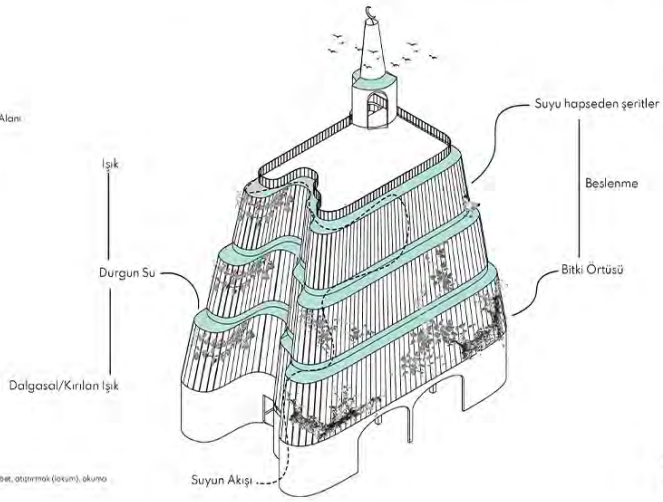

Cephedeki
İlişkiler

SÜVEYDA CAMİİ

Künye:

Tasarım Ekibi:
Emine Naciye Binan, Selen Ersoy
Proje Yeri:
Avcılar, İstanbul
Toplam İnşaat alanı:
1500 m2
Danışman:
Tifa

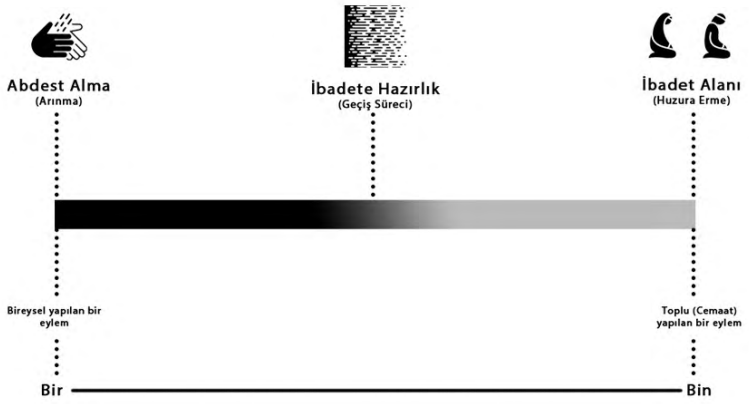

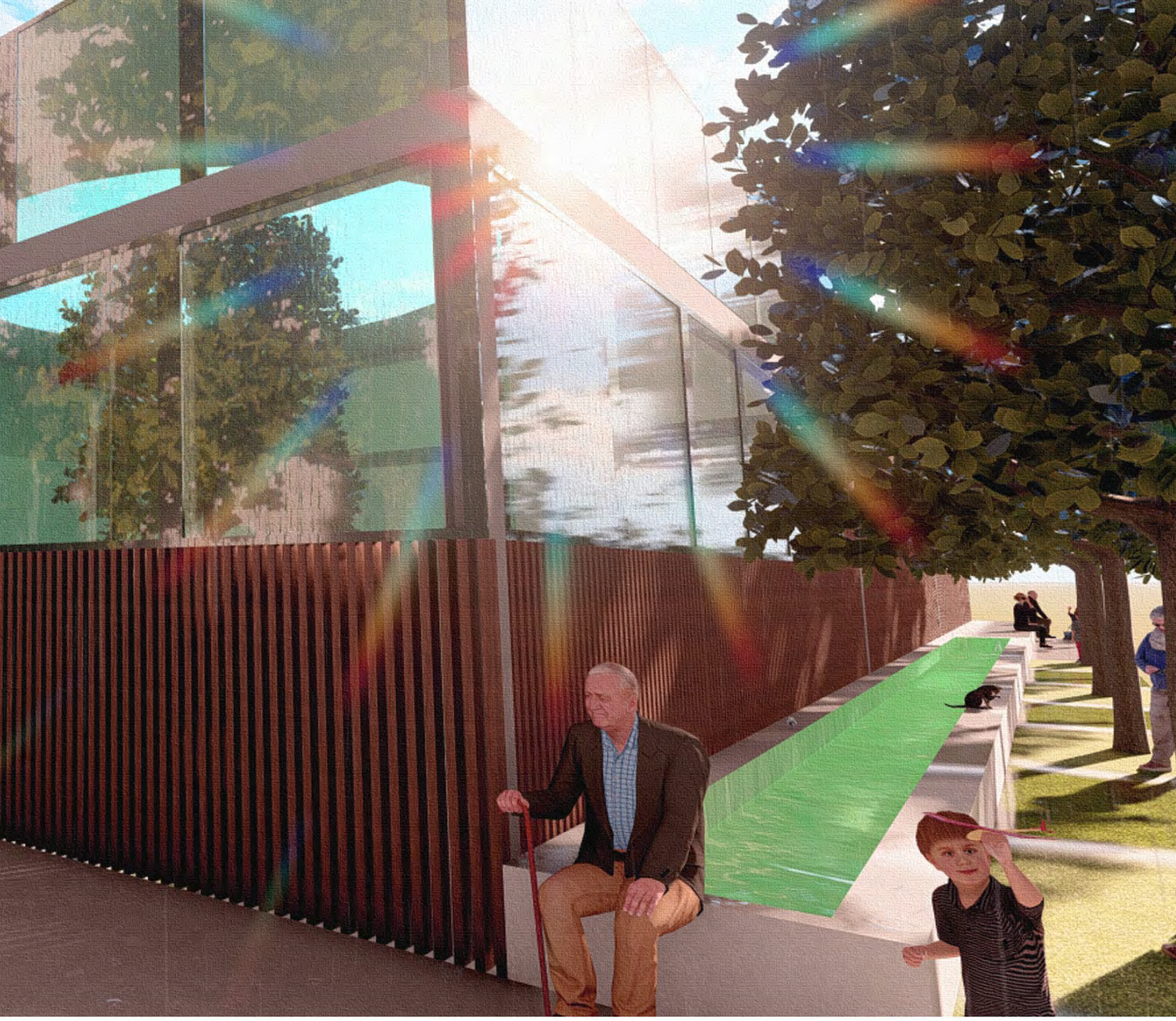

ÇOCUK OYUN ALANI VE CAMİİ-SOKAK İLİŞKİSİ

Süveyda Camii, aslında abdest alma ve namaz alma süreci arasındaki arınma ve özüne dönme sürecidir. Bu süreçte ışık yoğunluğunun sağlanmasıyla karanlıktan arınmaya doğru bir yolculuk hedeflenmiştir. Aynı zamanda bu süreç içerisine çocukların dahil olmasını sağlamaya çalışılmıştır. Çocuk oyun alanı ve iç bahçeyle kadın mahfili desteklenmiştir. Bu şekilde kadınların namaz sırasında çocuklarını güvenle bırakabileceği alan oluşturulmuştur. Aynı zamanda bu alan yazın kurs verilirken bir bölücü olarak kullanılması hedefleyerek, erkekler mahfili ve çocuk oyun alanı arasındaki ayrımı sağlaması amaçlanmıştır.Kadın ve erkek girişleri bir tutularak daha sonrasında iç mekanda dağılımı gerçekleştirilmiştir.Sokak peyzajla desteklenmiştir. Aynı zamanda sokak tarafına su elemanları eklenerek diğer canlıların da dahil olması hedeflenmiştir.Bunun yanı sıra oturma elemanlarıyla sokaktaki katılım ve kullanıcı profili çeşitlendirilmeye çalışılmıştır.

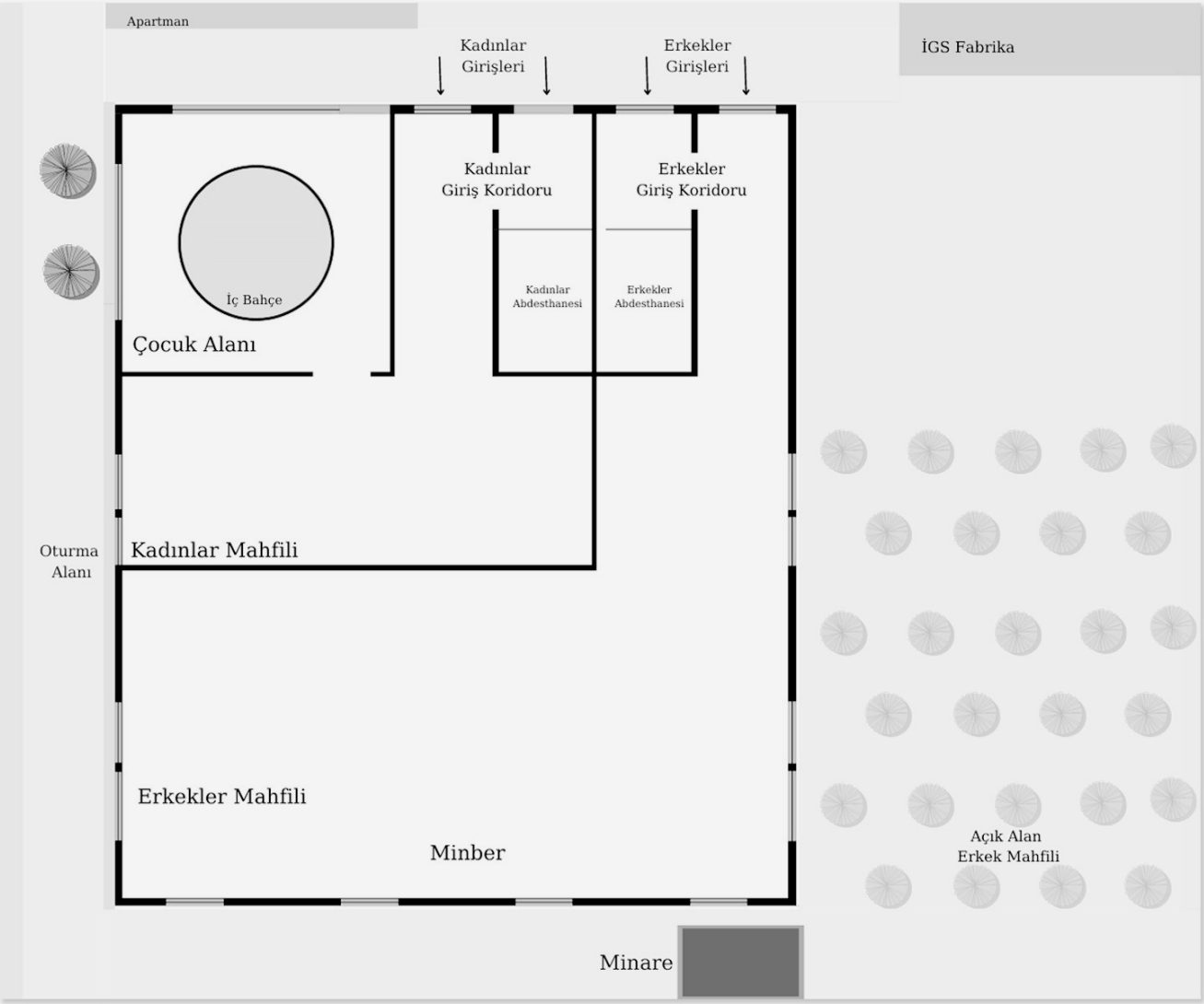

Vaziyet Planı

Vaziyet planına bağlı olarak camii ulaşımını kolay bir biçimde sağlamak için fabrikayla arasında bir patika oluşturmak amaçlanmıştır. Aynı zamanda yandaki apartmanın sağlıksız koşulları gözlemlenmiştir. Yetersiz gün ışığı alması ve havalandırma açısından sağlıklı koşullara sahip olmaması değerlendirilerek tampon bölge tasarlanmıştır.

Kütle-Bağlam İlişkisine Bağlı Tanımlanan Problemler

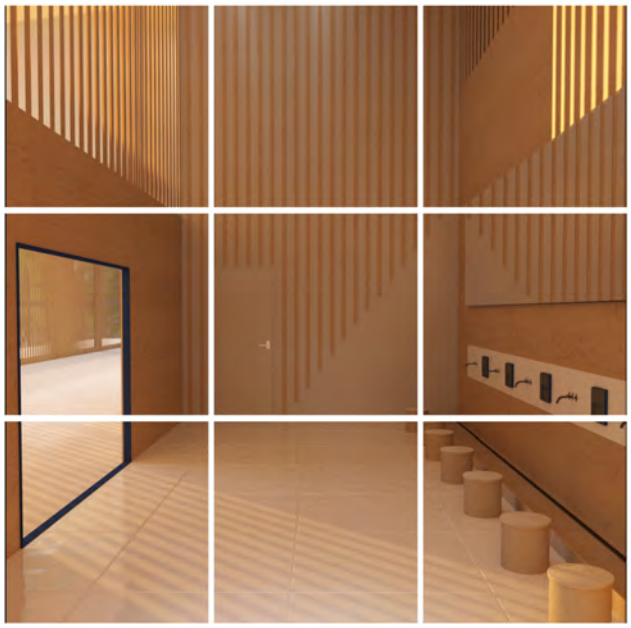

Abdesthane

Minber Kısmı

Döşeme
Doğal yün halı

Cephe
Ahşap panel kaplama

Aydınlatma
Sıva altı linear aydınlatma

Kadın Mahfili

Bu alan kadınlar için ayrılmış olup erkeklerin yoğunlukta olduğu zaman oluşturulan bölcüler ile erkek mahfiline dahil edilebilir.Bu sayede esnnek bir alan sağlanmaktadır.Kullanılan'' fusuma'' malzemesinden dolayıda kadınların mihrabı görmesi doğrudan engellenmemiş olup mekan deneyiminden faydalanmaları sağlanmıştır.

***Fusuma:Karton ve kâğıt tabakasıyla kaplı kafes benzeri ahşap çerçeveden oluşan dikey dikdörtgen kapıdır. Genellikle geleneksel Japon tarzı odaları ayırmada kullanılmaktadır

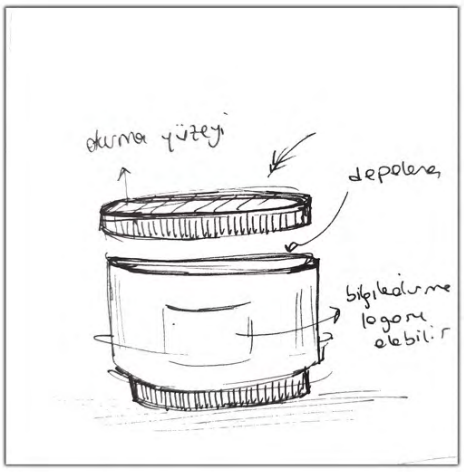

Abdesthane tabureleri eskizi

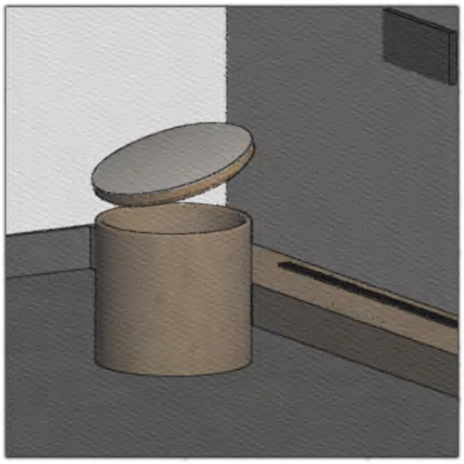

Oturma yüeyinin aynı zamanda depolama alanın kapağı olması ve eşyaların bu sayede güvenli bir şekilde depolanmasının sağlanmasını gösteren model çalışması

Mekanda uygulama ve sonuç.

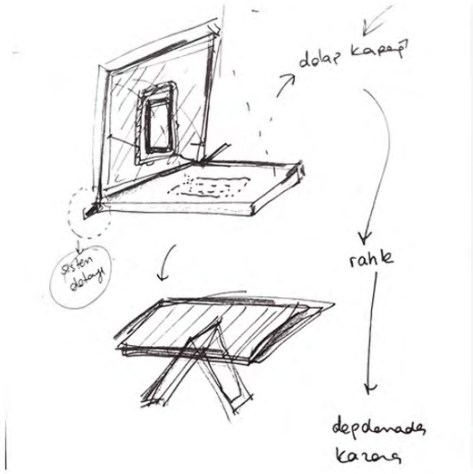

Rahle ve depolama birimi eskizi.

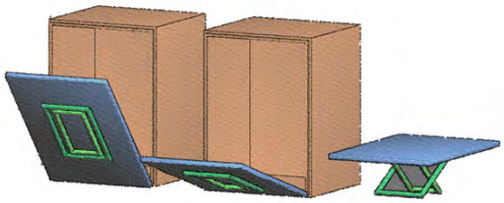

Çözülen menteşe sistemi ile dolapların kapakları ihtiyaç halinde rahle olarak kullanılabilmektedir. Bu sayede rahleler için ayrı bir depolama alanı düşünülmek orunda kalınmayıp alandan kazanılmıştır.

Uygulama ve sonuç.

Giriş alanı sol cephe

Giriş alanı sağ cephe

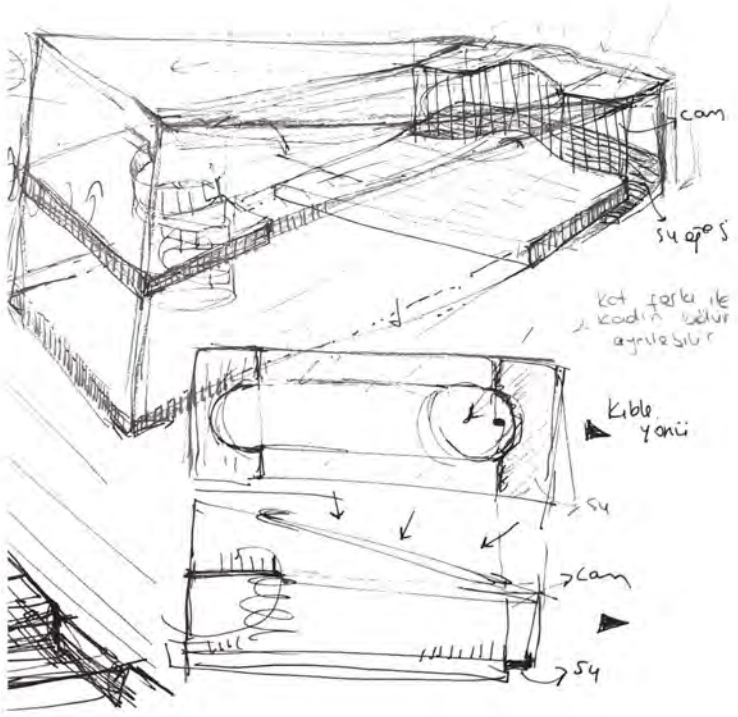

Kütle Eskizleri

Kadınlar Mahfili

Mihrap

Kadınlar Mahfili

Mihrap

Cami-i Fehva

Künye:

Tasarım Ekibi:
Eyüphan Ergül
Proje Yeri:
Kocaeli, Gebze
Toplam Inşaat alanı:
130 m2
Danışman:
Tifa

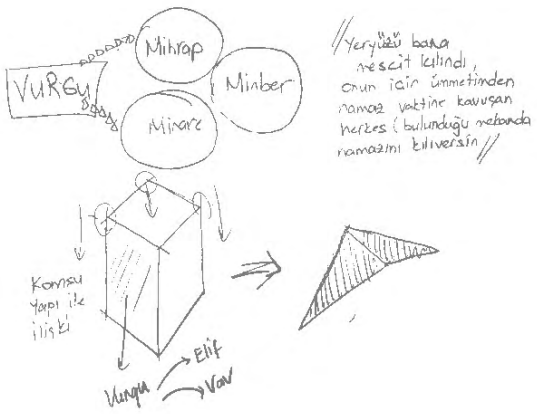

Cami-i Fehva ve komşu yapılar

Çevresinde ticaret alanları ve konutların bulunduğu Cami-i Fehva peygamber efendimizin "Siz işitmiyor musunuz? Işitmiyor musunuz? Sade yaşamak imandandır; sâde hayat sürmek imandandır." hadis-i şerifinden yararlanılarak tasarlanmıştır. Bu cami de workshop alanı ile çocuklara dini eğitimler verilerek dini öğrenmeleri aidiyet duygusunu yaşamaları amaçlanmıştır. Form olarak üçgen prizmadan yaralanılarak sivri bir köşe yaratılarak minare vurgusu yapılmaya çalışılmıştır. Yakın çevresinde üç adet büyük ölçekli cami bulunmasından dolayı ibadet alanı olarak sadece erkek bireylere yönelik bir ibadethane alanı yapılmıştır. İbadet alanında kainatı temsil eden Vav ve kainatın anahtarı anlamına gelen Elif harflerinden cephede bir yarık oluşturularak mihrabı sembol etmesi ve kıble yönünü belli etmesi amaçlanmıştır.

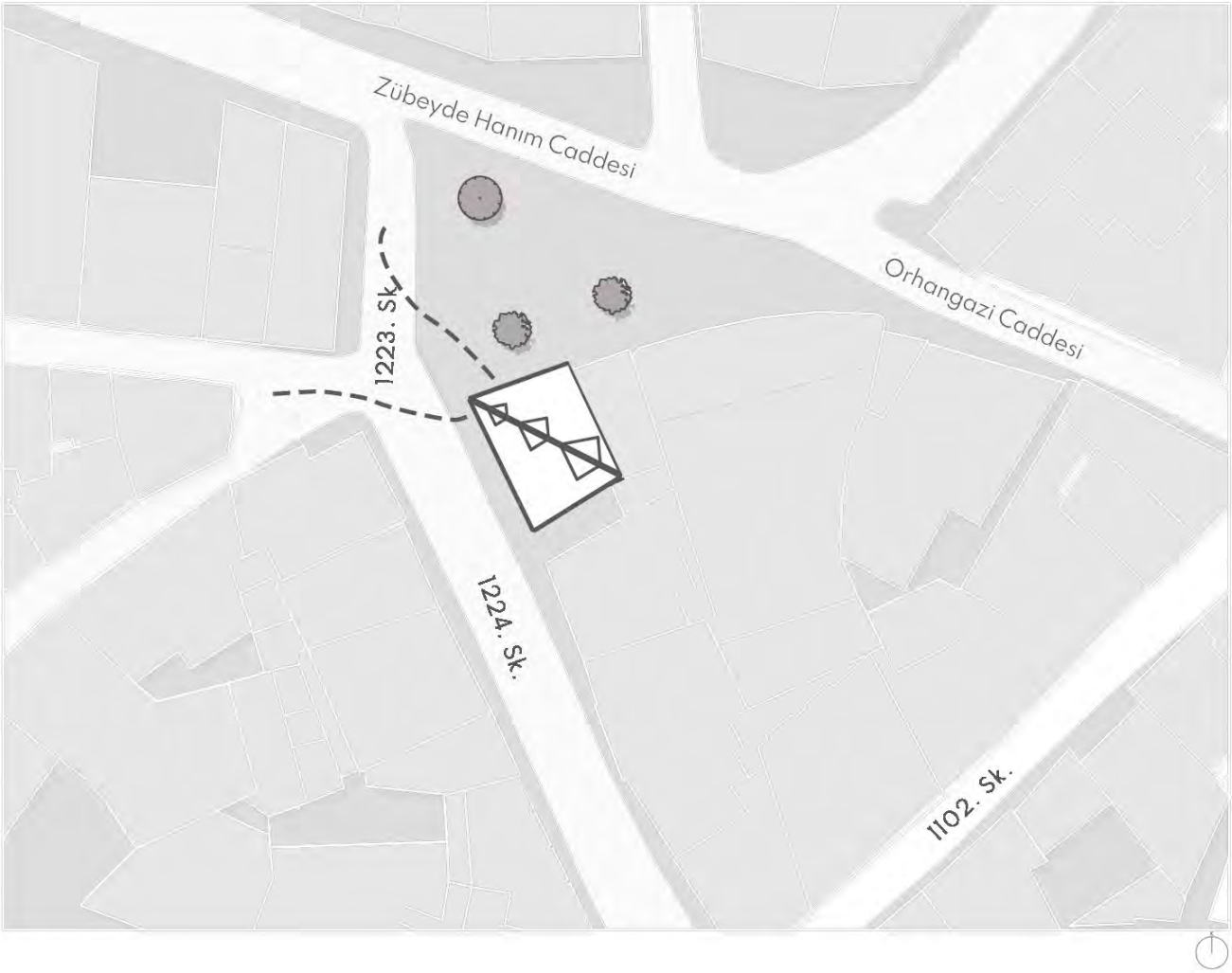

Vaziyet Planı

Cami Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunmaktadır. Bulunduğu alan çevresinde ticaret alanları ve konutlar bulunmaktadır. Çevresindeki sokak ve caddeler genel olarak insan yoğunluğu fazla olan sokak ve caddelerdir.

Zemin Kat

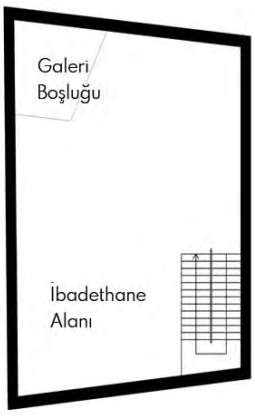

1. Kat

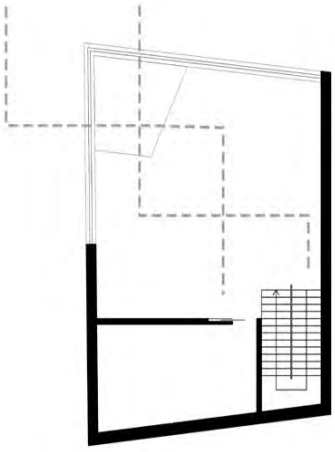

Zemin Kat Sirkülasyonu

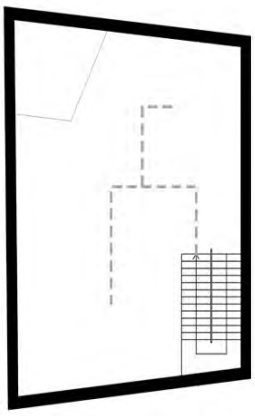

1. Kat Sirkülasyonu

Proje alanının çevresinde 3 adet büyük ölçekli cami bulunduğundan dolayı tasarlanan cami de erkek bireylerin ibadet etmesi amaçlanmıştır. Girişin caminin formuna uygun tasarlanıp cam kullanılması amaçlanmıştır. Bu durum ile içerideki aktiveler dışarıdan gözlemlenebilir hale gelmektedir. Caminin çatısında yarıklar oluşturularak ibadet alanına doğal ışığı alması amaçlanmıştır.

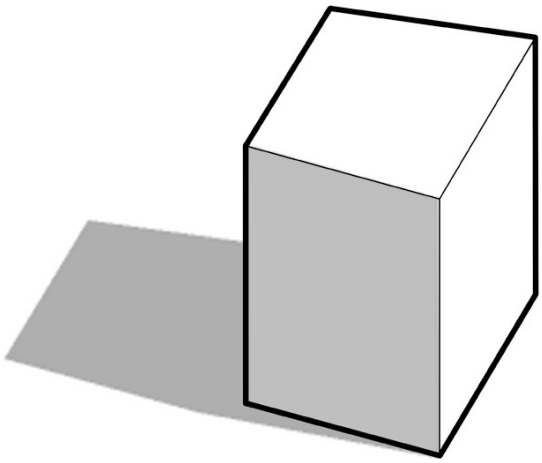

Mevcut alana yerleşme durumu

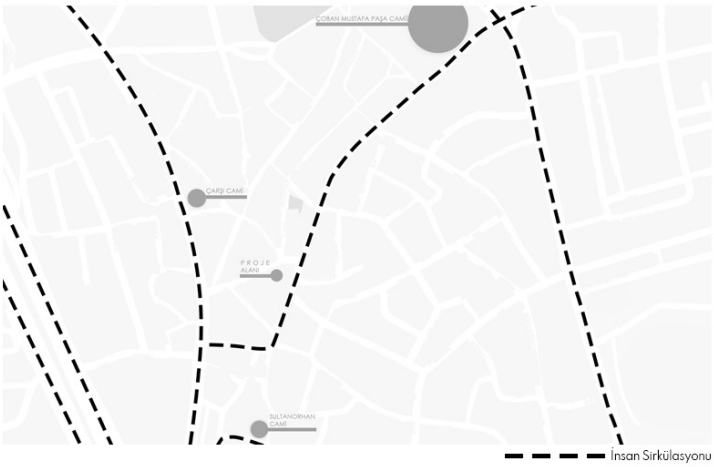

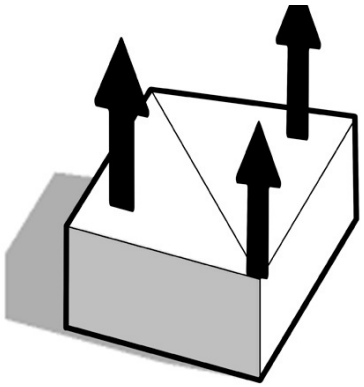

Kütleyi ölçeklendirme durumu

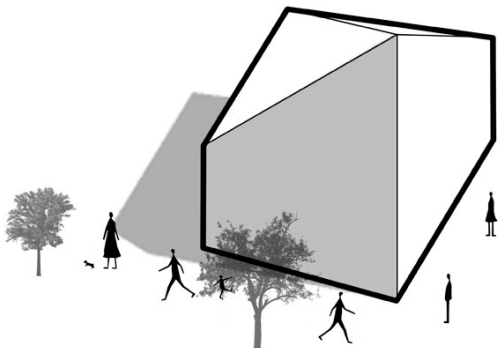

Kütle ve çevre durumu

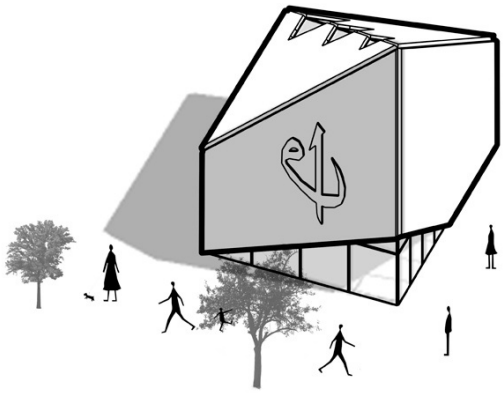

Kütlenin detaylı durumu

Sadelik

Künye:

Tasarım Ekibi:
Daliya Madyarova
Proje Yeri:
İstanbul, Kağithane
Toplam İnşaat alanı:
2100m2
Danışman:
Tifa

KARMAŞIKLIK → BASİTLIK

ZORLUK → KOLAYLIK

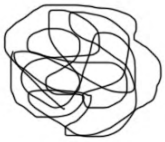

"Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız. Müjdeleyiniz, ürkütmeyiniz."

Bu projenin adı Sadelik. Mevcut bağlamı göz önünde bulunarak bu projenin etrafındaki devasa binaların önünde sadeliğini ve alçakgönüllülüğünü göstermesini istedim. Burada, hayatta genellikle büyük görünen bir şeyin gözlerimizi bulanıklaştırdığı gerçeğiyle bir karşılaştırma uygundur. Fakat mütevazi olmak ve dıştan değil, ruhen yükselmek önemlidir.

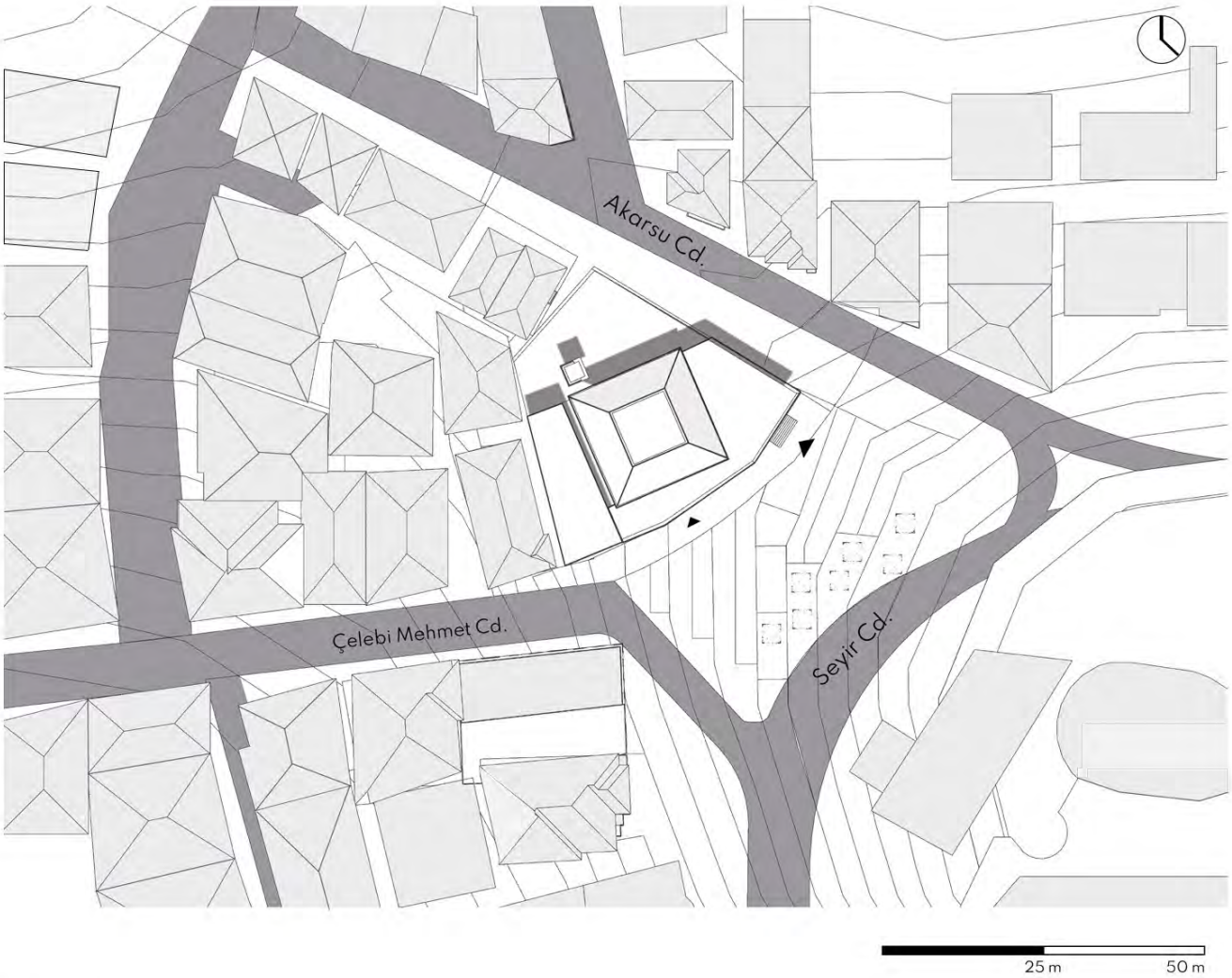

Vaziyet Planı

Yapı çevresinde yapılaşma çok yülsek katlı binalardan ve daha az katlı (5-6 katlı) binalardan oluşmaktadır. Bu bölgede farklı dokuları görebiliriz. Caminin solunda yoğun yerleşim doku sağında (Büyükdere Caddesinin diğer tarafı) ise daha seyrek doku mevcuttur. Mevcut cami tasarımı çağdaş gereksinimlere cavp vermediğini düşünülmeketedir.

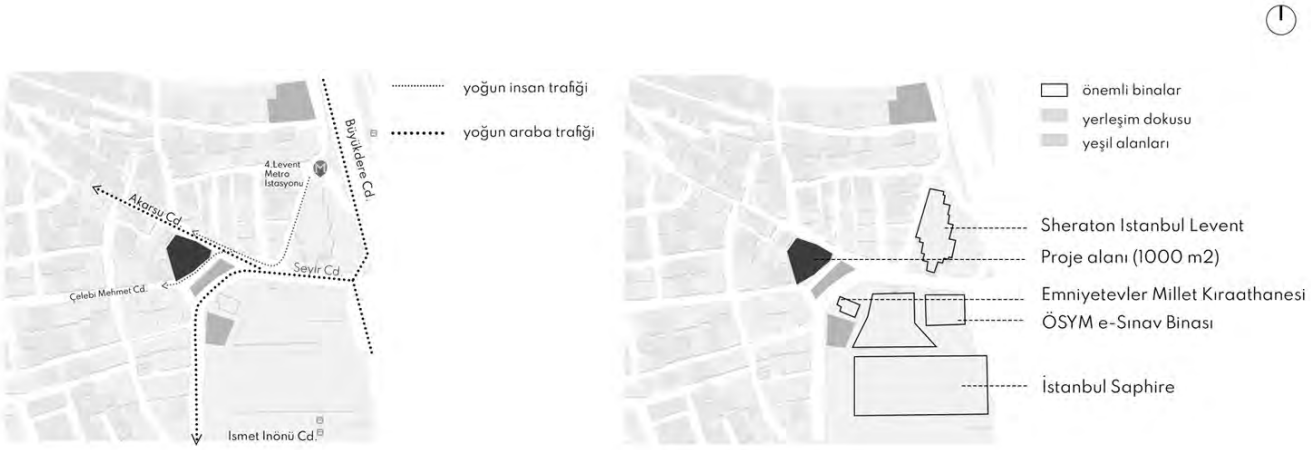

Çevre analizler

Konsept

Konsept çok basit. Mekanlar basit geometrik şekillere dayanıyordu. Program ve sirkülasyon da dikkate alınır. Cami mimarisinde geleneksel çatı ve pencereler yorumlanmaya çalışılmıştır. Minare kelam şeklinde olup ilim öğrenmenin önemine işaret eder.

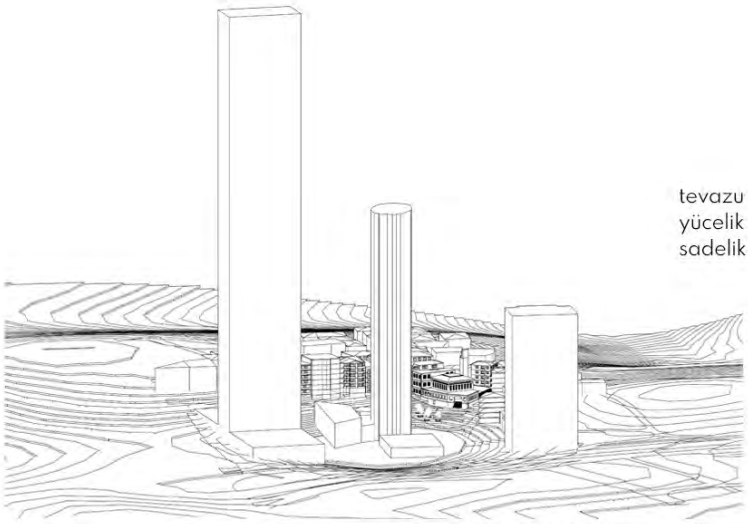

Gösterişsiz, mütevazı duruş

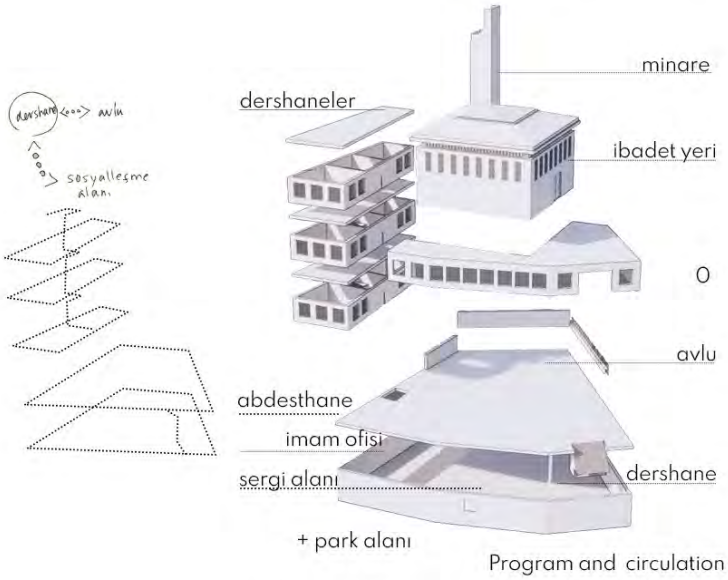

Program and circulation

İslam geometrisi

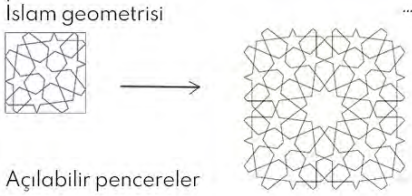

Açılabilir pencereler

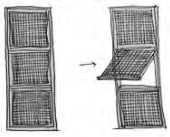

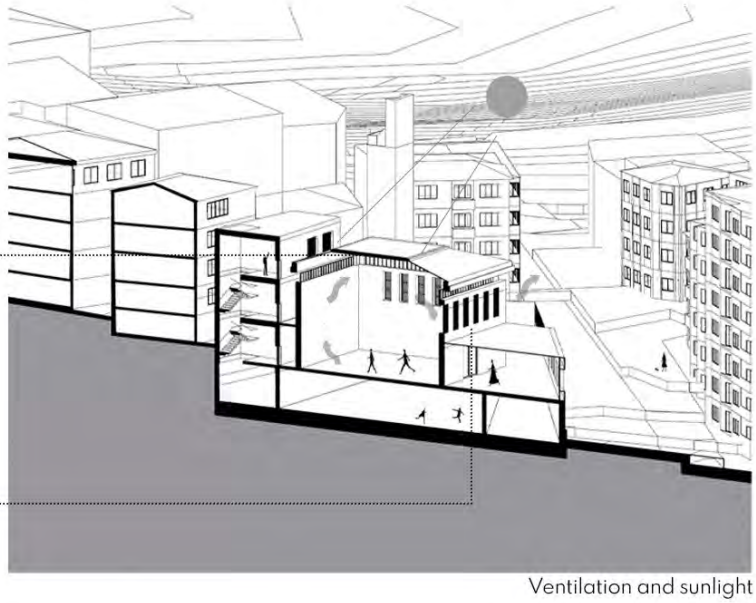

Ventilation and sunlight

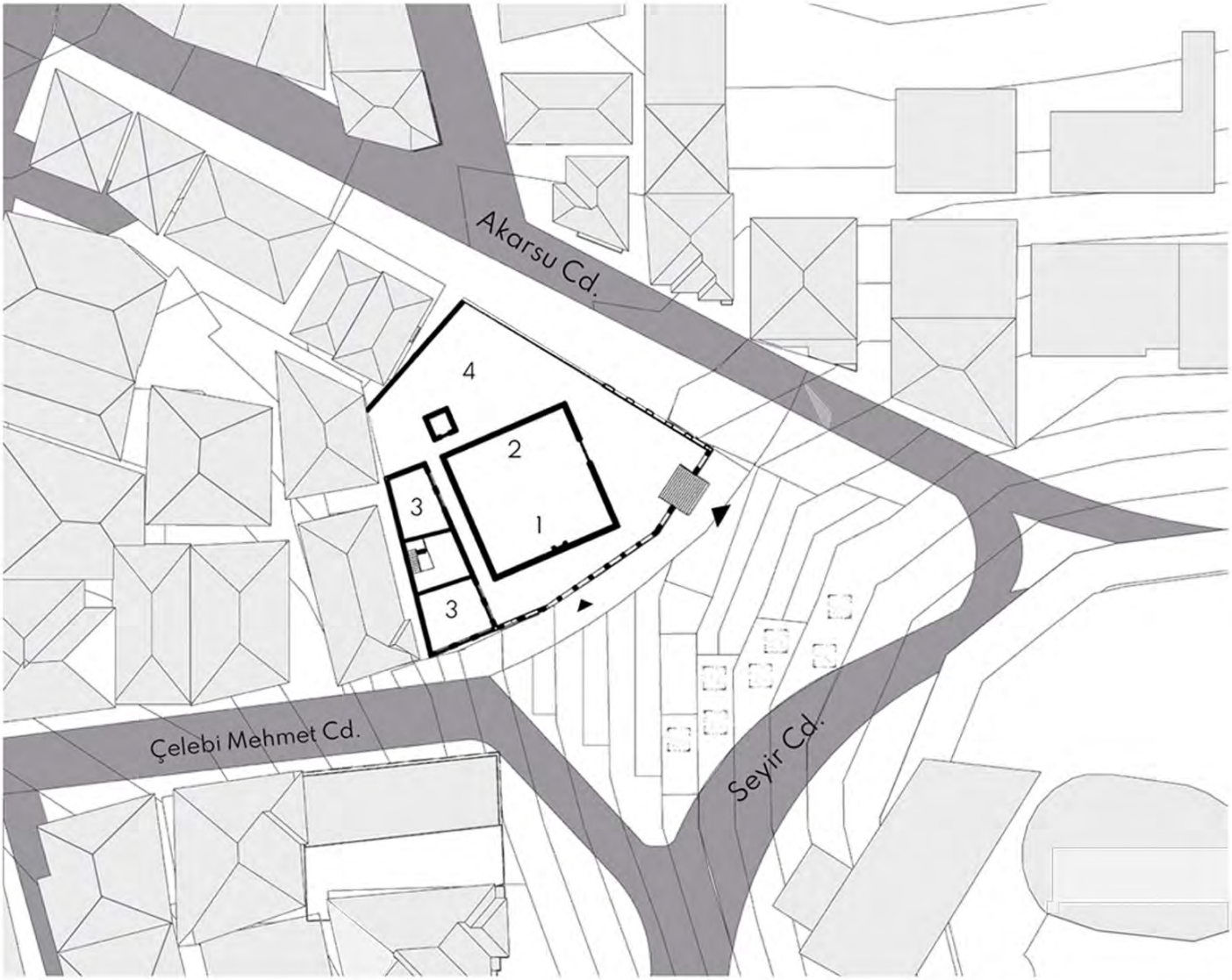

1. ibadet yeri
2.kadınlar mahfili
3. dershaneler
4.avlu

25 m 50 m

Programın temelinin bir çalışma bloğu ve ibadet yeri olduğu görülmektedir. Caminin yanındaki küçük park da önemli. Cuma günleri yer sıkıntısı olduğu için burada namaz kılmak mümkün olacaktır.

kıble

Planlar

Planlarda eğitim bölümü ile avlu arasında bağlantı kurulmasına ve cami girişinin önünde küçük bir alana vurgu yapılmıştır. Cami sadece ibadet yeri değil, aynı zamanda bilgi edinme ve sosyalleşme yeridir.

1. imam ofisi
2.sergi alanı
3.kadın abdesthane
4.erkek adesthane
5. dershane
6.dershane

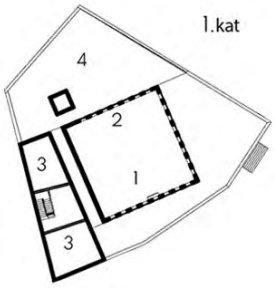

25 m 50 m

Yek Cami

Künye:

Tasarım Ekibi:
Ezgi Koyun
Proje Yeri:
Bursa, İnegöl
Toplam İnşaat alanı:
334 m2
Danışman:
Tifa

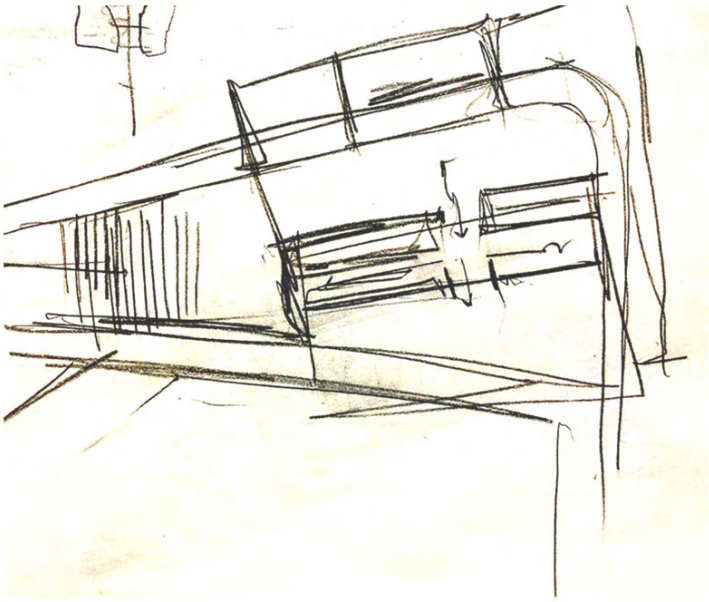

Bütün evren birbirinden bağımsız parçalardan meydana geliyor gibi gözükse de, aslında'' bir ve bütündür. Bir tek noktasının içinde bütünün bilgisi vardır. Bir tek insanın içinde bütün .insanlık ve evren saklıdır.'' Tanrım Sana Dönüyorum/Cihangir Gener

Cami, insanların ibadet ritüeline ev sahipliği yapmanın ötesinde aslında bir toplanma alanı ve birlikteliğin, beraberce gerçekleştirilen eylemlerin mekanıdır. İbadetlerimiz ile birlikte sosyal birlikteliklerimize de ev sahibi olan cami tasarımını yorumlarken ''Varlığın birliği'' .düşüncesine yoğunlaştım

Fikrin en eski savunucularından Hermes. ''Değişkenlik, farklılık, çeşitlilik içinde birlik ve bütünlük korunur.'' demekte ve ''Her şey birdir, bütündür. Var olan her şey Tanrı'nın birer parçasıdır.'' Şeklinde devam etmektedir. Bu araştırmalarım beni, prizmada kırılan ışık hüzmesinin farklı renkleri oluşturması gibi, kütlede oluşturulan farklı işlev elemanlarının aslında birbirini tamamlayan bir bütünün parçaları şeklinde tasarlanabileceği düşüncesine yöneltti. Tasarım kararlarına öncülük eden düşünce ''Kütlede birlik kompozisyonu'' oluşturmaya çalışmak oldu

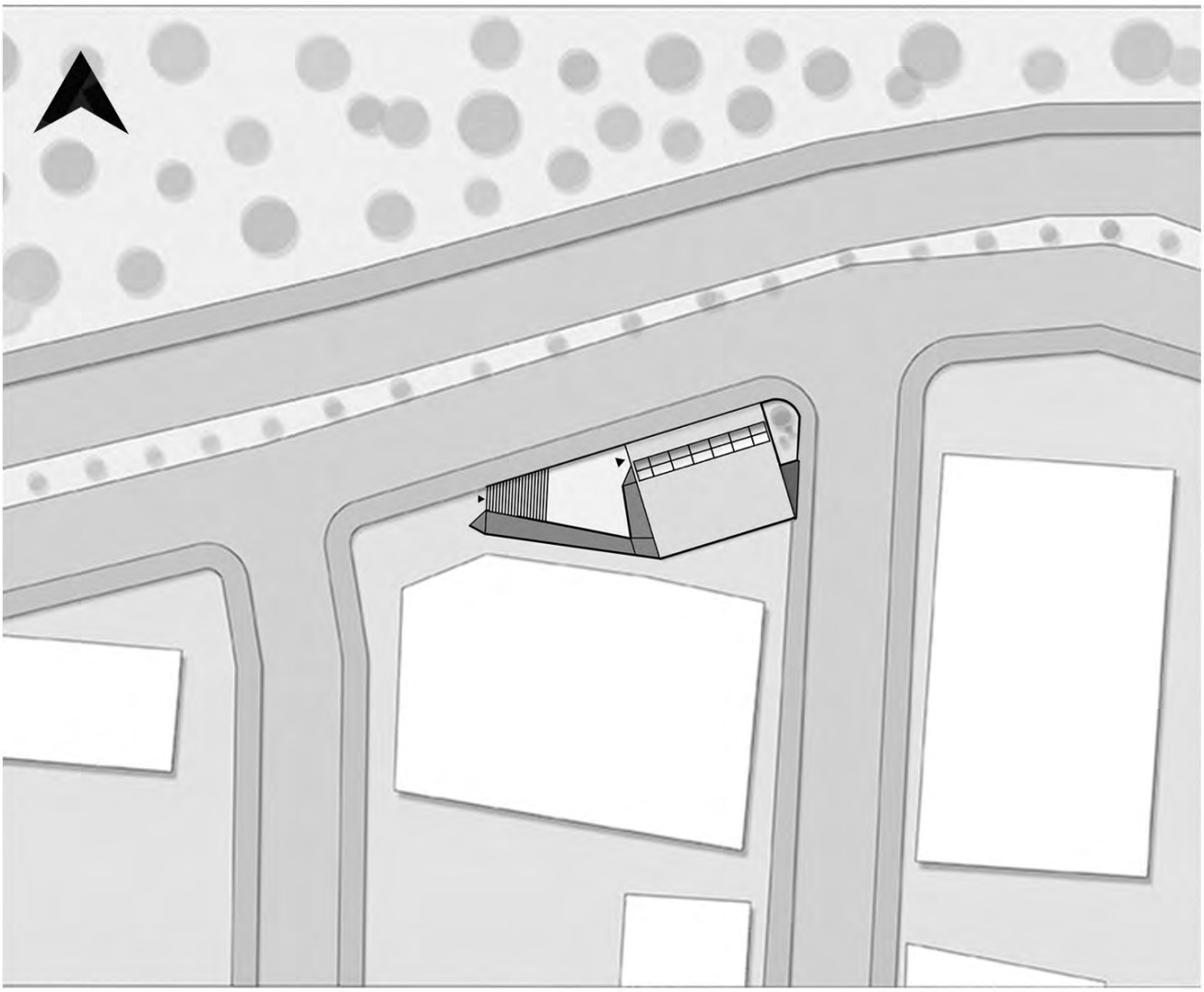

Vaziyet Planı

Arazim, ana cadde üzerinde ve yoğun yapılaşma ile çevrili bir alanda konumlanmakta. Çevre binalar ile oluşan ezici etki, aynı zamanda günün büyük bir bölümünde arazime gölge düşmesine sebep olmakta. Ayrıca ana cadde kaynaklı yoğun araç trafiği gürültü kirliliğine sebep olmakta. Arazimdeki mevcut yaya güzergahlarını zedelemeyecek şekilde, sorunlara alternatif çözüm önerileri geliştirdim.

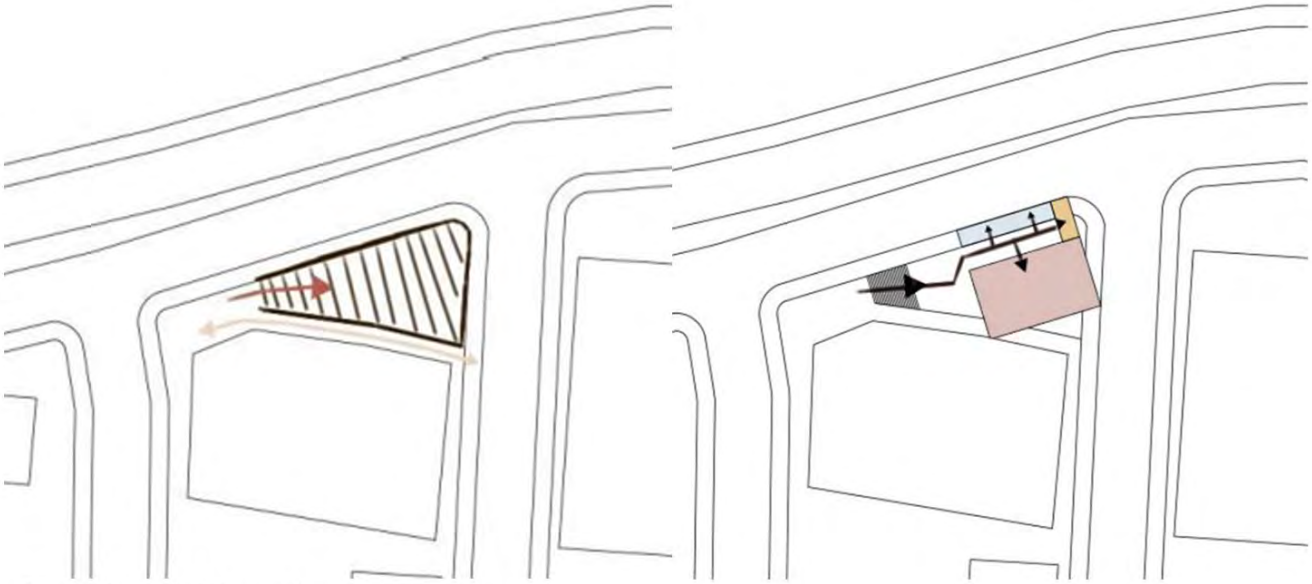

Arazi Yerleşimi/Sirkülasyon Önerisi

Çevredeki yapı yoğunluğu ve gürültü kirliliğinden izole olmak için alt kota inme önerisi.

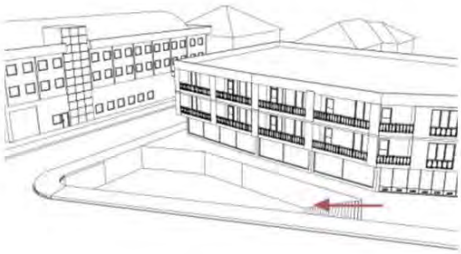

-3.00 kotuna yerleşim

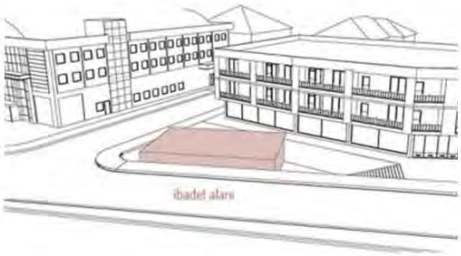

Ana hacim, ibadet alanı.

Islak hacimler/Abdesthane yerleşim.

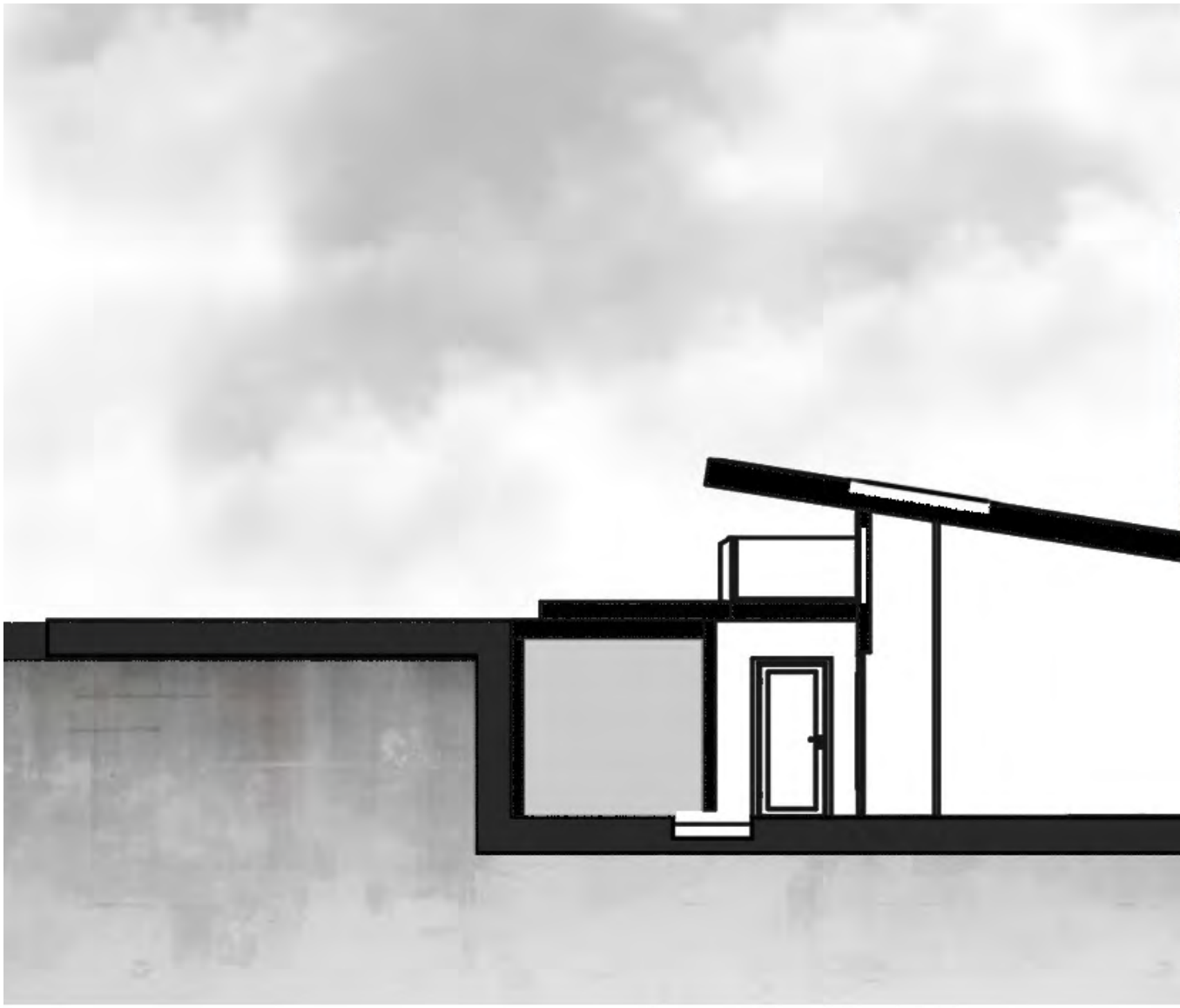

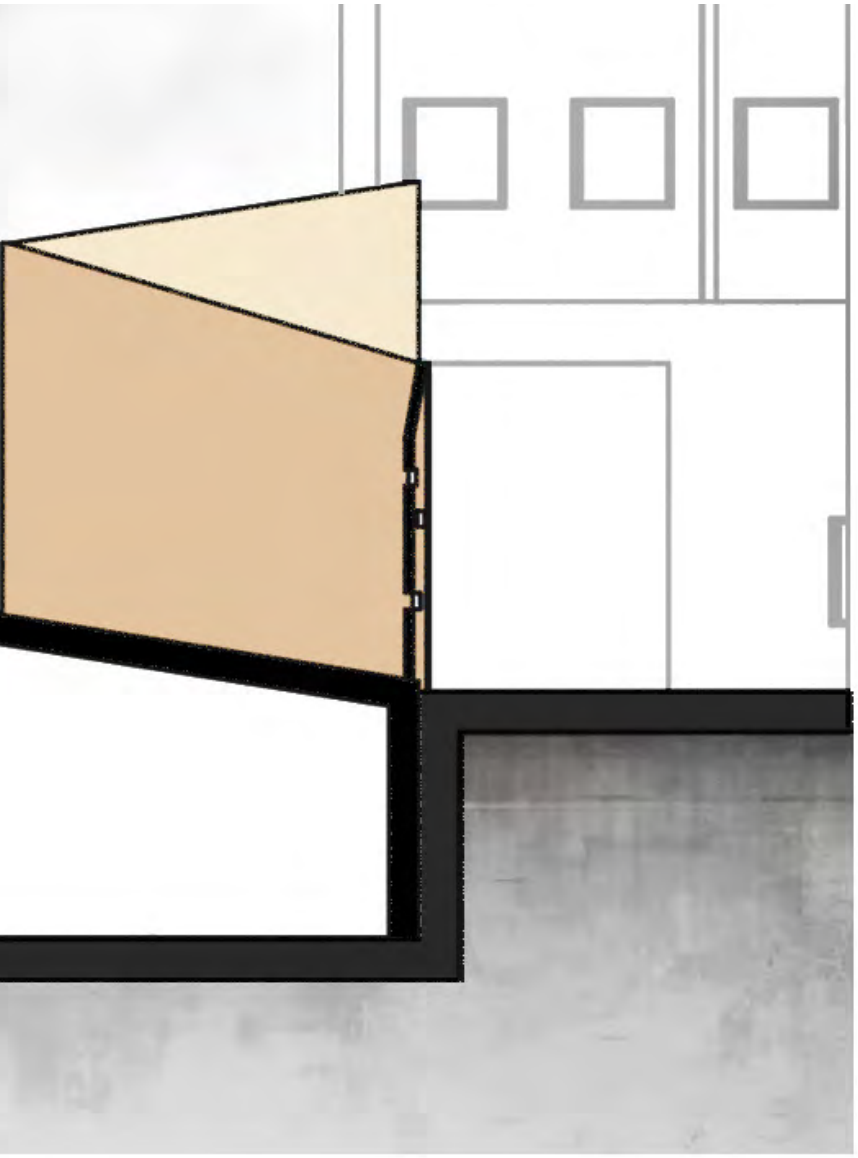

Kesit

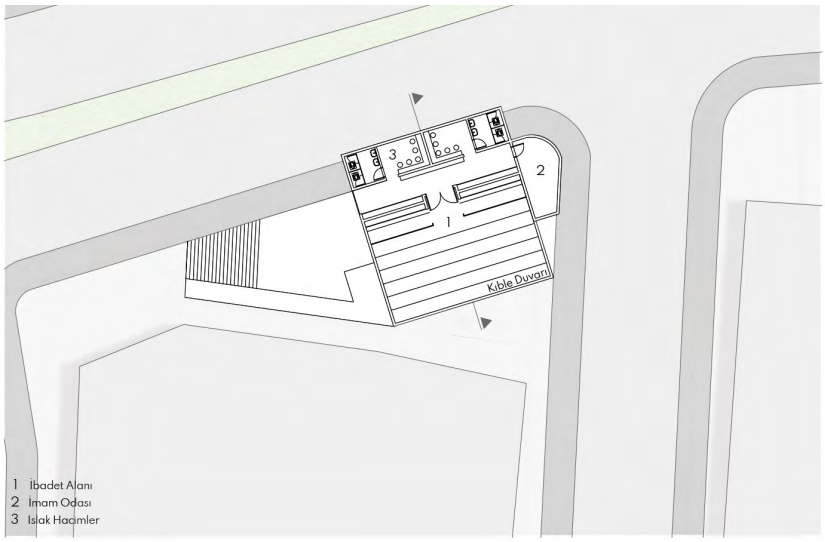

Plan

CAM[İ]LETİŞİM

Künye:

Tasarım Ekibi:
Feyza Dilara Okudurlar
Proje Yeri:
İzmir, Karşıyaka
Toplam Inşaat alanı:
330 m2
Danışman:
Tifa

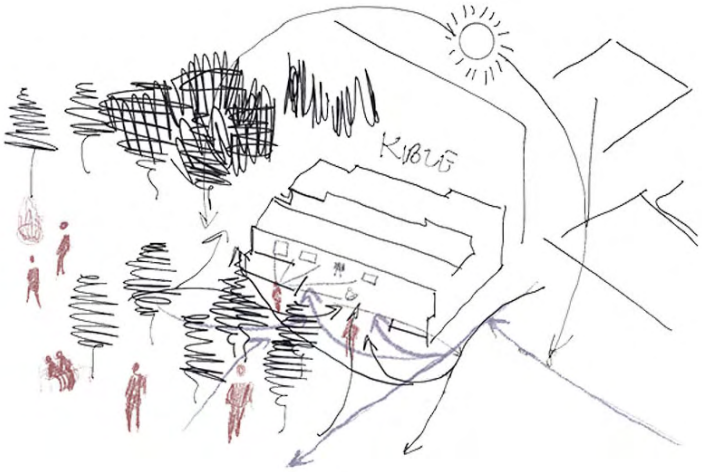

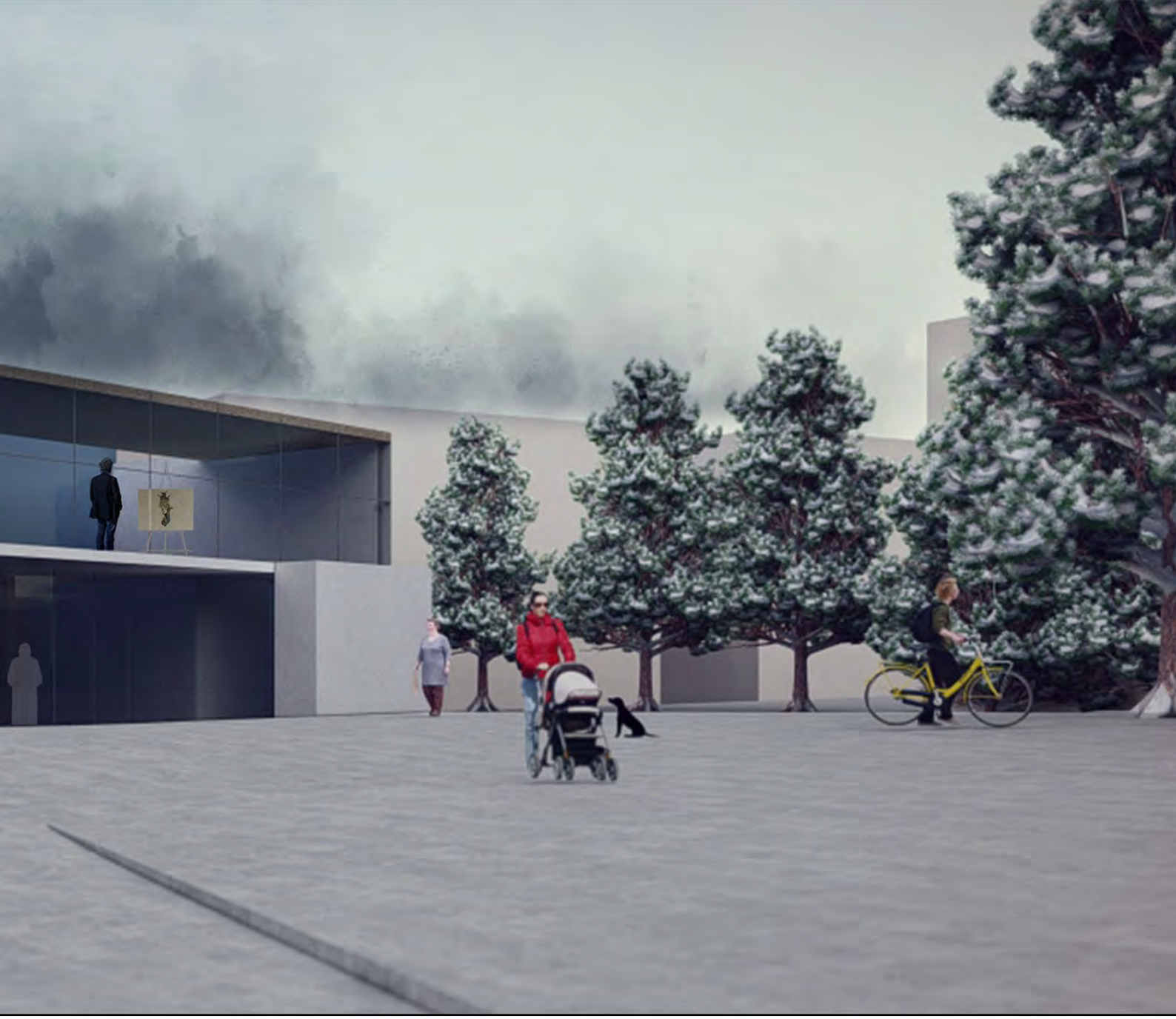

Cami mekanları ve iç mekan-dış mekan iletişimi

Yaşamın her noktasında iç dünyamız ile, dış dünya ile, toplumlarla, doğayla, yaşam ve ölüm ile bir iletişim halindeyiz. Camiler ise Allah'a en yakın olduğumuz ibadetin merkezi olduğu ve aynı zamanda yardımlaşma, dayanışma, bir olma gibi ögelerin de yeri olduğu için onları bir iletişim noktası olarak değerlendirmek doğru olacaktır. Bu bağlamda caminin somut ve soyut olarak toplum ile iletişim halinde olması önemli bir noktadır. Islamiyetteki ilim, yardımlaşma, cemaat olma, çocukluktan yetişmek gibi topluma konuşan bu konuların camilerde bir mekan olarak tasarlanması hedeflenmiştir. Yapıda bir çocuk alanı, islami bilim ve sanatının verilebileceği bir eğitim alanı ve bu eğitimden doğan ürünlerin sergilenebileceği halka açık bir sergi alanına yer verilmiştir. Ön cephedeki şeffaf cepheler ile hem namaz mahfillerinin hem sergi alanının sokakla görsel bir iletişim kurması sağlanmıştır. Davetkar, sokak ile, toplum ile iletişim halinde bir yapı tasarlanmıştır. Yapı, işlevi ile kendini ortaya koymakta, günümüzde bir caminin nasıl ve hangi ögeler ile var olması gerektiğini sorgulamaktadır.

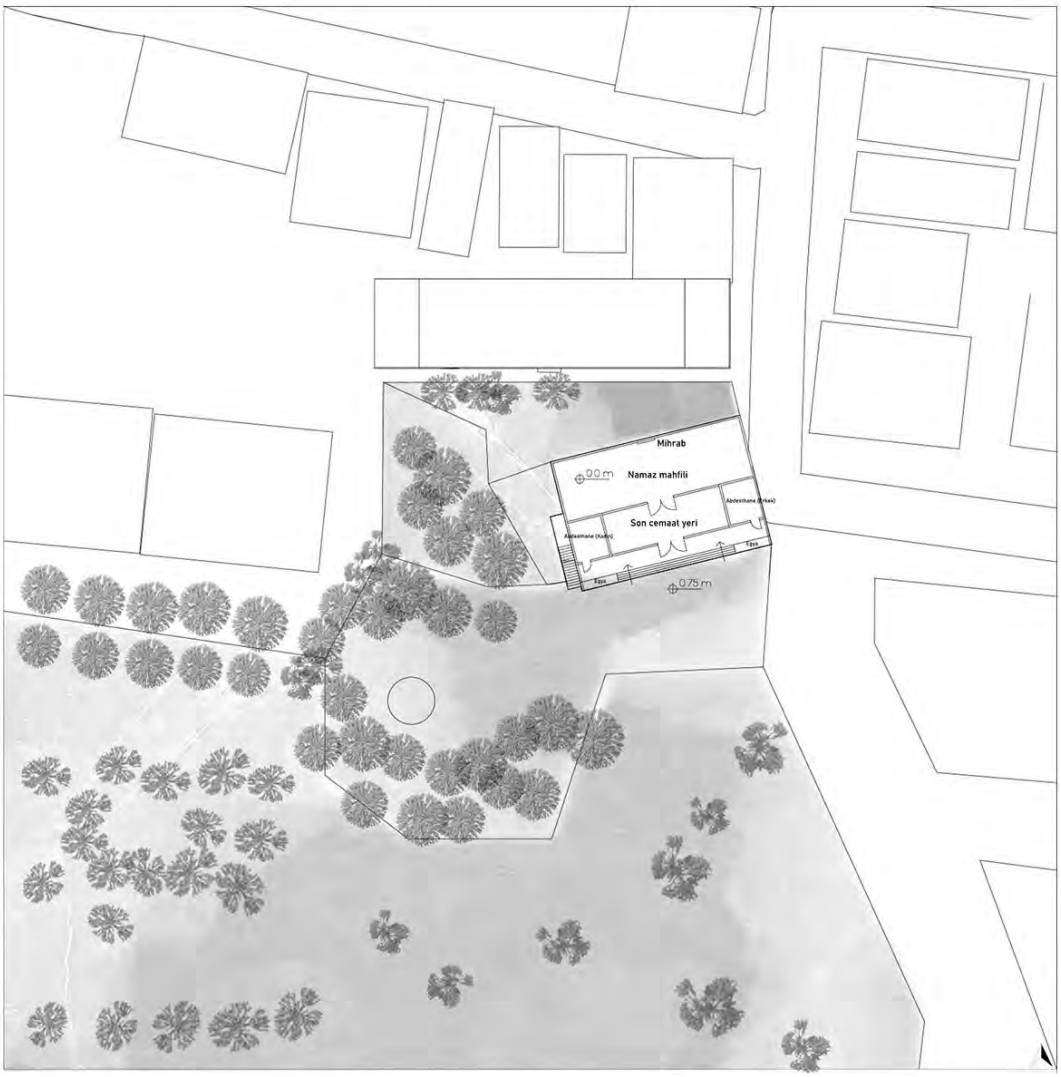

Vaziyet Planı

Alan park, çay bahçesi ve anıt gibi mekanlara geçişin olduğu bir noktada konumlandığı için işlek bir noktada bulunmaktadır. On cephesi kuzeye, kıblesi güneye bakan cami çevredeki ağaçların gölgesine sığınmakla beraber ön tarafındaki sosyal bir alan olmaya zemin hazırlayan açıklık ile ferah konumunu korumaktadır.

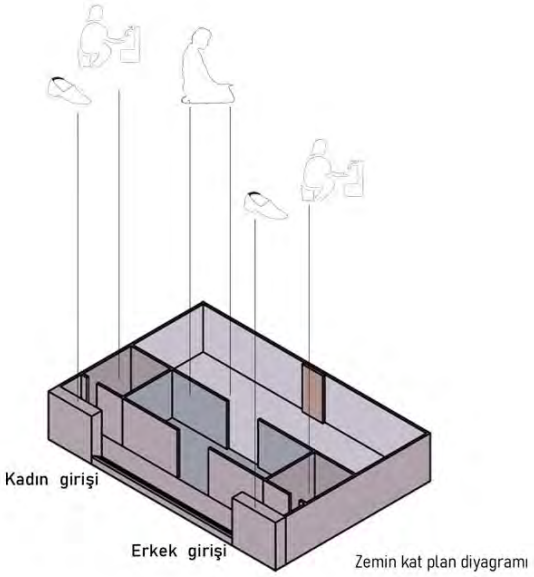

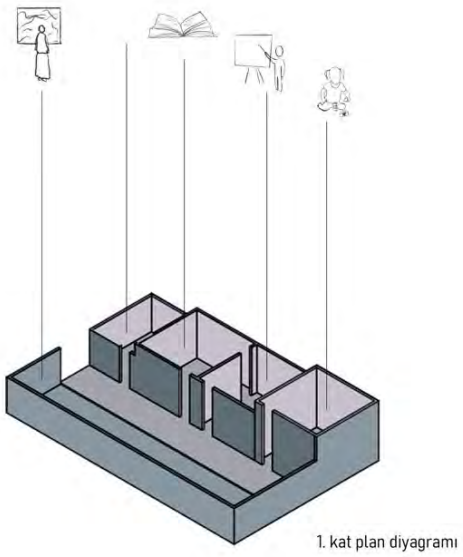

Plan diyagramları ve mekan fonksiyonları

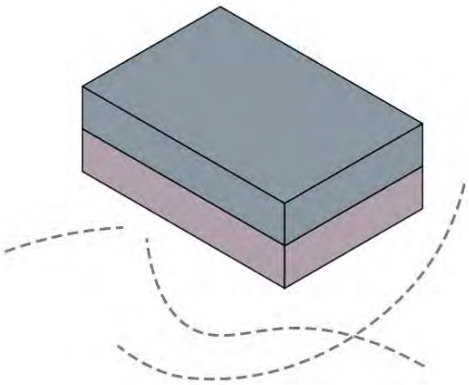

Alana yaklaşımlar

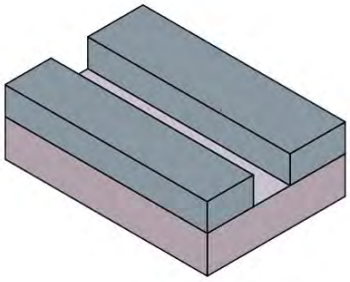

Aksların belirlenmesi

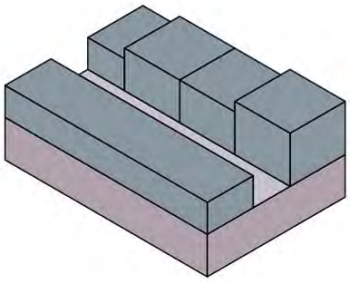

Mekanların tanımlanması

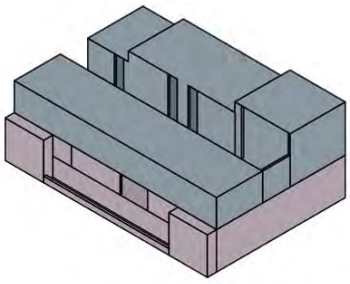

Yapının son hali

Tasarım ve çevresinin etkileşimini inceleyen diyagramlarda öncelikle mekanın Güneş ve ışık ile ilişkisi belirtilmiş, ön cephesi kuzeye bakan yapının ışığı nasıl aldığı gösterilmiştir. Hakim rüzgar yönüne göre havalandırma yönü verilmiştir. Aynı zamanda yapının insan çevresiyle ilişkisinin nasıl sağlanacağı, iç mekan ve dış dünya arasındaki ilişkinin nasıl kurulacağı ve alana çevreden yaklaşımların bu ilişkiyi nasıl etkileyeceğine dair bilgilere yer verilmiştir.

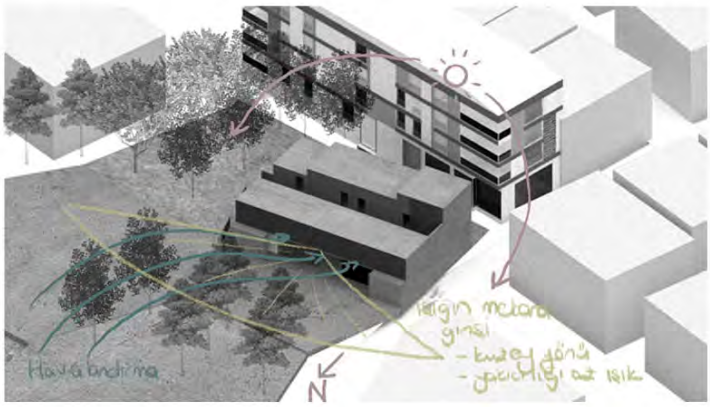

Son cemaat yerinden dış mekana bakış

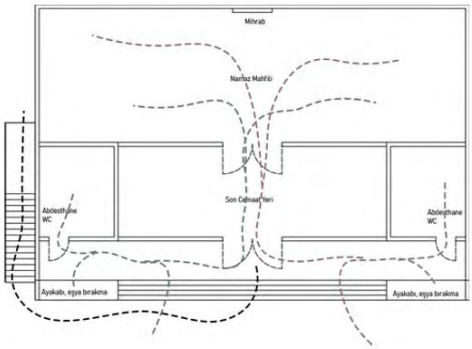

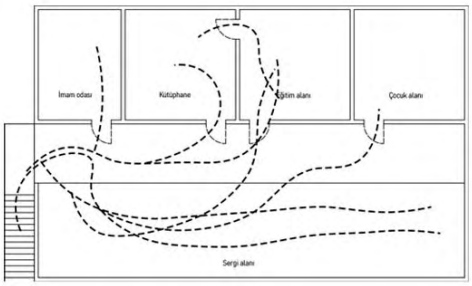

Mekan planları ve insan sirkülasyonu

Erişmek

Künye:

Tasarım Ekibi:
Yağmur Özcan
Proje Yeri:
İstanbul, Kdıköy
Toplam İnşaat alanı:
423 m2
Danışman:
Tifa

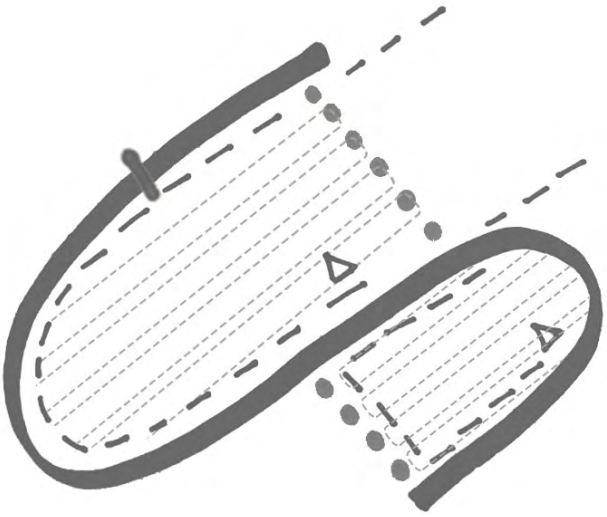

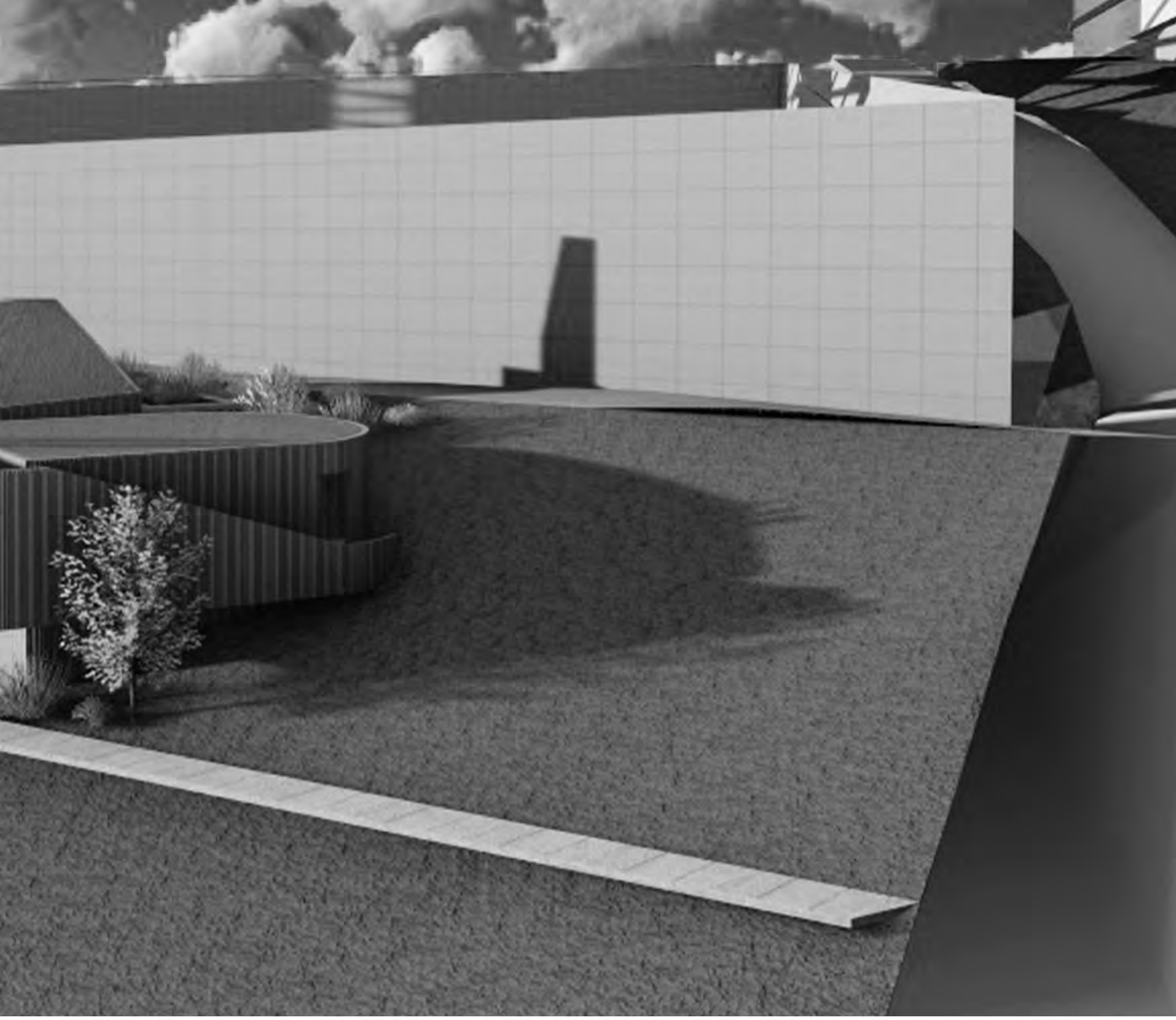

Kütle Bütünlüğü Ve Bağlam İle İlişkisi

Yerüzünün herhangi bir noktası bir ibadet alanı kabul edilebilir. İbadet için belli bir noktadaki belli bir mekanda bir araya gelmek inanların kendi tercihlerine bağlıdır.

Bu proje, eğer ki kişi bu ibadeti kendisi gibi inanlar ile bir araya gelerek yapmayı istiyor ve bu doğrultuda belli bir mekana gitme zahmetine giriyorsa buraya gelmek bu kişi için özel bir deneyim haline getirilmelidir düşüncesi ile tasarlanmıştır.

Projenin Çağdaş Cami Projesi olması itibari ile de çağımızın günlük hayat koşuşturmalarından sıyrılarak ibadet mekanına "Erişmek" bu projenin ana konsepti olan "Deneyim" olarak sunulmaktadır.

Belli sorgulamalara olanak veren ve yeryüzünün doğal yapısını takip eden kısa bir yolculuk sonucu asıl ibadet alanına erişilen projede, tasarım unsurları olarak da çağdaş bir kaygı taşınmış, biçim ve form bu doğrultuda geliştirilmiştir.

Cami yapısının temel gerekliliklerine bağlı, gelenekselleşmiş alışkanlıklara saygılı ancak yenilikçi ve daha arınmış bir yaklaşım ile yorumlanarak ana kavramsal ürün ortaya çıkmıştır.

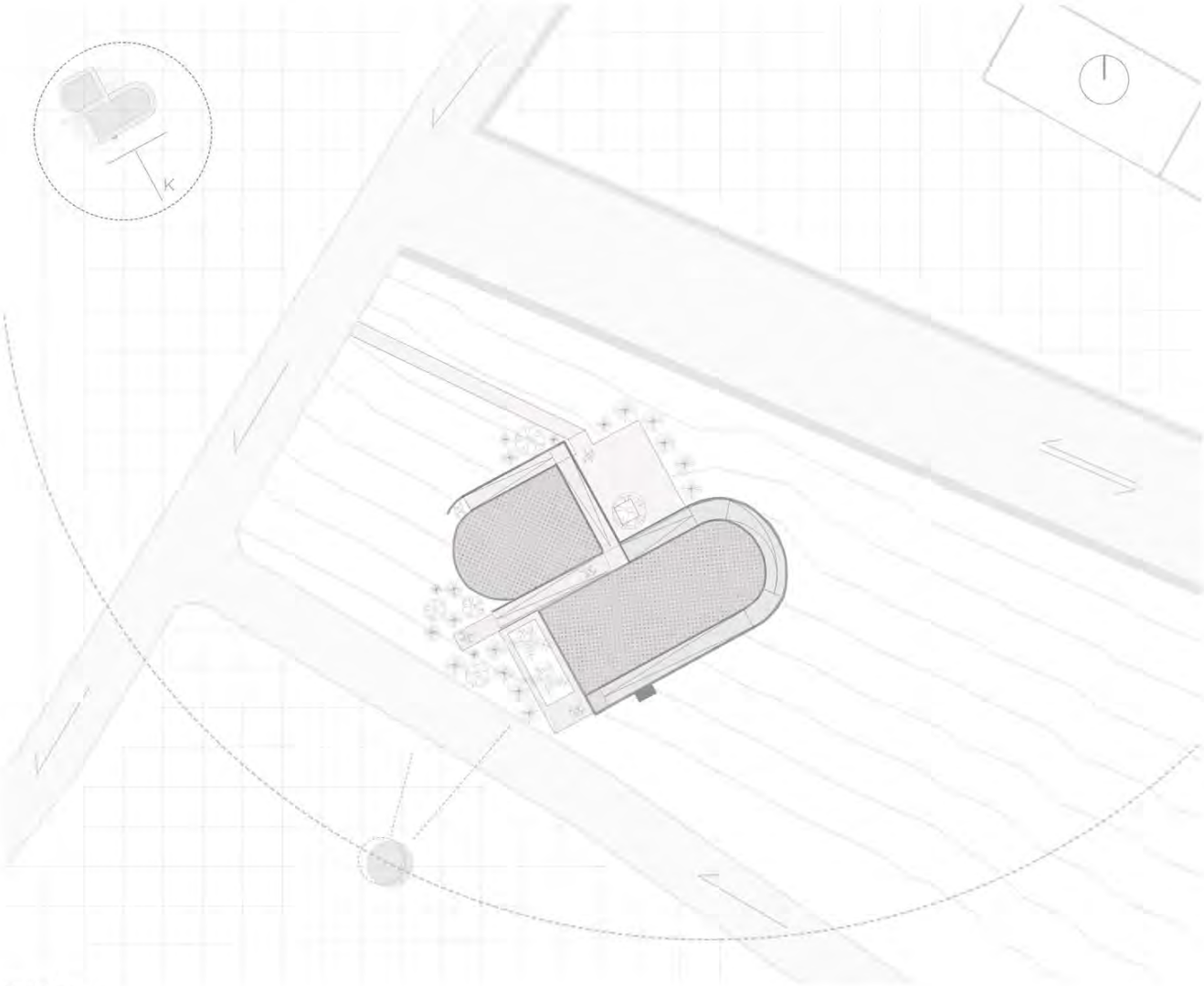

Vaziyet Planı

Fikirtepe kentsel değişim bölgesinin merkezi bir noktasında bulunan proje alanına üç farklı yoldan erişim bulunmaktadır. Her biri farklı bir kottan sağlanmakla beraber arazinin eğimi tasarıma yön veren en büyük faktörlerden biri olmuşutur.
Etrafı yüksek yapı birlikleri ile çevrili bu alan, aynı zamanda bölgenin nefes alabileceği bir boşluk da sağlamaktadır. Yapı İstanbul'un yoğun trafik akışına sahip D100 Karayolundan rahatlıkla görülebilmekte ve yapıya ana giriş noktalarından da bu karayolun akışı izlenilmektedir. Tasarımın konseptine yön veren ana unsur bu noktadan hayatın hızı, karmaşası ve bitmek bilmeyen erişimlerin gözleniyor olmasıdır.

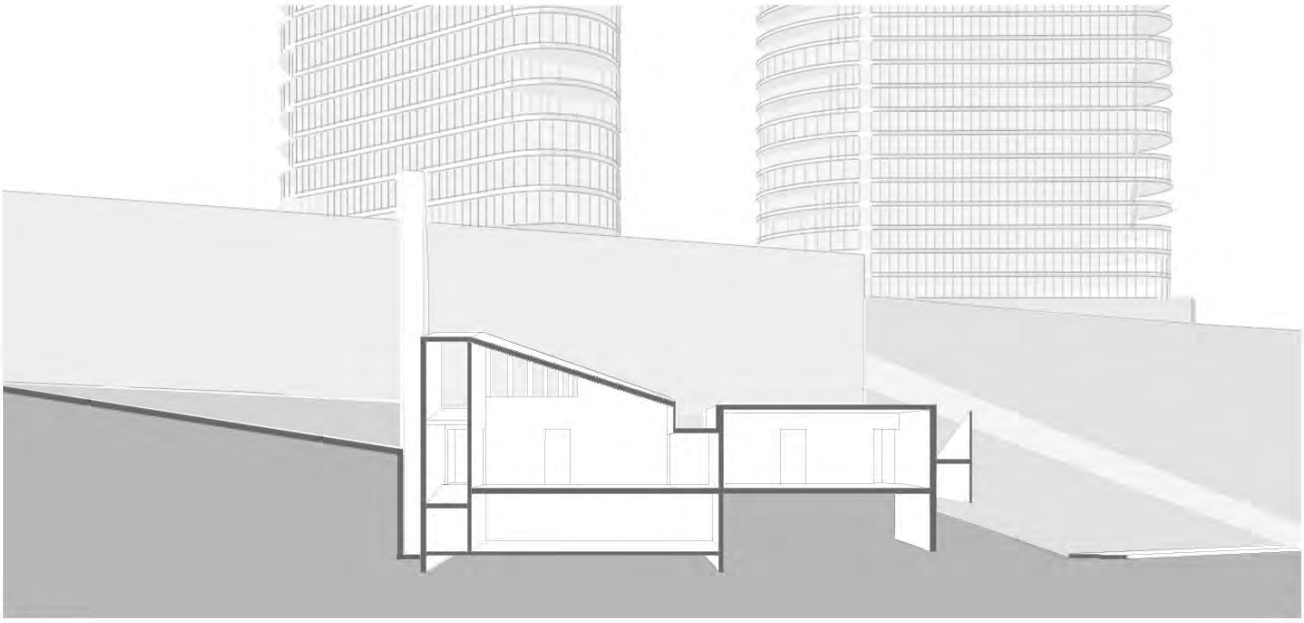

Kesit

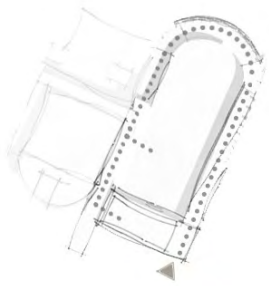

Erkek Erişim ve Sirkülasyon

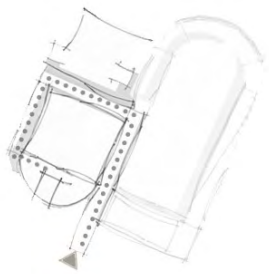

Kadın Erişim ve Sirkülasyon

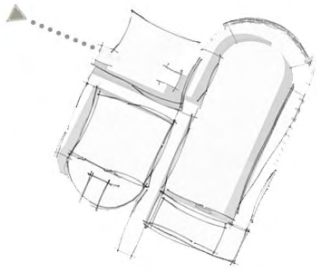

Ortak Alan Erişim ve Sirkülasyon

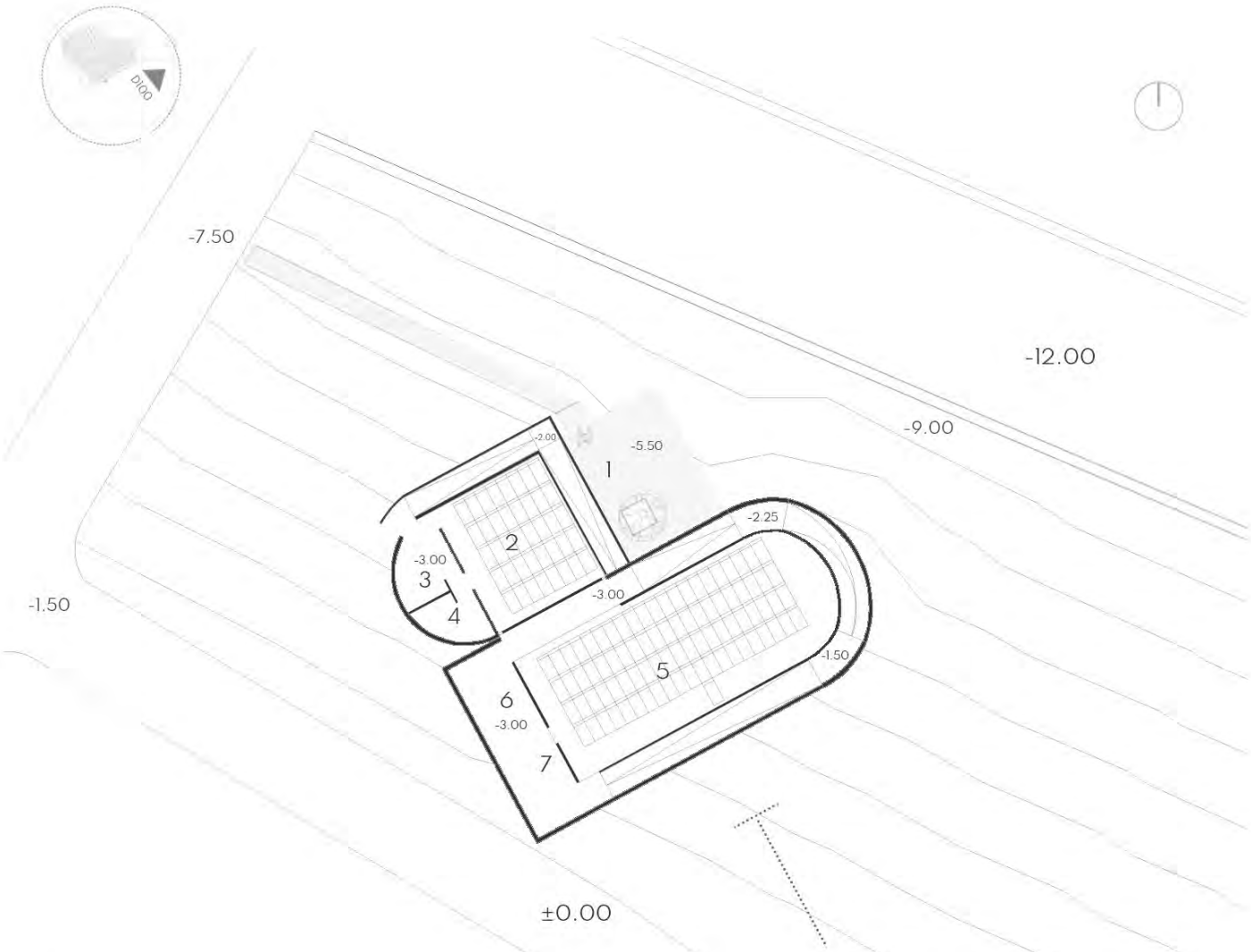

1-Ortak Açık Alan

2-Kadınlar mahfili

3-Ayakkabılık ve Kadın Abdesthane

4-Kadın wc

5-Ana Mescid

6-Ayakkabılık ve Erkek Abdesthane

7-Erkek wc

Kadın ve erkek eşitliği konusu bu projede eşit özenle deneyim konseptini yaşatmak şeklinde işlenmiştir.

Ana yol aksından kadın ve erkekler ayrı ayrı girişlerden kendi ibadet alanlarına erişen rampaları izleyerek iç mekana ulaşmaktadırlar.

Her iki ibadet alanı arasında hareketli ayrıcı elemanlar, belli günlerde kadınlar camiye gelmediği takdirde kadınlar harimini ana ibadet mekanı ile birleştirilebilecek şekildedir.

Aynı şekilde rampaların takibi ile alt katta bulunan yarı açık yarı kapalı mekana erişim sağlanabilir veya dışardan bu alana ulaşılabilir.

Bir Deneyim Olarak Erişm

D100 Karayolu günün her saati işleyen bir ulaşım aksıdır. Caminin ana giriş kotundan rahatlıkla bu yol ve arkasındaki yapı kalabalığı gözlenmektedir.

Kullanıcıya yaşatılmak istenen deneyim, ibadet alanına erişirken bu yolu ve dolayısıyla hayatın bitmek bilmeyen karmaşası, hızı, yoğunluğu, sürekli hareket halindeki insanları, kalabalığı, hayat telaşını gözlemlemeleridir.

Bu gözlem ve beraberinde rampalar sonlandığında bütün bu dünyevi koşuşturmadan sıyrılıp kendi kendilerine ve Allah ile baş başa kalabilecekleri mekana ulaşırlar.

Allah'ın evine gelmek eyleminin her bir inanan için ayrı bir sorgulama yolculuğu olması sağlanmaktadır.

Bu projede erişim sıradan değil, özel bir deneyimdir.

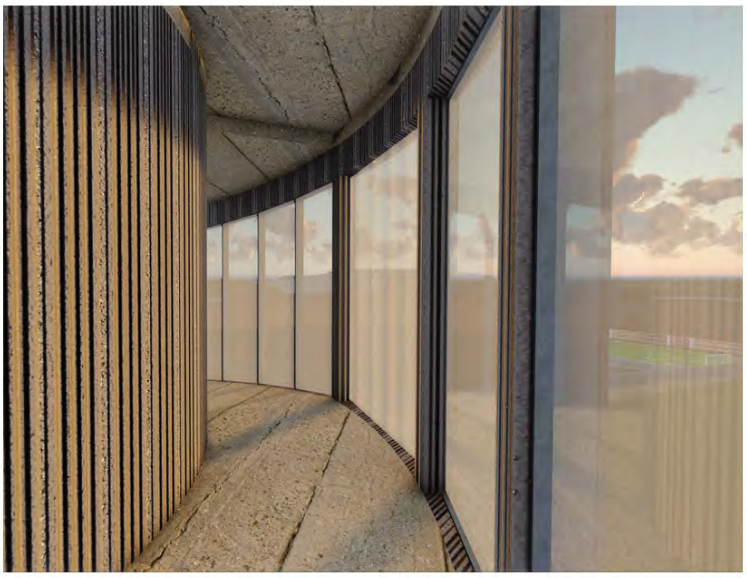

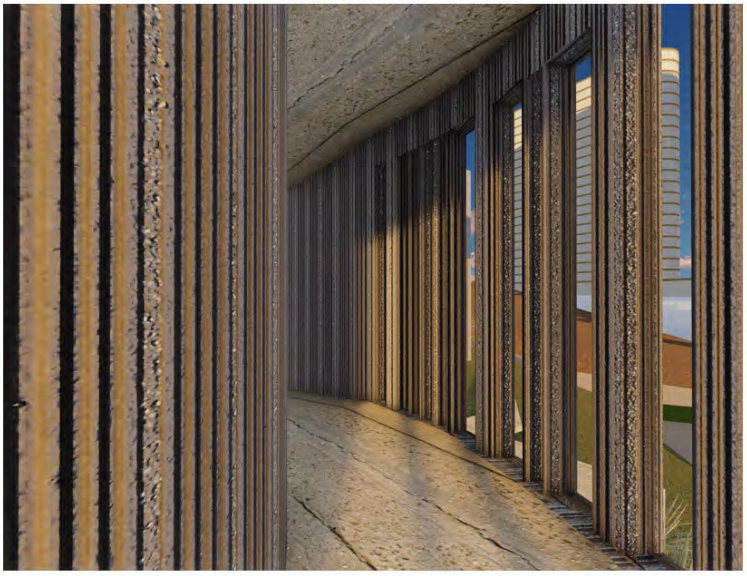

Bütünleyici

Künye:

Tasarım Ekibi:
Gizem Onur
Proje Yeri:
İstanbul, Fenerbahçe
Toplam İnşaat alanı:
860 m2
Danışman:
Tifa

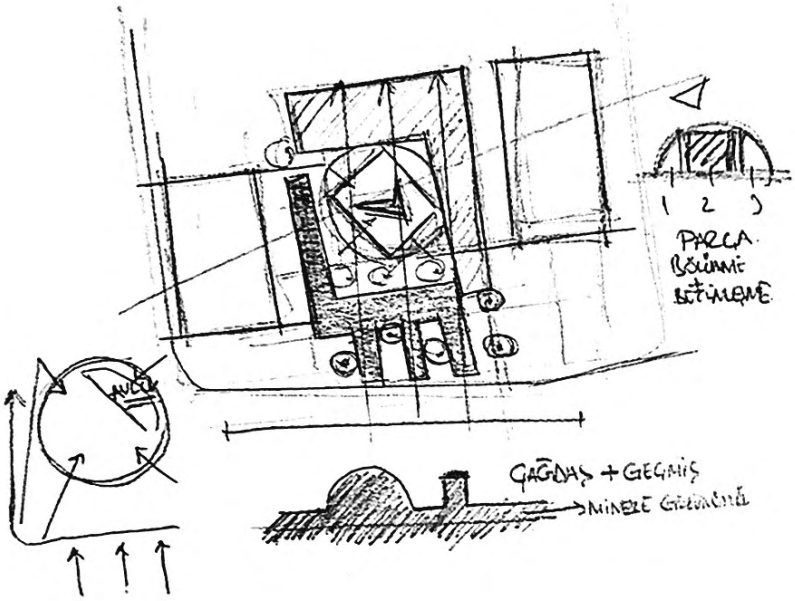

Yol cephesinden çağdaş cami tasarımı görünümü

Bir yapı içinde iken hissedilenlerle var olur. Amacına uygun olan her oluşum işlevini yitirmeden çağdan çağa aktarılabilir. Fakat geçmişin izlerini de unutmamak gerekli.Biliyoruz ki yapıya bir yenilik getireceksek onun geçmişini de çok iyi bilmemiz gerekir ki doğru ve yanlış birgileri seçme şansımız olsun.

İnançta ise değişmez bazı ögeler vardır. Kullandığım başka birçok etkenin yanında bu yapı tasarımında bütünleştirici olduğunu vurgulamak istedim. Hem yapı modellemesi ve geliştirmesinde hem de çevre ve canlılara saygı duyarak, bütünleştirici etkiyi çok daha geniş ölçüde işledim.

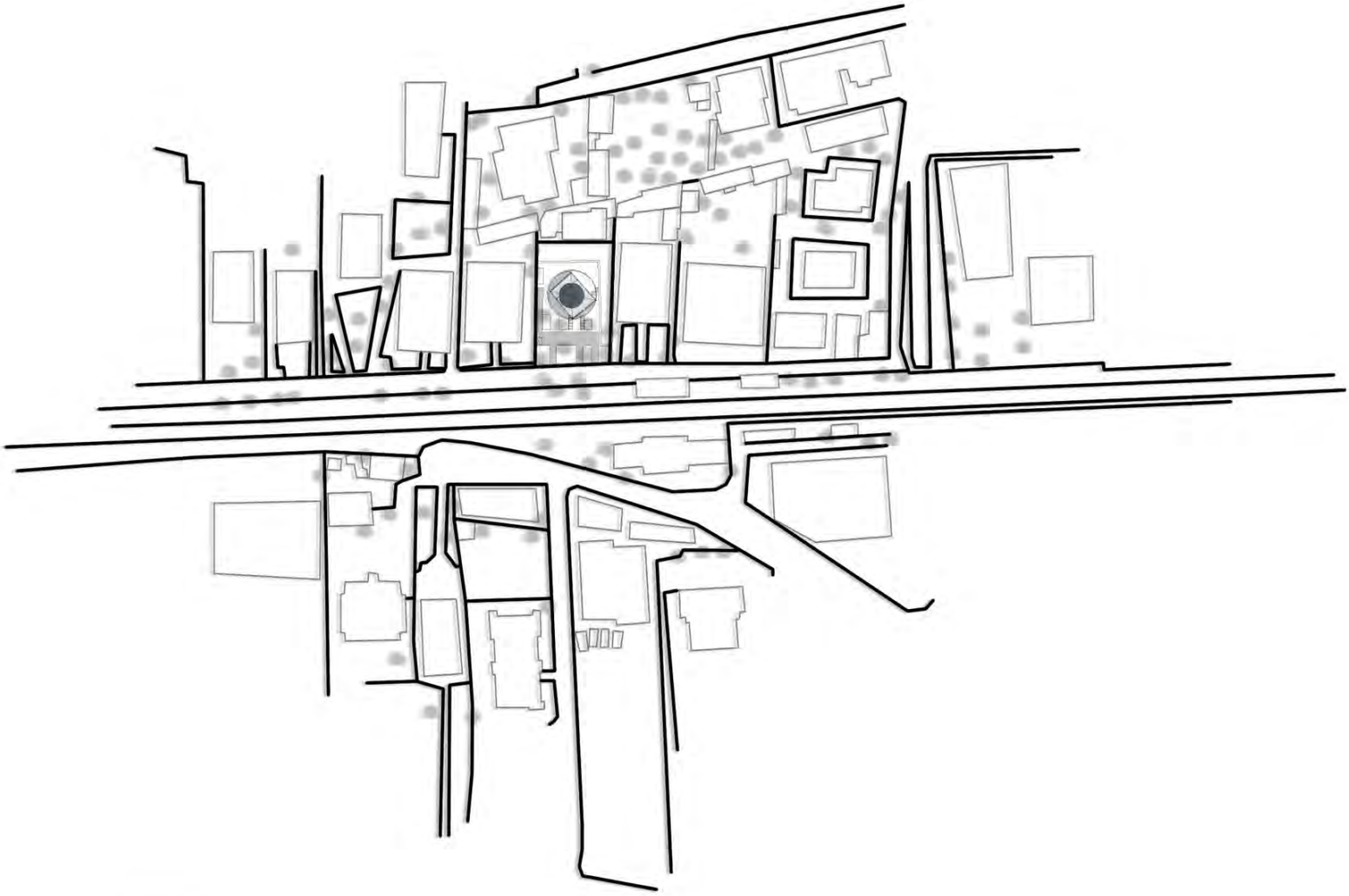

Vaziyet Planı

Büyük bir arazi olmasına karşın yeşilliklerin kapladığı alan sebebiyle daha çok açık alan kullanımına müsait bir yapı tasarladım. İnsanların oturup vakit geçirebileceği ayrıca atölye çalışmaları ile çalışmalarını da sergileyebileceği aktif bir modül de ekledim. Ulaşımı son derece rahat olan bir konumda fakat farkedilebilirliği az bir mekan. Olabildiğince belirgin bir sirkülasyon ağı ve giriş çıkışları belirledim. Ana yapı konsept bütünlüğünü vurgularken, diğer brüt beton bina ise tam aksine durağan yapısıyla ana binayı vurguluyor.

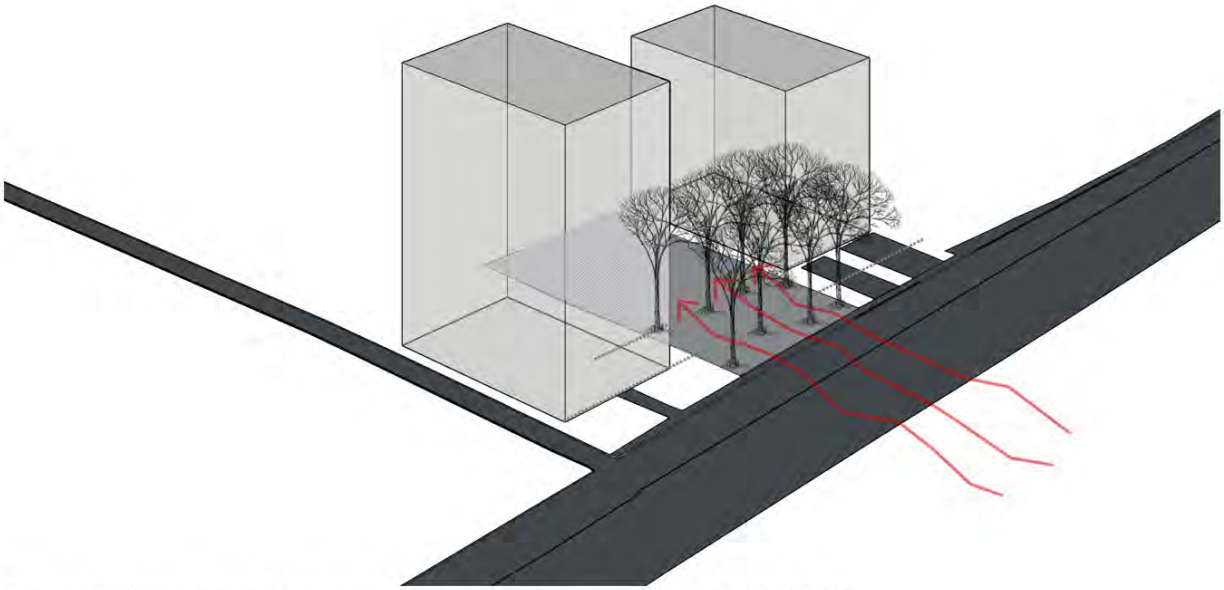

Tasarıma başlarken uyguladığım sirkülasyon akslarını ağaçların dizilimine göre belirledim.

Sergi ve Hayvan Barınma Alanı

Açıklıklı yapı, doğal ışık kulanımı

Açık, yarı açık alanlar ile verimli alan kullanımı

Renkler ile silüette daha belirgin bir cami görünümü

Ağaçlara adaptasyon ile taşıyıcı olarak birçok alanda ahşap kullanımı

Bütünleştici Çağdaş Cami Tasarımı
Çevreye duyulan saygı ile başlayan tasarımda ilk sirkülasyonu düzenledim. Böylece yönlendirme aksları belirgin bir hal aldı. Ana bina ise sadeliğini koruyup işlev olarak gelişerek bir çok nitelik kazandı. Beton, ahşap ve cam uyumunu soft tonlarda bütünleştirerek aşırıktan uzak ilgi çekici bir çağdaş cami tasarımı sonucunu elde ettim.

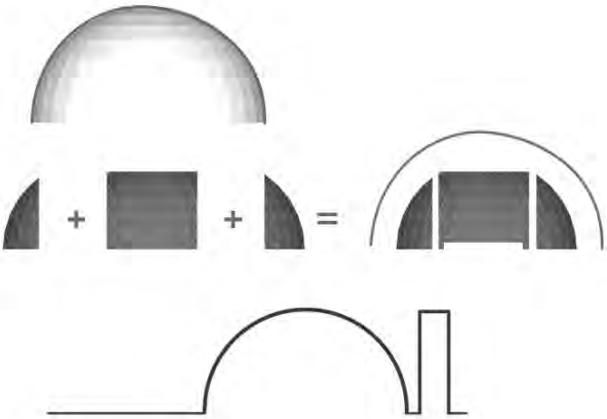

Bütünleştirici Konsept
İnan insanları bütünleştirir ve ben de eylemde güçlü olan bu kelimeyi yapımın tümünde kullandım. Bütünlüğü farklı geometrik şekilleri bir kabuk altında toplayarak simgeledim. Ayrıca bu ana yapıyı çevreleyen brüt yapı da konsepte uygun olarak onu sarıyor, koruyor ve bütünleştiriyor.

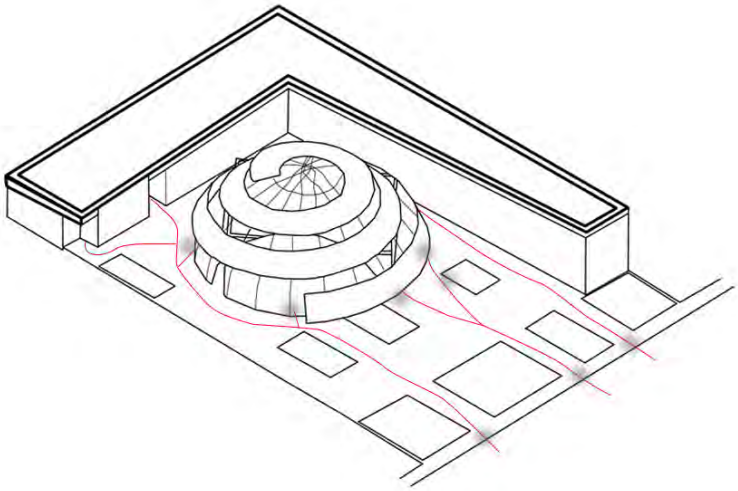

Sirkülasyon ve Girişler
Erişim ve girişlerin çok açık olması çok önemli idi. Kapalı ve yarı açık alanlar da dahil yönlendirmeye öenm verdim ve çeşitli yükseltilerle bunu sağladım. Sirkülasyon ağı çok geniş olmakla beraber yan işlevlerin hepsi ve ana işlevlerin çoğunluğu düz ayak girişe sahiptir. Kaın ibadethane ve konferans salonlarına ise asansörler ile ulaşım sağlanabilmektedir.

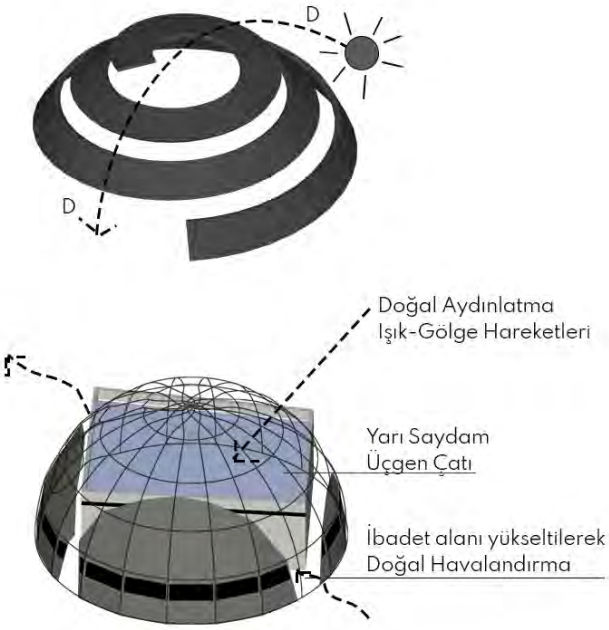

Doğal Işık - Havalandırma - Güneş yönü kullanımı
Yapı hareketliliği, ferahlığı ve özellikle temizliği açısından en önemli konulardır. Aydınlatma doğal ışık ile sağlanarak hem yapı ferahlık kazanmış hem de ışık hareketleri elde edilmiştir. Bu katmanlar da yapıya farklı bir çok anlam kazandırmıştır. Havalandırma ibadethane bölümünün yerden 50 cm yükseltilmesi ile sağlanıyor. Ayrıca güneş yönüne göre gölge yoğunluğu ayarlanıp tasarıma yön verildi.

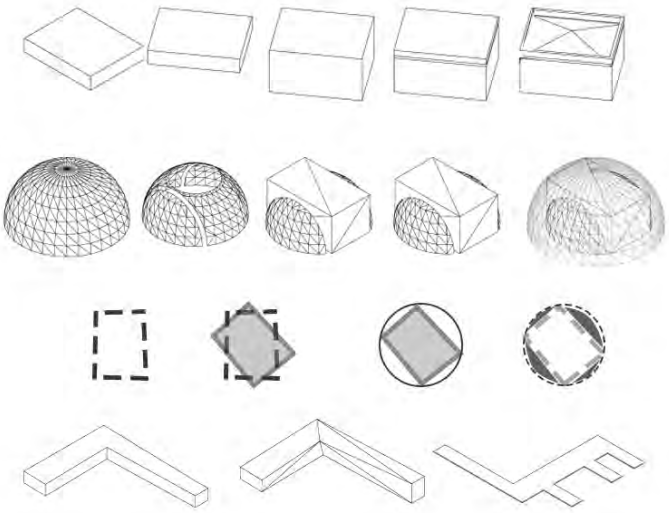

Kütle Oluşmları
Tasarımdaki tüm kütleler belirli ilkeler doğrultusunda son halini aldı. Çeşitli akslar, belirleyiciler vs ile kırma, bükme, çevirme gibi kütle manifestoları kullanıldı.

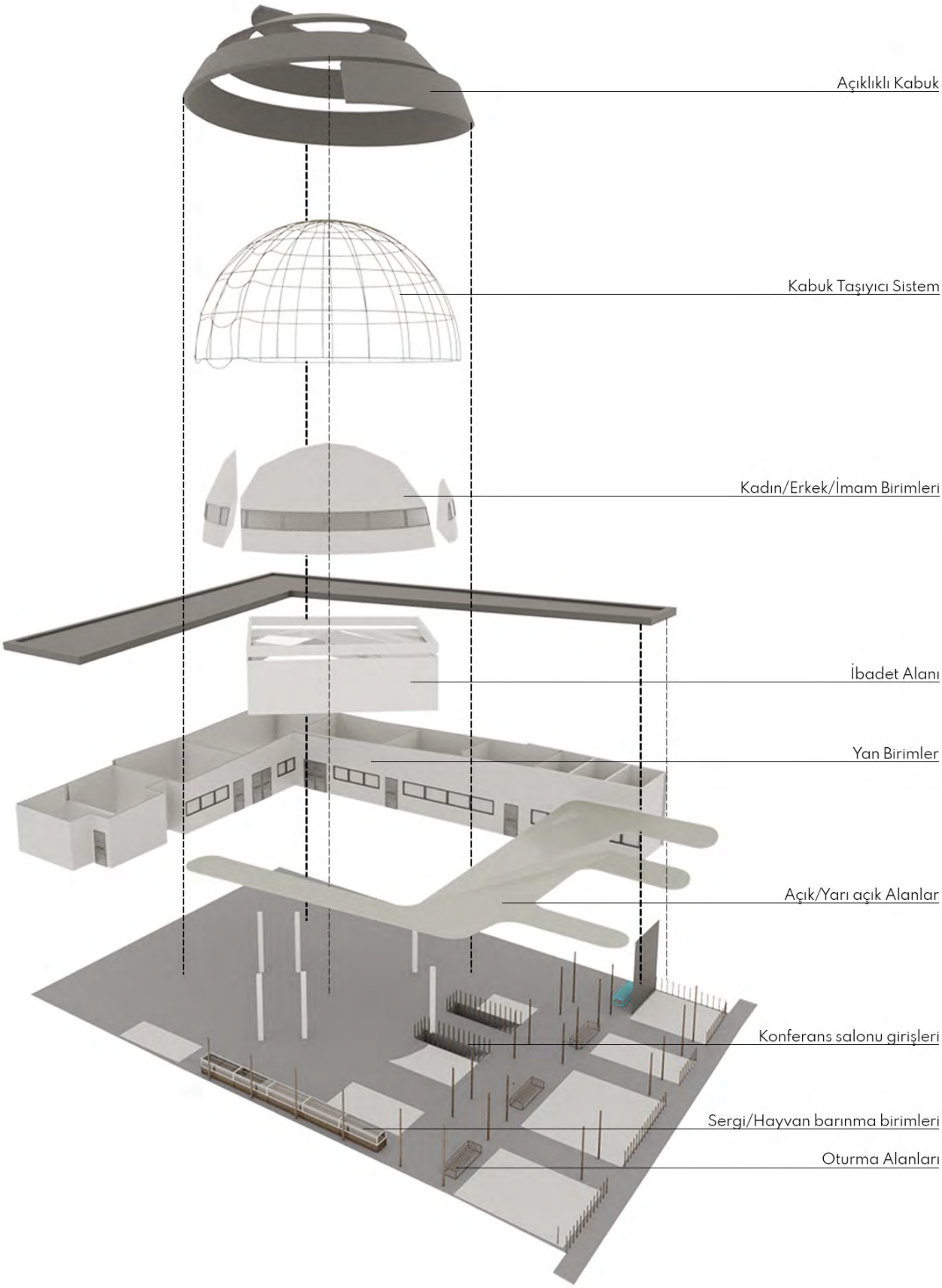

Program Diyagramı

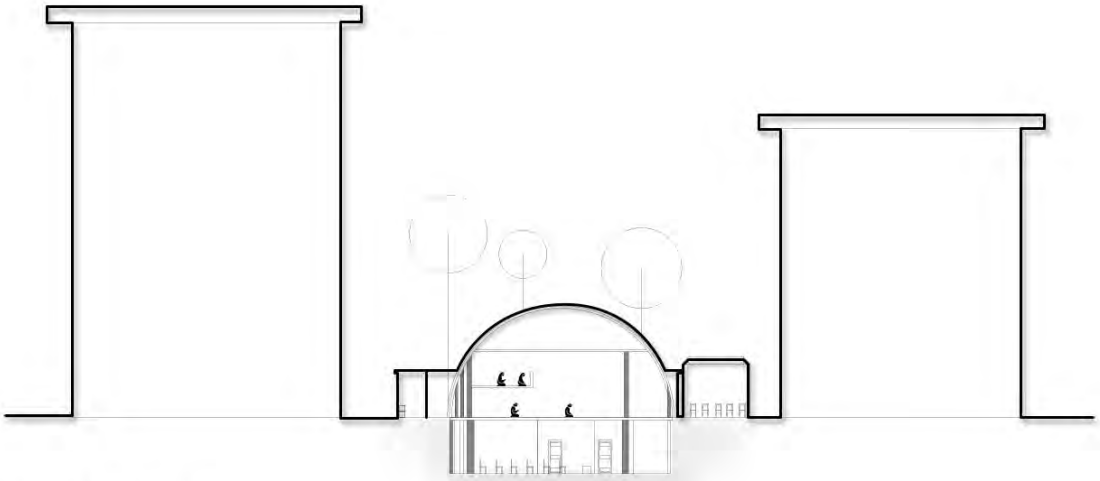

Çağdaş Cami Kesiti

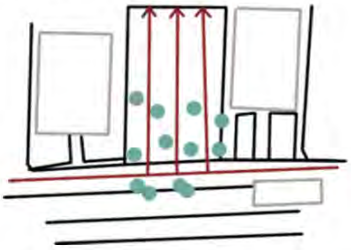

Sirkülasyon aksları belirlendi.

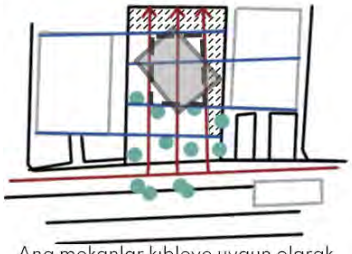

Ana mekanlar kıbleye uygun olarak çevrilerek alanların daha verimli ve doğru kullanımı amaçlandı.

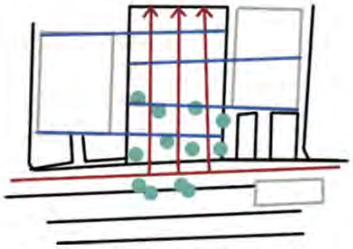

Çevre binalardan hizalar alındı. Böylece Grid sistemi oluştu.

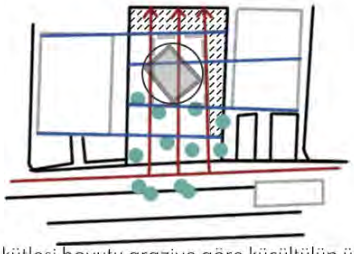

Ana mekan kütlesi boyutu araziye göre küçültülüp üstüne kabuk eklendi. Hem geleneksel bir görünüm sağlandı hem de ana kütle yan işlevleri için belirgin bölümler oluşturuldu.

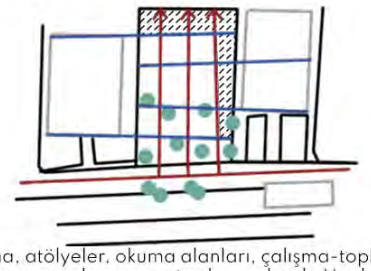

Danışma, atölyeler, okuma alanları, çalışma-toplantı salonları ana mekan çevresine konumlandı. Her birine düz ayak giriş sağlandı.

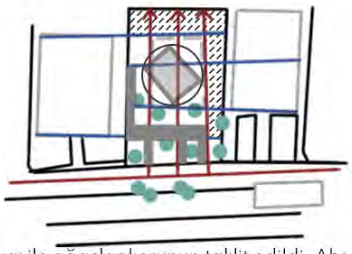

Çevreye saygı ile ağaçlar korunup taklit edildi. Ahşaptan yeşile kök gibi gezinmeyi kolaylaştıran sirkülasyon ağı oluşturuldu. Açık,kapalı,yarı açık alanlar ile oturma yerleri yer almaktadır.

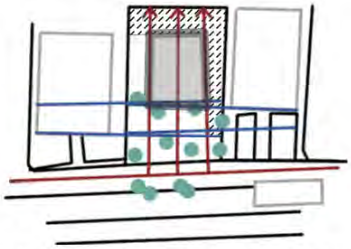

Ana mekanlarin gridde en belirgin ve insanların yönlenebileceği bölüme yerleştirildi.

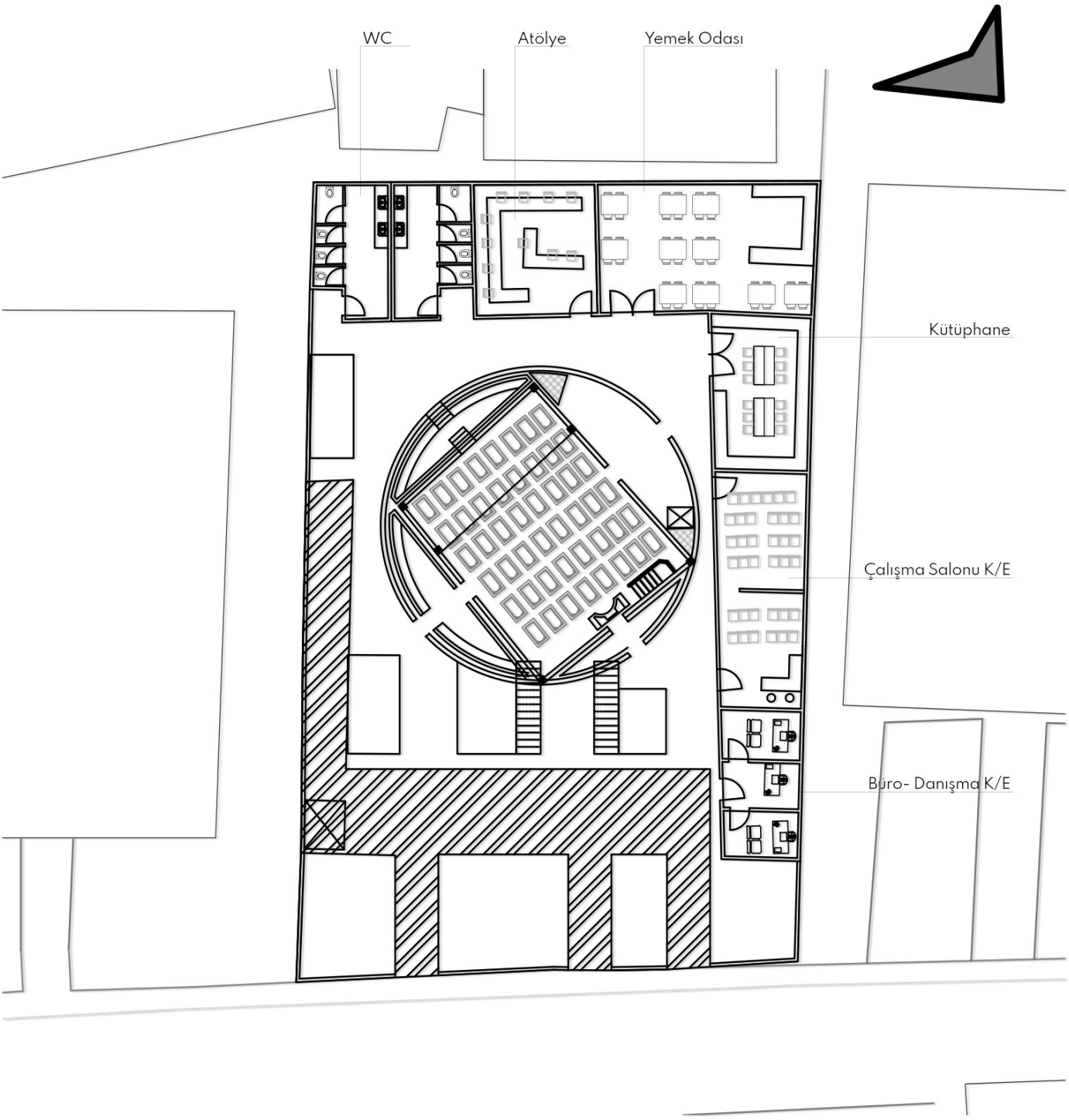

Zemin kat planı tüm ihtiyaç programımın büyük bir bölümünü oluşturuyor. Yükselti farklılıkları olmasına karşın tüm yapıda ferahlık hakim. Ana bina yüksekliğinin haricinde bir de tavan açıklığı ile sonsuzluğa ulaşan bir kütle gibi.

Plan yeşillikli açık-kapalı alanları olan sirkülasyon eksenleri ile başlıyor. Bazı özel günlerde ve ya konuşmalarda kullanılmak üzere konferans salonuna erişim de bu alandan sağlanıyor. Sağ taraftan avluda bulunan asansör ile ulaşım da mevcut. Ana bina ise alt taraf erkekler üst kat kadınlar kullanmak üzere, sadece kot farkı kullanılarak ayrıldı. Tüm dolaplar kilitli dolap oldu ve temizlik sebebiyle wc 2.kütleye dahil edildi.

Yan işlevler ise hem ulaşım hem işlev açısından yeterli olmakla birlikte atölye ile bütünleşme kavramına bir yineleme daha getiriyorum. Böylece insanlar hem birbiriyle iletişimde bulunup hem de üretim sağladıkları için güzel zaman geçirecekler.

Çağdaş Cami Vaziyet Planı

Vaziyet planında dahi ilk bakıldığında anlaşılan bütüneştirme konseptini farketmek mümkün.

Oldukça büyük bir arazi fakat 860 m2'nin yalnızca 170 m2sini ana kütle; 254 m2sini ise yan kütle oluşturuyor. İçte sağlanan ferahlık dışarda da böylece etkisini devam ettiriyor.

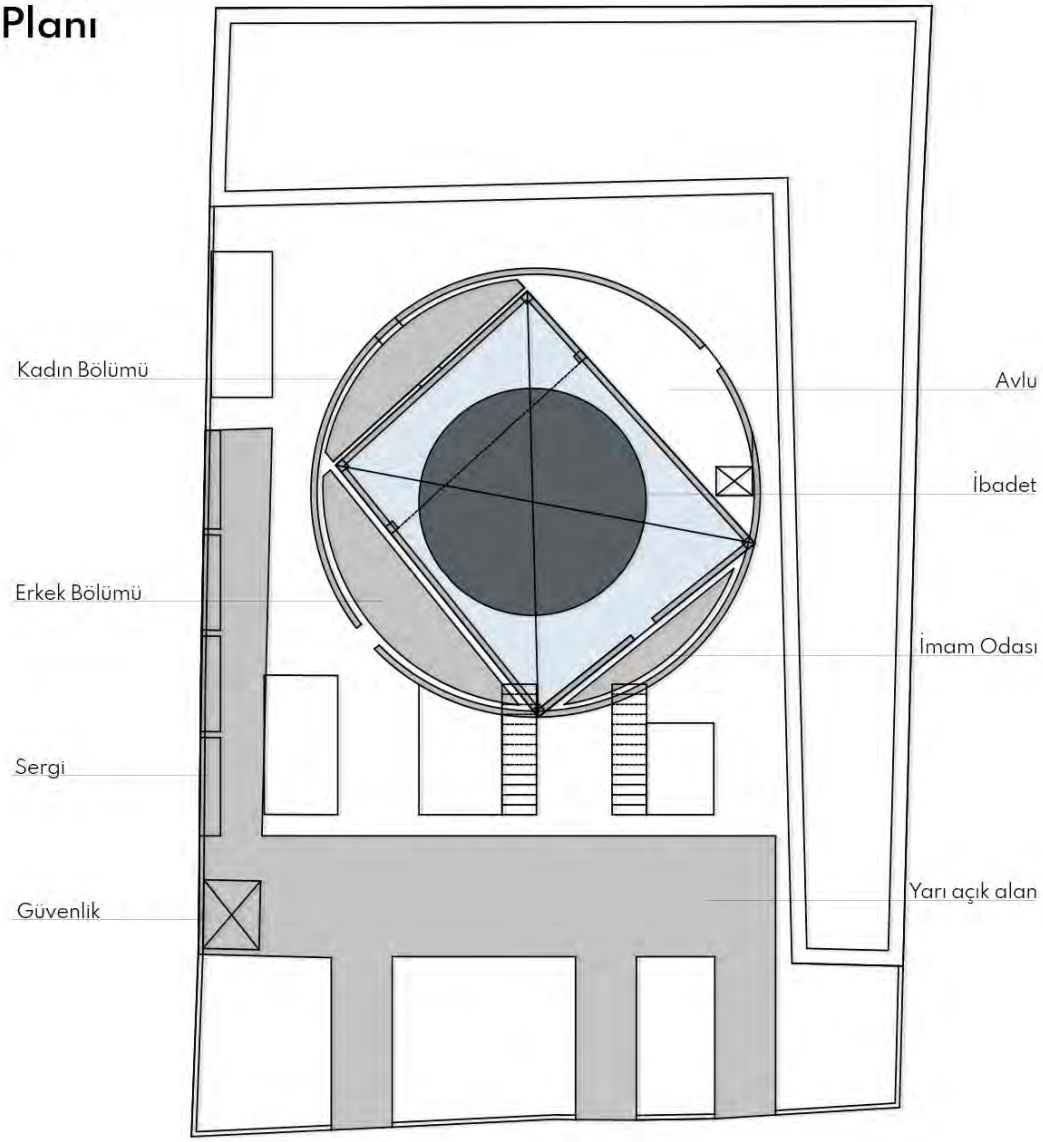

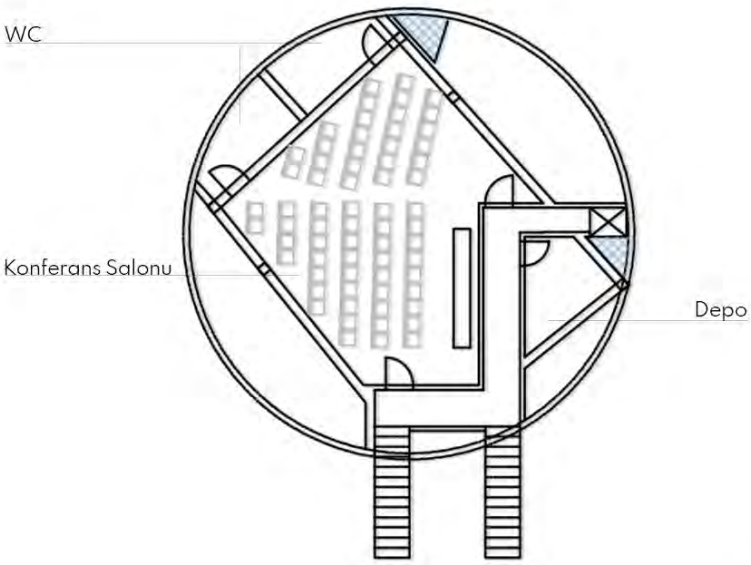

-1. Kat Planı

Saflık

Künye:

Tasarım Ekibi:
Zehra Yaren AYKUT
Proje Yeri:
İstanbul, Kağıthane
Toplam Inşaat alanı:
320 m2
Danışman:
Tifa

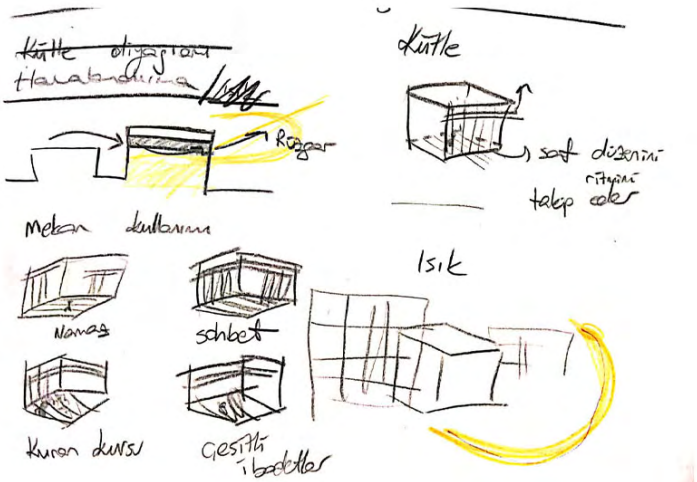

Caminin sokaktan alınann cephesi.

Tasarladığım caminin kavramı saflık olduğu için her türlü süsten uzak bir tasarım yapmayı amaçladım. Diğer yapılaradan ayrılabilmesi için daha boşluklu bir yapı olmasına uğraştım ve bunu yaparkende içieride saf düzenlerine ve boyutların bağlı kalarak ritmik açıklıklar oluşturdum. Alt kısımda oluşturduğum bu şeffaflıklar yarı seffaf polikarbon olup açılabilir yapı elemanları değillerdir. Bu sebeple üst tarafta bir pencere şeridi oluşturdum. Rüzgar batı yönünden doğu yönüne doğru esmektedir. Bu da üst taraftaki şerit pencerenin havalandırma için kullanılabilir bir hava akımı oluşturuyor. Kıble duvarından kaynaklı olarak arka tarafta bir bahçe oluştu ve bu bahçe çocuklar ile hayvanların kaynaşabileceği bir alan oluşturdu. Çocuklar için vicdanı öğrenebileceği en uygun yerin camiler olduğunu ve bunu da sokak hayvanları ile öğrenebileceğini düşünüyorum. Teknik ve ıslak hacimler bodrum katında çözülüp giriş kat ibadet ve sosyal olanlar için düzenlenen tek bir hacimden oluşmaktadır.

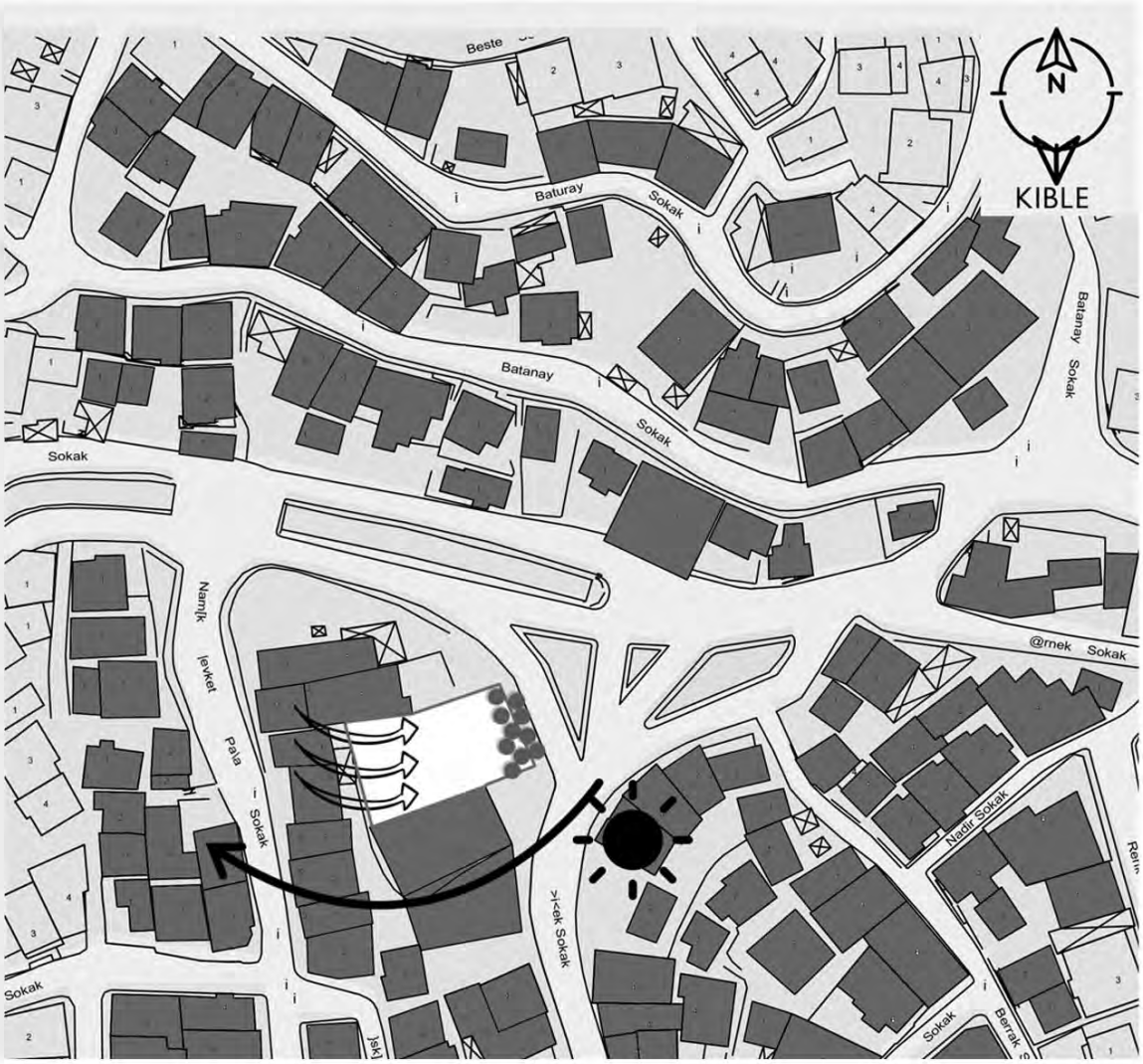

Vaziyet Planı

Caminin içinde bulunduğu bağlam çoğunlukla niteliksiz betonarme çok katlı konut yapılarından oluşmaktadır. Önünde bir çoklu bir yol ayrımı bulunmaktadır. Bölgede rüzgar batıdan doğuya doğru esmektedir. Yapının batısındaki yapılar bir katlı olduğu için benim yapımım rüzgarını o kadar engellememektedir. Arsanın doğu tarafında ağaçlar yer almaktadır.

KESİT

Mekanı düşünürken birden fazla işlevi olmasını düşündüm. Namaz saatleri dışında bu alan boş kalmasın ve insanlar sohbetler etsin, kuran okusun ve çocuklar için kuran kursları yapılsın diye düşündüm.

Kütleyi düşünürken ilk başta basit bir prizma olarak düşündüm. Havalandımayı sağlamak için üst tarafta şerit pencere oluşturdum. Yan cephedeki açıklıkları oluştururken saflara denk gelecek şekilde ritmik açıklıklar oluşturdum.

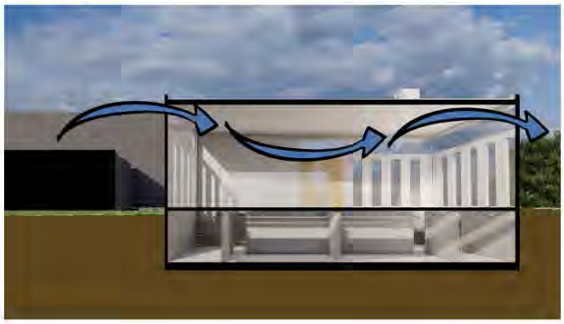

Binanın havalandırması için üst taraftaki şerit pencereyi batı cephesindeki bir katlı yapının üst sınırını geçtikten sonra koydum. Böylelikle batı tarafından doğuya esen rüzgarı kesen bir şey olmayacak ve bu hava akımı içerini pasif olarak havalandırılmasını sağlayacak.

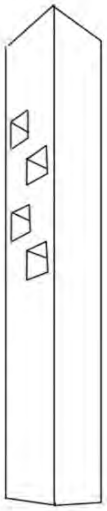

Minarenin günümüzde sadece sembolik bir anlamı var. Minareye bir işlev vermek istediğim için üzerine kuşların yuva yapabileceği rüzgardan korunabilen delikler açtım. Dinimiz merhamet dini bu yüzden bu tarz küçük detayların önemli oldunu düşünüyorum. Osmanlı mimarisinde de camilerin dışlarına küçük taş evler yerleştiriliyordu.

Kubl

Künye:

Tasarım Ekibi:
Özlem Beceren
Nihal Gezer
Proje Yeri:
Bursa, Osmangazi
Toplam İnşaat alanı:
150 m2
Danışman:
Tifa

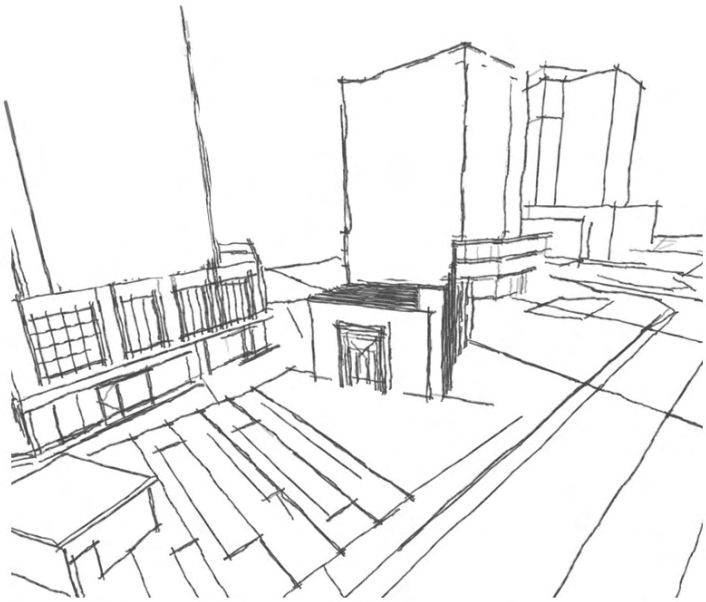

“Herkesin yöneldiği bir kıblesi vardır...”

(Bakara, 2/148)

kıble
Kıble; arka, geri yönün zıddıdır. Aynı kökten gelen “kabele” (yöneldi) fiilî, “debere” (arkasını döndü) fiilinin zıt anlamlısıdır. “Kubl” kelimesi, vech, yüz, ön taraf anlamına gelir. Yine bu kelime, kişinin -adeta başka herkesi bir yana bırakarak- birisine yönelmesi durumunu da anlatır.

yönelme yüz yönelme kıble **kubl** kubl **ön taraf** kubl **orientation**

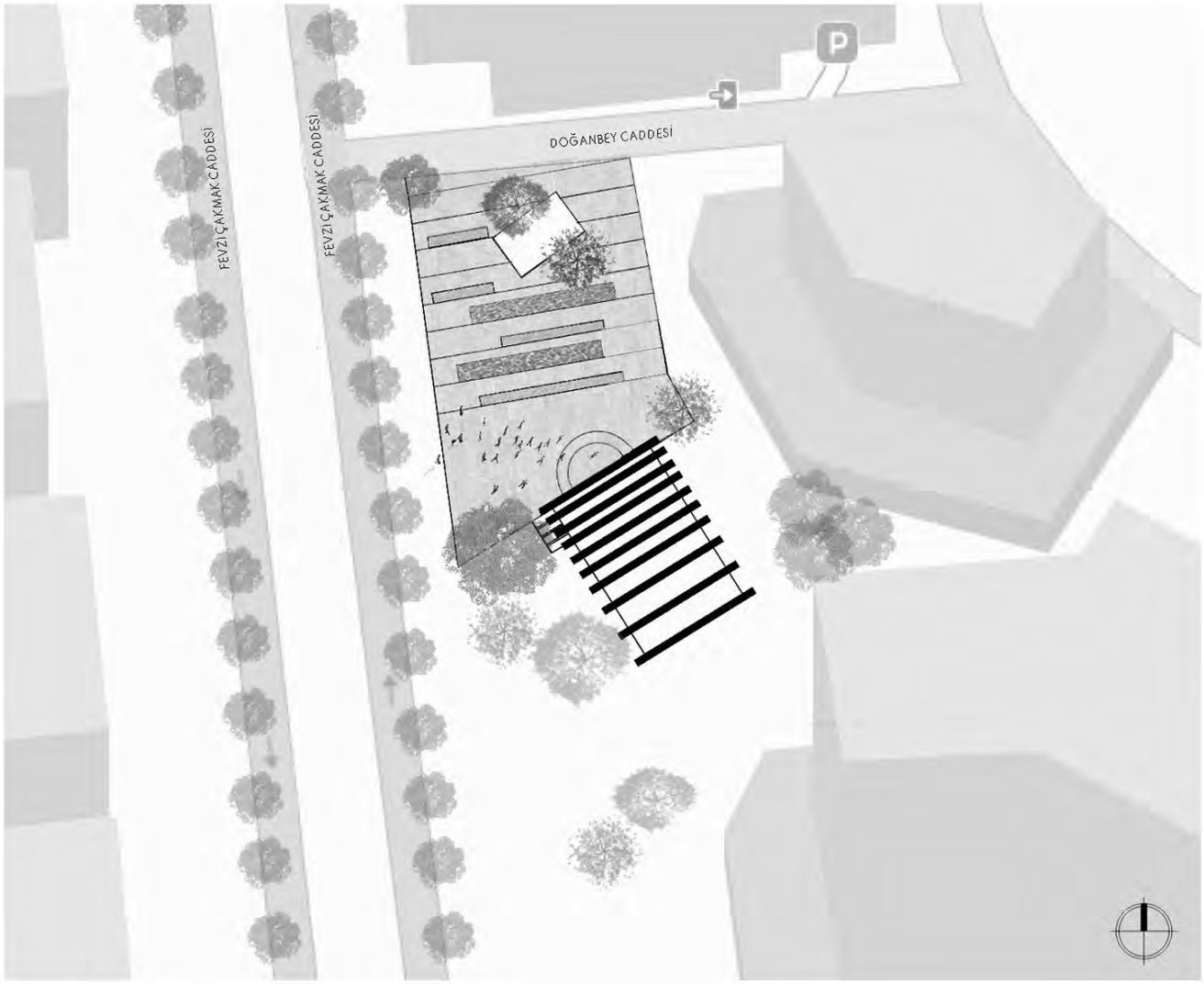

Vaziyet Planı

Proje alanı etrafı iş merkezleriyle çevrili yoğun bir alanda bulunuyor. Alanda bulunan yeşil alanlar ve boş alanlarla meydan görevi görmekte. İnsan yoğunluğu yüksektir. Arazide kıble aksı tasarımın ana kararını belirledi. Ve alanda bulunan yeşil ve meydanlarla olan ilişkisi de düşünülüp tasarıma dahil edildi.

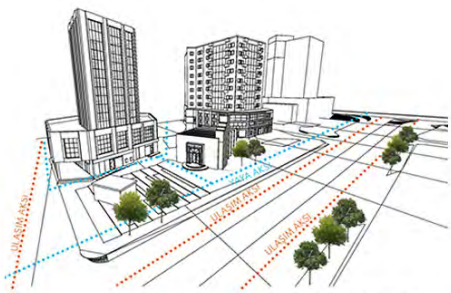

Mevcut akslar

Doğal aydınlatma

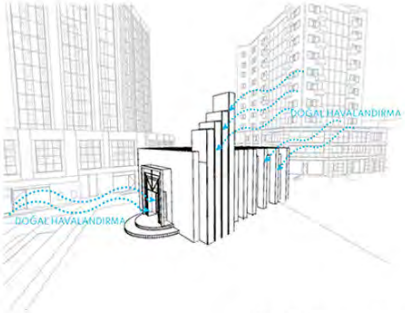

Doğal havalandırma

Proje alanı insan yoğunluğunun olduğu bir bölgede bulunmakta. Yoğun yaya akslarının arasında ve yoğun araç aksının yanında bulunmakta. Yapıda doğal ışık ve havalandırmadan faydalanılmak amacıyla cam açıklıklar yapıldı.

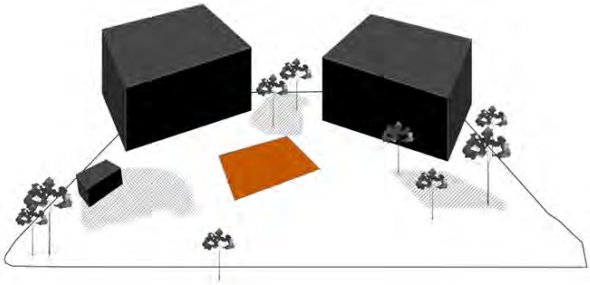

Kıbleye yönelim, cami sınırlarının belirlenmesi

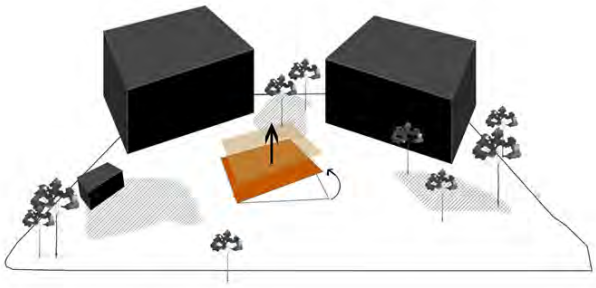

Caminin 2 katlı olması düşünülerek yükseltilmesi

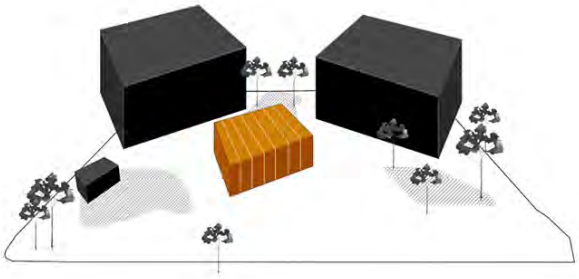

Kıbleye yönelimde iç mekandaki saflandırmanın yapıda kademelendirilmesi.

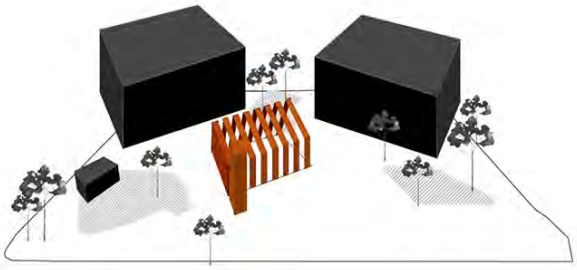

Yapının kademeli bölümlenmesi arada kalan kısımlarda doğal ışığın kullanılması için cam kullanılması, minarenin giriş cephesine konumlandırılması.

Minare

Kademeli taş cephe

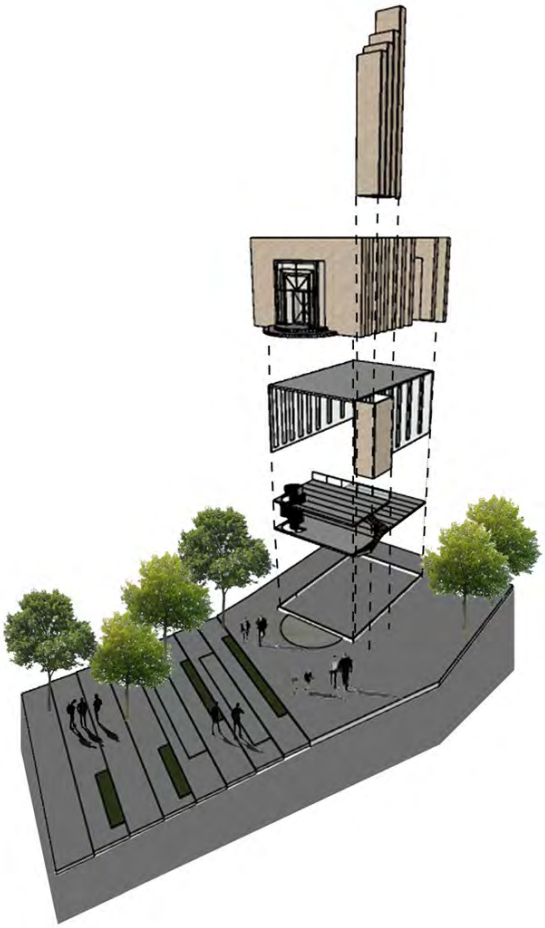

Patlatılmış diyagram

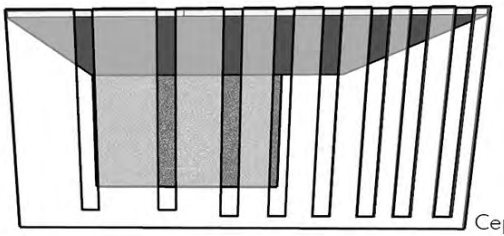

Cephedeki cam açıklıklar

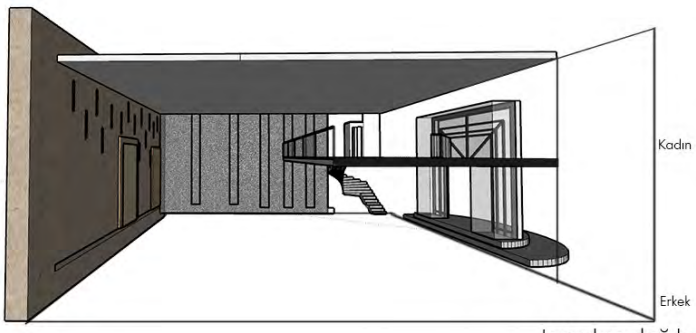

Iç mekan dağılımı

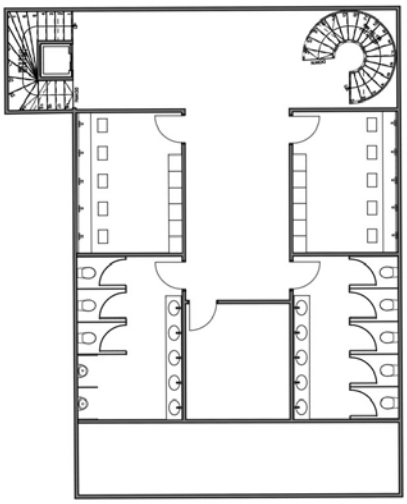

Bodrum kat planı

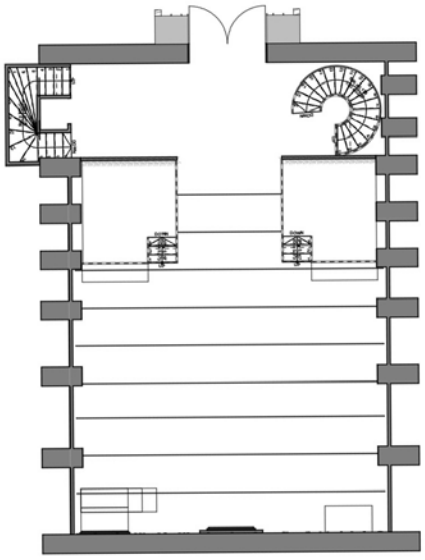

Zemin kat planı

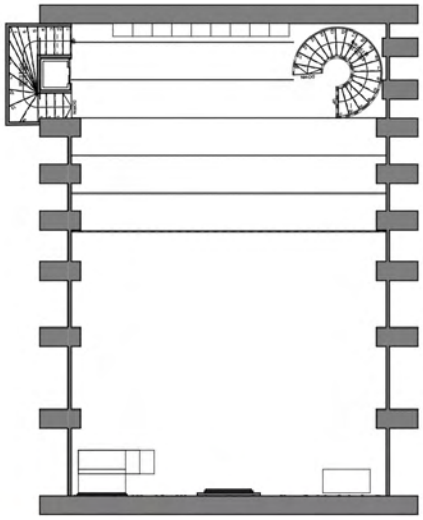

1. kat planı

Cami içi görünüşü

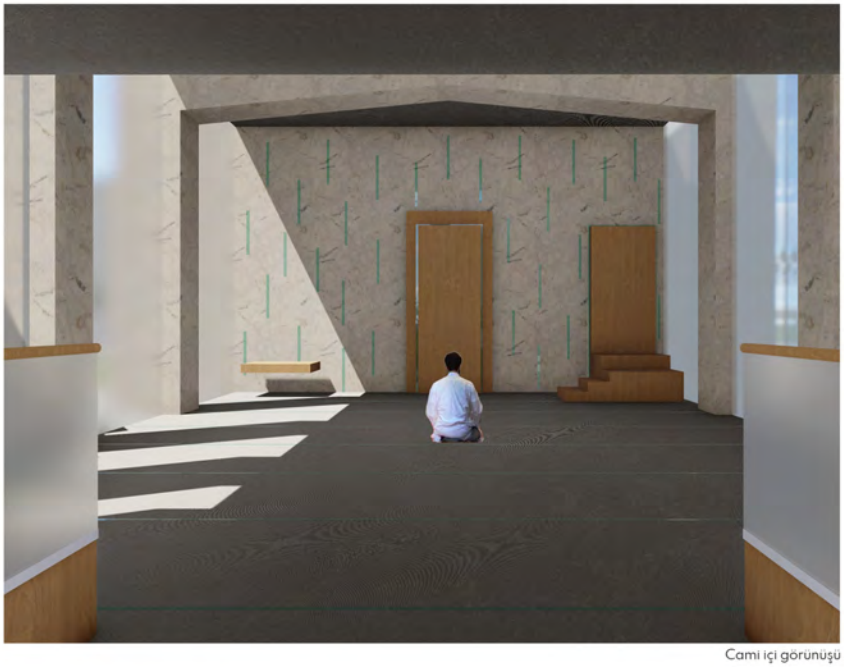

Cami içi görünüşü

BÜTÜNLÜK

Künye:

Tasarım Ekibi:
Ravza GÜR
Proje Yeri:
Trabzon, Ortahisar
Toplam Inşaat alanı:
500 m2
Danışman:
Tifa

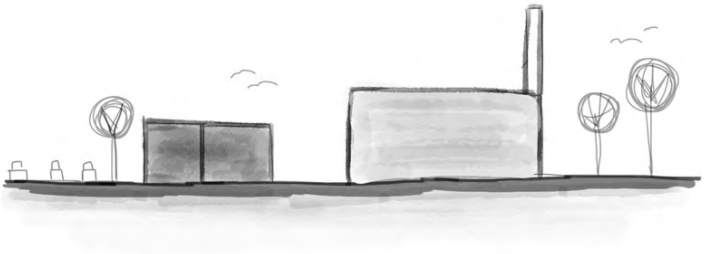

Cami Bağlantı Yolları

Trabzon ili Ortahisar ilçesinde tasarlanan cami Bengisu Mahallesi'nde bulunmaktadır. Caminin bulunduğu arazi fındık ağaçlarıyla çevrilidir ve yürüyüş mesafesinde konutlar bulunmaktadır. Tasarıma başlarken ana hedef tasarımın bağlamıyla uygun şekilde bir bütünlük oluşturmasıdır.

"Üç kişi bir köyde veya kırda bulunur ve namazlarını cemaatle kılmazlarsa, şeytan onlara hâkim olur. Öyleyse cemaatten ayrılma. Çünkü kurt ancak sürüden ayrılan koyunu yer."
(Ebû Dâvûd, Salât, 47)

Hz. Muhammed (sav) döneminde cami; cemaatin toplandığı, istişarenin yapıldığı, sosyal faaliyetlerin yürütüldüğü mekandır. Tasarlanan camide de bu faaliyetler göz önünde bulundurularak mekanlar oluşturulmuş ve camiye ibadet mekanı olmasının yanında sosyal bir mekan özelliği de kazandırılmıştır.

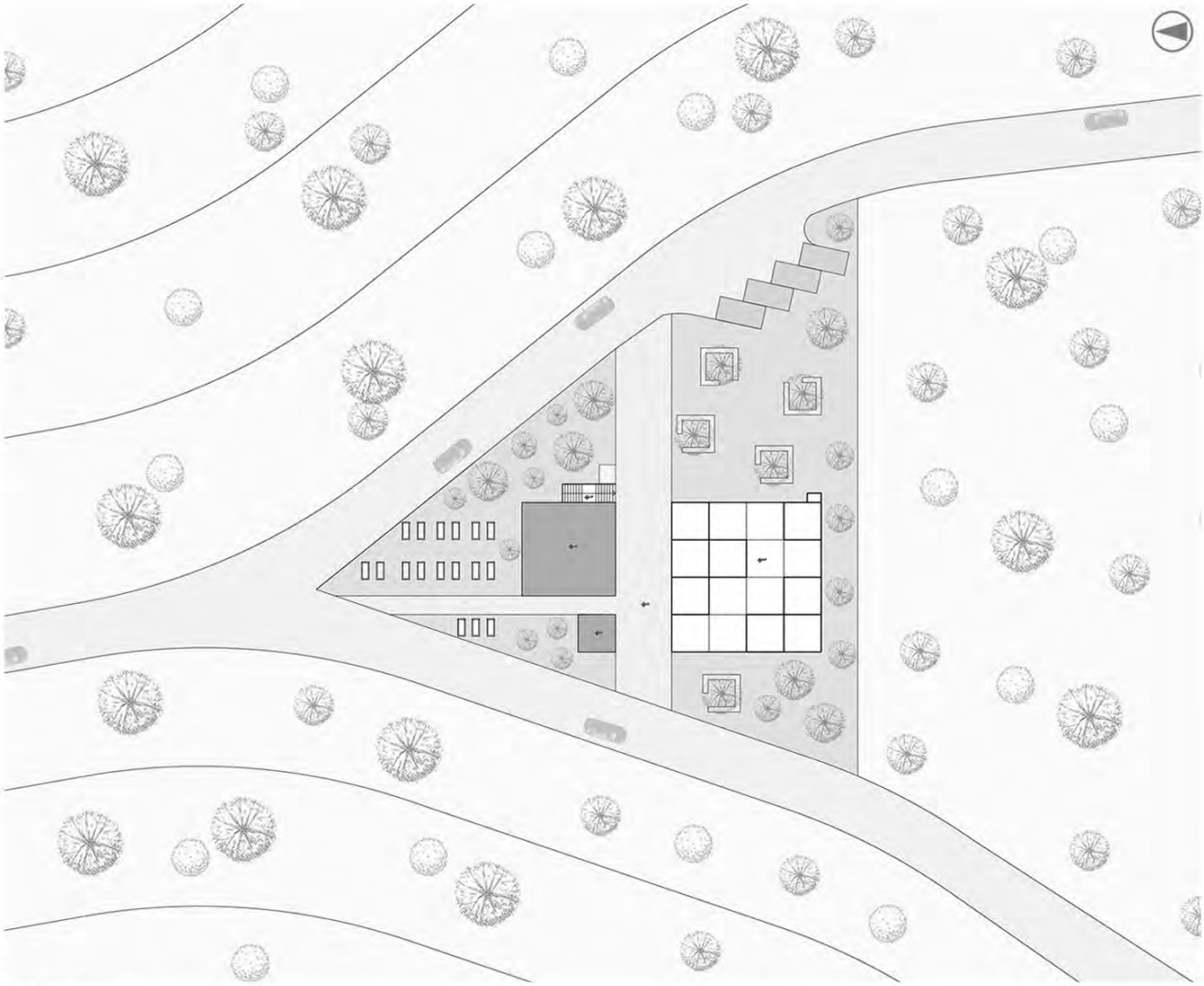

Vaziyet Planı

Cami bölgede bulunan üç yolun kesişiminde yer alan mezarlığın yanında yer alır. Yapı, bu yollar arasında bağlantı işlevini yerine getirerek insanların cami ve camiyle ilişkili sosyal mekanlara dahil olmasını sağlar ve yanında bulunan mezarlık ile ilişki kurar.

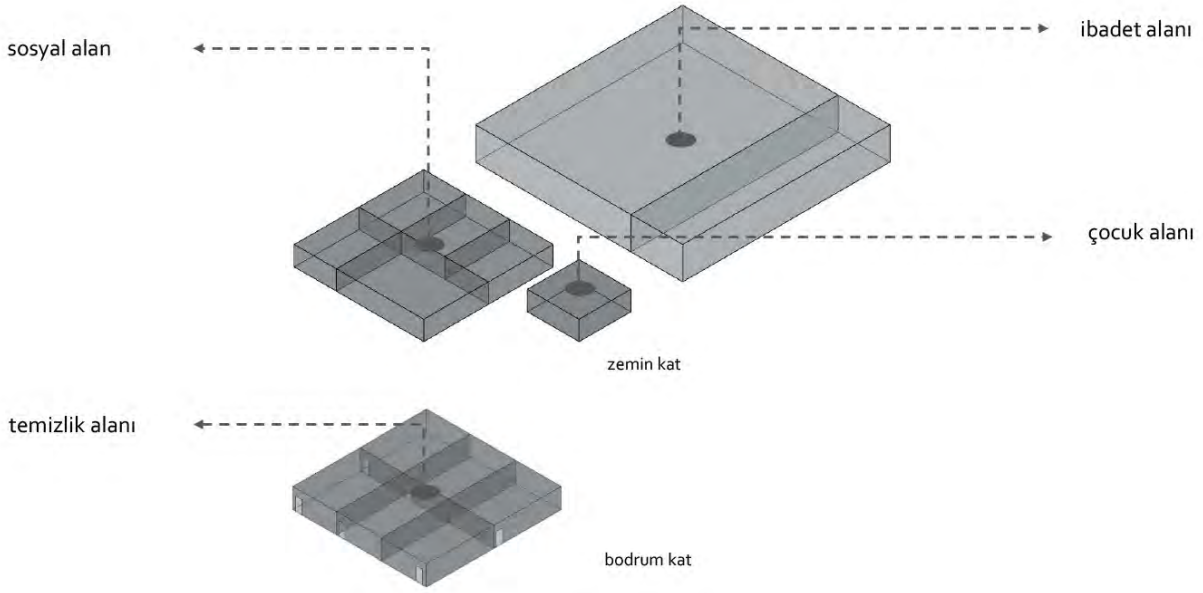

İşlev Diyagramı

Altın Oran

Cami ; toplanma, bir araya gelme anlamına gelen Arapça cem kelimesinden türemiştir. Cemaatin toplandığı ve Müslümanların bir bütünü oluşturduğu mekandır.

Tasarımda dikdörtgen prizma ele alınmıştır ve aynı birimin büyüyerek bölünmesi keşfedilmiştir.

Kütleden sirkülasyon alanını oluşturacak parçalar boşaltılmış ve ana kütleler ortaya çıkarılmıştır.

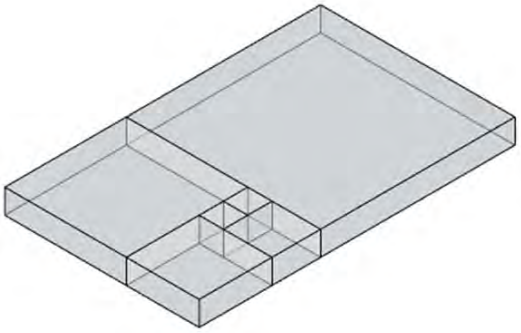

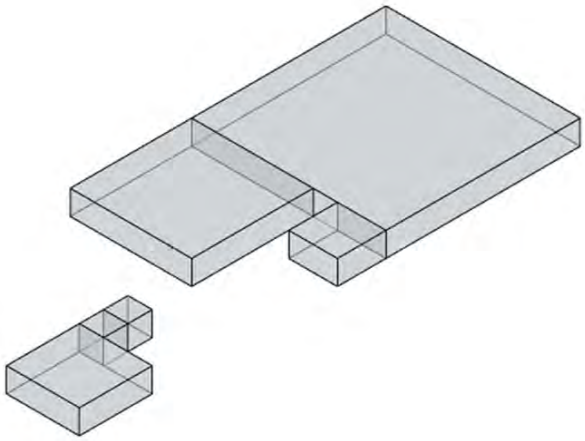

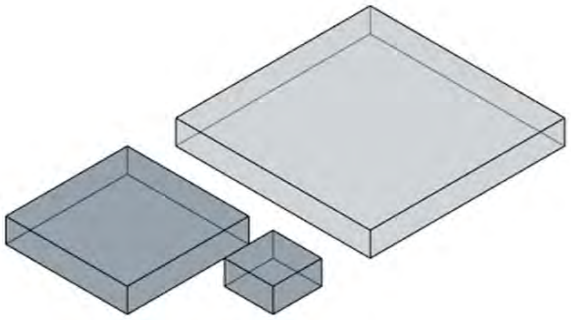

Kütle Oluşumu

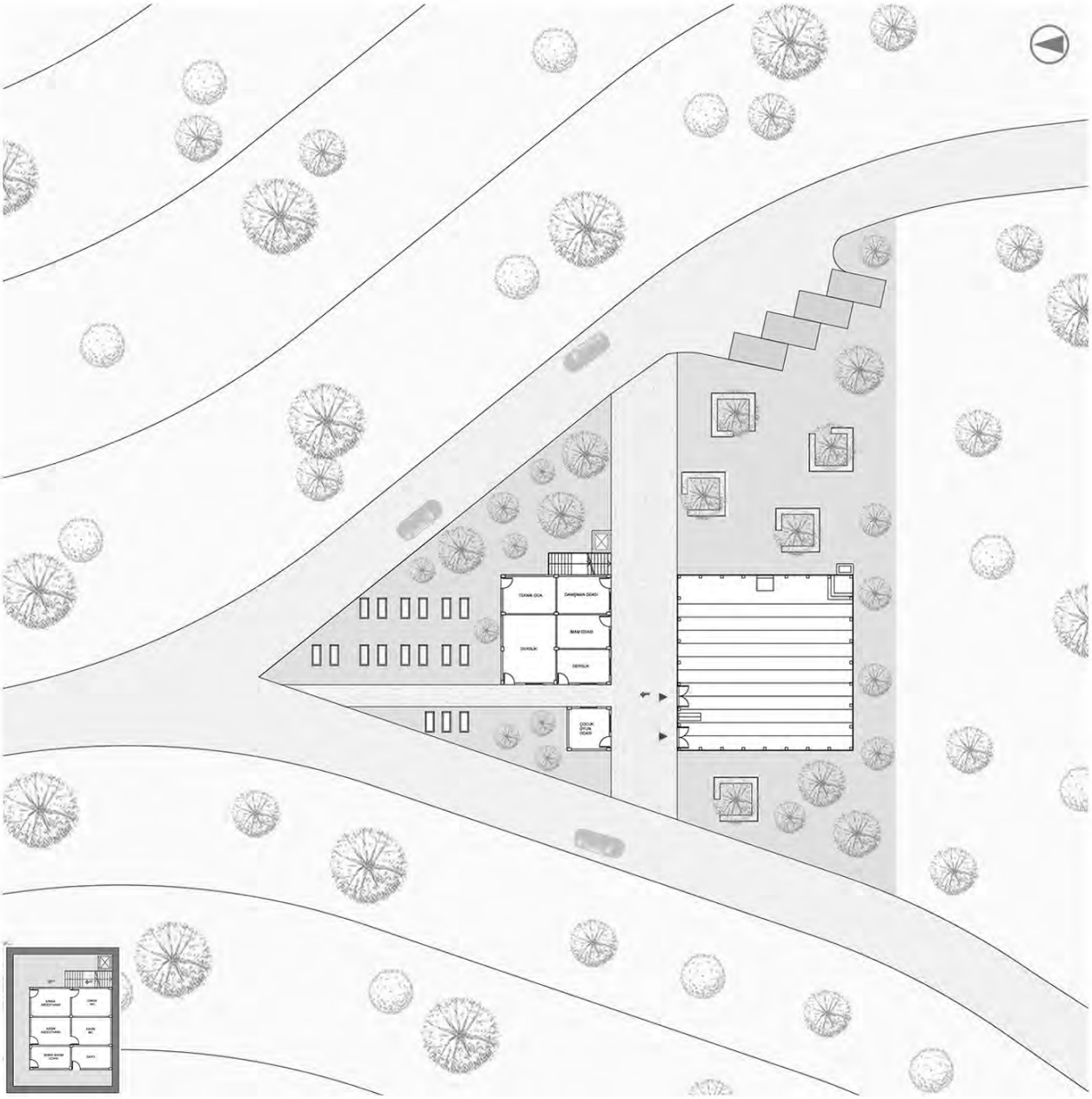

Bodrum ve Zemin Kat Planları

Cami toplamda 3 kütleden oluşur. Güney yönünde kalan ana kütlede kadın ve erkek ibadet bölümleri farklı girişlerle, aynı mekan içinde çözülmüştür. Kuzeydeki iki kütlede ise çocuk oyun alanı, derslikler, danışma odaları bulunmaktadır.

İbadet mekanının duvarları hareketli polikarbon levhadan tasarlanmıştır; içeriye doğal ışık, ağaç yapraklarının gölgelerini alır ve doğal havalandırmayı sağlar. Sosyal mekanlarda ise beton kullanılarak ibadet mekanı vurgulu hale getirilmiştir. Kesit düzleminde ibadet bölümü ana mekan olduğunu belirtir şekilde daha yüksektir ve sosyal alanlar ikincil mekanları oluşturur. Böylece mekanlar arasında hiyerarşi oluşturulmuştur.

Mezarlıktan Camiye Bağlantı

Cami Girişi

SON SÖZ

3 haftada ne yapılabilir ki?

Bu kısa yolculukta, çağdaş cami kavramını yeniden düşünmek için mimari ortamda tartışmalara başlatılmasının sebeplerinden biri olmaya ve düşünceleri kışkırtmaya çalıştık. "Eleştiri yapmak yerine yap da sonucunu görelim" cümlesini hep duymuşumdur ve bu yolculukta gerek işlev gerekse görüntü açısından niteliksiz camilerin daha güzel olabileceğini göstermeye çalıştık. Ki tasarım süreci 1 hafta değil de bunun yarı zamanlı bir eğitim programı olduğunu göz önünde bulundurarak birkaç gün içinde katılımcılar hakim olan önyargılara meydan okuyan şematik bir tasarım oluşturabildiler ve mevcut olanlardan ziyade bunu yapmanın başka bir yolu her zaman var olduğunu gösterdiler.

3 haftada çok şey yapılabilir aslında.

Hatırlatma

o sonuçlar kesinlikle nihai ürün değildir, şematik düzeyde kavramsal bir ürün olup provoke edecek ve düşündürecek, ortaya koyacak bir ürün olmasına hedefledim.
Planların eksikleri veya bazı detayların bulanık olmasını tamamen farkındayım, ama öğrencileri de bu konuda yönlendirmeye çalışmadım, eksik olmasının, bir kalem tutturmayı iter. ki kaleminizi tutun, planlar üzerinde veya ne olursa olsun eksik gördüğünüz veya geliştirebilmeyi düşündüğünüz kısımlar üzerinde kaleminiz ile düzeltin. Ana amacım buydu. Durgun suyu hareket ettirelim!
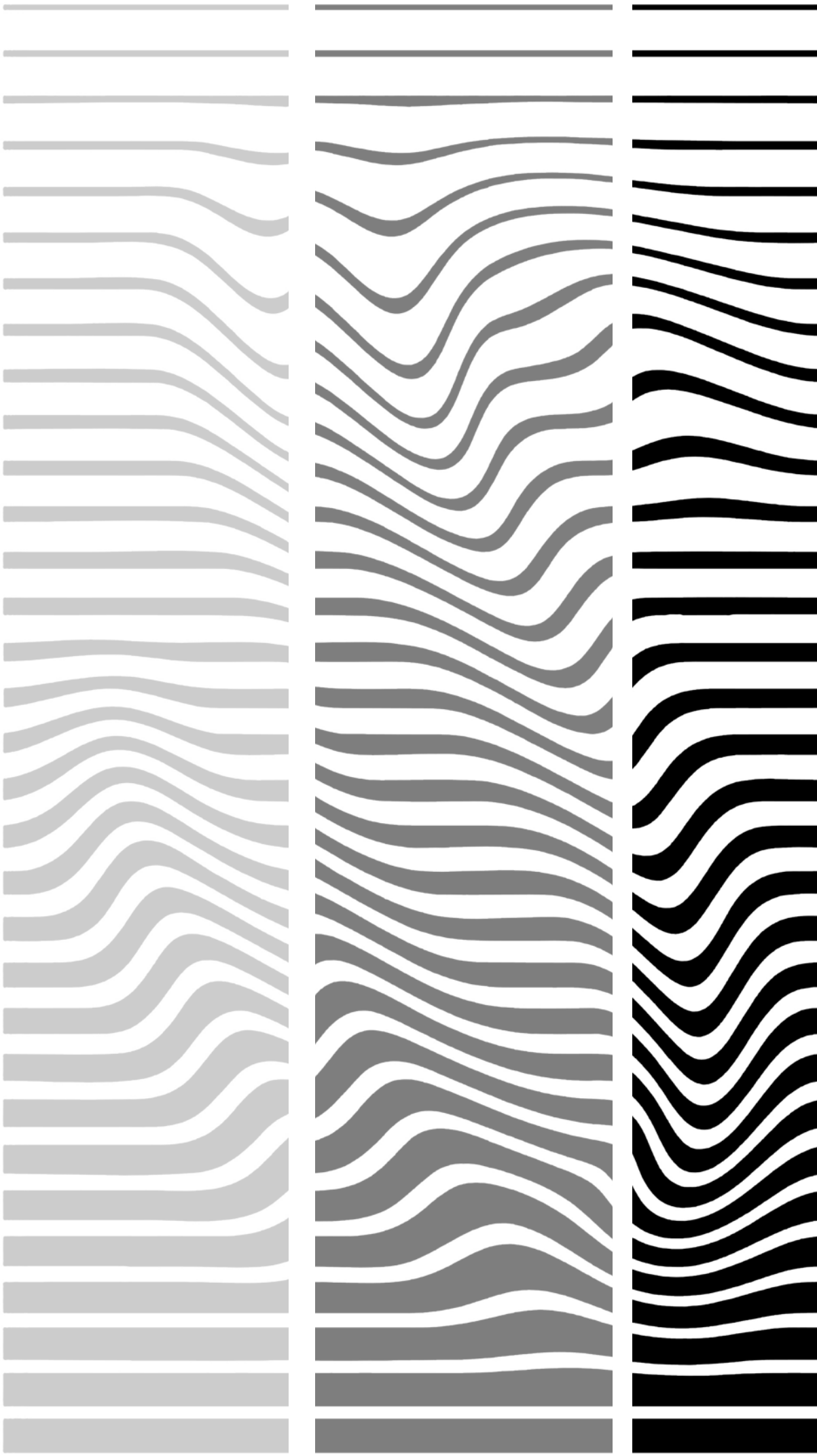
Düşüncelerinizi her zaman dinlemek isterim, istediğiniz zamanda bana instagram hesabımdan ulaşabilirsiniz. @tifa.studio